

สุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจั้งซี เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์
วัฒนธรรมสร้างสรรค์

ZAN LIU

ดุขฉฐึนึพนธึนี้เป็นส่วหนึงของกำรศึภษำตำหลักสุตรปรัชณำดุขฉฐึบัณชิต
สำขำวึชำทัศนศึลปึ ศึลปะกำรอกขำบแลหำกำรจัดกำรวิถึนธัรรม
คณษศึลปกรรมศำสตรึ มหำวึทยำลัยบुरुพำ

2568

ลึขลึทึธีเป็นของมหำวึทยำลัยบुरुพำ

สุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซี เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์
วัฒนธรรมสร้างสรรค์

ZAN LIU

คุณิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

The Aesthetic and Spiritual Value of Jingxi Zhuang Brocade to Design Cultural and
Creative Products

ZAN LIU

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY

IN VISUAL ARTS

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

BURAPHA UNIVERSITY

2025

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ได้พิจารณาคุณิพนธ์
นิพนธ์ของ ZAN LIU ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิ
บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(รองศาสตราจารย์ปิติวรรณ สมไทย)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภานุ สรวัยสุวรรณ)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปิติวรรณ สมไทย)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภานุ สรวัยสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภฤกษ์ ฅณิตวานันท์)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการ
วัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิหวัส แจ้งเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

64810062: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม; ป.ด.

(ทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม)

คำสำคัญ: จิ้งซี, ผ้าไหมทอชาวจ้วง, สตรี, สุนทรียศาสตร์, คุณค่าทางจิตวิญญาณ, การออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม

ZAN LIU : สุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซี เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์. (The Aesthetic and Spiritual Value of Jingxi Zhuang Brocade to Design Cultural and Creative Products) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์: ปีติวรรณ สมไทย, ภาณุ สรวายสุวรรณ ปี พ.ศ. 2568.

เมืองจิ้งซีเป็นเมืองระดับเทศมณฑลที่มีสัดส่วนของชนเผ่าจ้วงสูงที่สุดในประเทศจีน โดยผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซีนั้นได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดสังคมที่ “ผู้ชายทำนาผู้หญิงทอผ้า” ซึ่งนับเป็นสมบัติอันล้ำค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมในชนเผ่าจ้วง จึงมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันล้ำลึก งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิจัยถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซีที่สืบทอดโดยสตรี ทำการวิเคราะห์คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณ ทั้งดำเนินการสำรวจวิธีการส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมผ้าไหมทอชาวจ้วงผ่านการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของเมืองจิ้งซี งานวิจัยชิ้นนี้ได้เรียบเรียงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ของงานฝีมือ และบทบาทของผ้าไหมทอชาวจ้วงในชีวิตประจำวันของสตรี ผ่านการวิเคราะห์ทบทวนวรรณกรรมและการสำรวจภาคสนาม ในขณะเดียวกัน ได้ทำการผสมผสานกับวิธีการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยทำการสำรวจเอกลักษณ์ความงามและคุณค่าทางจิตวิญญาณของงานผ้าไหมทอชาวจ้วง สุดท้ายจึงนำข้อมูลเหล่านี้มาสร้างแบบจำลองแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอชาวจ้วง โดยใช้หลักการออกแบบ DEY, VLEE, VLE และ VDE ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมจากผ้าไหมทอชาวจ้วงที่ตอบสนองกับความต้องการของสตรีวัยรุ่นใหม่ เช่น กระเป๋า สตรี เครื่องนอน ผ้ากันเปื้อน และผ้าแขวนผนังด้วยเส้นใย ฯลฯ ผ่านการวิเคราะห์ ซึ่งไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงเสน่ห์ทางศิลปะของผ้าไหมทอชาวจ้วงเท่านั้น แต่ยังสามารถสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางอารมณของสตรีชาวจ้วงตั้งแต่ในช่วงมีความรัก แต่งงาน เลี้ยงดูบุตร และดูแลครอบครัวในชีวิตอีกด้วย งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซีนั้นมีคุณค่าและมีความสำคัญในด้านมรดกทางวัฒนธรรม การออกแบบทางวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และยังมีแนวคิดที่จะสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงสมัยใหม่และการพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย

64810062: MAJOR: VISUAL ARTS; Ph.D. (VISUAL ARTS)

KEYWORDS: Jingxi, Zhuang brocade, women, aesthetics, spiritual value, creative cultural product design

ZAN LIU : THE AESTHETIC AND SPIRITUAL VALUE OF JINGXI ZHUANG BROCADE TO DESIGN CULTURAL AND CREATIVE PRODUCTS. ADVISORY COMMITTEE: PITIWAT SOMTHAI, Ph.D. PANU SUAYSUWAN, Ph.D. 2025.

Jingxi is a county-level city in China with the highest proportion of Zhuang population. Influenced by the "men plow, women weave" tradition, Jingxi Zhuang brocade, as a treasure of Zhuang ethnic culture, carries profound historical and cultural value. This paper aims to study the cultural characteristics and historical development of Jingxi Zhuang brocade which is passed down through generations by women, analyze its aesthetic and spiritual values, and explore how to promote the sustainable development of Zhuang brocade culture by designing Jingxi-themed creative cultural products. Through document analysis and fieldwork, the research outlines the history and evolution of Zhuang brocade, the characteristics of the craft, and its unique role in the daily lives of women. Additionally, by combining creative research methods, the research discusses aesthetic characteristics and spiritual values of Zhuang brocade. Lastly, based on these analyses, a concept model for designing Zhuang brocade creative cultural products has been established, and by adopting DEY, VLEE, VLE, VDE design approaches, creative cultural products that suit modern day needs of young women—such as handbags, bedding, bibs, and wall hangings—are designed. The products not only showcase the artistic charm of Zhuang brocade but also reflect the emotional changes of Zhuang women at different life stages: courtship, marriage, parenting and managing a household. The study shows that Jingxi Zhuang brocade has great significance in the fields of cultural inheritance and creative cultural product design, offering innovative ideas for its contemporary transformation and sustainable development.

กิตติกรรมประกาศ

ในระหว่างกระบวนการวิจัยและลงมือเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ข้าพเจ้าจึงขอกล่าวแสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน รศ.ปิติวรรณ สมไทย และ รศ.ดร.ภาณุ สรวาย สุวรรณ ที่ให้คำชี้แนะและข้อเสนออันมีคุณค่าให้แก่ข้าพเจ้า ทั้งร่วมสนับสนุนงานวิจัยของข้าพเจ้าเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์และผู้เข้าร่วมการสำรวจภาคสนามทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณทูลี่ ชุนหลังผู้สืบทอดศิลปะผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซีที่ทำการแบ่งปันและทำการอธิบายโดยละเอียด ซึ่งมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้ามีความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซี

ขอขอบคุณพิพิธภัณฑสถานจีนยวนที่ให้การสนับสนุนทรัพยากร ตลอดจนอาจารย์ผู้แปลและเพื่อนร่วมชั้นที่คอยให้มิตรภาพและกำลังใจแก่ข้าพเจ้า

สุดท้ายนี้ขอบคุณครอบครัวของข้าพเจ้าที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าได้ก้าวต่อไปข้างหน้า

ZAN LIU

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	7
วิธีการวิจัย.....	7
ขั้นตอนการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 การรวบรวมข้อมูล การทบทวนวรรณกรรม และการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์.....	11
ภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้วิจัย.....	12
ข้อมูลวรรณกรรม.....	14
1. ภูมิหลังของวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงเมืองจั้งซี.....	14
2. การวิวัฒนาการของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจั้งซี.....	20

3. ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์.....	28
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	31
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
การลงพื้นที่เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์.....	40
1. วิวัฒนาการและการผลิตงานหัตถกรรมสิ่งทอผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี.....	40
2. สถานการณ์การสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีในปัจจุบัน	85
3. การสำรวจภาคสนามเกี่ยวกับผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี.....	90
บทที่ 3 กระบวนการวิจัยและการออกแบบ	102
การสร้างสุนทรียภาพของผ้าไหมทอจ้วงที่หลอมรวมกับการดำรงชีวิตและการเติบโตของสตรีชาว จ้วง.....	102
1. ขนบธรรมเนียมการทอผ้าของสตรี: วัสดุจากธรรมชาติ	102
2. ทักษะฝีมือการทอผ้าของสตรี: ฝีมือประณีต	103
3. ความคิดสร้างสรรค์ของสตรี: ลวดลายที่หลากหลาย.....	104
4. ลักษณะจิตใจของสตรี: มีสีสันสดใส.....	116
คุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจั้งซีและการปลูกฝังของสตรีชาวจ้วง	117
1. ความปรารถนาในการแต่งงานของสตรีชาวจ้วง	117
2. ความเลื่อมใสศรัทธาดั้งเดิมของสตรีชาวจ้วง.....	119
3. ขนบธรรมเนียมประเพณีของสตรีชาวจ้วง.....	123
4. อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ของสตรีจ้วง.....	125
5. บรรทัดฐานทางจริยธรรมและการศึกษาของสตรีจ้วง.....	126
เป้าหมายการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วง	128
1. แบบจำลองแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วง	129
2. เนื้อหาการออกแบบ	130
แบบร่างการออกแบบผลิตภัณฑ์	131

1. แบบร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี.....	131
2. แบบร่างการออกแบบเครื่องนอน	134
3. แบบร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน.....	139
4. แบบร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย	142
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากผ้าทอพื้นเมืองจ้วง	148
ระยะคบหาก่อนแต่งงาน.....	148
ขั้นตอนเตรียมแต่งงาน	160
ช่วงเลี้ยงดูบุตรหลังแต่งงาน	172
ช่วงระยะการอยู่เป็นครอบครัวหลังแต่งงาน.....	180
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	191
สรุปผลการวิจัย	191
อภิปรายผล	195
ข้อเสนอแนะ	197
บรรณานุกรม.....	199
ภาคผนวก.....	202
ภาคผนวก 1.....	203
ภาคผนวก 2.....	208
ภาคผนวก 3.....	211
ภาคผนวก 4.....	215
ภาคผนวก 5.....	218
ภาคผนวก 6.....	239
ภาคผนวก 7.....	242
ภาคผนวก 8.....	245
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	247

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 ความหมายทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี.....	78
ตารางที่ 2-2 ความแตกต่างระหว่างผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีกับผ้าไหมทอจ้วงเมืองปิ่นหยาง	82
ตารางที่ 2-3 ตารางลำดับศักดิ์ของผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี.....	87
ตารางที่ 2-4 ผู้วิจัยเรียบเรียงเนื้อหาของบทที่ 2.....	98
ตารางที่ 3-1 ลักษณะเฉพาะวัตถุผ้าไหมทอจ้วงจากพืชหลายชนิด.....	103
ตารางที่ 3-2 วิธีการทอผ้าประกอบด้วยวิธีสองกระสวยและวิธีสามกระสวย.....	104
ตารางที่ 3-3 ลักษณะความต่อเนื่องของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี	108
ตารางที่ 3-4 เทคนิควิทยาศาสตร์ทางศิลปะที่หลากหลาย.....	113
ตารางที่ 3-5 สีผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนให้เห็นถึงจิตวิทยาของสตรี.....	116
ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ลักษณะสัญลักษณ์ของลวดลายดอกเบญจมาศ	152
ตารางที่ 4-2 กระบวนการสร้างสรรค์ลวดลายดอกเบญจมาศแบบใหม่	153
ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์ลักษณะสัญลักษณ์ของลวดลายสวรรค์กษ	153
ตารางที่ 4-4 กระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ของลวดลายสวรรค์กษ	154
ตารางที่ 4-5 การวิเคราะห์โครงสร้างและการสร้างสรรค์ลวดลายสวรรค์กษผสมผสานกับลวดลายดอกเบญจมาศ.....	155
ตารางที่ 4-6 กระบวนการสร้างสรรค์ลวดลายที่สื่อถึงเรื่องราว “เทพธิดาดอกไม้ประทานบุตร”	163
ตารางที่ 4-7 การแสดงฉากเรื่องราว “เทพธิดาดอกไม้ประทานบุตร”	165
ตารางที่ 4-8 กระบวนการดัดลวดลายตกแต่งภายในผ้ากันเปื้อน.....	174
ตารางที่ 4-9 กระบวนการดัดลวดลายภายนอกของผ้ากันเปื้อน	175
ตารางที่ 4-10 การแยกย่อยสีตอนหลักของเรื่องเล่าพื้นบ้าน “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง”	182
ตารางที่ 4-11 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงแบบใหม่	185

ตารางที่ 4-12 การนำเสนอการบรรยายฉากในเรื่องเล่า “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง” 186

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2-1 ทิวทัศน์ของเขื่อนฉนวนเมืองจิ้งซี.....	15
ภาพที่ 2-2 สตรีชนชาติจ้วงในจิวโจวเมืองจิ้งซี.....	17
ภาพที่ 2-3 สตรีชาวจ้วงในเมืองจิ้งซีทอผ้าไหมจ้วง.....	19
ภาพที่ 2-4 ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง.....	21
ภาพที่ 2-5 ผ้าแขวนผนังลายตัวอักษรผู่ในจิ้งซี.....	24
ภาพที่ 2-6 ผ้าลายเรขาคณิตของราชวงศ์หมิง.....	25
ภาพที่ 2-7 ผ้าไหมจิ้งซีลวดลายดอกเบญจมาศจากราชวงศ์ชิง.....	25
ภาพที่ 2-8 ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีสมัยใหม่.....	27
ภาพที่ 2-9 กิจกรรมการฝึกอบรมทักษะการทอผ้าไหมในจิ้งซี.....	27
ภาพที่ 2-10 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์.....	32
ภาพที่ 2-11 ทฤษฎีสัญศาสตร์.....	34
ภาพที่ 2-12 ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม.....	35
ภาพที่ 2-13 ทฤษฎีการออกแบบทางอารมณ์.....	36
ภาพที่ 2-14 ผ้าปาน.....	41
ภาพที่ 2-15 ผ้าไหม.....	42
ภาพที่ 2-16 ผ้าฝ้าย.....	42
ภาพที่ 2-17 กระสวย.....	43
ภาพที่ 2-18 ฟืมเหล็ก.....	43
ภาพที่ 2-19 ที่เหยียบหูก.....	44
ภาพที่ 2-20 ที่ดั่งแกนม้วนผ้า.....	44

ภาพที่ 2-21 เครื่องทอผ้า	45
ภาพที่ 2-22 รูปวาดลวดลาย	46
ภาพที่ 2-23 หลาปั่นฝ้าย	47
ภาพที่ 2-24 การม้วนด้าย.....	48
ภาพที่ 2-25 โคร่งใส่ด้ายยืน.....	48
ภาพที่ 2-26 การตั้งด้าย	49
ภาพที่ 2-27 การสอดเข็ม	49
ภาพที่ 2-28 การม้วนสายเส้นยืน	50
ภาพที่ 2-29 การสอดตะกอกและกระสวย).....	51
ภาพที่ 2-30 การประกอบเครื่องทอผ้า	51
ภาพที่ 2-31 การถักตะกอก	52
ภาพที่ 2-32 การเปิดด้ายยืนและหักด้ายพุ่ง.....	53
ภาพที่ 2-33 ช่างทอผ้าต่อด้ายลวดลายเดิม.....	53
ภาพที่ 2-34 การทอผ้าบนเครื่องทอ	54
ภาพที่ 2-35 ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน.....	55
ภาพที่ 2-36 ลายตาราง	56
ภาพที่ 2-37 ลายภูเขา.....	56
ภาพที่ 2-38 ลายน้ำ	57
ภาพที่ 2-39 ลายถัก	57
ภาพที่ 2-40 ลายสี่เหลี่ยมทับซ้อนกัน	58
ภาพที่ 2-41 ลายดวงอาทิตย์.....	59
ภาพที่ 2-42 ลายเมฆและฟ้าร้อง	59
ภาพที่ 2-43 ลายดอกเบญจมาศ.....	60
ภาพที่ 2-44 ลายดอกฝ้าย	61

ภาพที่ 2-45 ลายดอกกุหลาบ	61
ภาพที่ 2-46 ลายดอกหอมหมื่นลี้.....	62
ภาพที่ 2-47 ลายสีบุรุษแห่งมวลบุปผา	62
ภาพที่ 2-48 ลายดอกไม้และต้นไม้	63
ภาพที่ 2-49 ลายหงส์ ลายมังกร ลายกวาง ลายไก่ และลายกิเลน	64
ภาพที่ 2-50 ลายกบ	64
ภาพที่ 2-51 ลายปลา	65
ภาพที่ 2-52 ลายผีเสื้อ.....	65
ภาพที่ 2-53 ลายค้างคาว	66
ภาพที่ 2-54 ลายนกนางแอ่น	66
ภาพที่ 2-55 ลายนกกระสา	67
ภาพที่ 2-56 ลายสวรรค์	68
ภาพที่ 2-57 ลายตัวอักษรหุย	68
ภาพที่ 2-58 ลายตัวอักษรเถียนจิ่ง.....	69
ภาพที่ 2-59 ลายตัวอักษรเถียนหวัง	69
ภาพที่ 2-60 ลายกากบาท	70
ภาพที่ 2-61 ลายตัวอักษรหมี่.....	70
ภาพที่ 2-62 ลายตัวอักษรสี่.....	71
ภาพที่ 2-63 ลายตัวอักษรเลขแปด.....	71
ภาพที่ 2-64 ภูมิทัศน์.....	72
ภาพที่ 2-65 นกกระเรียน	73
ภาพที่ 2-66 เกือบเกี่ยวผลผลิตอย่างมีความสุข.....	73
ภาพที่ 2-67 เกือบเกี่ยวผลผลิตปลา.....	74
ภาพที่ 2-68 ความไว้วางใจ.....	74

ภาพที่ 2-69 การบูชาเทพเจ้าว้าว	75
ภาพที่ 2-70 ชนบทอันสวยงาม ภูเขาและแม่น้ำอุดมสมบูรณ์.....	75
ภาพที่ 2-71 ผ้าธรรมดาในยุคแรก	76
ภาพที่ 2-72 ผ้าหลากสีในยุคหลัง	77
ภาพที่ 2-73 ผ้าไหมใหม่ทอชาวจ้วงจั้งซีลายดอกเบญจมาศสวัสดิเกะ	80
ภาพที่ 2-74 เป็อ้มเด็กโดยผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี.....	81
ภาพที่ 2-75 เครื่องกรงไม้ไผ่ป็นหยาง	83
ภาพที่ 2-76 สื่อสารกับอาจารย์ถัน เชียงกวง	83
ภาพที่ 2-77 เครื่องทอเรเปียร์.....	84
ภาพที่ 2-78 แผนที่การกระจายของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี	85
ภาพที่ 2-79 โรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี.....	86
ภาพที่ 2-80 สื่อสารกับคุณหลี่ ชุนหลิง ผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี	88
ภาพที่ 2-81 ห้องจัดแสดงในศูนย์วัฒนธรรมเมืองจั้งซี.....	91
ภาพที่ 2-82 กิจกรรมการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วง	91
ภาพที่ 2-83 โรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี.....	93
ภาพที่ 2-84 ห้องจัดแสดงของโรงงานผ้าไหมทอจ้วง.....	93
ภาพที่ 2-85 คนงานหญิงทอผ้า	94
ภาพที่ 2-86 ผลิตภัณฑ์จากโรงงานผ้าไหมทอจ้วง	94
ภาพที่ 2-87 จินย่วน.....	96
ภาพที่ 2-88 ผ้าไหมทอจ้วงที่เก็บอยู่ในตู้.....	97
ภาพที่ 2-89 ภาพถ่ายที่ระลึกของผู้วิจัยกับนักสะสม เฟิง เจิน.....	97
ภาพที่ 3-1 ลายถักที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความรัก.....	105
ภาพที่ 3-2 ลายตัวอักษรเถียน (ท้องถิ่น) ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากทุ่งนา	105
ภาพที่ 3-3 ลายทับซ้อนกันที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องประดับศิระษะสตรี.....	106

ภาพที่ 3-4 ลายตารางที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลายอิฐในกำแพงบ้าน	106
ภาพที่ 3-5 ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลายหนังงู	107
ภาพที่ 3-6 ลายพระอาทิตย์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากโป๊ยกั๊ก	107
ภาพที่ 3-7 ปลาคู่ มีความหมายแฝงว่า เหลือกินเหลือใช้ทั้งปี.....	109
ภาพที่ 3-8 นกเขาลายบินคู่ มีความหมายแฝงว่า ความรักสุขสมดังปรารถนา	110
ภาพที่ 3-9 ม้ากระโดดคู่ มีความหมายแฝงว่า ความเจริญรุ่งเรือง.....	110
ภาพที่ 3-10 วัวไถนาคู่ มีความหมายแฝงว่า การเก็บเกี่ยวเฟื่องฟู	111
ภาพที่ 3-11 สองค่างควาบินขึ้นฟ้า มีความหมายแฝงว่า ความสุขเอื้อล้น	111
ภาพที่ 3-12 อักษร “สี่” คู่ มีความหมายแฝงว่า ความสุขทวีคูณ	112
ภาพที่ 3-13 การสืบทอดและวิวัฒนาการของลายดอกเบญจมาศ	114
ภาพที่ 3-14 การสืบทอดและวิวัฒนาการของลวดลายดวงอาทิตย์.....	114
ภาพที่ 3-15 การสืบทอดและวิวัฒนาการของลายสวัสดิกะและลายหงส์.....	115
ภาพที่ 3-16 ผ้าหมอลายดอกเบญจมาศหลากสีสันทที่ใช้ในงานแต่งงาน	118
ภาพที่ 3-17 ลายหงส์	120
ภาพที่ 3-18 ลายดอกเบญจมาศ.....	121
ภาพที่ 3-19 ลายดวงอาทิตย์.....	122
ภาพที่ 3-20 ลายสวัสดิกะ	122
ภาพที่ 3-21 ผ้าไหมทอจ้วงลายดอกไม้	123
ภาพที่ 3-22 ลายกบ.....	124
ภาพที่ 3-23 จากซ้ายไปขวา ลายดอกเบญจมาศ ลายผีเสื้อ และลายกบ ที่สื่อถึงวัฒนธรรมการมี ..	127
ภาพที่ 3-24 แบบจำลองแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วง ..	129
ภาพที่ 3-25 ภาพร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี 1	131
ภาพที่ 3-26 ภาพร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี 2	132
ภาพที่ 3-27 ภาพร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี 3	133

ภาพที่ 3-28 ผลงานกระเป๋าสตรีที่เสร็จสมบูรณ์.....	134
ภาพที่ 3-29 ภาพร่างการออกแบบเครื่องนอน 1	135
ภาพที่ 3-30 ภาพร่างการออกแบบเครื่องนอน 2	136
ภาพที่ 3-31 ภาพร่างการออกแบบเครื่องนอน 3	137
ภาพที่ 3-32 ผลงานเครื่องนอนที่เสร็จสมบูรณ์	138
ภาพที่ 3-33 ภาพร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน 1	140
ภาพที่ 3-34 ภาพร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน 2	140
ภาพที่ 3-35 ภาพร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน 3	141
ภาพที่ 3-36 ผลงานผ้ากันเปื้อนที่เสร็จสมบูรณ์.....	142
ภาพที่ 3-37 ภาพร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย 1	143
ภาพที่ 3-38 ภาพร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย 2	144
ภาพที่ 3-39 ภาพร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย 3	145
ภาพที่ 3-40 ผลงานผ้าแขวนผนังจากเส้นใยที่เสร็จสมบูรณ์	146
ภาพที่ 4-1 สาวชาวจ้วงมอบลูกบอลแพรปักจากผ้าไหมทอจ้วงให้แก่หนุ่มน้อย	149
ภาพที่ 4-2 กระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิม	149
ภาพที่ 4-3 แบบร่างการออกแบบรูปทรงกระเป๋า.....	151
ภาพที่ 4-4 การออกแบบพื้นที่ภายในกระเป๋าสตรี	151
ภาพที่ 4-5 กระบวนการสร้างสรรค์สีแบบใหม่.....	156
ภาพที่ 4-6 ผลลัพธ์ของการลงสีบนกระเป๋าสตรี.....	156
ภาพที่ 4-7 ช่างฝีมือกำลังทอผ้าทอจ้วงสำหรับตกแต่งกระเป๋าสตรี.....	157
ภาพที่ 4-8 ผ้าไหมทอจ้วงที่เป็นสินค้าเดิมก่อนแต่งงาน	160
ภาพที่ 4-9 เรือนหอชาวจ้วง	161
ภาพที่ 4-10 ผ้าห่มมงคลสมรสจากผ้าไหมทอจ้วง	161
ภาพที่ 4-11 โครงร่างเส้นของชุดเครื่องนอน.....	166

ภาพที่ 4-12 กระบวนการสร้างสรรค์สีของผ้าปูที่นอน	167
ภาพที่ 4-13 การใช้เทคนิคการย้อมด้วยสีสังเคราะห์ในการผลิตผ้าปูที่นอน	168
ภาพที่ 4-14 ภาพจำลองของการออกแบบผ้าปูที่นอน.....	171
ภาพที่ 4-15 ภาพจำลองของการออกแบบผ้าปูที่นอน.....	172
ภาพที่ 4-16 การซ้อนลวดลายภายในและภายนอกของผ้ากันเปื้อน	176
ภาพที่ 4-17 กระบวนการสร้างสรรค์สีของผ้าเช็ดน้ำลาย	177
ภาพที่ 4-18 การประยุกต์ใช้เทคนิคการต่อผ้าในการผลิตผ้าเช็ดน้ำลาย	177
ภาพที่ 4-19 ผ้าแขวนผนังจากผ้าไหมทอจิ้ง	180
ภาพที่ 4-20 กระบวนการสร้างสรรค์สีแบบใหม่ของพื้นผ้า.....	187
ภาพที่ 4-21 กระบวนการเพิ่มอุณหภูมิของสีพื้นผ้า.....	188
ภาพที่ 4-22 กระบวนการผลิตส่วนของผ้าแขวนผนัง	188

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

เมืองจิ้งซีตั้งอยู่ทางพรมแดนตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองกุ้ยหลิน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง เป็นเมืองระดับอำเภอที่ถูกดูแลแทนโดยเมืองไป๋เซ่อ นอกจากสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยอันงดงามแล้ว ทรัพยากรต่าง ๆ ในหมู่ชาติพันธุ์ยังมีความเพียบพร้อม พร้อมทั้งเป็นศูนย์รวมกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ชาวจ้วง ชาวฮั่น ชาวเหมียว ชาวเหยาและชาวตัง เป็นต้น โดยในจำนวนนั้น ประชากรชาวจ้วงมีสัดส่วนคิดเป็นจำนวน 99.4% ของประชากรทั้งหมด เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานที่ผู้ชายมักทำงานนอกบ้าน ในขณะที่สตรีจะอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ในสมัยโบราณถูกเรียกว่าชาวภู่ ชาวเหลียว ชาวหลี่และชาวเหลียง ในสมัยราชวงศ์ซ่งถูกเปลี่ยนเป็นชื่อ “ถง” และถูกเปลี่ยนมาเป็น “จ้วง” ในลำดับถัดมา (เรียบเรียงโดยคณะกรรมการรวบรวมพงศาวดารเมืองจิ้งซี, 2000) เมืองจิ้งซีเป็นศูนย์รวมที่สำคัญของชาวจ้วงที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน โดยมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่ผู้ชายมักทำงานนอกบ้าน ในขณะที่สตรีจะอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน กลุ่มชาติพันธุ์จ้วงจึงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและจิตใจของคนในพื้นที่ และเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงในการสืบทอดและการพัฒนาทางงานฝีมือพื้นบ้านอีกด้วย

แม้ว่าจิ้งซีจะอยู่ในพื้นที่ห่างไกล แต่กลับมีพัฒนาการด้านงานฝีมือมีเป็นอย่างมาก โดยมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ เช่น ลูกบอลแพรปักจิ้งซี เครื่องปั้นดินเผาปนทราย โคมไฟลวดลาย การเย็บปักถักร้อยและผ้าไหมทอจ้วง เป็นต้น ทุกชิ้นล้วนแต่สอดแทรกรากฐานวัฒนธรรมของชาติพันธุ์อย่างลึกซึ้ง แสดงให้เห็นถึงความต้องการเชิงทัศนศิลป์ของชาวจ้วง โดยเฉพาะผ้าไหมทอจ้วงซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดัง จำหน่ายไปยังทั้งในและต่างประเทศและได้รับการชื่นชมจากผู้คนเป็นจำนวนมาก ผ้าไหมทอของชาวจ้วงได้รับความนิยมมากในยุคราชวงศ์หมิง ถือเป็นของที่มีมูลค่า ถูกนำไปถวายให้กับราชสำนัก และเป็นที่ยอมรับมากที่สุดในยุคราชวงศ์ชิง โดยถูกขนานนามรวมกับผ้าไหมทอเสฉวน ผ้าไหมทอยูนนานและผ้าไหมทอยุคราชวงศ์ซ่งกลายเป็น “ผ้าไหมทอที่สำคัญทั้งสี่” ผ้าไหมทอจ้วงถือเป็นผ้าไหมทอชนิดเดียวที่สร้างสรรค์โดยชนกลุ่มน้อยและสืบทอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน และถูกมองว่าเป็นวัฒนธรรมแห่งชาติพันธุ์จ้วงที่ยังคงมีชีวิตอยู่อีกด้วย

ผ้าไหมทอจ้วงไม่เพียงเป็นสิ่งของเครื่องใช้หรือสิ่งของตกแต่งของชาวจ้วงในอดีตเท่านั้น ยังเป็นทักษะทางภูมิปัญญาอย่างหนึ่งที่สตรีชาวจ้วงต้องเรียนรู้ และที่สำคัญผ้าทอชาวจ้วงก็ยังคงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในของหมั้นของสตรีชาวจ้วง

สำหรับชาวจ้วงโบราณ การทอผ้าถือเป็นบทบาทสำคัญที่สตรีต้องเรียนรู้ เพราะทักษะการทอผ้าเป็นเกณฑ์สำคัญในการประเมินความเป็นมืออาชีพและความฉลาดของสตรี ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ชายในการเลือกคู่ครอง ในขณะที่เดียวกันความสามารถในการทอผ้ายังสามารถกำหนดสถานะของสตรีชาวจ้วงในครอบครัวของสามีในอนาคตได้ด้วย ดังนั้นฝีมือการทอผ้าของสตรีชาวจ้วงจึงถือเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อที่ในอนาคตจะสามารถทอเสื้อผ้าสำหรับคนในครอบครัวและเตรียมไว้เป็นของขวัญแต่งงานได้

สตรีชาวจ้วงจะเริ่มเรียนรู้ทักษะการทอผ้าจากผู้ใหญ่ในครอบครัวตั้งแต่อายุยังน้อย โดยฝึกทอผ้ามาตั้งแต่เด็ก จนเติบโตขึ้นมาเป็นสาวแรกรุ่นที่เริ่มมีความรักครั้งแรก เธอจะสามารถทอผ้าอย่างพิถีพิถันและชำนาญเพื่อสร้างสรรค์ผ้าไหมทอที่สวยงามไว้ใช้ในงานแต่งงานของตนเอง จนกระทั่งเข้าสู่วัยที่มีความสุขในฐานะภรรยาและแม่ เธอจะทอผ้าให้ลูกของตัวเองด้วยความเต็มใจและความสุข เมื่อเข้าสู่วัยกลางคน เธอมีความเชี่ยวชาญในการดูแลครอบครัวและมีทักษะในการทอผ้าสำหรับครอบครัวของเธอเอง สุดท้ายคือในช่วงวัยสูงอายุ เธอผ่านการฝึกฝนทักษะในการทอผ้ามาอย่างยาวนาน ทำให้สามารถทอผ้าแบบจ้วงได้ดีมีคุณภาพและเป็นเลิศ

ผ้าไหมทอของชาวจ้วง ยังถือเป็นสัญลักษณ์ของงานฝีมือ ความอดทน ความสุภาพ เรียบร้อย และไหวพริบของหญิงสาวชาวจ้วง ลวดลายบนผ้าไหมแสดงถึงความคาดหวังที่ต้องการพบเจอสิ่งดี ๆ ในชีวิต ในวันแต่งงาน ผ้าไหมจะกลายเป็นชุดแต่งงานที่ล้ำค่าที่สุดในงานแต่งของเธอ ครอบครัวของฝ่ายชายจะนำผ้าไหมมาใช้ในการตกแต่งสถานที่ และตกแต่งเรือนหอเพื่อคอยต้อนรับเจ้าสาวที่อ่อนโยนและมีไหวพริบดี นอกจากนี้เมื่อเด็กมีอายุครบ 1 เดือน คุณยายและสมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ จะมอบสายพาดไหล่สำหรับอุ้มเด็กที่ทำมาจากผ้าไหมทอ ซึ่งสตรีชาวจ้วงมักจะใช้ผ้าไหมทอสำหรับห่ออุ้มลูกของตนเมื่อเดินทางไปต่าง ๆ อยู่เสมอ ส่วนเด็กสาวชาวจ้วงก็มักจะโปกศิระชะด้วยผ้าไหมทอนี้ แสดงให้เห็นถึงความนิยมของผ้าไหมทอในวิถีชีวิตของชาวจ้วงที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตประจำวันของชาวจ้วง ผ้าทอของชาวจ้วงแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างสตรีและวัฒนธรรมการทอผ้าซึ่งมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน การทอผ้าของชาวจ้วงไม่เพียงเป็นกระบวนการผลิตทางวัฒนธรรมเท่านั้น อย่างไรก็ตามก็ยังเป็นเครื่องมือที่รวบรวมประสบการณ์ชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ของสตรีและคุณค่าของพวกเธอเข้าไว้ด้วยกัน

ในยุคปัจจุบัน ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้กล่าวไว้ว่า “สตรีคือผู้สร้างอารยธรรมทางวัตถุและอารยธรรมทางจิตใจ และเป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาและความก้าวหน้าของสังคม หากปราศจากสตรี ก็ปราศจากซึ่งประชาชาติและความเป็นสังคม (สถาบันวิจัยประวัติศาสตร์และวรรณกรรมของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน, 2022) ” สตรีชาวจ้วงถือได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลหลักที่สืบทอดวัฒนธรรมการทอไหมของชาวจ้วงเมืองจิ้งซีไว้ พวกเขาได้สร้างวัฒนธรรม

ที่มีความหลากหลายและทรงคุณค่า ในขณะที่ยวกันวัฒนธรรมการทอไหมได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของพวกเขา

ประการแรก เนื่องจากผู้ชายในชุมชนต่างเริ่มทยอยออกไปทำงานนอกบ้านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้สตรีต้องมีทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตและการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน จึงก่อให้เกิดหนึ่งในปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชน อันดับถัดมา ผ้าไหมทอของชาวจ้วงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือที่ช่วยแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของสตรีชาวจ้วง และเป็นตัวแทนที่แสดงออกถึงความเป็นตัวตนและความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมของชาวจ้วงได้อีกด้วย ภายใต้การเรียกร้องให้ปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ผ้าไหมและทักษะการทอผ้าของสตรีชาวจ้วงในเมืองจิ้งซีจึงกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญที่ต้องได้รับการปกป้องและอนุรักษ์

วิธีการทอผ้าจิ้งซีจ้วงได้รับการสืบทอดจากพ่อแม่สู่ลูกโดยสตรีชาวจ้วง พวกเขาแลกเปลี่ยนความรู้สึกและเรื่องราวของพวกเขา เต็มไปด้วยตำนานและความลึกซึ้ง สืบเนื่องจากการปะทะกันของโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจและความหลากหลายทางวัฒนธรรม สภาพการทำเกษตรได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ผู้คนต่างบอกปลายยุคสมัยที่ผู้ชายทำงานนอกบ้าน สตรีอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน วัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงของเมืองจิ้งซีได้หลุดจากบริบทเดิมเข้าสู่บริบทใหม่ กำลังเผชิญบทพิสูจน์ในหลาย ๆ ชั้น ประการแรกปริมาณการผลิตของผ้าไหมทอที่เป็นงานทำมือน้อยสุด ๆ สตรีที่เชี่ยวชาญหนึ่งวันทำได้เพียงแค่ประมาณ 1 ไม้บรรทัด แต่ต้องการทำทั้งผืนกลับต้องใช้ผ้าไหมทอน้อยประมาณ 6 ไม้บรรทัด อันดับต่อมา รายได้จากการทอผ้าไหมทอต่ำมาก แทบจะไม่มีกำไร สตรีส่วนใหญ่จึงเลือกทำงานนอกบ้านแทนการหาเลี้ยงชีพจากการทอผ้า ส่งผลให้ศักยภาพในการทอผ้าของสตรีจ้วงและทักษะมีข้อจำกัด ดังนั้นผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงที่เป็นงานทำมือน้อยจะเป็นไปได้ที่จะใช้เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นได้เพียงแค่เป็นผลงานศิลปะงานฝีมือของชาติพันธุ์ชนิดหนึ่ง อีกร้อยอย่าง เมื่อช่างฝีมือหญิงในท้องถิ่นมีอายุมากขึ้นและจำนวนก็ลดลงเรื่อย ๆ การสืบทอดทักษะการทอผ้าไหมจ้วงจึงเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนอย่างยิ่ง การสืบสานทักษะการทอผ้าไหมของชนชาติจ้วงส่วนใหญ่ล้วนพึ่งการถ่ายทอดแบบปากต่อปาก สภาพความลำบากในการดำรงชีวิตทำให้คนรุ่นใหม่เลือกจะมองข้ามมัน ทำให้เทคนิคการทอผ้าไหมทอไร้คนสืบทอด ด้วยเหตุนี้ เราจะเห็นว่าเนื่องจากคุณค่าในการใช้ประโยชน์ของผ้าไหมทอลดต่ำลง ต้นทุนที่สูงขึ้นและปริมาณการจำหน่ายที่หดตัวลงของตลาดได้ส่งผลให้รายได้ของช่างฝีมือน้อยลง การลดน้อยลงของรายได้ได้กลายเป็นอุปสรรคแก่คนจำนวนมากที่จะมาเรียนรู้เทคนิคการทอผ้าไหมทอจ้วงทำให้เกิดความไม่ทันสมัยของเทคนิคการทำหรือถึงกับขนาดไร้การสืบทอด ถ้ายังดึงดูความสนใจไม่มากพอแล้วละก็ วงจรเลวร้ายเหล่านี้จะเป็นไปได้อย่างมากที่จะทำให้ผ้าไหมทอที่เป็นอัญมณีล้ำค่าทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์เดินไปสู่ความเสื่อมถอยและหายจากไป

ช่วงหลายปีมานี้รัฐบาลเมืองจิ้งซีได้เลือกใช้มาตรการหนึ่งสำหรับการอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวจ้วง ปี ค.ศ. 2006 “เทคนิคการทอผ้าไหมทอของชาวจ้วง” ที่ยื่นรายงานโดยเมืองจิ้งซีในเขตปกครองตนเองชาวจ้วงในมณฑลกว่างซี ได้ติดอยู่ในลิสต์รายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุในระดับประเทศในกลุ่มแรก ในหมู่บ้านชาวจ้วงท้องถิ่น การทอผ้าไหมทอของชาวจ้วงเป็นทักษะที่สตรีชาวจ้วงเริ่มเรียนตั้งแต่เด็ก เหล่าปรมาจารย์งานฝีมือผ้าไหมทอที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นได้เปิดการอบรมเทคนิคผ้าไหมทอของชาวจ้วง พัฒนาเทคนิคใหม่ๆของการวิจัยผ้าไหมทอจ้วงอีกทั้งอบรมคนมีความสามารถในการทอผ้าไหมทอจ้วงทั้งผลักดันการสืบสานของเทคนิคการทอของชาวจ้วงที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ อีกทั้งช่วยให้ครอบครัวที่ยากจนมีรายได้ จากนี้ก็จะเห็นได้ว่า ผ้าไหมทอของชาวจ้วงค่อย ๆ กลายเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลของเขตปกครองตนเองของชาวจ้วงเมืองกว่างซี ตลาดค่อย ๆ ขยายใหญ่ขึ้น ผลผลิตผ้าไหมทอวัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอของชาวจ้วงบางส่วนยังกลายเป็นของฝากติดมือที่นักท่องเที่ยวชาวไทย ลาว เวียดนามและประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนชื่นชอบ เป็นสายสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของประเทศในหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางและ 10 ประเทศในอาเซียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจะทำการศึกษาภูมิหลังทางวัฒนธรรม ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ วิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลง จุดเด่นของรูปแบบ ทักษะของผ้าไหมทอจ้วงค้นคว้าคุณค่าทางจิตวิญญาณและสุนทรียศาสตร์ทางด้านอารมณ์ ขนบธรรมเนียม ความเชื่อ วัฒนธรรมชาติพันธุ์ นัยยะข้อคิด ศิลปะงานฝีมือและรูปแบบ ผสมผสานความต้องการทางตลาดของวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงที่มีเอกลักษณ์เมืองจิ้งซี เพื่อยกระดับเทคนิคการผลิตผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี ส่งเสริมการเพิ่มขึ้นของรายได้ของช่างฝีมือผ้าไหมทอจ้วงส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี ทำให้เมืองจิ้งซีหลุดพ้นจากความยากจนสู่ชนบทที่รุ่งเรือง เดินไปสู่ความมั่งคั่งร่วมกัน

จากที่กล่าวมา ผ้าทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซีเป็นงานฝีมือประจำชนชาติที่สำคัญของชาวจ้วงมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและรสนิยมทางสุนทรียะที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม ในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ลวดลายบนผ้าไหมและคุณค่าของไหมทอได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ในอดีต ผ้าทอของชาวจ้วงส่วนใหญ่ทำจากลวดลายรูปเรขาคณิตนามธรรมและมีบทบาทเป็นของใช้จำเป็นในชีวิตประจำวันของชาวจ้วงในจิ้งซี โดยเฉพาะใช้เป็นสินสอดในงานแต่งของสตรี ผ้าทอนี้มีความสำคัญในการใช้งานที่โดดเด่นและแสดงถึงความโชคดีและความมั่งคั่ง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน บทบาทของผ้าไหมทอที่มีความสำคัญต่อสตรีชาวจ้วงได้ค่อย ๆ ถูกมองเปลี่ยนไป ตามการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนไป ได้เปลี่ยนจากการใช้งานไปสู่การสร้างความสุขยามจนกลายเป็นเครื่องประดับที่สำคัญที่เป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของชาวจ้วง ทำให้ปัจจุบันมี

ลวดลายที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น ตัวละคร ทิวทัศน์ หรือลวดลายภาพกิจกรรมของคนท้องถิ่น เป็นต้น ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาของจิ้งซีได้ค่อย ๆ ถูกทำลายลง จึงส่งผลให้สุนทรียภาพและคุณค่าจิตวิญญาณแบบดั้งเดิมของชนชาติจ้วงโดนทำลายไปด้วย จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าวัฒนธรรมอันทรงคุณค่านี้ยากที่จะพัฒนาและอนุรักษ์สืบทอดให้คนรุ่นหลังต่อไปได้ เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากระบวนการสืบทอดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมการทอผ้าไหมในยุคแรกที่ถูกสืบทอดในกลุ่มสตรีชาวจ้วง และวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของไหมทอจ้วงจิ้งซี เพื่อค้นหาสุนทรียภาพและคุณค่าจิตวิญญาณของผ้าทอชาวจ้วงในเมืองจิ้งซี จากนั้นมาผสมผสานเข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์สมัยใหม่ แล้วออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากผ้าทอชาวจ้วงที่มีลักษณะเฉพาะของเมืองจิ้งซี ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมผ้าทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซี

คำถามการวิจัย

1. ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีสะท้อนความสัมพันธ์กับสตรีในกระบวนการสืบทอดมรดกอย่างไร
2. ผ้าไหมทอจ้วงมีลักษณะทางลวดลายและความหมายทางวัฒนธรรมที่สำคัญและเชื่อมโยงกับคุณค่าทางจิตวิญญาณอย่างไรบ้าง
3. สามารถนำผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์เมืองจิ้งซีมาดำเนินการสร้างสรรค์ใหม่ผ่านทางวิธีการใด

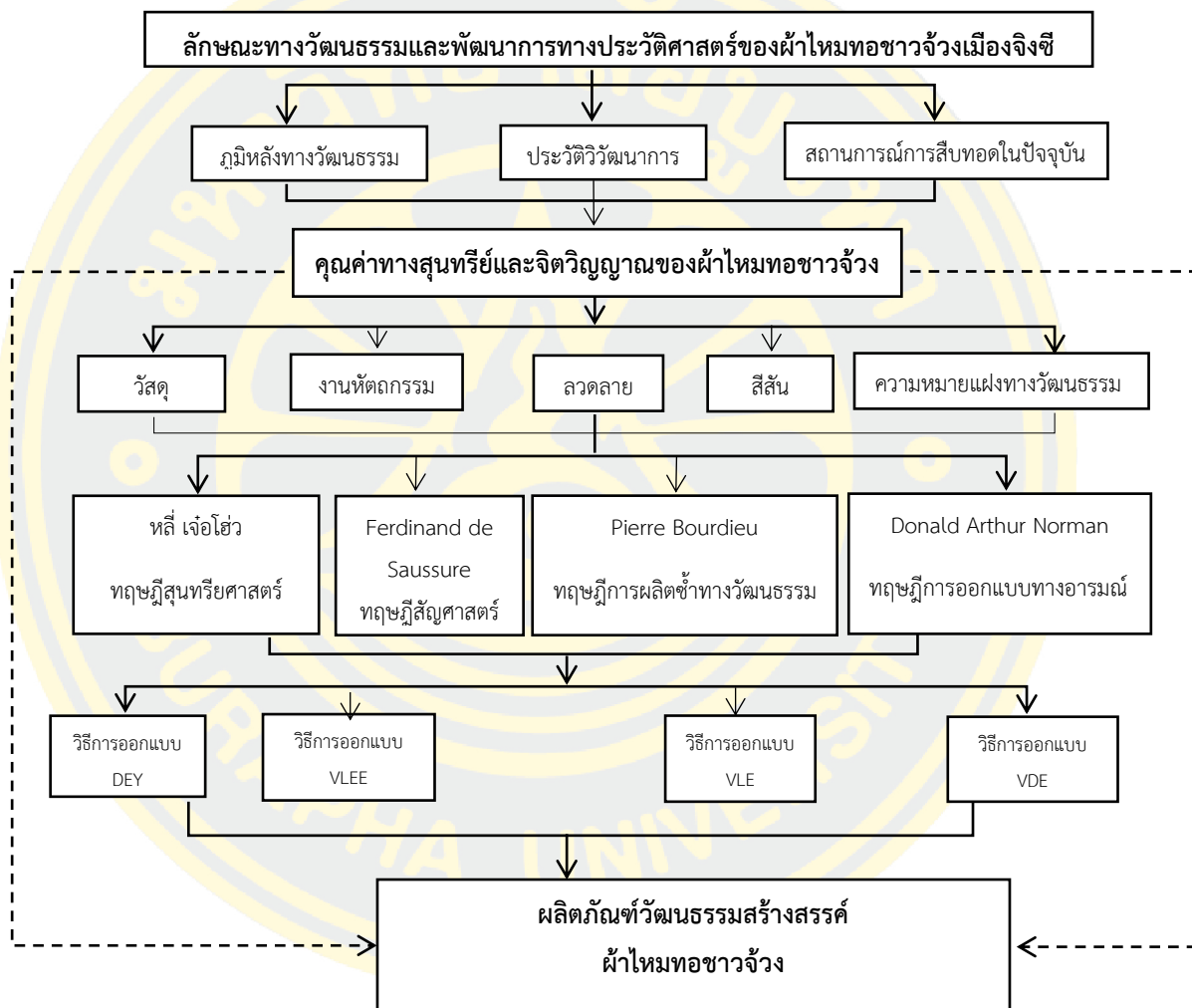
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสืบทอดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมการทอผ้าไหมในกลุ่มสตรีชาวจ้วง และวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของไหมทอจ้วงจิ้งซี
2. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าทางจิตวิญญาณ สุนทรียภาพของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงที่มีเอกลักษณ์เมืองจิ้งซีด้วยวิธีการใหม่ อันจะทำให้วัฒนธรรมผ้าไหมทอสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเอกสารมาชี้แนะแนวทางการสำรวจภาคสนาม ดำเนินการสรุปเพื่อแบ่งประเภทต่อเอกสารข้อมูลที่เก็บรวบรวม รวมถึงคลิปวิดีโอและภาพที่ถ่ายทำ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีและวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรมศึกษา การบริหาร การออกแบบ สัญลักษณ์และสุนทรียศาสตร์ ดำเนินการวิจัยวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี ด้านภูมิหลังวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทาง

ประวัติศาสตร์ สภาพการณ์การพัฒนาในปัจจุบัน วัสดุ ฝีมือ ลวดลาย สีสันทัน และจุดเด่นด้านวัฒนธรรม
 อย่างเป็นระบบ เพื่อสำรวจคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอชาวจ้วงเมืองจิ้งซี
 และสร้างสรรค์นวัตกรรมการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมจากผ้าไหมทอชาวจ้วง จาก
 มุมมองของสุนทรียศาสตร์ สัญลักษณ์ การฟื้นฟูทางวัฒนธรรม และการออกแบบเชิงอารมณ์

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของการวิจัย (LIU ZAN, 2024)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการบวนการสืบทอดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมการทอผ้าไหมในกลุ่มสตรีชาวจ้วง และวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของไหมทอจ้วงจิ้งซี คุณค่าทางจิตวิญญาณและสุนทรียภาพ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของหลี่ เจ้อโฮ่ว ทฤษฎีสัญศาสตร์ของ Ferdinand de Saussure ทฤษฎีการฟื้นฟูทางวัฒนธรรมของปีแอร์ บูร์ดิเยอ และทฤษฎีการออกแบบเชิงอารมณ์ของโดนัลด์ อาเธอร์ นอร์แมน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

จิ้งซีเมืองไปเซอเขตปกครองตนเองของชาวจ้วงมณฑลกว่างซี ประกอบด้วยศูนย์วัฒนธรรมเมืองจิ้งซี โรงงานผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี พิพิธภัณฑ์สะสมและจัดแสดงผ้าไหมทอพื้นบ้านเมืองจิ้งซี—จินย่วน

3. ขอบเขตด้านเวลา

สมัยราชวงศ์หมิง – ราชวงศ์ชิง

4. ขอบเขตด้านการออกแบบ

ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงที่มีเอกลักษณ์เมืองจิ้งซี 4 อย่าง ประกอบไปด้วยกระเป๋าสตรี เครื่องนอน ผ้ากันเปื้อนและผ้าแขวนผนัง เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ในช่วงต่าง ๆ ของสตรีชาวจ้วง อันได้แก่ช่วงมีความรัก ช่วงแต่งงาน ช่วงเลี้ยงดูบุตรและช่วงดูแลครอบครัว

วิธีการวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร

รวบรวมเอกสาร หนังสือ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมทอจ้วงผนวกกับจุดเด่นในพื้นที่ทางวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลเชิงพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตและประเพณีความเชื่อ ของชาวจ้วง เป็นต้น เพื่อการอธิบายข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ของผ้าไหมทอจ้วงอย่างเป็นระบบ และทำการสรุปผลและทราบถึงผลการวิจัยของคนรุ่นก่อนหน้าเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันทางข้อมูล

2. วิธีการวิจัยภาคสนาม

การสำรวจ

จดบันทึกและวิเคราะห์ ทำการสำรวจ ณ ศูนย์วัฒนธรรมจิ้งซี โรงงานทอผ้าไหมจิ้งซีและศูนย์เก็บรักษาผ้าไหมทอพื้นบ้าน เพื่อการศึกษาข้อมูลอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น สืบค้นสภาพพื้นฐานของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีอย่างลึกซึ้ง

การสัมภาษณ์และจัดการข้อมูลเชิงคุณภาพ

ทำการสัมภาษณ์ผู้สืบทอดศิลปะ คุณหลี่ ชุนหลิง หัวหน้าโรงงานถักทอไหม เพื่อทราบถึง ข้อมูลพื้นฐาน การสืบทอด วิธีการและปัญหาการสืบทอด รวมถึงขอบเขตการจัดการ รูปแบบการบริหาร จำนวนการผลิตและผลกำไรของโรงงาน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้สร้างสรรค์ภูมิปัญญา เพื่อทราบถึงความเป็นมา วัสดุ ลวดลาย สีเส้นและความหมายเชิงเปรียบเทียบพร้อมทั้งเรียนรู้กรรมวิธีในการทำ ผ้าไหมทอจิ้งซี

3. การวิจัยเชิงสร้างสรรค์

วิเคราะห์คุณค่าทัศนศิลป์จากความเป็นมา วัสดุ ลวดลาย สีเส้นและนัยยะทางวัฒนธรรม ค้นหาปัจจัยที่กระทบต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ นำแนวคิดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ประยุกต์กับการออกแบบสมัยใหม่ สดุดทำออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจิ้งซีที่มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมของผ้าทอชาวจิ้งซี เมืองจิ้งซี ส่งเสริมการสืบทอดแบบมีชีวิตของวัฒนธรรมผ้าทอชาวจิ้งซี และเป็นการส่งเสริมการพัฒนา เศรษฐกิจในท้องถิ่น

ขั้นตอนการวิจัย

1. เก็บรวบรวมและสรุปเอกสารข้อมูลอ้างอิง อีกทั้งจัดเรียงคัดแยกประเภทและสรุปทำการเตรียมพร้อมก่อนการวิจัย
2. วิเคราะห์จุดเด่นและหน้าที่ของผ้าไหมทอจิ้งซีทำการปูทางสำหรับการค้นคว้าคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณอย่างลึกซึ้ง
3. การลงสำรวจภาคสนามทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหลักฐานอ้างอิงโดยตรง
4. วิเคราะห์ผลกระทบปัจจัยของการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจิ้งซี เมืองจิ้งซี วิจัยการปรับใช้อย่างสร้างสรรค์ในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของวัฒนธรรมชาวจิ้งซี เมืองจิ้งซี อีกทั้งดำเนินการสรุปต่อหลักการการออกแบบและวิธีการออกแบบในขณะปฏิบัติจริง
5. ออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจิ้งซีเมืองจิ้งซี
6. นำผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์เข้าร่วมนิทรรศการ
7. เรียบเรียงและจัดทำรูปเล่มงานดุษฎีนิพนธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการวิวัฒนาการของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีและความเชื่อมโยงกับสตรีชาวจ้วง
2. สามารถนำความเป็นเอกลักษณ์และคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมในการทอผ้าไหมของชาวจ้วงเมืองจิ้งซี มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ได้
3. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงที่มีเอกลักษณ์เมืองจิ้งซี ทำให้วัฒนธรรมผ้าไหมทอพัฒนาอย่างยั่งยืน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผ้าไหมทอจ้วง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมของชาวจ้วงที่เกิดจากการใช้ฝ้ายสีขาวเป็นเส้นแนวนอน ใช้เส้นไหมย้อม 5 สีเป็นเส้นแนวตั้ง แล้วทอโดยใช้วิธีการสลับขึ้นไปเป็นแนวตั้งที่เรียกว่า “ทงจิงตันเหวย เหวยเซียนฉีฮวา” มีสีสันที่สดใส ลวดลายที่หลากหลาย และมีความทนทานเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่เป็นงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่ผู้คนยังคงผลิตและใช้งาน อีกทั้งยังเป็นโบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์ที่มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น มีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและลึกซึ้ง

สุนทรียภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลก (สังคมและธรรมชาติ) ทางรูปธรรมและทางอารมณ์ เป็นรูปแบบพิเศษของความเข้าใจของมนุษย์ที่มีต่อโลก คือการรับรู้ เข้าใจ รู้จัก และตัดสินใจที่มีอยู่ในโลกด้วยเหตุผลและอารมณ์ อัตวิสัย และภาววิสัย โดยสุนทรียภาพของผ้าทอชาวจ้วงสะท้อนให้เห็นจากฝีมือการทออันประณีต ลวดลายที่สวยงาม ความหมายทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และเทคนิคการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์

คุณค่าทางจิตวิญญาณ หมายถึง คุณลักษณะที่จิตวิญญาณสามารถตอบสนองความต้องการทางวัฒนธรรมของผู้คนและสังคม และมีความสำคัญในเชิงบวกต่อชีวิตทางวัฒนธรรมของผู้คนและสังคม ผ้าไหมทอจ้วงเป็นคุณค่าทางจิตวิญญาณที่ชาวจ้วงสร้างขึ้นในกระบวนการพัฒนาที่ยาวนาน สะท้อนให้เห็นถึงความรักและความเคารพต่อชีวิต ธรรมชาติ และวัฒนธรรมของชาติ และซ่อนแฝงไปด้วยจิตวิญญาณแห่งการมองโลกในแง่ดีของวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นศูนย์รวมของความปรารถนาดีของผู้คน

ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงที่เกิดจากการอาศัยภูมิปัญญา ทักษะ และความสามารถของผู้คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์และยกระดับทรัพยากรทางวัฒนธรรมด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยวัฒนธรรมเปรียบเสมือนกับชีวิตของผลิตภัณฑ์ ส่วนความคิดสร้างสรรค์เปรียบเสมือนกับความมีชีวิตชีวาของ

ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ถือเป็นสื่อกลางของวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ โดยผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม
สร้างสรรค์ผ้าทอชาวจ้วง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมผ้าทอชาวจ้วงอย่าง
สร้างสรรค์

การสืบทอด หมายถึง ความเชื่อมโยงระหว่างอุปนิสัย ขนบธรรมเนียม ทักษะ วัฒนธรรม
กล่าวคือ การสืบทอดและนวัตกรรมระหว่างรุ่น ความหมายแฝงที่แท้จริงของการสืบทอดคือ
กระบวนการส่งต่อวัฒนธรรม ความคิด หรือทักษะจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งกระบวนการนี้สามารถรับรู้ได้ผ่าน
การศึกษา ประเพณีทางสังคม โดยมีจุดประสงค์คือทำให้วัฒนธรรม ความคิด หรือทักษะมีการรักษา
เก็บไว้และพัฒนาต่อไปในอนาคต การสืบทอดเป็นวิธีการที่สำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและเป็น
พลังขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาสังคม การสืบทอดวัฒนธรรมเป็นการรับรู้และทำความเข้าใจต่อ
วัฒนธรรม อีกทั้งนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต การสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงหมายถึง การนำวัฒนธรรม
ชาวจ้วงมาแสดงออกผ่านทางรูปแบบทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมในการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอ อีกทั้ง
ดำเนินการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

มรดกทางวัฒนธรรม หมายถึง ทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้หรือจับต้องได้ต่างๆ
ที่รัฐบาล ชนชาติ องค์กรหรือบุคคลเป็นเจ้าของ ครอบครอง ควบคุม หรือคุ้มครอง และมีคุณค่าทาง
ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ อีกทั้งยังสามารถก่อให้เกิดศักยภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
ทั้งทางอ้อมหรือทางตรงที่เป็นไปตามข้อบังคับขององค์การสหประชาชาติหรือของประเทศ

บทที่ 2

การรวบรวมข้อมูล การทบทวนวรรณกรรม และการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและ สัมภาษณ์

บทนี้เริ่มต้นจาก 3 ประเด็นต่อไปนี้:

1. ภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้วิจัย
2. ข้อมูลวรรณกรรม
3. การลงพื้นที่เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์

ภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้วิจัยเป็นการแนะนำให้รู้จักวิธีค้นพบความแตกต่างของผ้าไหมทอจ้วงในจังหวัดจันทบุรีจากการศึกษาศิลปะเส้นใยและวัฒนธรรมชาวจ้วง ดังนั้นจึงคิดที่จะศึกษาคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณจากความสัมพันธ์ระหว่างสตรีกับผ้าไหมทอจ้วงในจังหวัดจันทบุรี และการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงส่วนวรรณกรรมประกอบด้วยภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาวจ้วงในจังหวัดจันทบุรี ประวัติวิวัฒนาการของผ้าไหมทอจ้วงในจังหวัดจันทบุรี ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมทอจ้วงเอกสารชิ้นนี้ชี้แจงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาวจ้วงในจังหวัดจันทบุรีจาก 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางทางภูมิศาสตร์ บริบทการพัฒนา วิถีชีวิตของผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า และประเพณีการแต่งงาน ประวัติวิวัฒนาการของผ้า

ไหมทอชาวจ้วงในจังหวัดจันทบุรีแบ่งได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ตำนานของผ้าไหมทอจ้วงในจังหวัดจันทบุรี ต้นกำเนิดการพัฒนาในราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง และสถานการณ์ในสมัยปัจจุบัน การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ได้รับการชี้แจงจาก 4 ด้าน ได้แก่ แนวคิดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ สุนทรียศาสตร์ หลักการและวิธีการออกแบบ และกระบวนการออกแบบ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีสัญศาสตร์ ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม ทฤษฎีการออกแบบทางอารมณ์ ฯลฯ เป็นทฤษฎีที่ช่วยเสริมการออกแบบผ้าไหมทอจ้วงในจังหวัดจันทบุรี สถานการณ์ของงานวิจัยในปัจจุบันของผ้าไหมทอจ้วงได้รับการชี้แจงแล้วจากแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ สถานการณ์วิจัยในปัจจุบันของผ้าไหมทอจ้วงการถ่ายทอดทักษะระหว่างรุ่น ความสัมพันธ์กับสตรี การเปลี่ยนแปลงการประยุกต์ใช้ และการพัฒนานวัตกรรมของลวดลายตกแต่ง

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่

1. วิวัฒนาการและการผลิตงานหัตถกรรมสิ่งทอผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี
2. สถานการณ์การสืบทอดในปัจจุบัน
3. การสำรวจภาคสนาม

วิวัฒนาการและการผลิตงานหัตถกรรมสิ่งทอผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ วัสดุและเครื่องมือในการผลิตผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี กระบวนการของงานหัตถกรรม การจำแนกกลดลาย และการใช้สี ความหมายทางวัฒนธรรม และประโยชน์การใช้สอย สถานการณ์ของการสืบทอด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การกระจายพื้นที่ ผู้สืบทอด นิเวศวิทยาทางวัฒนธรรมของการสืบทอด รูปแบบการสืบทอด วิกฤตการสืบทอด การสำรวจภาคสนาม ได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมเมืองจั้งซี โรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี และพิพิธภัณฑ์จิ้นย่วน

ภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้วิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับศิลปะเส้นใยและวัฒนธรรมชาวจ้วง พบว่าผ้าไหมทอจ้วงเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชนชาติกวางซี การสืบทอดและการพัฒนาได้รับความสนใจอย่างมาก ดังนั้นจึงมีการวิจัยบางส่วนเกี่ยวกับงานฝีมือและการแสดงออกทางภาษาของผ้าไหมทอจ้วงซึ่งเป็นการวางรากฐานสำหรับการวิจัยบทนี้ จากการวิจัยก่อนหน้านี้ เอกสารชิ้นนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมทอจ้วงในจั้งซีกับสตรี คุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงในจั้งซี ตลอดจนการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

การวิจัยทางวิชาการของผู้วิจัยเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 2016 เกี่ยวกับการสอนหลักสูตรศิลปะเส้นใยในมหาวิทยาลัยและการวิจัยอิทธิพลของวัฒนธรรมชาวฮั่นต่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ของสีแดงในวัฒนธรรมชาวจ้วง การวิจัยเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรศิลปะจากเส้นใยในมหาวิทยาลัย พบว่า ผ้าไหมทอจ้วงเป็นศิลปะจากเส้นใยเฉพาะถิ่นในกวางซี โดยมีสีสัน หัตถ์ศิลป์ ยีนทางวัฒนธรรม และอารมณ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาวจ้วงพบว่าสตรีชาวจ้วงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผ้าไหมทอจ้วงและชอบใช้ผ้าไหมทอจ้วงเป็นสินสอดและของขวัญ ดังนั้นจึงเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความคิดบางประการเกี่ยวกับผ้าไหมทอจ้วง: ทำไมสีของผ้าไหมทอจ้วงจึงมีสีสันงานฝีมือของผ้าไหมทอจ้วงเป็นอย่างไร ผ้าไหมทอจ้วงมีเส้นทางวัฒนธรรมและอารมณ์อย่างไรบ้าง

จากคำถามข้างต้น ผู้วิจัยจึงเริ่มศึกษาการออกแบบสร้างสรรค์ของที่ระลึกนักท่องเที่ยว ผ้าไหมทอจ้วงไปเชื่อ ตลอดจนการสืบทอดและการพัฒนางานฝีมือจากผ้าไหมทอจ้วงในบริบทสมัยใหม่ ในการศึกษาเหล่านี้ พบว่าผ้าไหมทอจ้วงเป็นศิลปะจากเส้นใยประเภทหนึ่ง หากต้องการเข้าใจผ้าไหมทอจ้วงอย่างแท้จริง จะต้องเข้าใจสาระสำคัญ แนวความคิดทางศิลปะ

และการประยุกต์ใช้ศิลปะจากเส้นใยก่อน ดังนั้นในปี ค.ศ. 2018 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดของศิลปะจากเส้นใยและการประยุกต์ใช้การปักผ้าไหมทอจ้วงในงานศิลปะจากเส้นใยจากมุมมองของการออกแบบผลิตภัณฑ์ ในการศึกษาเหล่านี้ พบว่าผ้าไหมทอจ้วงเป็นภาษาศิลปะจากเส้นใย แสดงออกถึงความรักผ่านลูกบอลแพรปัก เชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกของชายหนุ่มและหญิงสาวจำนวนมาก ดังนั้นในปี ค.ศ. 2019 ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเกี่ยวกับการสืบทอดทางวัฒนธรรมและการพัฒนาคุณค่าของลูกบอลแพรปักจิ้งซีในศิลปะพื้นบ้านของชาวจ้วง ผลการวิจัยพบว่า สตรีชาวในจิ้งซีชอบทอไหมผ้าชาวจ้วงเป็นลูกบอลแพรปักเพื่อเป็นของขวัญให้กับคู่รัก ดังนั้นความรักที่สวยงามระหว่างชายและสตรีชาวจ้วงจึงเชื่อมโยงกันผ่านลูกบอลแพรปักที่ถักทอด้วยผ้าไหมชาวจ้วง

จากการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยนึกถึงการแสดงออกทางภาษาและการอนุรักษ์และพัฒนางานฝีมือของผ้าไหมทอจ้วง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเกี่ยวกับภาษาการเย็บปักถักร้อยของชาวจ้วงในกว๋างซีและการอนุรักษ์และพัฒนางานฝีมือผ้าไหมทอจ้วงในกว๋างซีตะวันตก เพื่อให้เข้าใจถึงการสืบทอดและการพัฒนาของศิลปะจากเส้นใยท้องถิ่นในบริบทสมัยใหม่ได้ดียิ่งขึ้น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2022 ถึง ค.ศ. 2023 ผู้วิจัยทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ของศิลปะจากเส้นใยในพื้นที่ชาติพันธุ์ตะวันตกเฉียงใต้และผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ลูกบอลแพรปักจิ้งซีภายใต้กลยุทธ์การฟื้นฟูชนบท การวิจัยพบว่าการพัฒนาศิลปะจากเส้นใยในท้องถิ่นเป็นเรื่องยาก ดังนั้นจึงมีการศึกษาปัญหาของการพัฒนาและการเพิ่มประสิทธิภาพของงานศิลปะจากเส้นใยในท้องถิ่น

จากการศึกษาเหล่านี้ เห็นได้ชัดว่า ผ้าไหมทอจ้วงซึ่งเป็นศิลปะจากเส้นใยท้องถิ่นในกว๋างซีมีบริบททางประวัติศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับการสืบทอดและการพัฒนา ผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีเป็นผ้าไหมทอจ้วงสไตล์ทางใต้ มีการพัฒนาที่แตกต่างจากผ้าไหมทอจ้วงในเมืองปิ่นหยาง สไตล์ทางเหนือ ดังนั้นจึงเกิดความคิดต่อไปนี้: การเลือกสีของผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีเป็นอย่างไร งานฝีมือของผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีเป็นอย่างไร งานฝีมือแตกต่างจากผ้าไหมทอจ้วงในเมืองปิ่นหยางอย่างไร การสืบทอดทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีเป็นอย่างไร ผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีสื่ออารมณ์อะไร ความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีกับสตรีเป็นอย่างไร ทำไมสตรีชาวจ้วงในจิ้งซีถึงชอบผ้าไหมทอจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีมีคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณอะไรบ้าง ผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีสามารถแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งการใช้งานผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงได้หรือไม่ หากเป็นเช่นนั้น ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีควรได้รับการออกแบบอย่างไร

ข้อมูลวรรณกรรม

1. ภูมิหลังของวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี

ผ้าไหมทอจ้วงเป็นหนึ่งในสี่ผ้าไหมทอที่มีชื่อเสียงของจีนและเป็นผ้าเดียวที่ผลิตโดยกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นสมบัติของวัฒนธรรมประจำชาติจีนและเป็นหัวใจหลักของวัฒนธรรมจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีความหลากหลายและมีสีสัน และมีการพัฒนาที่ก้าวไปพร้อมกับยุคสมัย ผ้าไหมทอจ้วงได้ผ่านประสบการณ์ที่ซับซ้อน เช่น การก่อตั้งราชวงศ์ถังและซ่ง ความเจริญรุ่งเรืองของราชวงศ์หมิงและชิง การเสื่อมถอยในทศวรรษ 1990 และการฟื้นฟูการปฏิรูป ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงเป็นหนึ่งในทิศทางนวัตกรรมในการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วง ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงได้รับการออกแบบ โดยอิงจากมรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีของชาติและมีลักษณะทางสุนทรียที่แตกต่างกันผ่านสัญลักษณ์บางอย่าง กลายเป็นตัวนำการฟื้นฟูวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงและวัฒนธรรมจ้วง เป็นการวางรากฐานการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงอย่างยั่งยืน

ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีเป็นหนึ่งในตัวแทนที่สำคัญของผ้าไหมทอจ้วงปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ วิวัฒนาการทางชาติพันธุ์ วิถีชีวิต และประเพณีการแต่งงานของชาวจ้วงเมืองจิ้งซีเป็นอย่างไร ความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีกับสตรีเป็นอย่างไร คุณค่าทางสุนทรียและจิตวิญญาณมีลักษณะอย่างไร คุณลักษณะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์อย่างไร คำถามเหล่านี้ทำให้เราต้องศึกษาภูมิหลังทางวัฒนธรรม วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงเมืองจิ้งซี

1.1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชนชาติจ้วงในเมืองจิ้งซี

ตามคำกล่าว “ประวัติโดยย่อของการก่อตั้งกว้างซี” ของ โม่ เฟิงซิน, โม่ เจิงซุน และ โม่ เหวินจวิน: จิ้งซี ถูกเรียกว่าเมืองกุยซุ่นในราชวงศ์หมิงและชิง เนื่องจากตั้งอยู่ทางตะวันตกของกว้างซี หมายถึงการสวดภาวนาเพื่อสันติภาพ ตั้งชื่อตามคำว่า อันจิ้ง และ ซีปู เอามาอย่างละหนึ่งคำ ดังนั้นจึงเปลี่ยนชื่อเป็น จิ้งซี ในปี ค.ศ. 1913 เมืองจิ้งซีเป็นเมืองระดับอำเภอภายใต้เขตปกครองตนเองกว้างซีจ้วงและบริหารงานโดยเมืองไปเซ่อ ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเขตปกครองตนเองกว้างซีจ้วง ตั้งอยู่ที่ลองจิจูดตะวันออกที่ 105°56'~106°48' และละติจูดเหนือที่ 22°51'~23°34' เขตแดนทางทิศตะวันออกติดกับอำเภอเทียนเต็งและต้าซิน ทางทิศใต้ติดกับจังหวัดเกาผิง ประเทศเวียดนาม ทางทิศตะวันตกติดกับอำเภอน่าไป ทางทิศเหนือติดกับเมืองไปเซ่อและอำเภอฟู่หนิงของมณฑลยูนนานและทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับอำเภอเต๋อเปา เขตปกครองประกอบด้วย 8 ตำบล 11 หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ชายแดนที่สำคัญทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน

ตามรายงาน “10 แปรณต์ยอดนิยมของวัฒนธรรมหมู่บ้านโบราณกว้างซี” ของทรง เสี่ยวหนิง ระบุว่า เมืองจิ่งซีตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบมรสุมกึ่งเขตร้อน มีภูเขาที่สวยงาม สภาพอากาศเหมือนฤดูใบไม้ผลิตลอดทั้งปี มีฝนตกชุก มีแม่น้ำหลายสาย เครือข่ายระบบน้ำมีการกระจายอย่างทั่วถึงทั้งอำเภอ และพืชพรรณมีความหนาแน่นอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นการเกษตรกรรม ป่าไม้ การเลี้ยงสัตว์ และการประมงล้วนได้รับการพัฒนา สภาพภูมิอากาศส่งผลให้การเจริญเติบโตของพืชผลในท้องถิ่นเป็นไปอย่างอุดมสมบูรณ์ เช่น ป่าน ฝ้าย และผ้าไหม ซึ่งเป็นวัตถุดิบธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับการทอผ้าไหมชาวจ้วง ประชากรเกษตรกรรมในท้องถิ่นมีจำนวนมาก พื้นที่เพาะปลูกต่อหัวมีขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่เอื้ออำนวยอย่างยิ่งสำหรับการทอและการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีมีภูมิประเทศแบบภูเขาหินและทิวทัศน์ธรรมชาติที่สวยงามเทียบได้กับกุ้ยหลิน จิวโจว เอ๋อฉวน แกรนด์แคนยอนถงหลิง ทะเลสาบคูหยาง และจุดชมวิวอื่น ๆ ล้วนเป็นที่รู้จักกันดี โดยเป็นแหล่งทรัพยากรการออกแบบที่กว้างขวางสำหรับช่างทอผ้า เนื่องจากภูมิประเทศพิเศษของพื้นที่จิ่งซี ทำให้พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบปิด การคมนาคมไม่สะดวกมากและแยกตัวจากโลกภายนอกเป็นเวลานาน จนกระทั่งเกิดทางหลวงสายแรก “สายผิงหยู” ในปี ค.ศ. 1939 สถานการณ์นี้ก็คลี่คลายลง การผลิตผ้าไหมทอจ้วงเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานมาก เวลาว่างจากการทำนา สตรีในท้องถิ่นจะแบ่งเวลาไปทอผ้าไหมชาวจ้วงเป็นจำนวนมาก นอกเหนือจากการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุดในชีวิตประจำวันแล้ว พวกเขาจะใช้เวลาคิดหาวิธีใช้ผ้าไหมทอจ้วงมาประดับตกแต่งตนเอง ผ้าไหมทอจ้วง 1 ผืน มักเต็มไปด้วยสุนทรียภาพและอารมณ์อันงดงามของสตรีท้องถิ่น

ภาพที่ 2-1 ทิวทัศน์ของเอ๋อฉวนเมืองจิ่งซี (หลิว จ้าน, 2020)

สรุป: สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การปลูกป่าน ผ้าฝ้าย ผ้าไหม และวัตถุดิบผ้าอื่น ๆ และทิวทัศน์ที่สวยงามเป็นวัตถุดิบและแหล่งที่มาของแรงบันดาลใจอันไม่มีที่สิ้นสุดสำหรับช่างทอผ้า ลวดลายของผ้าไหมทอจ้วงจึงได้มาจากวิถีชีวิตและธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เช่น ทิวทัศน์ ดอกไม้ นก ปลา และแมลง เป็นต้น โดยเน้นถึงความงามที่กลมกลืนกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และแสดงออกถึงการบูชาธรรมชาติของมนุษย์

1.2. การวิวัฒนาการของชนชาติจ้วง

ตาม “พงศาวดารอำเภอจิ่งซี” ระบุว่า ชนชาติจ้วงในเมืองจิ่งซีมีสัดส่วนประมาณ 99.4% ของประชากรทั้งหมดของเมือง ทำให้เป็นเมืองระดับอำเภอที่มีสัดส่วนชนชาติจ้วงมากที่สุดในประเทศจีน ชนชาติจ้วง เดิมชื่อ ชนชาติถิง หรือ Bouxraeuz ในภาษาจ้วง ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในกวางซี กวางตุ้ง ยูนนาน กุ้ยโจว หูหนาน และสถานที่อื่น ๆ เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศจีน ชนชาติจ้วงมีต้นกำเนิดที่กวางซีในสมัยโบราณ ในสมัยก่อนราชวงศ์ฉิน “ซีโหว่” และ “ร่วเยว่” ของชนเผ่าไปเยว่ เป็นบรรพบุรุษดึกดำบรรพ์ที่สุดของชาวจ้วง ชื่อชนชาติแรกหลังจาก ซีโหว่ และ ร่วเยว่ คือ อุหู ในราชวงศ์ฮั่นตะวันออก จากนั้นก็มีหลีและเหลียวในราชวงศ์เว่ย จิน ซุย และถึงจากนั้นก็มียิง เหลียง ซา และหนง หลังราชวงศ์ซ่ง และต่อมาคือชนชาติจ้วงในปัจจุบัน หลังราชวงศ์ซ่ง ได้เกิดชื่อเรียกชนชาติจ้วง ได้แก่ จวง (cuengh) ปู้ถู่ (puj toj) ถู่เหริน (kon toj) และชื่ออื่น ๆ หลังจากราชวงศ์หยวนและหมิง ชื่อเหล่านี้ก็ถูกเรียกว่า ถิง และบางคนเรียกตัวเองว่า จ้วง หนง (nungj) หลาง (lang) ถู่ (toj) ซา (sah) เป็นต้น (หลิว ฉ่ายจวน, 2019) ชนชาติจ้วงมีมากมาย หลากหลายสาขา ชนชาติจ้วงสมัยใหม่แบ่งออกเป็น บูจ้วง บูหนง บูถู่ บูเยว่ บูบัน (หมาน) บูไท บูเหลียว บูหยง บูเปียว บูยาง หนงอัน และบูหมิน ซึ่งส่วนใหญ่กระจายอยู่ในกวางซีและกระจายอยู่ในกวางตุ้ง ยูนนาน หูหนาน และสถานที่อื่น ๆ จำนวนเล็กน้อย ชาวจ้วงมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันตามสถานที่ต่าง ๆ พื้นที่ซินโจว หนานหนิง และไปเซ่อ เรียกตัวเองว่า “บูถู่” ในขณะที่ชาวจ้วงเมืองจิวเจียงและเมืองเหวินซาน เรียกตัวเองว่า “บูหนง” เป็นต้น หลังจากปี ค.ศ. 1949 จ้วงก็เปลี่ยนเป็นถิง เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม ค.ศ. 1965 โจว เอินไหล ซึ่งขณะนั้นเป็นนายกรัฐมนตรีได้เสนอสภาแห่งรัฐและได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนจากชนชาติถิงเป็นชนชาติจ้วง

สรุป: ชาวจ้วงมีรากฐานทางประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของชื่อชนชาติคือ ไปเยว่ - โหว่ - โหว่ร่ว - ซีโหว่ร่ว - ซี โหว่ร่วเยว่ - อุหู - หลีเหลียว - ถิง - เหลียง - ซา - หนง - จ้วง มีคำพูดยอดนิยมในหมู่ชาวจ้วงว่า “ชาวจ้วงรักสี่สัน” รักสี่สัน ในที่นี้ หมายถึง ความชื่นชอบสี่สันหลากสีบนผ้าไหมทอจ้วงซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มนิยมด้านสีสันของชาวจ้วงและลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่อยู่ใต้สี่สันเหล่านี้ เป็นสื่อความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วง

ภาพที่ 2-2 สตรีชนชาติจ้วงในจิวโจวเมืองจิ้งซี (เหลียง ฮั่นซาง, 2012)

1.3. ลักษณะวิถีชีวิตผู้ชายทำงานนอกบ้าน สตรีอยู่กับเห่าเฝ้ากับเรือนของชนชาติจ้วง

วิถีชีวิตของชาวจ้วงในเมืองจิ้งซี ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า มีความเกี่ยวข้องกับการแบ่งแยกแรงงานทางสังคมแบบดั้งเดิมของจีนอย่างใกล้ชิด หนังสือ“ฤษีในชิงเฉิง”ของจ้าวปี้ในราชวงศ์หมิง เขียนว่า “สตรีทอผ้าและผู้ชายไถนา ทุ่งนาเต็มไปด้วยต้นหม่อนและป่าน” ซึ่งบรรยายถึงวิถีชีวิตของผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า ปัจจุบันมี 2 ทฤษฎีที่อธิบายสาเหตุของการแบ่งแยกแรงงานทางสังคมระหว่างผู้ชายทำนากับสตรีทอผ้า ทฤษฎีหนึ่งคือ “ทฤษฎีกำลัง” ซึ่งเชื่อว่าผู้ชายแข็งแรงกว่าสตรีและเหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม อีกทฤษฎีหนึ่งคือ “ทฤษฎีการปรับตัวในการเลี้ยงดูลูก” ซึ่งเชื่อว่าการคลอดบุตรทำให้เกิดข้อจำกัดในงานของสตรี งานที่พวกเขาทำจึงต้องปรับให้เข้ากับงานของแม่ในการเลี้ยงดู ดังนั้น งานสิ่งทอที่ “เรียบง่ายและซ้ำเดิม” จึงเหมาะกับสตรีมากกว่า (หลิว เจียจิง, 2019) “อุตสาหกรรมสิ่งทอในกระท่อม” อธิบายโดย ฟรีดริช เองเกิลส์

(Friedrich engels) ใน “สภาพของชนชั้นแรงงานในอังกฤษ” เป็นวิธีการผลิตแบบครอบครัวที่มีอยู่ในสหราชอาณาจักรก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม ซึ่งคล้ายกับ “ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า” ของจีน มีความเข้าใจผิดประมาณ 5 ประการเกี่ยวกับผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า ประการที่หนึ่ง ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า หมายถึง ผู้ชายทำนาเท่านั้น ส่วนสตรีทอผ้าเท่านั้น แต่จริง ๆ แล้วผู้ชายมีหน้าที่หลักคือทำนา ส่วนสตรีมีหน้าที่หลักคือทอผ้า แต่บางครั้งผู้ชายยังคงช่วยสตรีทอผ้าและสตรีก็ยังคงช่วยผู้ชายทำนาด้วยเช่นกัน ประการที่สอง ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้าเป็นตัวแทนของ “ความสัมพันธ์อันอบอุ่นและเต็มไปด้วยความรักระหว่างสามีและภรรยา” ในความเป็นจริง ในช่วงฤดูกาลทำเกษตรกรรม ทั้งคู่ “ทำงานตอนพระอาทิตย์ขึ้นและนอนตอนพระอาทิตย์ตก” ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลทำเกษตรกรรม สตรีต้องทำงานทอผ้าทั้งกลางวันและกลางคืน มีชีวิตที่ยุ่งยากและลำบาก ประการที่สาม การทำนาของผู้ชายและการทอผ้าของสตรีเป็นตัวแทนความลำหลังของเกษตรกรรมโบราณ รูปแบบมาตรฐานของ “ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า” เกิดขึ้นในช่วงยุคขุนศึก เครื่องมือในการผลิตคือเครื่องมือเหล็กซึ่งมีการพัฒนาขึ้นแล้วเมื่อเทียบกับเครื่องมือหินที่ใช้ในสังคมทาส ประการที่สี่ “ผู้ชายทำนา” สำคัญกว่า “สตรีทอผ้า” ที่จริงแล้ว การแบ่งงานกันตามสมควรระหว่างชายและหญิงสามารถทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขได้ ตามคำกล่าวของ “คำตอบจากหลังเวที” สิ่งทอมักจะทำให้ครอบครัวร่ำรวยขึ้น ประการที่ห้า ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้าถูกเอารัดเอาเปรียบจากชนชั้นเจ้าของที่ดิน ที่จริงแล้ว ผู้ชายและสตรีในเรื่องผู้ชายทำนาและทอผ้าหญิงแบ่งออกเป็นเกษตรกรเจ้าของที่ดินและเกษตรกรผู้เช่า เกษตรกรเจ้าของที่ดินมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่แล้ว ดังนั้นจะไม่มีกรถูกเอารัดเอาเปรียบ ส่วนเกษตรกรผู้เช่าไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง เป็นการทำเกษตรกรรมในที่ดินของคนอื่น ดังนั้นจึงมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากชนชั้นเจ้าของที่ดิน

สรุป: วิถีชีวิตของชาวจ้วงในจิ้งซี ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้า ไม่ใช่การแบ่งแยกแรงงานทางสังคมที่เข้มงวดระหว่าง “ผู้ชายทำนา” และ “สตรีทอผ้า” แต่เป็นการแบ่งแยกแรงงานทางสังคมโดยทั่วไป ในแง่ของเวลา สตรีจะใช้เวลาในการทอผ้ามากขึ้น ในแง่ของช่องว่าง แม้ว่าจะระดับการพัฒนาเศรษฐกิจจะค่อนข้างแตกต่างกัน แต่สัดส่วนของสตรีที่ทำงานด้านสิ่งทอในแต่ละพื้นที่มีมากกว่า จะเห็นได้ว่าวิถีชีวิตของชาวจ้วงทำให้การทอผ้าไหมชาวจ้วงของสตรีกลายเป็นความเคยชินและเป็นประเพณีพื้นบ้าน ทำให้การสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจากรุ่นสู่รุ่นบรรลุผลสำเร็จ

ภาพที่ 2-3 สตรีชาวจ้วงในเมืองจิ่งซีทอผ้าไหมจ้วง (หลิว จ้าน, 2023)

1.4. ประเพณีการแต่งงานของชาวจ้วงในจิ่งซี

“ผ้าปักและผ้าทอ” ที่เขียนโดย เย่ เจี้ยนฟาง บรรยายถึงประเพณีการแต่งงานของชนชาติจ้วงโดยพิจารณาจากอายุของเด็กหญิงและความสัมพันธ์ในครอบครัว ประเพณีการแต่งงานของชนชาติจ้วงสะท้อนให้เห็นในงานฝีมือการทอผ้าไหมเป็นหลัก เด็กสตรีชาวจ้วงในฐานะที่พ่อแม่เลี้ยงดู เริ่มเรียนรู้การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อยเมื่ออายุ 8 หรือ 9 ขวบ ในฐานะสมาชิกในครอบครัว เมื่ออายุ 13 หรือ 14 ปี จึงมีความชำนาญในงานฝีมือการเย็บปักถักร้อยแล้ว เมื่อถึงวัยแต่งงาน สตรีจะใช้เวลาทั้งวันในห้องส่วนตัวของตนในการทอผ้า ตัดเย็บ และปักผ้าเพื่อเตรียมสินเดิมให้ตนเอง ก่อนแต่งงานสตรีจะได้รับสินสอดจากฝ่ายชายซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสินเดิม หลังจากแต่งงาน สตรีที่แต่งงานใหม่จะเริ่มเตรียมเสื้อผ้าชิ้นเล็ก ๆ เพื่อต้อนรับการเกิดของลูก หลังแต่งงานแล้วสิบกว่าปีจะรับบทเป็นภรรยา ลูกสะใภ้ แม่ ฯลฯ และทอผ้าเพื่อใช้เป็นปัจจัย 4 ของครอบครัว หลังจากแต่งงานแล้ว 10-20 ปี ในฐานะแม่ก็จะเตรียมสินสอดให้ลูก และชีวิตที่เหลือในฐานะผู้สูงอายุและภรรยา จะยังคงทอผ้าและเตรียมเสื้อผ้าให้ครอบครัวต่อไป

“ประเพณีชาวจ้วงในจิ่งซี” เขียนโดยเหลียงฟูซาง บรรยายถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างชายและสตรีชาวจ้วงผ่านเพลงพื้นบ้าน เมื่อชายและหญิงถึงวัยแต่งงานก็จะร้องเพลงพื้นบ้านในระหว่างร้องเพลงพื้นบ้าน หากสตรีสนใจ สตรีก็จะมอบผ้าให้ผู้ชาย เช่น ผ้าเช็ดหน้าหรือผ้าขนหนู เพื่อเป็นเครื่องแสดงถึงความรัก หลังจากที่ฝ่ายชายกลับมาก็จะแจ้งให้แม่ทราบและเตรียมผ้า ไก่ เป็ด บะหมี่ และสิ่งของอื่น ๆ เพื่อไปขอแต่งงานที่บ้านฝ่ายหญิง การแต่งงานจึงถือเป็นอันสิ้นสุด “เพลงรักบนผ้าไหมทอจ้วง” เรียบเรียงโดยคณะกรรมการเทศบาลจิ่งซีแห่งการประชุมที่ปรึกษาทางการเมืองของประชาชนจีน ลักษณะทางสุนทรีย์และความหมายแฝงทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงแสดงออกมาในรูปแบบของ “ลายผ้าไหมทอจ้วง+ คำอธิบายข้อความ + การทับศัพท์เพลงพื้นบ้าน” ผ้าไหมทอจ้วงแต่ละผืนในหนังสือ แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกของช่างทอผ้าผ่านบทเพลง ในบรรดาลูกบอลแพรปักนั้นเป็นการบรรยายถึงสัญลักษณ์แห่งความรักของชายและสตรีชาวจ้วง

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการแต่งงานระหว่างชายและหญิงของชาวจ้วง ชายและสตรีชาวจ้วงเลือกคู่ครองของตนโดยการขว้างลูกบอลแพรปักและร้องเพลงพื้นบ้าน ผ้าบนลูกบอลแพรปักนั้นเป็นผ้าไหมทอจ้วงชนิดหนึ่ง และเครื่องยืนยันมั่นหมายในเพลงพื้นบ้านจะใช้ผ้าไหมทอจ้วงเป็นหลัก เด็กสตรีจากตระกูลจ้วงจะต้องเรียนรู้การทอผ้า เตรียมสินเดิมให้ตนเองก่อนแต่งงาน ทอเสื้อผ้าให้ครอบครัว และทำสินสอดให้ลูกหลังแต่งงาน ดังนั้นการใช้ผ้าไหมทอจ้วงในงานแต่งงานจึงเป็นสาเหตุหนึ่งของการสืบทอดและพัฒนาคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณ

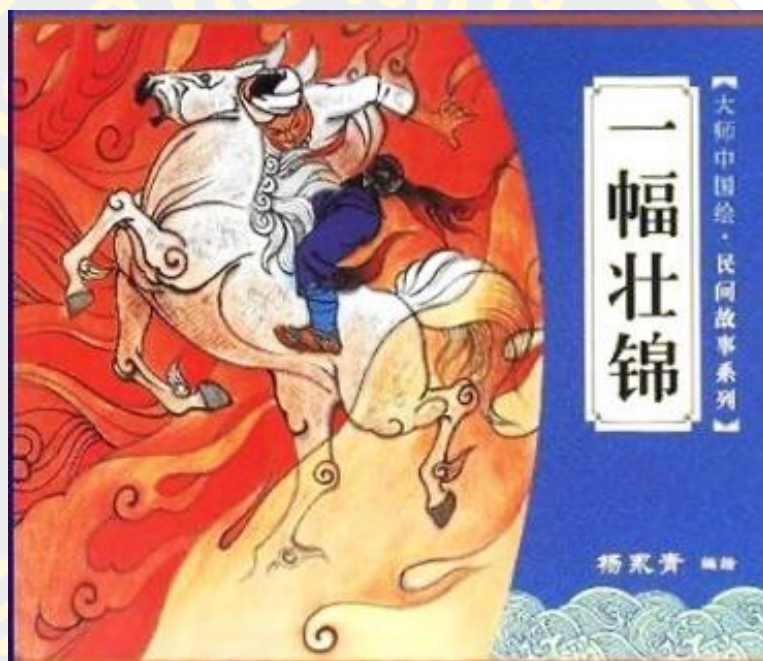
2. การวิวัฒนาการของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ่งซี

2.1. ตำนานเทพเจ้าของผ้าไหมทอจ้วง

ในพื้นที่จิ่งซี ผ้าไหมทอจ้วงมีต้นกำเนิดมาจากตำนาน ตามคำบอกเล่าของ “บันทึกประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกว่างซี” ในยุคต้นของราชวงศ์ซ่ง ดานี เหม่ย ช่างทอผ้าผู้เชี่ยวชาญชอบประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ครั้งหนึ่งเมื่อเธอเห็นใยแมงมุมที่ปกคลุมไปด้วยน้ำค้างในยามเช้า เธอจึงย้ายเครื่องทอผ้าไปไว้ใต้ชายคาและทอด้วยด้ายหลากสีสันเป็นลวดลายใยแมงมุมที่สวยงาม ตามตำนานพื้นบ้าน ดานี เหม่ย ช่างทอผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี เป็นผู้ก่อตั้งผ้าไหมทอจ้วง “เป่าซางและเฉียวหนี่” เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของเป่าซางและเฉียวหนี่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวาดภาพและทอผ้า ภาพวาดและผ้าทอของพวกเขาดูราวกับมีชีวิต และถูกแย่งไปโดยจักรพรรดิ แต่หลังจากที่จักรพรรดิเปิดออกภาพวาดและผ้าทอนั้นได้ลอยไปที่กำแพงหินของภูเขาจิวอัน “ดาวัง” ตำนานเล่าว่าเด็กหญิงชื่อดาวังทอผ้าหม้ออันงดงามด้วยสีสันสดใสที่ส่องสว่างไปครั้งหนึ่งของท้องฟ้าและดึงดูดผีเสื้อมากมาย

ในสมัยโบราณ ช่างทอผ้าฝีมือดีและบุตรชายทั้งสามอาศัยอยู่ด้วยกัน เธอได้ถักทอผ้าไหมชาวจ้วงอันงดงาม บนผ้ามีทั้งรูปบ้าน สวน ฟุ้งนา ถ้า สวนผลไม้ สวนผัก บ่อปลา รวมถึงไก่ เป็ด วัว ควาย และแกะ วันหนึ่ง นางฟ้ากลุ่มหนึ่งได้นำผ้าไหมทอจ้วงของเธอไปทางทิศตะวันออก แม่เฒ่าได้ส่งลูกชายคนโตและลูกชายคนที่สองไปตามหาผ้าไหมทอจ้วงแต่ก็ไม่เกิดผล ต่อมาด้วยความ

ช่วยเหลือของม้าหินตัวใหญ่ ลูกชายคนเล็กของเธอก็ข้ามภูเขาไฟและทะเลไปพบนางฟ้าชุดแดง และขอให้เธอคืนผ้าไหมทอจ้วง เมื่อลูกคนที่สามกลับบ้าน ผ้าไหมทอจ้วงค่อย ๆ เหยียดออกกลางแดดและกลายเป็นบ้านที่สวยงาม น่าประหลาดใจที่ผ้าปักเป็นรูปนางฟ้า ดังนั้นลูกคนที่สามจึงแต่งงานกับเธอ และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข (อุซวน, จง หยุนรุย, 2022) นี่คือนิทานพื้นบ้านชาวจ้วงเรื่อง “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง” โดยยกย่องฝีมืออันชาญฉลาดของคนงานและแสดงออกถึงความคิดที่ว่าความสุขจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อไม่กลัวความยากลำบากเท่านั้น (อุ๋ หเว่ยเฟิง, 2022)

ภาพที่ 2-4 ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง (<https://www.sohu.com>)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงมีตำนานอันงดงามมากมาย และตำนานการทอผ้าไหมชาวจ้วงในจังหวัดที่ได้รับนิยมนามาก ได้แก่ “ดาณี เหม่ย” “เปาซางและเฉียวหนี่” “ดาวัง” “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง” ฯลฯ ตำนานผ้าไหมทอจ้วงเชื่อว่าคนแรกที่ทอผ้าไหมชาวจ้วงเป็นสตรี ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ชาวจ้วงที่มีนิสัยขยันขันแข็งและมีจิตใจดี ได้นำความไฝ่ฝืนที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น ภาพความสุขที่คาดหวัง และคำอธิษฐาน ถ่ายทอดผ่านผ้าไหมทอจ้วงอันงดงามในแต่ละชิ้น จะเห็นได้ว่าความงามของผ้าไหมทอจ้วงไม่ได้เป็นเพียงความงามที่แสดงออกด้วยลวดลายผ่านสายตาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความงามภายในที่อยู่ในคุณค่าทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณด้วย

2.2. ร่องรอยวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วง

ต้นกำเนิดและการพัฒนาของผ้าไหมทอจ้วงมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีสีสันหลากหลาย ตาม “หนังสือของราชวงศ์ฮั่นตอนหลัง ชีวิตประวัติของหนานหม่าน” ในสมัยราชวงศ์ฮั่น บรรพบุรุษของชาวจ้วงจะทอผ้าสีสันสดใส ซึ่งปัจจุบันรู้จักกันในชื่อ “ผ้าไหมทอจ้วง” ภาษาจ้วงในพื้นที่ไปเซ่อของกว่างซี เรียกผ้าไหมทอจ้วงว่า “kjabp (ปกคลุม) faz (ท้องฟ้า)” ภาษาจ้วงใหม่ในพื้นที่หู่หมิงเรียกว่า “gob (ปกคลุม) faz (ท้องฟ้า)” ซึ่งแปลตามตัวอักษรว่า “ปกคลุมท้องฟ้า” และแปลตามความหมายแฝงว่า “ผ้าห่มสวรรค์” สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าผ้าไหมทอจ้วงมีเกียรติต่อชาวจ้วงเพียงใด (เฉียน เสี่ยวผิง, 2011) ผ้าไหมทอจ้วงที่เก่าแก่ที่สุดคือผ้าลินินห้าสีจากพื้นที่ชนชาติจ้วงในสมัยราชวงศ์ฮั่น ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ผ้าไหมทอจ้วงได้รับการประเมินว่า “สวยสง่างาม ตามการแต่งกายของชาวใต้” ผ้าไหมทอจ้วงลวดลายมังกรและหงส์ยังคงมาจากสมัยว่านหลี่แห่งราชวงศ์หมิงได้กลายเป็นเครื่องบรรณาการ

ต้นกำเนิดของผ้าไหมทอจ้วงนั้นค่อนข้างเรียบง่าย จาก “เชือกปอ”, “ผ้ากระสอบ” และ “ดอกไม้” ที่มี “พื้นผิวสีขาว ลวดลายสีเหลี่ยมสวยงาม” ในสมัยราชวงศ์ซ่ง จนถึงผ้าไหมทอบรรณาการ ผ้าไหมทอทางการ ผ้าไหมทอของรัฐมนตรี ผ้าไหมทอกว่างซี ฯลฯ ในสมัยราชวงศ์หยวน ในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง คำว่าผ้าไหมทอจ้วงเริ่มถูกนำมาใช้เพื่อเป็นตัวแทนของผ้าไหมทอกว่างซี ในสมัยราชวงศ์หมิง ผ้าไหมทอจ้วงได้กลายเป็นเครื่องบรรณาการและถูกขนานนามว่าเป็นผ้าที่มีชื่อเสียง (หลิว ชวีซวง, 2021) ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ชิงจนถึงทศวรรษ 1980 ผ้าไหมทอจ้วงอยู่ในช่วงจุดสูงสุดและแพร่หลายในกลุ่มน้ำหงส์และกลุ่มน้ำจ้าวโหยวเจียง ใช้ในงานแต่งงานในรูปแบบของเครื่องนอน ผ้าห่ม เต็นท์ ผ้าม่าน รองเท้าและถุงเท้า กล่อง หม้อ ชาม โคมไฟ ฯลฯ ตั้งแต่แกนสายรัดพัฒนาไปจนถึงกระเป๋าแขวนผนัง ผ้าปูโต๊ะ ปลอกหมอน ผ้ากันประตู ผ้าม่าน เบาะโซฟา เบาะรองนั่ง ผ้าปูที่นอน และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อีกมากมายสำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน (เฟิง เซิน, 2019)

สรุป: ต้นกำเนิดของผ้าไหมทอจ้วงจึงขึ้นคล้อยคลึงกับผ้าไหมทอจ้วงกว่างซี แต่มีเส้นทางการพัฒนาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ผ้าไหมทอจ้วงจึงมีต้นกำเนิดในสมัยราชวงศ์ฮั่น ก่อตั้งขึ้นในราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่ง และได้รับความนิยมโดยทั่วไปในราชวงศ์หมิงและชิง ผ้าไหมทอจ้วงจึงคือ “ผ้าห่มสวรรค์” ที่อยู่ใใจของชาวจ้วงในเมืองจิ่งซี และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงจึงพัฒนาจากผ้าไหมทอจ้วงที่เรียบง่ายโดยใช้ “เชือกปอ” และ “ผ้ากระสอบ” ในสมัยราชวงศ์ซ่ง มาเป็นผ้าไหมทอจ้วงหลากสีที่ซับซ้อนในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง ยิ่งเวลาผ่านไป ผ้าไหมทอจ้วงยิ่งมีฟังก์ชันการใช้งานต่าง ๆ มากขึ้น ความสวยงามของรูปทรงและความสวยงามทางอารมณ์ด้านสีสันและลวดลายก็ยิ่งมีความหลากหลายมากขึ้น

2.3. วิวัฒนาการของวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงในยุคสมัยราชวงศ์หมิง

ในสมัยราชวงศ์หมิง ผ้าไหมทอจ้วงได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น และงานฝีมือก็มีความซับซ้อนมากขึ้น ในช่วงเวลานี้ของราชวงศ์หมิง ผ้าไหมทอจ้วงที่ทอด้วยลวดลายต่าง ๆ เช่น มังกรและหงส์ ได้กลายเป็นเครื่องบรรณาการแก่ราชสำนักของจักรพรรดิ “บันทึกประวัติท้องถิ่นกว้างซี” ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของนายจิงหนงและคนอื่น ๆ ในราชวงศ์ชิง บันทึกว่า “จากรัฐและเทศมณฑลต่าง ๆ ชาวจ้วงชอบสีสันทัน เสื้อผ้า กระโปรง ผ้าพันคอ และผ้าหม้วนทำจากกำมะหยี่ทำสีแล้วถักทอเป็นรูปดอกไม้และนก เมื่อมองจากระยะไกลดูวิจิตรประณีต เมื่อมองจากระยะใกล้ดูมีพลัง ชาวจ้วงล้วนมีคุณค่า” เวลานี้ ผ้าไหมทอจ้วงได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันและเป็นเครื่องประดับตกแต่งของชาวจ้วง การทอผ้าไหมชาวจ้วงถือเป็นทักษะ “งานเย็บปักถักร้อย” แบบบังคับสำหรับเด็กสตรีชาวจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงกลายเป็นสิ่งของที่ขาดไม่ได้สำหรับสินสอด (หยาง เกิงหลาน, เว่ย ถึงถึง, 2021)

อ้างอิงจาก “เพลงรักบนผ้าไหมทอจ้วง” ใน “ประวัติศาสตร์และวรรณกรรมจ้วงซี เล่มที่ 12 ” บันทึกว่า ราชวงศ์หมิงและชิงเป็นช่วงเวลาแห่งความเจริญรุ่งเรืองและพัฒนาของผ้าไหมทอจ้วงจ้วงซี ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่หลงเหลือส่วนใหญ่เป็นรอยประทับของวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิมและลวดลาย “ โชคลาภ ทรัพย์สมบัติ อายุยืน ” ถือเป็นลวดลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในบรรดาลวดลายมงคล ผ้าไหมทอจ้วงจ้วงซีมีลวดลายและรูปภาพที่เป็นเอกลักษณ์ และผ้าไหมทอจ้วงแต่ละแบบมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับความเชื่อ การดำรงชีวิต และประเพณีพื้นบ้านของชาวจ้วงในจ้วงซี ชาวจ้วงในจ้วงซีคุ้นเคยกับการถือว่าสัตว์ พิษ หรือสิ่งไม่มีชีวิตบางชนิดเป็นญาติ บรรพบุรุษ หรือผู้พิทักษ์ พวกเขาเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้สามารถเป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติและปกป้องลูกหลานได้ ดังนั้นผ้าไหมทอจ้วงในจ้วงซีจึงมักปรากฏพร้อมกับลวดลายมังกร หงส์ นกกระสา นกนางเขน ดอกเบญจมาศ กล้วยไม้ และลวดลายของสัตว์และพืชอื่น ๆ อันเนื่องมาจากอารมณ์ความรู้สึกของผู้ทอ

ภาพที่ 2-5 ผ้าแขวนผนังลายตัวอักษรฟูในจิ้งซี (<http://www.jxszjc.cn/>)

อ้างอิงจาก “ประวัติศาสตร์และวรรณกรรมจิ้งซี” ในช่วงราชวงศ์หมิงและชิง ชาวจ้วงในจิ้งซีชอบนำผ้าไหมทอจ้วงมาถักทอบนลูกบอลแพรปักและถ่ายทอดความรักด้วยการขว้างลูกบอลแพรปัก ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงบนลูกบอลแพรปักส่วนใหญ่เป็นสัญลักษณ์ของความรักที่สวยงามระหว่างชายหนุ่มและหญิงสาว นอกจากนี้ ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี ในเวลานั้นส่วนใหญ่มีลวดลายเรขาคณิตเชิงนามธรรมและลวดลายของสัตว์และพืชที่ไม่ใช่รูปทรงเรขาคณิต รูปเรขาคณิตเชิงนามธรรมบางรูปตีความได้ยาก หรือถูกถักทอเพื่อเอฟเฟกต์ของภาพ หรือใช้ประดับตกแต่งสำหรับเนื้อหาแก่นเรื่องอื่นๆ แต่ลวดลายนามธรรมเหล่านี้ก็มีความงามอันลึกซึ้งเช่นกัน และลวดลายเสริมยังช่วยกำหนดรูปแบบของแก่นเรื่อง ทำให้ผ้าทั้งผืนสมบูรณ์และสวยงามยิ่งขึ้น รูปเรขาคณิตเชิงนามธรรมบางรูป มีดังนี้

ภาพที่ 2-6 ผ้าลายเรขาคณิตของราชวงศ์หมิง (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-7 ผ้าไหมใหม่จิ้งซีลวดลายดอกเบญจมาศจากราชวงศ์ชิง (หลิว จ้าน, 2023)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีได้รับความนิยมในราชวงศ์หมิงและชิง และทิ้งลวดลายเรขาคณิต ลวดลายของสัตว์และพืชเอาไว้ ไม่ว่าลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจะเป็นแบบใด ก็เป็นการแสดงออกถึงความเชื่อ ประเพณี และแง่มุมอื่น ๆ ของชาวจ้วงในจิ้งซี จากมุมมองของอายุทางชีววิทยาและบทบาททางสังคมของสตรี ผ้าไหมทอจ้วงส่วนใหญ่บนลูกบอลแพรปักโดยเด็กสตรีที่กำลังจะแต่งงานเป็นการแสดงถึงความปรารถนาในความรัก ผ้าไหมทอจ้วงโดยสตรีที่แต่งงานแล้วส่วนใหญ่เป็นการแสดงถึงการขอพรให้กับชีวิตหรือเพื่อการตกแต่งเท่านั้น ดังนั้นผ้าไหมทอจ้วงที่ทอโดยสตรีที่มีอายุและสถานะแตกต่างกัน จึงมีคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณที่แตกต่างกัน

2.4. สถานการณ์ของผ้าไหมทอจ้วงในยุคปัจจุบัน

ในช่วงปลายราชวงศ์ชิงและช่วงเริ่มต้นของสาธารณรัฐจีน ผ้าไหมทอจ้วงเสื่อมถอยลงอย่างไรก็ตาม หลังจากการสถาปนาจีนใหม่ จีนได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงเป็นอย่างมาก ในช่วงทศวรรษ 1950 ผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีได้กลายเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิมของชนชาติจ้วง อำเภอจิ้งซีได้ก่อตั้งสมาคมเย็บปักถักร้อยและทอผ้าขึ้นในปี ค.ศ. 1956 และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงงานผ้าไหมทอจ้วงในปี ค.ศ. 1960 ซึ่งทำงานด้านการผลิตผ้าไหมทอจ้วงและฝึกอบรมพนักงาน โดยเฉพาะ ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงได้เข้าร่วมในนิทรรศการหัตถกรรมระดับชาติและการจำหน่ายที่จัดขึ้นทั่วประเทศและภูมิภาคมาหลายครั้ง และผลิตภัณฑ์ยังขายดีทั้งในและต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 1976 ผ้าทอกลุ่มชาติพันธุ์ที่ผลิตโดยโรงงานผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซี ได้รับรางวัลที่หนึ่งในเขตปกครองตนเองในด้านคุณภาพ ในปี ค.ศ. 2006 ทักษะการทอผ้าของชาวจ้วงในจิ้งซีถูกขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในระดับชาติ ในปี ค.ศ. 2009 เฉิน เย่ อดีตผู้อำนวยการโรงงานผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซี ได้รับมอบหมายจากกรมวัฒนธรรมในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ให้เป็นตัวแทนผู้สืบทอดงานฝีมือการทอผ้าไหมของชาวจ้วงจิ้งซีในระดับเขตปกครองตนเอง ในนิทรรศการศิลปะและหัตถกรรมกว่างซีครั้งแรกในปี ค.ศ. 2012 ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ชุดผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี ได้รับรางวัลเหรียญเงิน (เหลียง ฟูซาง, 2558)

ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีเริ่มมีปริมาณเพิ่มขึ้นในปี ค.ศ. 2009 ในปีนั้น ชุดผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีได้ผลิตกระเป๋าสะพาย 11,315 ใบ ผ้าคลุมไหล่ 2,088 ชิ้น และผ้าแขวนผนัง 168 ชิ้น ในปี ค.ศ. 2010 ชุดผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีได้ผลิตกระเป๋าสะพายจำนวน 28,900 ชิ้น ผ้าคลุมไหล่ 6,830 ชิ้น และผ้าแขวนผนัง 120 ชิ้น^[15] (โจว ฉิน, โห้ว หยุนฮุย, 2016) ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โรงงานผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีได้รับการพัฒนาอย่างดีโดยจัดหางานให้กับสตรีมากกว่า 500 รายทุกปี ปัจจุบันโรงงานได้กลายเป็นโมเดลระดับองค์กรที่บูรณาการการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาการท่องเที่ยว และการฝึกอบรมช่างเทคนิค รายได้จากการขายต่อปีของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงเกิน 2 ล้านหยวน ในขณะเดียวกัน โรงงานผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีได้จัดขึ้นเรียนฝึกอบรมทักษะการทอผ้าไหมชาวจ้วง

20 ครั้งทุกปี โดยฝึกอบรมนักเรียนมากกว่า 900 คน และยังร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังคนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถให้มาสืบทอด (รายงานสถิติประจำปีของเมืองจิ่งซี, 2023)

ภาพที่ 2-8 ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีสมัยใหม่ (หลิว จ้าน, 2020)

ภาพที่ 2-9 กิจกรรมการฝึกอบรมทักษะการทอผ้าไหมในจิ่งซี (หลี่ คุณหลิง, 2023)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงในจังหวัดกวางตุ้งเวลา ผ้าพันอุปสรรคในการพัฒนาในช่วงปลายราชวงศ์ชิงและสาธารณรัฐจีนตอนต้น ด้วยการสนับสนุนของรัฐบาลจีน โรงงานผ้าไหมทอจ้วงในจังหวัดกลายเป็นองค์กรสมัยใหม่ในด้าน “การวิจัยและพัฒนา + การท่องเที่ยว + การฝึกอบรม” และได้สร้างโมเดล “อุตสาหกรรม - มหาวิทยาลัย - การวิจัย” ร่วมกับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วงด้วยเหตุนี้ คุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจึงถูกมอบให้กับเอกลักษณ์ของยุคสมัย

3. ผลลัพธ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ สุนทรีย์ภาพ ประโยชน์ใช้สอย และความหมายแฝง ในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงที่ดี จำเป็นต้องเข้าใจความหมายแฝง ต้นกำเนิด หลักการออกแบบ วิธีการ กระบวนการ ฯลฯ ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

3.1. แนวคิดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ หรือที่รู้จักกันในชื่อผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การผสมผสานความสามารถส่วนบุคคล แรงบันดาลใจ และภูมิปัญญาของนักออกแบบเข้ากับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของประเทศและภูมิภาคหนึ่ง ๆ และดำเนินการผลิตบริโภค และจำหน่ายผ่านกระบวนการทางอุตสาหกรรม เป็นสินค้าที่จับต้องได้หรือบริการที่จับต้องไม่ได้ เพื่อตอบสนองจิตวิญญาณความต้องการของผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และหัตถกรรมแบบดั้งเดิม (หวัง เหว่ย, 2017) การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ หมายถึง การออกแบบที่แสวงหาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของวัฒนธรรมดั้งเดิมในบริบทสมัยใหม่ เชื่อมโยงวัฒนธรรมดั้งเดิมเข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ และนำเสนอวัฒนธรรมดั้งเดิมตามกระแสของยุคสมัย การออกแบบสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมที่มีคุณภาพสูง ควรยึด “การสืบทอดวัฒนธรรม” เป็นที่ตั้ง และขับเคลื่อนด้วย “การใช้วัฒนธรรมเพื่อเสริมวัฒนธรรม” โดยมีเป้าหมายคือ “เป็นผู้มีวัฒนธรรม” องค์กรอุตสาหกรรมด้านการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมควรออกแบบตามพฤติกรรมของผู้บริโภค สรรวจกลยุทธ์การออกแบบห่วงโซ่อุตสาหกรรมจากหลายมิติ ครอบคลุมถึงแก่นแท้ของปรากฏการณ์ “การแข่งขันสูง” และให้คุณค่ากับการออกแบบสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมยุคใหม่ (ไป โอว, 2023)

สรุป: ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์อยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรม มุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมของผู้บริโภคในบริบทสมัยใหม่ และแสดงออกถึงคุณค่าทางสุนทรีย์ภาพและจิตวิญญาณผ่านวัตถุทางกายภาพ

3.2 สุนทรียภาพและเอกลักษณ์ท้องถิ่นของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

นำเอาปรากฏการณ์การบริโภคทางสุนทรียภาพในชีวิตประจำวันของผู้คนในเมืองปัจจุบันมาเป็นพื้นหลังความจริง และหัวข้อ “สุนทรียภาพในชีวิตประจำวัน” ของ Welsch เป็นพื้นฐานทางทฤษฎี สืบสวนเส้นทาง “สุนทรียภาพ” ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในเขตเมืองปัจจุบัน ช่วยแก้ไขความขัดแย้งสองประการระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและผลประโยชน์ทางสังคมในอุตสาหกรรม ซึ่งวัฒนธรรมทางสุนทรียภาพมีพลังทางวัฒนธรรมที่แข็งแกร่งในการสร้างสมดุลระหว่างความขัดแย้งทั้งสอง (จา อ้ายหง, 2019) การวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า สุนทรียภาพเป็นแนวโน้มการบริโภคทางวัฒนธรรมโดยรวมในเมืองใหญ่ ๆ ของประเทศจีน การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จะต้องมีคุณค่าทางสุนทรียภาพที่แน่นอน เพื่อให้สามารถอยู่รอดและพัฒนาในตลาดได้ ดังที่ฮิรามัตสึ โมริฮิโกะ กล่าวไว้ว่า “งานหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีวัฒนธรรมมายาวนาน เต็มไปด้วยเทศกาลและประเพณีพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น เป็นคุณค่าทางสุนทรียภาพที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในทุกยุคสมัย^[19]” เชื่อว่างานหัตถกรรมพื้นบ้านมีลักษณะเป็นหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งผลิตภัณฑ์ แน่แน่นอนว่า สุนทรียภาพมักจะเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวิถีชีวิตและประสบการณ์ส่วนบุคคล และประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพของทุกคนก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

สรุป: การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์สามารถเริ่มต้นจากการสำรวจความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ผสมผสานยีนสุนทรียศาสตร์ในวัฒนธรรม คุณค่าเชิงสุนทรียศาสตร์ของเอกลักษณ์ท้องถิ่น และประสบการณ์ด้านสุนทรียศาสตร์ส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสรรค์และออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นและลักษณะเฉพาะตัว

3.3. หลักการและวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

เข้าใจความหมายทางวัฒนธรรม ลักษณะทางวัฒนธรรม ประเภทของวัฒนธรรม และองค์ประกอบทางวัฒนธรรมขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ รวมถึงหัวใจหลักของความคิดสร้างสรรค์และการประยุกต์อย่างสร้างสรรค์ หลักการในการดำเนินการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ได้แก่ การออกแบบตามความต้องการ การกล้าที่จะสร้างสรรค์ นวัตกรรม การสร้างสรรค์ชุดผลิตภัณฑ์ การสืบทอดประเพณี การแสวงหาผลประโยชน์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสม วิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วยวิธีการผสมผสาน วิธีการเชื่อมโยง วิธีการสกัด และวิธีการเลียนแบบ (เสี่ยวหยง, โหว รู่เหมียว, หวัง จิ่ง, 2022) การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่จับต้องไม่ได้ควรเป็นไปตามหลักการออกแบบโดยยึดตามความหมายแฝงทางวัฒนธรรม การสืบทอดงานฝีมือแบบดั้งเดิม การเน้นวัฒนธรรมอันโดดเด่นของพื้นที่ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ ควรยึดมั่นในแนวคิดการออกแบบของการแยกองค์ประกอบแบบดั้งเดิมและการแสดงความหมายแฝงทางวัฒนธรรม

โดยใช้วิธีการออกแบบ เช่น นวัตกรรมออกแบบรูปทรงและฟังก์ชันการใช้งาน นวัตกรรมเทคโนโลยี และวัสดุ นวัตกรรมสีและแบรนต์ เป็นต้น (จาง จาง, จาง กั๋วฉา, 2023)

การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์อยู่บนพื้นฐานของการผสมผสานระหว่าง ลักษณะพื้นฐาน เช่น วัฒนธรรมและศิลปะ ภูมิภาคและชนชาติ การรำลึกถึงและการใช้งานได้จริง เศรษฐกิจและยุคสมัย และใช้วิธีการออกแบบที่เน้นการใช้งานเป็นหลัก การออกแบบที่เน้นความ สนุกสนาน การออกแบบที่รวมบริบท การออกแบบที่ดีความเรื่องราว และการออกแบบที่ใช้เทคโนโลยี ขั้นสูงและวิธีการอื่น ๆ ปฏิบัติตามหลักการของการวางแผนตลาด เน้นความแตกต่าง โดยคำนึงถึงทั้ง ความสวยงามและการใช้งานจริง ยึดมั่นในการรักษาสิ่งแวดล้อมสีเขียว และการแบ่งชั้นระบบ สะท้อน ให้เห็นถึงวัฒนธรรมในพื้นที่ สุนทรียภาพแบบดั้งเดิมของจีน ประสบการณ์ทางความรู้สึก รหัส วัฒนธรรม และวัฒนธรรมอื่น ๆ ในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ (โจว เจิงจุน, เทอ จางเจียง, หยวน ซือคุน, 2019) เน้นย้ำว่านวัตกรรมเป็นหัวใจสำคัญของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ นวัตกรรม สามารถดำเนินการได้ในด้านต่าง ๆ เช่น สัญลักษณ์ คำอุปมา จิตใต้สำนึก จิตวิทยาแพชชั่น และความ แตกต่างทางวัฒนธรรม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการตอบสนองความต้องการ

สรุป: หัวใจหลักของการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์คือนวัตกรรม โดย เป็นไปตามหลักการออกแบบที่ไม่เบี่ยงเบนไปจากความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ในแง่ของสัญลักษณ์ ทางวัฒนธรรมและความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีการใช้วิธีต่าง ๆ ในการออกแบบ เช่น นวัตกรรมการ ออกแบบรูปทรงและฟังก์ชันการใช้งาน นวัตกรรมเทคโนโลยีและวัสดุ เป็นต้น

3.4 ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์สามารถทำได้ผ่านสามขั้นตอน ได้แก่ “การดู” “การคิด” และ “การวาด” แนวคิดและขั้นตอนมีดังนี้ ประการแรก กำหนดองค์ประกอบ ทางวัฒนธรรมผ่านสามขั้นตอน: การสังเกตผู้ใช้ การสังเกตองค์ประกอบทางวัฒนธรรม และลอง ออกแบบเพื่อระบุและเพิ่มองค์ประกอบทางวัฒนธรรมให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อให้ “การดู” ของการ ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ ประการที่สอง การคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมผ่าน รูปร่างและลวดลาย พฤติกรรมและกระบวนการ จิตวิญญาณและมนต์เสน่ห์ทางศิลปะ การประยุกต์ใช้ วัฒนธรรมการคิดผ่านการวางแผนเค้าโครงผลิตภัณฑ์และการวางแผนเค้าโครงการสัมผัสประสบการณ์ และ ลองออกแบบผ่านการระดมความคิดและสร้างแผนที่แนวคิดเพื่อทำให้ “การคิด” ของผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรมสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ เพื่อเปลี่ยนผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จาก องค์ประกอบไปสู่สื่อวัฒนธรรม ประการสุดท้าย ลองออกแบบผ่านการสเก็ชภาพ การสร้างภาพด้วย คอมพิวเตอร์ บรรจุภัณฑ์ การจัดวาง และการสาธิตผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ เพื่อให้ “การวาด” ของการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ และส่งเสริมการตระหนัก ถึงสื่อวัฒนธรรมต่อผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ (จาง หยิงผิง และคณะ, 2020) เพื่อตอบสนองต่อ

ความต้องการในทางปฏิบัติของการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ จึงมีการเสนอกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ “รูปแบบการเชื่อมโยงทั้งหมด” ซึ่งเชื่อมโยงกระบวนการทั้งหมดของแนวปฏิบัติการพัฒนา “ความคิดสร้างสรรค์-การออกแบบ-การผลิต-การทดสอบ-การเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่-การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์” การสำรวจจุดทดลองผลิตภัณฑ์ถือเป็นความก้าวหน้าเชิงตรรกะในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในปัจจุบัน (โจว รุย, 2023)

สรุป: แม้ว่ากระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จะซับซ้อน แต่ก็สามารถสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการ “การดู” “การคิด” และ “การวาด” ของการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์โดยผ่านการคิดค้น การประยุกต์ และการเปลี่ยนแปลงความหมายแฝงทางวัฒนธรรม

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีสัญศาสตร์ ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม และทฤษฎีการออกแบบทางอารมณ์ ปัจจุบันเป็นทฤษฎีที่เห็นได้ทั่วไปในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสาขาวิชาการออกแบบ ในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจิ้งจอก จำเป็นต้องเข้าใจการประยุกต์ใช้และวิธีการพื้นฐานของทฤษฎีเหล่านี้

4.1 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์เผชิญหน้ากับแหล่งที่มาของความงามสรรพสิ่งสองแหล่ง แหล่งหนึ่งคือการเผชิญหน้ากับสรรพสิ่งนั่นเอง และอีกแหล่งหนึ่งคือการสำรวจความงามภายนอกของสรรพสิ่ง สุนทรียศาสตร์แบบตะวันตกสามารถสืบย้อนกลับไปถึงการสำรวจความงามตั้งแต่สมัยกรีกโบราณจนถึงยุคกลาง ชาวพีทาโกรัสถือว่าจักรวาลเป็น “กล่องดนตรีลึกลับ” ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีชื่อเสียงที่สุดเกี่ยวกับความงาม (หู เจียเซียง, 2543) โพลดินุส ประสบความสำเร็จอย่างมากในงานศิลปะและเชื่อว่าความงามมีอยู่ในจิตวิทยาของศิลปิน และความงามทางศิลปะเกิดขึ้นหลังจากให้สื่อศิลปะ ออกัสตินในยุคกลางและวิกตอร์ เคอซินนักปรัชญาชาวฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 19 ยังคงยึดถือแนวคิดข้างต้น แต่ก็ยากที่จะแยกแยะความถูกต้องของการสำรวจความงามในรูปแบบเหล่านี้จากต้นกำเนิดของสิ่งต่าง ๆ อาริสโตเติลเริ่มต้นจากลักษณะภายนอกของสิ่งที่เป็นรูปธรรม และเชื่อว่าความงามขึ้นอยู่กับปริมาตรและการจัดเตรียม อัลแบร์ตี ศิลปินชื่อดังแห่งศตวรรษที่ 15 นิยามความงามว่าคือความกลมกลืนและสมส่วน เลโอนาร์โด ดา วินชียังเชื่ออีกว่าความงามนั้นขึ้นอยู่กับ “ความสัมพันธ์เชิงสัดส่วนระหว่างส่วนต่าง ๆ ” ความงามของกวีตัสโซ คือ ความงามในสัดส่วนที่เหมาะสมและลีลนที่กลมกลืนกัน ข้อสรุปของไฮการ์ธเกี่ยวกับความงามคือ ความงามคือการผสมผสานระหว่างการปรับตัว ความหลากหลาย ความเรียบง่าย ความซับซ้อน และขนาด

แนวคิดที่เด่นชัดที่สุดในประเทศจีนช่วงสมัยราชวงศ์ฮั่นคือแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ของขงจื๊อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความงามและความดี ในช่วงราชวงศ์เว่ยจินและราชวงศ์เหนือใต้ ลัทธิเต๋าสนับสนุนสุนทรียศาสตร์ที่ก้าวข้ามขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมและสุนทรียศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ โดยส่งเสริมการก้าวกระโดดเชิงคุณภาพในด้านความงาม การอธิบายเรื่องความงามของจีนเป็นการขยายจากแก่นแท้ของสรรพสิ่งไปสู่ภายนอกของสรรพสิ่ง สุนทรียศาสตร์แบบจินหมายถึงสุนทรียศาสตร์แบบจินโบราณที่มีลัทธิขงจื๊อเป็นตัวหลัก จากมุมมองเชิงสุนทรียกรรมขยายถึงประเพณีพิธีกรรมและดนตรีของจีน ความเมตตากรุณาของขงจื๊อ การเสริมกันของลัทธิขงจื๊อและลัทธิเต๋า ความงามและอารมณ์ การแสวงหาอภิปราย และความงามของลัทธิขงจื๊อสมัยใหม่ ใช้รูปแบบของพิธีกรรมและดนตรี ทำให้ผู้อ่านได้ชื่นชม “ความงดงามอันยิ่งใหญ่” ของสังคมและธรรมชาติ “ดนตรีและความกลมกลืน” ของอารมณ์และรูปแบบ “บทกวีแห่งแรงบันดาลใจ” ของการเมืองและศิลปะ (หลี่ เจ้อโหว, 2020) สุนทรียศาสตร์ในการออกแบบไม่เพียงแต่สะท้อนสัญชาตญาณของความงามหรือความดีที่เกิดจากการออกแบบเท่านั้น แต่ยังสามารถกระตุ้นให้ผู้คนรู้สึกสบายกาย (ผิวสัมผัส) ความสุข (การรับรู้ทางสายตา) ความพึงพอใจ (การแสดงตัวตนและการเรียกร้อง) และความปรารถนาอันสุนทรีย์ (คุณค่าและศรัทธา) (หวัง หู, 2010)

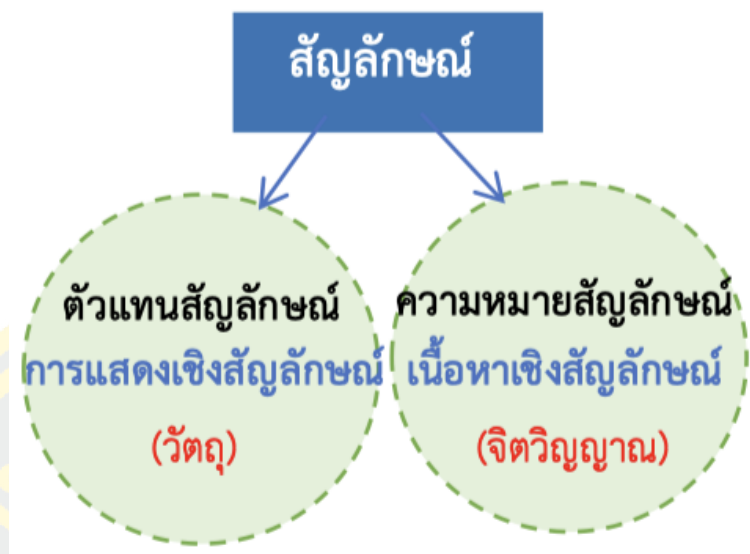
ภาพที่ 2-10 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์

สรุป: สุนทรียภาพสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ อันได้แก่ สุนทรียภาพเชิงประสาทสัมผัส สุนทรียภาพอันเป็นเหตุเป็นผลและสุนทรียภาพขั้นกว่า

4.2. ทฤษฎีสัญศาสตร์

“สัญศาสตร์” เสนอโดย จ้าว หยวนเหริน ในบทความยาวเรื่อง “โครงร่างของสัญศาสตร์” ในปี ค.ศ. 2469 จ้าว อี้เหิง ทำให้คำจำกัดความของสัญลักษณ์ง่ายขึ้น และเชื่อว่าสัญลักษณ์นั้นเป็นการรับรู้ที่สื่อถึงความหมาย ความหมายต้องใช้สัญลักษณ์ในการถ่ายทอดออกมา จุดประสงค์ของสัญลักษณ์คือเพื่อแสดงความหมาย และความหมายคือศักยภาพของสัญลักษณ์ที่ตีความด้วยสัญลักษณ์อื่นได้ อธิบายก็คือการบรรจุความหมาย ซึ่งให้เห็นว่าสัญลักษณ์และความหมายเกี่ยวพันกันเป็นจุดเริ่มต้นพื้นฐานที่สุดของสัญศาสตร์ เครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์พิเศษ สุดท้ายสัญศาสตร์ถูกนิยามใหม่ว่าเป็น “ทฤษฎีความสำคัญในการวิจัย” และกำหนดความสำคัญของสัญศาสตร์ว่า “ไม่เพียงแต่อภิปรายการวิพากษ์วิจารณ์ความหมายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงอภิปรายการตีความด้วย” (จ้าว อี้เหิง, 2016) ความเข้าใจนี้ชี้แจงความสัมพันธ์ระหว่าง “สัญลักษณ์” และ “เครื่องหมาย” ที่แปลมาจากภาษาตะวันตก

Ferdinand de Saussure เชื่อว่าเครื่องหมายประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแสดงนัย และส่วนที่ถูกแสดงนัย เครื่องหมายคือรูปแบบทางกายภาพของสัญลักษณ์ (เช่น กราฟิก) และสิ่งที่ถูกแทนด้วยเครื่องหมายคือแนวคิดหรือความหมายที่แสดงโดยสัญลักษณ์ การออกแบบงานศิลปะและสัญศาสตร์เป็นสิ่งที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน การออกแบบงานศิลปะเป็นกระบวนการสร้างสัญลักษณ์ การแสดงภาพและการทำให้เป็นรูปธรรม นักออกแบบเลือก แปลง ผสมผสาน และเปรียบเทียบเกี่ยวกับองค์ประกอบภาพตามความตั้งใจ เชื่อมโยงและเรียบเรียงองค์ประกอบต่าง ๆ ในสัญลักษณ์ภาพเพื่อสร้างระบบสัญลักษณ์เฉพาะ การออกแบบงานศิลปะใช้สัญลักษณ์กราฟิกและสัญลักษณ์ทางกายภาพเพื่อถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ของนักออกแบบและแสดงคุณค่าในการใช้งานของวัตถุ ดังนั้น ในการออกแบบงานศิลปะ ระบบสัญลักษณ์จึงถือเป็นข้อมูลภาพประเภทหนึ่งและการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ที่ใช้งานง่าย สัญลักษณ์ “อ้างอิง” ขององค์ประกอบการออกแบบทางศิลปะคือวัฒนธรรมทางอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ส่วนสำคัญของการตีความวัฒนธรรมคือการแสดงออกของรสนิยมทางศิลปะและการตีความคุณค่าทางศิลปะ (เฟิงกัง, 2556) จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์การออกแบบทางศิลปะมีการนำเสนอข้อมูลทั้งหมดอย่างครอบคลุม เช่น แนวคิดทางวัตถุของมนุษย์และแนวคิดทางจิตวิญญาณ

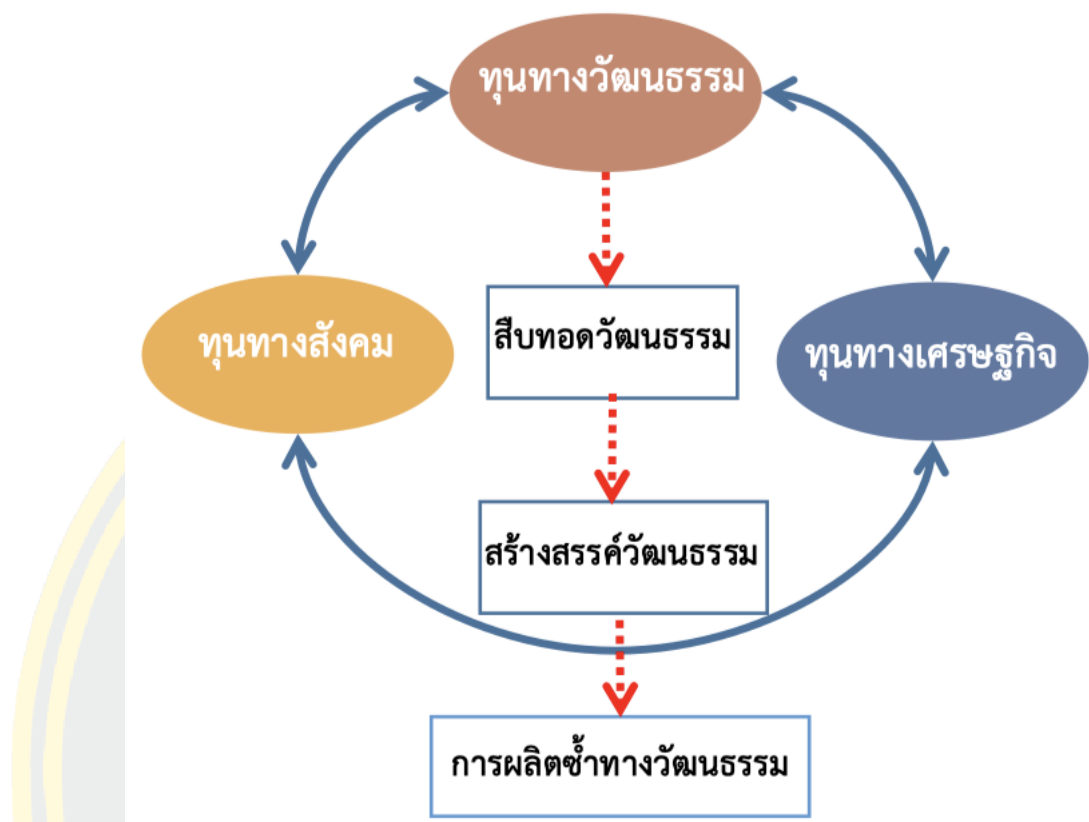

ภาพที่ 2-11 ทฤษฎีสัญศาสตร์

สรุป: สัญลักษณ์ถูกนำเสนอในรูปแบบของความงามในการออกแบบงานศิลปะผ่านการแสดงออกทางนวัตกรรมของแนวคิดทางวัตถุและแนวคิดทางจิตวิญญาณของมนุษย์

4.3. ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม

ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม เรียกอีกอย่างว่า ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางอ้อม เป็นทฤษฎีที่เน้นว่าการศึกษาใช้วัฒนธรรมเป็นตัวกลางในการตระหนักถึงการทำงานของทฤษฎีการผลิตซ้ำ โดยมีตัวแทนหลักได้แก่ ปีแอร์ บูร์ดิเยอของฝรั่งเศสและเบิร์นชไตน์ของอังกฤษ ปีแอร์ บูร์ดิเยอเป็นคนแรกที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรม มุ่งเน้นไปที่ความสำคัญของกระบวนการทางวัฒนธรรมในการรักษาโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ เชื่อว่ากระบวนการพัฒนาแบบไดนามิกของวัฒนธรรมทางสังคม กล่าวคือ วัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดผ่านการผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สังคมสามารถดำเนินต่อไปได้ การผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมไม่ได้หมายถึงการลอกเลียนแบบทางวัฒนธรรม เบิร์นชไตน์ได้รับอิทธิพลจาก ปีแอร์ บูร์ดิเยอ โดยตระหนักว่าการศึกษามีความสอดคล้องกับรูปแบบการผลิต แต่ให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระทางการศึกษามากกว่า โดยเชื่อว่าเป็นลักษณะพื้นฐานของการศึกษา จากคุณลักษณะนี้ แนวคิดของการควบคุมเชิงสัญลักษณ์ในสถาบันการศึกษาได้รับการเก็บรักษาไว้ ทำให้ถูกต้องตามกฎหมายและผลิตซ้ำ ในขณะที่เดียวกันก็บรรลุข้อตกลงร่วมกันในครอบครัว ช่วยให้ผู้คนได้รับคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับสังคมในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว

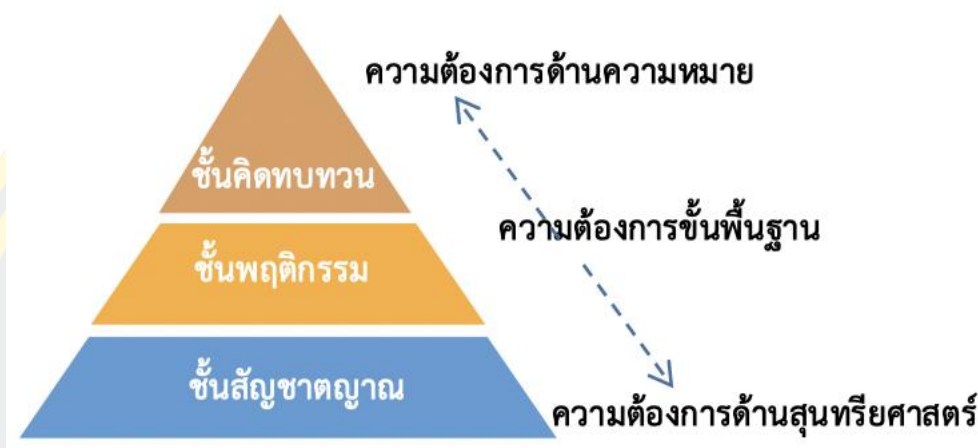
ภาพที่ 2-12 ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม

สรุป: วัฒนธรรมมีบทบาทเป็นตัวกลางในด้านการศึกษาและการผลิตซ้ำทางสังคม ปีแอร์ บูร์ดิเยอ เสนอแนวคิดเรื่องทุนทางวัฒนธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับชีวิตธรรมดาแล้ว ลักษณะพื้นฐานที่สุดของชีวิตทางวัฒนธรรมก็คือการสร้างสรรค์ด้วยตนเอง (เกา ชวนหยาง, 2004) ธรรมชาติของวัฒนธรรมกำหนดว่าวัฒนธรรมไม่สามารถพัฒนาผ่านรูปแบบ “การลอกเลียนแบบ” ได้ จะต้องรักษาและปรับปรุงให้คงอยู่โดยอาศัยรูปแบบการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมเท่านั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าด้านสุนทรียภาพและจิตวิญญาณโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม

4.4. ทฤษฎีการออกแบบทางอารมณ์

การออกแบบทางอารมณ์ส่วนใหญ่ศึกษาถึงวิธีแปลงอารมณ์ของผู้บริโภคให้เป็นตัวแปรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ปัจจุบัน ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับมีเพียงทฤษฎีวิศวกรรมคั่นเซของญี่ปุ่น และทฤษฎีสามระดับ ของนอร์แมน ซาเวอริกัน (ตงเจียน, กัว ฉี, 2021) นอร์แมนกล่าวใน “จิตวิทยาการออกแบบ 3: การออกแบบทางอารมณ์” ว่าสมองของมนุษย์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ระดับสัญชาตญาณ ระดับพฤติกรรม และระดับไตร่ตรอง การออกแบบทางอารมณ์ยังแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ตามลำดับ ระดับสัญชาตญาณหมายถึงรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ระดับพฤติกรรม หมายถึง ความพอใจและประโยชน์ใช้สอยของผู้ใช้เมื่อใช้งาน และระดับไตร่ตรอง หมายถึง การเปลี่ยนแปลง การออกแบบรูปลักษณ์ของผู้ใช้ เพื่อความพึงพอใจและความทรงจำส่วนตัวบางอย่าง (นอร์แมน, 2012)

ภาพที่ 2-13 ทฤษฎีการออกแบบทางอารมณ์

สรุป: ตัวแปรการออกแบบรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ ฟังก์ชันการใช้งาน มูลค่าการใช้งาน และด้านอื่นๆ ควรพิจารณาถึงระดับสัญชาตญาณ ระดับพฤติกรรม และระดับไตร่ตรองของผู้บริโภค การออกแบบที่ดีหมายถึงรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์มีคุณค่าทางสุนทรีย์ กระบวนการใช้งานที่น่าพอใจ และกระบวนการไตร่ตรองที่มีความหมายแฝงทางวัฒนธรรม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1. ภาพรวมของวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วง

ผ้าไหมทอจ้วงแบ่งออกเป็นเทคนิคการทอผ้าแบบใต้ซึ่งเป็นตัวแทนของโรงงานผ้าไหมทอจ้วงในจิ่งซีและเทคนิคการทอผ้าแบบเหนือซึ่งเป็นตัวแทนของเมืองปินหยาง และซินเฉิง ยกตัวอย่าง จิ่งซีและเมืองปินหยาง ของมณฑลกว่างซี โดยเปรียบเทียบตัวแปรทางเทคนิคและโครงสร้างเครื่องทอผ้าของผ้าไหมทอจ้วงของแบบเหนือและแบบใต้ สรุปได้ว่าโครงสร้างเครื่องทอผ้าจิ่งซี มีความเหมาะสมผลมากกว่า การดำเนินการง่ายกว่าและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสะดวกกว่า และเสนอให้เทคนิคการทอผ้าเป็นเทคนิคหลักของงานฝีมือผ้าไหมทอจ้วงแนะนำให้สร้างฐานข้อมูลผ้าไหมทอจ้วงและเปลี่ยนแปลงเทคนิคการทอผ้า สรรวจนวัตกรรมการออกแบบผ้าไหมทอจ้วงในด้านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ของที่ระลึกระดับไฮเอนด์ ฯลฯ และเสนอ

กลยุทธ์สำคัญในการสร้างสรรค์งานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงโดยการพัฒนาเทคโนโลยี การใช้วัสดุใหม่ การปรับปรุงรูปภาพ การปรับเปลี่ยนสไตล์ การสร้างเทคนิคและการพัฒนาชุดผลิตภัณฑ์ผสมผสาน องค์ประกอบของผ้าไหมทอจ้วง(ถัน ลีผิง, 2012)

ลายกบ ลายปลา ลายหงส์ ลายดอกเบญจมาศ ลายแปดเหลี่ยม ลายหลากสี ลายซิกแซก ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และลายทุ่งนาบ่อน้ำ ถูกระบุได้จากลวดลายผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซี เครื่องทอผ้าและผ้าที่มีลวดลายในตัว ถูกระบุได้จากเครื่องมือที่ใช้ วัสดุสิ่งทอและวัสดุย้อมสี ถูกระบุได้จากวัตถุประสงค์ การทอลวดลายและเทคนิคการทอ ถูกระบุได้จากเทคนิคมากมาย (ฉือ เซียวรุ่ย, 2023) ผ้าไหมทอจ้วงมีสีสันสดใส มีสไตล์อิสระ และมีลักษณะความเป็นชนกลุ่มน้อยซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวันของชาวกว๋างซีและมีความสำคัญอย่างมาก ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงนั้นยังมีความอนุรักษ์นิยมเกินไป การพัฒนาและการออกแบบผลิตภัณฑ์ยังขาดนวัตกรรมและยังมีความห่างไกลจากสุนทรียภาพสมัยใหม่ และอาจถึงขั้นหายไปจากชีวิตของสังคมสมัยใหม่ (จาง หยูชาน, 2022)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงแบ่งออกเป็นแบบได้และแบบเหนื่อ ลวดลายผ้า เครื่องมือ วัสดุ และเทคนิคของผ้าไหมทอจ้วงล้วนมีวัฒนธรรมในตัว ผ้าไหมทอจ้วงมีการใช้งานอย่างกว้างขวาง แต่ก็เบี่ยงเบนไปจากความสวยงามในสมัยใหม่เนื่องจากขาดนวัตกรรม และเผชิญกับความยากลำบากในการพัฒนา

5.2. การสืบทอดทักษะการทอผ้าไหมในยุคปัจจุบัน

การสืบทอดวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการสืบทอดจากครอบครัวและรูปแบบการสืบทอดจากครู-ลูกศิษย์ ความพากเพียร ความศรัทธาและความปรารถนาของช่างฝีมือและความต้องการในด้านอารมณ์ความรู้สึกเป็นแรงจูงใจในการสืบทอด เมื่อนำลวดลายดอกเบญจมาศและลวดลายแปดเหลี่ยมมาเป็นตัวอย่างในการจัดทำอัลบั้มภาพจิ๋นโนมและอัลบั้มภาพลำดับ จะเห็นได้ว่าลักษณะการสืบทอดวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีมีความลอกเลียนแบบ ความเสถียร ความเปลี่ยนแปลง และการแบ่งปัน (ฉือ เซียวรุ่ย, 2023) หลี่ ชุนหลิง เป็นผู้สืบทอดรุ่นที่หกของผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซี ในระหว่างกระบวนการทอผ้า เธอผสมผสานองค์ประกอบของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียบง่ายเข้ากับการออกแบบที่ทันสมัย วัสดุที่เป็นนวัตกรรม รูปแบบที่สร้างสรรค์ และเทคนิคที่ได้รับการอัปเดต เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะการทอผ้าไหมทอจ้วงอย่างยั่งยืน (หนานเกอ, 2023)

ตามบันทึก “ลำดับการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซี” จนถึงตอนนี้ มีผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีทั้งหมด 7 รุ่น ได้แก่ เฝิง ชิวหลิน, หลิว จิ่งหลาน และเหยียน ฉิง รุ่นที่ 1 หวง เสวี่ยฟาง และ หวง เสวี่ยเฟิน รุ่นที่ 2 หวง เยว่ผิง รุ่นที่ 3 ฉิน เย่ รุ่นที่ 4 ฉิน ลู่เจิน รุ่นที่ 5 หลี่ ชุนหลิง รุ่นที่ 6 และ กู รุ่ยเจี๋ย, ถัน ฮุยเชียน และเฟิ่ง อวี๋เจิน รุ่นที่ 7 ผู้สืบทอดทั้ง 7 รุ่นนี้ได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นในรูปแบบการสืบทอดแบบครู-ลูกศิษย์ ระดับการศึกษาของพวกเขาดีขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น

ปัจจุบัน ผู้สืบทอดรุ่นที่ 7 ล้วนมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย บันทึก “พงศาวดารอำเภอจิ้งซี” ระบุว่า รูปแบบการสืบทอดในครอบครัวของผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซี ส่วนใหญ่สืบทอดจากแม่สู่ลูกสาว สำหรับเด็กสตรีจำนวนไม่มากที่สูญเสียแม่ไปตั้งแต่ยังเด็ก พวกเขาจะถูกสอนโดยคุณย่าหรือคนอื่น ๆ เช่น ป้าและน้า

สรุป: การสืบทอดแบบครอบครัวและการสืบทอดแบบครู-ลูกศิษย์ ทำให้เกิดการถ่ายทอดผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซีจากรุ่นสู่รุ่น ทักษะของผู้สืบทอดยังคงพัฒนาต่อไป การออกแบบยังคงสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ต่อไป และระดับการศึกษายังคงยกระดับต่อไป อย่างไรก็ตาม การสืบทอดในรูปแบบครู-ลูกศิษย์ ของผู้สืบทอดรุ่นที่ 7 มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งระดับวุฒิการศึกษาของผู้สืบทอดกำลังล้าหลังรอการยกระดับต่อไป

5.3. ความเชื่อมโยงระหว่างการทอผ้าไหมและสตรีชาวจ้วง

ตามบันทึกของ “อารยธรรมจีน 5,000 ปี” เชื่อกันว่าการปลูกหม่อนไหมและการมัดไหมนั้นประดิษฐ์ขึ้นโดย เหลลยู่ ภรรยาของจักรพรรดิเหลียง ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของประชาชาติจีน “วสันตสารทระกูลหลู่” บันทึกว่าต้นแบบความสัมพันธ์ในครอบครัวเกิดจากบรรพบุรุษ เฉินหนิง ทำไร่นาด้วยตนเองและภรรยาทอผ้าด้วยตนเอง “ระบอบการเจริญเติบโต” ของเพยเสี่ยววงเคยกล่าวถึงสุขภาพจิตของนิยามในบ้านเกิดว่า “หากผู้ชายเย็บปักถักร้อย จะไม่มีงานทำตลอดชีวิต” ในประเทศจีนโบราณ แม้ว่าสตรีจะเป็นราชินี แต่ยังคงต้องทอผ้าหรือประกอบ “พิธีไหม” ด้วยตนเอง เพื่อสวดภาวนาขอให้อุตสาหกรรมสิ่งทอเจริญรุ่งเรือง “ผู้ชายทำนาสตรีทอผ้า” เป็นหัวใจหลักในการปกครองประเทศมาเป็นเวลาหลายพันปี สตรีและสตรีที่เย็บปักถักร้อย ถูกหล่อหลอมให้กลายเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสตรีกับความประพฤติด้านศีลธรรมของสตรี

มีการเสนอแนวคิดที่แตกต่างกันสองประการของ “งานสตรี” และ “งานสตรี” ในแนวคิด “งานสตรี” สิ่งทอถือเป็นกิจกรรมทางศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ทางเพศและเป็นกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ที่มีพลังบวก “งานสตรี” เป็นแผนกแรงงานเฉพาะทางที่มีจุดประสงค์เชิงพาณิชย์ (ไป ฟู่หลาน, 2006) เมื่อมาถึงจุดนี้ ความหมายเชิงสัญลักษณ์ตามแนวคิดเรื่องเพศทางสังคม ในกิจกรรมสิ่งทอได้เปลี่ยนไป สิ่งทอไม่ได้แฝงด้วยความประพฤติด้านศีลธรรมของสตรีอีกต่อไป บทความนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสตรีกับสิ่งทอจากภาพลักษณ์ของ หมิงทอผ้า มารดา และ เทพธิดา (หลิว เจียจิง, 2019)

สรุป: นักวิชาการได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งทอกับสตรีจากแง่มุมของการแบ่งแยกทางสังคมในด้านแรงงาน ค่านิยม การเปลี่ยนแปลงบทบาท ฯลฯ และเห็นได้ชัดว่ามีช่องว่างในการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมทอจ้วงกับสตรี แต่การวิจัยเกี่ยวกับผ้าไหมทอจ้วงนั้นผ้าไหมทอจ้วงกับสตรีมีความสัมพันธ์ที่แยกจากกันไม่ได้

5.4. การประยุกต์ใช้ลายผ้าไหมทอสมัยใหม่

“การออกแบบผ้าไหมทอจ้วงกยไฉ - ผ้าไหมอั่งดงามของจีน” ผสมผสานเทรนด์เสื้อผ้าสมัยใหม่เข้ากับการออกแบบผ้าไหมทอจ้วงโดยใช้รูปทรงที่ทันสมัยเพื่อเน้นรูปร่างของสตรีและสะท้อนให้เห็นถึงสไตล์ที่มีความสามารถและประสบการณ์ บนสีสันเป็นการผสมผสานระหว่างสีแดงแบบดั้งเดิมของจีนและสีดำของเครื่องแต่งกายชาวจ้วง ในการออกแบบโดยรวม ให้เข้าใจถึงการผสมผสานระหว่างผ้าไหมทอจ้วงและการแต่งกายแบบดั้งเดิม ด้วยการผสมผสานระหว่างประเพณีและความทันสมัย ไม่เพียงแต่มีการประยุกต์ใช้ผ้าไหมทอจ้วงแบบใหม่เท่านั้น แต่ยังคงคล้องกับสุนทรียศาสตร์สมัยใหม่ และต่อยอดของสตรีวัยทำงานยุคใหม่ด้วย (หลี่ ปิ๋ว และคณะ, 2023)

ยึดเอาการออกแบบโฮมสเตย์เป็นสื่อข้อมูล วิเคราะห์ลักษณะลวดลายผ้าไหมทอจ้วงสำรวจความเป็นไปได้ในการบูรณาการลวดลายผ้าไหมทอจ้วงเข้ากับการออกแบบโฮมสเตย์ (จาง ถึง ฟาง, หวัง ซี, 2023) การรวมองค์ประกอบลวดลายผ้าไหมทอจ้วงเข้ากับการออกแบบตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ สามารถเพิ่มคุณค่าองค์ประกอบทางวัฒนธรรมการตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ เน้นความคิดสร้างสรรค์และสุนทรียภาพ (อู๋จางซิง, 2023) วัฒนธรรมของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สามารถสะท้อนถึงลักษณะของสินค้าที่บรรจุโดยอ้อมและคุณค่าทางวัฒนธรรมของแบรนด์ชนกลุ่มน้อยในองค์กรได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถทำลายตลาดและความต้องการด้านสุนทรียภาพของกลุ่มเป้าหมายยุคใหม่ได้ (เว่ย จินหยิน, ฟ่าน เหมิง, 2023) นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการสำรวจบทบาทการตกแต่งและคุณค่าทางวัฒนธรรมของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงในด้านการออกแบบตกแต่งภายใน ภาพวาดดอกไม้และนกแบบประณีต ภาพพิมพ์ กระเป๋าสตรี ผ้าพันคอ และด้านอื่น ๆ อีกมากมาย

สรุป: นอกจากเสื้อผ้า กระโปรง ผ้าพันคอ และผ้าห่มแบบดั้งเดิมแล้ว ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงยังถูกประยุกต์และเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน เช่น การออกแบบโฮมสเตย์ การออกแบบตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะลวดลายจะเปลี่ยนไปอย่างไร คุณค่าทางวัฒนธรรมจะสะท้อนอย่างไร การเปลี่ยนแปลงการใช้งานส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นในสุนทรียศาสตร์และการถ่ายทอดคุณค่าในการตกแต่ง

5.5. การพัฒนาและนวัตกรรมใหม่ในการตกแต่งลายผ้าไหมทอ

กว้างซีได้ค่อย ๆ ก่อตั้งฐานการเรียนรู้ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่จิ้งซี ซินเฉิง เมืองปินหยาง หลงโจว หนานหนิง และหวนเจียง เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ปัจจุบันของการวิจัยและพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงและการนำเสนอผลิตภัณฑ์ ควรใช้นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียุคใหม่ เช่น Internet of Things และ Cloud Computing เป็นต้น เพื่อสร้างแพลตฟอร์มนวัตกรรมความร่วมมือสำหรับการวิจัยพัฒนาและการนำเสนอผ้าไหมทอจ้วง “การวิจัยร่วม การสร้างร่วม และการแบ่งปัน” ข้อเสนอของพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาผ้าไหมทอจ้วงเป็นแนวทางสำหรับการวิจัย

พัฒนาและการนำเสนอผ้าไหมทอจ้วงในปัจจุบัน (พาน เต้าจื่อ, 2023) ผ้าไหมทอจ้วงจึงมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางนิเวศน์ และควรรำโมเดล “การพัฒนาสีเขียว” ของการพัฒนาที่ยั่งยืนมาใช้ในอนาคต (หนองเหวินจุน, 2017) โอวจ้วงหลิง (2023) เชื่อว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผ้าไหมทอจ้วงจึงเป็นทางออกที่ดี ใช้อองค์ประกอบลวดลายผ้าไหมทอจ้วงในการออกแบบและพัฒนาสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาทางวัฒนธรรมของชนชาติและให้คุณค่าที่ไม่สามารถทดแทนได้แก่ผลิตภัณฑ์ (เพย จื้อซิน, 2021)

สรุป: การพัฒนานวัตกรรมสมัยใหม่ของการตกแต่งผ้าไหมทอจ้วงสามารถพิจารณาได้จากแนวทางต่าง ๆ เช่น แพลตฟอร์มนวัตกรรมความร่วมมือ “การวิจัยร่วม การสร้างร่วม และการแบ่งปัน” โมเดล “การพัฒนาสีเขียว” การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า จากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ วิถีชีวิต และประวัติการพัฒนาทางวัฒนธรรมของชาวจ้วงในจิ่งซี จะเห็นได้ว่าผ้าไหมทอจ้วงเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของชาวจ้วงในจิ่งซี การตกแต่ง งานฝีมือ การใช้งาน และความหมายแฝงของผ้าไหมทอจ้วงถือเป็นหัวใจสำคัญของการทอผ้าไหมชาวจ้วง นักวิชาการบางคนพยายามใช้สุนทรียศาสตร์ สัจศาสตร์ ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน และทฤษฎีอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาการออกแบบและการตลาดของผ้าไหมทอจ้วง นักวิชาการจำนวนไม่มากเชื่อว่าการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงสามารถขยายการขายผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงและส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาในระยะยาวของผ้าไหมทอจ้วงได้ และมีนักวิชาการเพียงไม่กี่คนที่ได้ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงจากลวดลายและความหมายอันเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี คุณค่าทางสุนทรียและจิตวิญญาณ แนวคิดการออกแบบ เนื้อหา กระบวนการ วิธีการ และด้านอื่น ๆ เป็นต้น

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์

1. วิวัฒนาการและการผลิตงานหัตถกรรมสิ่งทอผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี

การทอผ้าไหมชาวจ้วงเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์มาก ซึ่งไม่เพียงแต่ต้องใช้วัสดุและเครื่องมือในการผลิตคุณภาพสูง ทักษะการผลิตที่ยอดเยี่ยม แต่ยังต้องใช้แนวคิดการออกแบบอันชาญฉลาดเพื่อทำให้ผ้าไหมทอจ้วงมีรูปแบบสีสันสวยงาม ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีเป็นรวมตัวกันของ “การใช้” และ “ความงาม” จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ในจิ่งซี ทำให้ได้วัสดุและเครื่องมือที่ใช้

กระบวนการของงานหัตถกรรม การจำแนกประเภทและการใช้สี ความหมายทางวัฒนธรรม
ประโยชน์การใช้สอย ฯลฯ

1.1. วัสดุและเครื่องมือสำหรับการทอผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

(1) วัสดุทอ

ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีเป็นศิลปะจากเส้นใยท้องถิ่น วัสดุทอส่วนใหญ่เป็นด้าย และผลิตขึ้น
โดยใช้หลักการทำงานของเครื่องทอผ้าผ่านขั้นตอนการทอเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่งที่ซับซ้อน
พื้นที่จั้งซีมีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์มาก วัตถุดิบที่เก่าแก่ที่สุดที่บรรพบุรุษชาวจ้วงใช้ในการทอผ้า
คือผ้าป่าและผ้าปอ ผ้าไหมทอจ้วงเดิมทำมาจากผ้าป่า เนื่องจากผ้าป่ามีเนื้อค่อนข้างแข็ง ระดับ
ความสวมใส่สบายต่ำและต้านทานความหนาวเย็นได้ไม่ดี กระบวนการผลิตที่ยุ่งยากและต้องใช้
เวลานานและกำลังคนจำนวนมาก ด้วยการพัฒนาของการเพาะปลูกฝ้าย ฝ้ายจึงค่อย ๆ เข้ามาแทนที่
ป่ากลายเป็นวัสดุทอ และการทอผ้าโดยใช้ผ้าฝ้ายก็ค่อย ๆ เข้ามาแทนที่การทอผ้าโดยใช้ผ้าป่า

ภาพที่ 2-14 ผ้าป่า (หลิว จ้าน, 2023)

ตามคำกล่าวของหลี่ ชุนหลิง ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติ
ในสมัยราชวงศ์ชิง จากการส่งเสริมและพัฒนาการเพาะพันธุ์หนอนไหมในจั้งซี สตรีชาวจ้วงในท้องถิ่น
จึงค่อย ๆ ใช้เส้นไหมในการทอผ้า ดังนั้นจึงกล่าวกันว่าวัสดุที่ใช้ในกระบวนการทอผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซี
ส่วนใหญ่เป็นฝ้ายและเส้นไหม โดยปกติจะใช้ฝ้ายเป็นเส้นด้ายยืนและเส้นไหมสีต่าง ๆ เป็นเส้นด้ายพุ่ง
ผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิมทอจากด้ายสองเส้นที่ยังไม่ได้บิดเกลียว ดึงตึงและล้าค่า ต่อมา ด้วยความ
เสื่อมถอยของอุตสาหกรรมหม่อนไหมของจั้งซีและต้นทุนเส้นไหมที่ค่อนข้างสูง เพื่อลดต้นทุนการผลิต
ผู้คนจึงใช้ฝ้ายเส้นใหญ่เป็นทั้งพื้นผิวและลวดลาย พื้นผิวผ้าที่ทอในลักษณะนี้มีความหยابและหมอง

คล้ายกว่าผ้าไหม ทำให้ผู้คนมีความรู้สึกเรียบง่าย ปัจจุบันนี้เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรม ผ้าไหมทอจิ้งจั้งซึ่งส่วนใหญ่ใช้ผ้าฝ้ายชุบ ด้ายฝ้ายโพลีเอสเตอร์ เส้นใยอะคริลิก ฯลฯ เป็นวัสดุ ซึ่งผลิตโดยอุตสาหกรรมเคมีเป็นจำนวนมาก มีราคาถูกและมีปริมาณฝ้ายต่ำ

ภาพที่ 2-15 ผ้าไหม (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-16 ผ้าฝ้าย (หลิว จ้าน, 2023)

(2) เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการผลิตผ้าไหมทอจิ้งจิกคือเครื่องทอผ้า ซึ่งเสริมด้วยเครื่องมือเสริมทั่วไป เช่น กรรไกร เครื่องทอเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ด้านบนแคบ และด้านล่างกว้าง โครงสร้างเป็นไม้ทั้งหมด รวมถึงตัวเครื่องทอผ้าและโครงกึ่งทอผ้า ตัวเครื่องทอผ้าเป็นฐาน โดยส่วนหน้ารับกับโครงกึ่ง มีแผ่นรองนั่งด้านหลัง และอุปกรณ์สำหรับวางกระสวยด้านข้าง ซึ่งสะดวกในการใช้งาน ระหว่างการทอ เส้นยืนทำด้วยฝ้ายจากคานด้านหลังบนโครงกึ่งของแกนหมุนด้วยหย่อนลงไปยังคานด้านล่างประมาณ 1/3 หลังจากหมุนในแนวนอน จะผ่านส่วนตะกอกและพืมไปยังแกนหมุนผ้าและใช้ที่จับหมุนให้แน่น มีการติดตั้งไม้แกว่งตีด้วยฟองไวนิลโครงกึ่งทอผ้า ใช้การแกว่งไปมาเพื่อตีเส้นพุ่งให้แน่น หลังจากพืมก็คือตะกอกที่ควบคุมด้วยเท้าขวา ตะกอกที่ควบคุมด้วยเท้าขวามี 2 ส่วน ประกอบด้วยตะกอกและกรอบตะกอก ตะกอกทั้งสองส่วนเชื่อมต่อกับแป้นเหยียบ 1 คู่ การเหยียบแป้นเหยียบที่แตกต่างกันจะทำให้เกิดช่องเปิดสลับกัน และใช้กระสวยสอดด้วยพุ่งเพื่อสร้างลวดลาย ด้านหลังตะกอกที่ควบคุมด้วยเท้าขวาคือตะกอกที่ควบคุมด้วยเท้าซ้าย จำนวนลวดลายเท่าไรไม่แน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับความซับซ้อนและความเรียบง่ายของลวดลาย โครงสร้างของกึ่งทอจิ้งจิกแสดงในรูปที่ 2-17

ภาพที่ 2-17 กระสวย (หลิว จ๋าน, 2023)

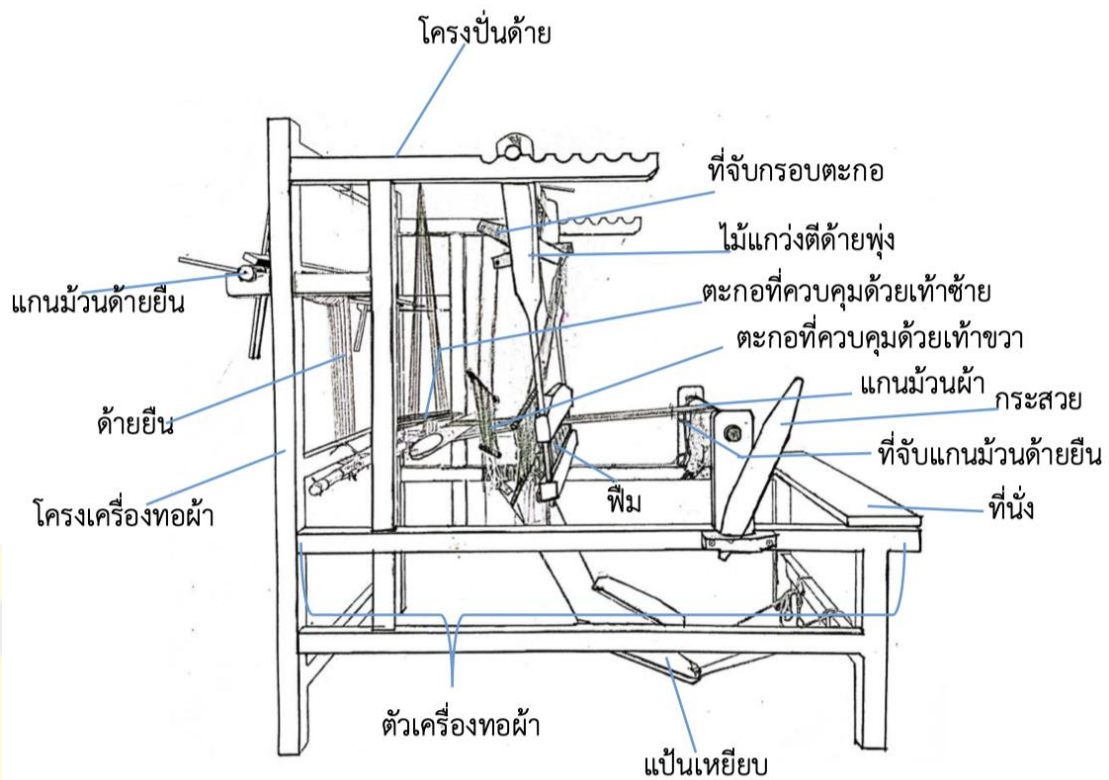
ภาพที่ 2-18 พืมเหล็ก (หลิว จ๋าน, 2023)

ภาพที่ 2-19 ที่เหยียบหูก (หลิว จ๋าน, 2023)

ภาพที่ 2-20 ที่ตั้งแกนม้วนผ้า (หลิว จ๋าน, 2023)

ภาพที่ 2-21 เครื่องทอผ้า

สรุป: เครื่องมือหลักที่ใช้ในการทอผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซีคือเครื่องทอผ้า ในยุคแรกผ้าไหมทอจ้วงทำจากวัสดุธรรมชาติ โดยมีด้ายฝ้ายเป็นเส้นยืน และเส้นไหมสีสันท่าง ๆ เป็นเส้นพุ่ง ต่อมา มีการใช้ด้ายเคมีที่สะดวกยิ่งขึ้น มีการสำรวจการประยุกต์ใช้วัสดุและการใช้เครื่องมือของผ้าไหมทอจ้วงอย่างจริงจัง ต่อมา มีการลองใช้วัสดุและงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่แตกต่างกันเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วง

1.2. กระบวนการทอผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซี

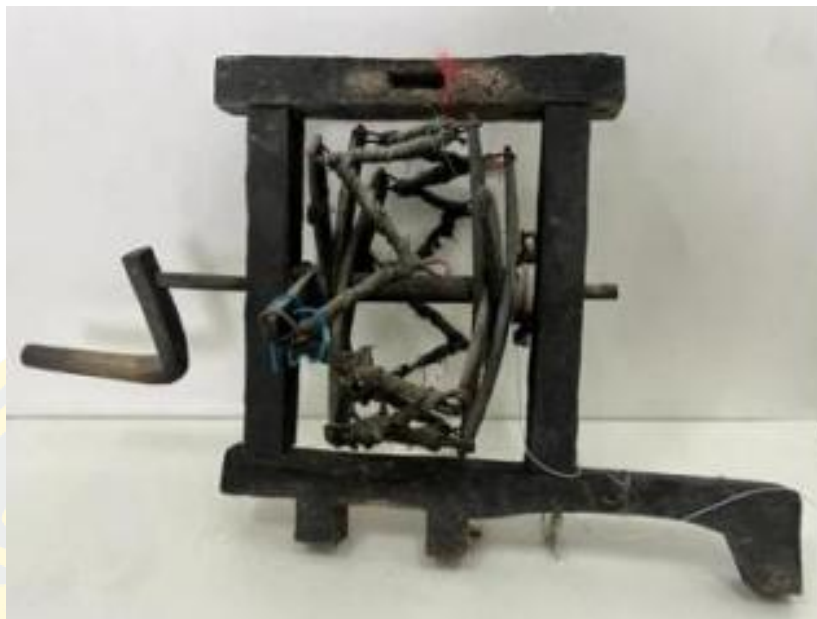
ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมชมโรงงานผ้าทอไหมชาวจ้วงจั้งซี เมืองจั้งซี ซินจิง ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงกรกฎาคม และพฤศจิกายนถึงธันวาคม ค.ศ. 2023 พบว่าการทอผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซีเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เนื่องจากการสูญเสียทักษะการย้อมสีแบบดั้งเดิม ปัจจุบันการทอผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซียังคงมีขั้นตอนเพียง 10 ขั้นตอน ได้แก่ การรวาดแบบ การปั่น การย้อม การม้วน การดึง การสอด การสาง การสอดตะกอลและการประกอบเครื่องทอผ้า การเปิดด้ายยืนและหักด้ายพุ่ง และการทอผ้าบนเครื่อง รายละเอียดดังนี้

(1) การวาดแบบ ในขั้นตอนนี้ ช่างผ้าจะขยายลวดลายบนกระดาษตาราง 9 ช่อง และ วาดลวดลายตามโครงสร้างของผ้า เส้นแนวตั้งและแนวนอนของกระดาษตาราง 9 ช่อง เทียบเท่ากับ เส้นยืนและเส้นพุ่งบนเครื่องทอผ้า ในอดีต ช่างทอผ้าจะวาดลวดลายด้วยมือทั้งหมด ด้วยการถือ ก้านขีดของยุคดิจิทัล ซอฟต์แวร์เฉพาะด้านสิ่งทอสมัยใหม่จำนวนมากจึงได้ถือกำเนิดขึ้น เช่น ซอฟต์แวร์ CAD แอปพลิเคชัน 8 บิต เป็นต้น

ภาพที่ 2-22 รูปวาดลวดลาย (หลิว จ้าน, 2024)

(2) การปั่นด้าย ในขั้นตอนนี้ ฝ้ายที่คัดแล้วจะถูกเอาเมล็ดออก และเส้นใยในฝ้ายจะถูก สกัดด้วยธนูคัดแยกฝ้าย จากนั้นจึงม้วนเป็นแผ่นผ้าฝ้ายแล้วพันรอบแกนหลาปั่นด้าย ในขณะที่หมุน หลาปั่นด้าย แผ่นผ้าฝ้ายจะถูกดึงเพื่อปั่นเป็นเส้นฝ้ายออกมา ความเร็วของการหมุนและแรงที่ใช้ในการ ดึงมีผลต่อความหนาและความบางของเส้นฝ้าย

ภาพที่ 2-23 หลาปั่นฝ้าย (หลิว จ๋าน, 2023)

(3) การแช่ด้าย คุณหวง เยี่ยนยิง นักสะสมผ้าไหมทอจ้วงกล่าวว่า “เพื่อเพิ่มความเหนียวของเส้นยืน และหลีกเลี่ยงการทำให้ด้ายฝ้ายเป็นขุยและขาดระหว่างการดัดด้ายและการทอผ้า ด้ายฝ้ายมักต้องมีการแช่ โดยเลือกข้าวคุณภาพสูง บดและเคี้ยวด้วยไฟอ่อนเพื่อให้เป็นเนื้อชิ้นเหนียว หลังจากเดือดแล้วให้ใส่ด้ายฝ้ายลงไป แช่จนมืดและทิ้งไว้ประมาณ 1-2 ชั่วโมง จากนั้นนำด้ายฝ้ายออกมาแล้วใช้ค้อนตีด้ายฝ้ายซ้ำ ๆ เพื่อทำให้ซึมเข้าไปในเส้นด้ายจนทั่ว จากนั้นนำไปนึ่ง 20 นาที แล้วนำออกมาตากแดดให้แห้ง เนื่องจากส่วนผสมที่เข้มข้นหรืออ่อนเกินไปอาจทำให้เส้นยืนขาดได้ง่าย ดังนั้นจึงควรให้ความระมัดระวังกับความเหนียวของส่วนผสมเป็นพิเศษ”

(4) การม้วนด้าย ด้ายฝ้ายหลังจากที่แช่แล้วตากแห้งจะกระจัดกระจาย เพื่อความสะดวกในการดัดด้าย จะต้องม้วนเป็นแกนด้ายผ่านหลาปั่นฝ้าย ดังนั้นในขั้นตอนการปั่นด้าย ขั้นแรกให้นำด้ายฝ้ายที่แช่แล้วคลอบลงบนหลาปั่นฝ้าย จากนั้นผูกปลายด้ายด้านหนึ่งเข้ากับแกนหมุน หมุนที่จับของหลาปั่นด้ายตามเข็มนาฬิกา ในขณะที่หลาปั่นด้ายหมุน ด้ายฝ้ายจะถูกพันรอบแกนหมุนเพื่อสร้างแกนด้ายแบบม้วน

ภาพที่ 2-24 การม้วนด้าย (หลิว จ้าน, 2566)

(5) การดัดด้าย โดยทั่วไปกระบวนการนี้ใช้เวลาประมาณ 5-6 ชั่วโมง ใส่แกนด้ายแบบม้วนเข้าไปในโครงใส่ด้ายยืนตามลำดับ (โดยทั่วไปแล้วโครงใส่ด้ายยืนจะแบ่งออกเป็น 2 แถวและสามารถเก็บแกนด้ายได้ 10 แกน) จากนั้นใส่ด้ายยืนที่เตรียมไว้ลงบนโครงทอ ดัดด้ายยืนออกตามลำดับเพื่อสร้างจุดตัดที่จุดเริ่มต้น จากนั้นสอดด้ายยืนเข้าไปในคานม้วนที่ละอันตามลำดับของแกนด้ายแบบม้วนในรูปทรงเลข 8 จากนั้นพันกลับจากคานม้วนอีกอัน ทำอย่างนี้ซ้ำไปเรื่อย ๆ ในระหว่างการม้วน แรงที่ดึงควรสม่ำเสมอเพื่อหลีกเลี่ยงความแน่นของด้ายยืนที่ไม่สม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเครื่องทอในภายหลัง

ภาพที่ 2-25 โครงใส่ด้ายยืน (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-26 การตั้งด้าย (หลิว จ๋าน, 2023)

(6) การสอดฟืม การสอดเพื่อแบ่งด้ายยืนบนและล่างให้เป็นระเบียบ ทำให้ง่ายต่อการขึ้นเครื่อง ในขั้นตอนนี้ ท่อไม้ไผ่จะถูกสอดผ่าน “จุดตัด” รูปเลข 8 และปลายทั้งสองข้างของท่อไม้ไผ่จะถูกผูกด้วยเชือก จากนั้น คนหนึ่งก็แบ่งด้ายยืนตามลำดับการตั้งด้าย (โดยปกติจะเป็นครั้งละ 2 เส้น และด้าย 2 เส้นจะสอดผ่านฟืมข้างเดียว) อีกคนหนึ่งใช้แผ่นไม้ร้อยด้ายเข้าไปในฟืมทีละเส้น ทำซ้ำไปเรื่อย ๆ และสุดท้ายก็ผูกด้ายยืนเข้ากับแกนม้วนด้ายยืนตามลำดับ

ภาพที่ 2-27 การสอดฟืม (หลิว จ๋าน, 2023)

(7) การสาว กระบวนการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากคนจำนวนมาก ต้องมีคนใช้หวีสาวด้ายยืนด้านหน้าให้ตรง เพื่อไม่ให้ด้ายพันกันเป็นปม เพื่อให้ด้ายยืนสามารถม้วนลงบนคานได้อย่างเรียบร้อยและเป็นระเบียบ มีคนอยู่ตรงกลางช่วยเพิ่มไปข้างหน้าอย่างช้า ๆ ด้วยแรงที่สม่ำเสมอ และอีกคนคอย ๆ ม้วนด้ายยืนเข้ามาจากด้านหลัง โดยปกติแล้วกระบวนการม้วนสาวทั้งหมดจะต้องได้รับความร่วมมือจากคนอย่างน้อย 3 คน

ภาพที่ 2-28 การม้วนสาวเส้นยืน (ทลิว จ้าน, 2023)

(8) การสอดตะกอกและการประกอบเครื่องทอผ้า ในขั้นตอนนี้ นำด้ายยืนสอดตะกอกก่อน โดยทั่วไป นำด้ายยืนที่มีรูปแบบขึ้นและลงที่สม่ำเสมอสอดด้ายเข้าไปในหน้าเดียวกันของตะกอก เพื่อที่จะยกและกดส่วนหนึ่งของด้ายยืนอย่างเป็นระเบียบ ด้ายยืนบนและล่างจะตัดกันเพื่อสร้างปากกระสวย สะดวกสำหรับการใส่ด้ายพุ่ง หลังจากที่ด้ายยืนสอดตะกอกแล้ว ใช้แผ่นไม้เกี่ยวด้ายยืนแล้วสอดผ่านกระสวยอย่างเป็นระเบียบ และติดตั้งเครื่องตามลำดับแกนม้วนด้ายยืน - คานล่าง - ตะกอกที่ควบคุมด้วยเท้าขวา 2 ส่วน (กรอบตะกอกด้านบนต่อกับที่จับกรอบตะกอก และกรอบตะกอกด้านล่างต่อกับแป้นเหยียบ) - ฟืมเหล็ก - แกนม้วนผ้า สุดท้ายแยกด้ายยืนออกเป็นเกลียวแน่นและผูกปมบนแกนม้วนผ้า

หลังจากติดตั้งด้ายยืนทั้งหมดแล้วให้เริ่มทอผ้า เพื่อให้พื้นผิวด้ายยืนมันคง ก่อนทอผ้าจะต้องทอผ้าลายเรียบส่วนหนึ่งก่อน เหยียบแป้นเหยียบให้เป็นช่องกระสวยแล้วสอดไม้แบ่งด้ายยืนเข้าไป ใช้ไม้บรรทัดวาดลวดลายเพื่อเลือกเส้นยืนที่ต้องการตามแบบแล้ววางลงบนเข็มไม้ไผ่ จากนั้นใช้ด้ายฝ้ายมัดด้ายฝ้ายไว้บนเข็มไม้ไผ่แล้วแขวนไว้กับเข็มไม้ไผ่อีกอันแล้วดึงเข็มไม้ไผ่อันก่อนหน้าออกมา และสุดท้ายผูกปลายด้ายทั้งสองข้างเข้ากับปลายทั้งสองข้างของเข็มไม้ไผ่แล้วแขวนไว้บนโครงคานบน ทำซ้ำขั้นตอนนี้จนกว่าการทอผ้าทั้งหมดจะเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 2-29 การสอดตะกอลและกระสวย (หลิว จ້าน, 2023)

ภาพที่ 2-30 การประกอบเครื่องทอผ้า (หลิว จ້าน, 2023)

ภาพที่ 2-31 การถักตะกอ (หลิว จ๋าน, 2024)

(9) การเปิดด้ายยืนและหักด้ายพุ่ง นี่เป็นส่วนสำคัญของทักษะผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี ชั้นแรก ยกตะกอขึ้นแล้วสอดแกนแบ่งด้ายยืนเพื่อแสดงลวดลายที่ออกแบบไว้ ประการที่สอง สอดด้ายในช่อง ตามการเลือกและการจับคู่สี หลังจากสอดด้ายแล้วจะต้องแกว่งไม้เพื่อกดด้ายพุ่งให้แน่น เหยียบแป้นเหยียบ สูดทำยให้ไม้ตีให้แน่น ดึงแกนแบ่งด้ายยืนออก ยกตะกอขึ้นแล้วใส่แกนแบ่งด้ายยืนอีกครั้ง ทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ เนื่องจากการทอผ้าต้องใช้เวลาานานมาก หากตะกอหนึ่งเส้นไม่ถูกต้อง จะมีผลกระทบต่อโครงสร้างลวดลายทั้งหมด ดังนั้นลวดลายของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีจึงสามารถแยกส่วนได้ทั้งหมด เขียนด้วยชื่อยาวตัวและเก็บไว้ในโกดังเพื่อรีไซเคิล เมื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ช่างทอผ้าสามารถต่อด้ายและใช้ลวดลายเดิมได้ สีของด้ายยืนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในระหว่างการต่อด้ายและสามารถผูกปมและยึดเข้ากับแกนม้วนผ้าได้

ภาพที่ 2-32 การเปิดด้ายยืนและหักด้ายพุ่ง (หลิว จ๋าน, 2024)

ภาพที่ 2-33 ช่างทอผ้าต่อด้ายลวดลายเดิม (หลิว จ๋าน, 2024)

(10) การทอผ้าด้วยเครื่องทอ วิธีการทอผ้าของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีคือการเปิดด้ายยืนและหักด้ายพุ่งซึ่งเป็นลวดลายที่ด้านหลัง ในปัจจุบัน เพื่อให้พื้นผิวผ้าไร้ขอบและสวยงามยิ่งขึ้น โรงงานผ้าไหมทอจ้วงยังใช้วิธีการทอแบบเปิดด้ายยืนและด้ายพุ่ง ทำเป็นผ้าพันคออีกด้วย

ภาพที่ 2-34 การทอผ้าบนเครื่องทอ (หลิว จ้าน, 2023)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีมี 10 กระบวนการ งานฝีมือการทอผ้าไหมชาวจ้วงแบบดั้งเดิมค่อย ๆ สูญหายไป (กระบวนการย้อมสีผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซีได้สูญหายไป) นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างเร่งด่วน การทำความเข้าใจกับกระบวนการทอผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซีนั้นเอื้อต่อการสืบทอดทักษะดั้งเดิม ในอนาคตพยายามลองออกแบบและผลิตผ้าแขวนผนังลายไหมทอชาวจ้วงเพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับพื้นที่บ้าน

1.3. การจำแนกประเภทของลวดลายและการใช้สีของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

(1) ลวดลายของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีมีหลากหลายรูปแบบ ผู้วิจัยแบ่งผ้าไหมทอจ้วงที่เห็นในระหว่างการลงภาคสนามที่จั้งซีออกเป็น 6 ประเภทตามเนื้อหาลวดลาย ได้แก่ ลายเรขาคณิต ลายดาวเคราะห์ ลายพืช ลายสัตว์ ลายตัวอักษร และลายวิถีชีวิต ในหมู่ลวดลายดาวและลวดลายวิถีชีวิตจะถูกแบ่งออกตามความเชื่อและประเพณีของชาวจ้วงในจั้งซี ลวดลายข้อความตัวอักษรวิวัฒนาการมาจากรูปแบบตัวอักษรจีนอันเป็นสิริมงคล ในอดีตตัวอักษรในผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีล้วนแสดงถึงความเป็น

สิริมงคล เมื่อเวลาผ่านไป จำนวนตัวอักษรจีนที่อยู่ในผ้าไหมทอจ้วงก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานตัวอักษรจีนมงคลก่อนหน้านี้

ลายเรขาคณิต

เส้นยืนและเส้นพุ่งถูกจำกัดด้วยกระบวนการทอผ้าไหมชาวจ้วง ดังนั้น ลวดลายทางเรขาคณิตจึงเป็นลวดลายการตกแต่งหลักของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี และส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้เพียงลวดลายเดียว แต่มักใช้รูปแบบผสมผสานลวดลาย เช่น ลวดลายที่ผสมผสานลวดลายพืชและลวดลายเรขาคณิต หรือใช้ลวดลายเรขาคณิตเป็นโครงร่างของลวดลายพื้น โดยมีลวดลายของสัตว์และพืชสลับกัน และจัดเรียงอย่างประณีตและเป็นระเบียบในลักษณะเรียงต่อกันสองด้านหรือสี่ด้านเพื่อทำให้เกิดความสวยงาม ลวดลายเรขาคณิตของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีส่วนใหญ่ประกอบด้วย ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ลายตาราง ลายซิกแซก ลายภูเขา ลายน้ํา ลายเงินทองแดง ลายเชือก ลายถัก ลายสี่เหลี่ยมทับซ้อนกัน ลายสามเหลี่ยม ฯลฯ

ภาพที่ 2-35 ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-36 ลายตาราง (ทลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-37 ลายภูเขา (ทลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-38 ลายน้ํา (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-39 ลายถัก (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-40 ลายสีเหลี่ยมทับซ้อนกัน (ทลิว จ้าน, 2024)

การตกแต่งลวดลายเรขาคณิตของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีได้มาถึงระดับสูง ซึ่งไม่เพียงสะท้อนถึงศิลปะของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความเฉลียวฉลาดของผู้ทอผ้าอีกด้วย พวกเขาใช้ลวดลายเรขาคณิตที่จัดเรียงอย่างต่อเนื่องกันเพื่อสร้างลวดลายสัญลักษณ์ เช่น ยอดเขาและทุ่งนา แสดงถึงขนบธรรมเนียมและวิถีชีวิตท้องถิ่นที่เรียบง่ายและแท้จริงของชาวจ้วงในท้องถิ่น

ลายดาวเคราะห์

ชาวจ้วงในจิ้งซีเป็นชนชาติที่มีวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรม จุดเด่นคือการพึ่งพาท้องฟ้าในการดำรงชีวิต ชาวจ้วงมีความเคารพต่อสวรรค์และอารมณณ์นี้ก็สะท้อนอยู่ในลวดลายผ้าไหมทอจ้วงด้วย ช่างทอผ้าได้นำเอาองค์ประกอบทางธรรมชาติที่แสดงถึงปรากฏการณ์ท้องฟ้ามารวมไว้ในผ้าเสมือนว่าพื้นผิวผ้าคือท้องฟ้าที่ห้อมล้อมดวงดาวบนท้องฟ้า ลวดลายดาวเคราะห์ทั่วไป ได้แก่ ลายดวงอาทิตย์ ลายเมฆและฟ้าร้อง

ภาพที่ 2-41 ลายดวงอาทิตย์ (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-42 ลายเมฆและฟ้าร้อง (หลิว จ้าน, 2023)

ลายพีช

สภาพอากาศที่อบอุ่นและชื้นทำให้เกิดพืชพรรณที่หลากหลายในจิ้งซี ศิลปินผ้าไหมทอจ้วงเก่งในการให้ความหมายอันเป็นมงคลแก่พืชทั่วไปในชีวิตประจำวัน โดยใช้เทคนิคการสร้างแบบจำลองโดยตรงหรือนามธรรมเพื่อแสดงลวดลายลงบนผ้าไหมทอจ้วงลวดลายพืชทั่วไป ได้แก่ ลายดอกเบญจมาศ ลายดอกฝ้าย ลายดอกชบา ลายดอกท้อ ลายดอกหอมหมื่นลี้ ลายสตรอเบอร์รี่ ลายต้นไม้ ลายดอกกุหลาบ ลายสีบุรุษแห่งมวลบุปผา เป็นต้น ลายดอกเบญจมาศเป็นลวดลายพีชที่สำคัญที่สุดในผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี มักใช้เป็นลวดลายหลักและใช้ลายตัวอักษรหุยเหวินหรือลายสวัสดิกะเป็นโครงสร้างรองรับ ทอลงบนผ้าไหมและเป็อุ้มเด็กของผ้าไหมทอจ้วง

ภาพที่ 2-43 ลายดอกเบญจมาศ (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-44 ลายดอกฝ้าย (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-45 ลายดอกกุหลาบ (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-46 ลายดอกหอมหมื่นลี้ (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-47 ลายสีบุรุษแห่งมวลบุปผา (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-48 ลายดอกไม้และต้นไม้ (หลิว จ้าน, 2024)

ลวดลายพีชส่วนใหญ่มีจินตภาพและมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง ความหมายนั้นผสมผสานเข้ากับความเชื่อและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด แนวความคิดทางศิลปะมีความซับซ้อน ลึกซึ้ง และกระตุ้นความคิด เช่น ลายดอกเบญจมาศที่กล่าวมาข้างต้น ลวดลายของพีชบางชนิดมีความสมจริง ในทางสัญชาตญาณวิทยาเป็นการบันทึกหรือการเลียนแบบนิเวศวิทยาของพีช ความหมายของลวดลายและความหมายของพีชแสดงเอกลักษณ์เดียวกัน เช่น ลายดอกฝ้าย ลายดอกชบา เป็นต้น ลวดลายพีชบนไหมทอชาวผ้าสะท้อนถึงความรู้สึกสุนทรีย์ของสตรีทอผ้า นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติเชิงบวกและการมองโลกในแง่ดีอีกด้วย

ลายสัตว์

ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีมีลวดลายสัตว์ต่าง ๆ มากมาย เช่น นก แมลง ปลา รวมถึงสัตว์มงคล เช่น หงส์คู่มังกร นอกจากนี้ยังมีสัตว์ในชีวิตจริง ตลอดจนสัญลักษณ์มงคลของจินตนาการและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของกลุ่มชาติพันธุ์ ลายสัตว์ทั่วไป ได้แก่ ลายหงส์ ลายมังกร ลายปลา ลายกบ ลายผีเสื้อ ลายกวาง ลายไก่ ลายกิลเลน ลายนกกระสา ลายค่างควว ลายวัว ลายนกนางแอ่น ลายนกนางเขน ลายนกพิราบ ลายเกือกม้า เป็นต้น ในนี้ลวดลายหงส์เป็นลวดลายที่เห็นได้ทั่วไปในผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี หงส์ได้ชื่อว่าเป็น “ราชาแห่งนก” เป็นนกที่บรรพบุรุษของชาวจ้วงบูซาและถือว่ามี ความหมายที่เป็นมงคล ดำเนินพื้นบ้านจิ้งซีเล่าว่า “ผ้าไหมทอจ้วงสืบฝืนมีเก้าฝืนเป็นลวดลายหงส์ มีชีวิตเหมือนหงส์ออกมาจากผ้าไหมทอจ้วง” สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความแพร่หลายของ หงส์ในผ้าไหมทอจ้วง

ภาพที่ 2-49 ลายหงส์ ลายมังกร ลายกวาง ลายไก่อ และลายกิเลน (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-50 ลายกบ (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-51 ลายปลา (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-52 ลายผีเสื้อ (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-53 ลายค้ำดาว (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-54 ลายนกนางแอ่น (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-55 ลายนกกระสา (หลิว จ้าน, 2024)

ลายตัวอักษร

ศิลปินทอผ้าไหมชาวจ้วงจิ้งซีมักชอบตกแต่งด้วยตัวอักษร การเกิดขึ้นของลวดลายตัวอักษรมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นจิ้งซีและวัฒนธรรมนอกภูมิภาคอย่างใกล้ชิด ลวดลายตัวอักษรทั่วไปส่วนใหญ่ประกอบด้วยลายสวัสดิกะ ลายตัวอักษรหุย ลายตัวอักษรเถียนจิ้ง ลายตัวอักษรเถียนหวัง ลายตัวอักษรหมี่ ลายตัวอักษรฝู ลายตัวอักษรเลขแปด เป็นต้น ในนี้ลายสวัสดิกะเป็นลวดลายที่พบบ่อยที่สุดในผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี เป็นเส้นที่โบราณชนิดหนึ่ง มักใช้เป็นเครื่องรางหรือสัญลักษณ์ทางศาสนา เป็นตัวแทนของดวงอาทิตย์และไฟ สะท้อนให้เห็นถึงการบูชาทางศาสนาแบบดั้งเดิมของชาวจ้วงในจิ้งซี และอิทธิพลของวัฒนธรรมพุทธศาสนาและลัทธิเต๋าที่มีต่อวัฒนธรรมพื้นบ้าน ลวดลายตัวอักษรอื่น ๆ โดยพื้นฐานแล้วมีความหมายว่าความสุข ความเป็นสิริมงคล และโชคกลาง ซึ่งแสดงถึงความปรารถนาและการแสวงหาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชาวจ้วงในจิ้งซี ปัจจุบันศิลปินผ้าไหมทอจ้วงจะทอคำที่พบบ่อยในยุคนี้ลงบนผ้าไหมทอจ้วงซึ่งแสดงถึงความปรารถนาในยุคนี้หรือบรรยายถึงสภาพจิตใจของช่างทอผ้าในขณะนั้น

ภาพที่ 2-56 ลายสวัสดิกะ (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-57 ลายตัวอักษรหุย (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-58 ลายตัวอักษรเถียนจิ่ง (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-59 ลายตัวอักษรเถียนหวัง (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-60 ลายกากบาท (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-61 ลายตัวอักษรหมี (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-62 ลายตัวอักษรสี (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-63 ลายตัวอักษรเลขแปด (หลิว จ้าน, 2024)

ลายวิถีชีวิต

ด้วยการพัฒนาและปรับปรุงเทคโนโลยีเครื่องทอผ้า ผ้าไหมทอจิ้งจี่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงลวดลายเรขาคณิตนามธรรมแบบดั้งเดิมอีกต่อไป มีรูปแบบใหม่ ๆ มากมายที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นและมุมมองทางจิตวิญญาณของยุคใหม่ เช่น ลวดลายที่แสดงถึงภูมิทัศน์บ้านเกิด เมืองนอนและทิวทัศน์ธรรมชาติ เช่น เมืองจิวโจวในจิ้งซีและเมืองเอ้อฉวนในจิ้งซี เป็นต้น ลวดลายที่แสดงถึงงานเกษตรกรรมและงานประมงที่ยุ่งวุ่นวาย และลวดลายของกิจกรรมพื้นบ้าน เช่น การเดินรำกลองทองแดง การโยนลูกบอลแพรปิก และการบูชาบรรพบุรุษที่แสดงถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ลวดลายผ้าไหมทอจิ้งจี่เหล่านี้สดใสและเต็มไปด้วยชีวิตชีวา

ภาพที่ 2-64 ภูมิทัศน์ (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-65 นกกระเรียน (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-66 เก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างมีความสุข (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-67 เก็บเกี่ยวผลผลิตปลา (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-68 ความไว้วางใจ (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-69 การบูชาเทพเจ้าว้าว (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-70 ชนบทอันสวยงาม ภูเขาและแม่น้ำอุดมสมบูรณ์ (หลี่ ชุนหลิง, 2023)

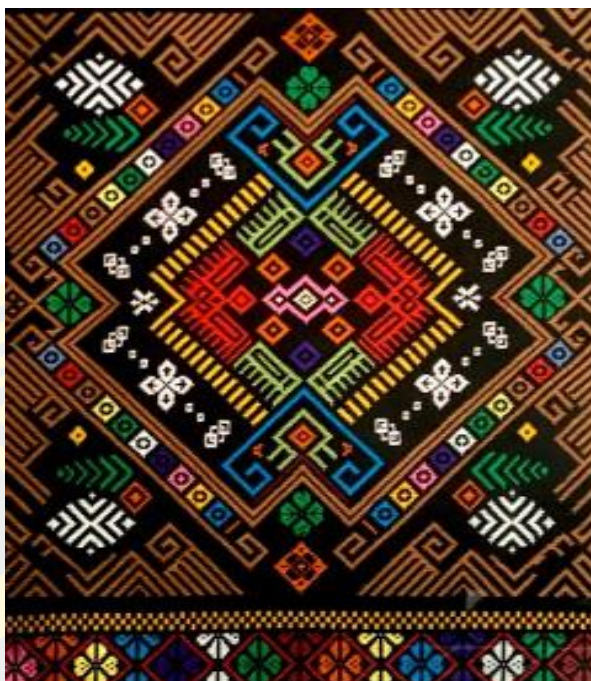
สรุป: ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีที่หลากหลาย สะท้อนให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์อันไม่มีที่สิ้นสุดของสตรีชาวจ้วง คุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณเป็นแหล่งทรัพยากรการออกแบบที่หลากหลายสำหรับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์สมัยใหม่

(2) สีของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี

มีบันทึกในสมัยราชวงศ์ชิงว่า “ชาวจ้วงชอบสีสັນ เครื่องนุ่มห่มทั้งหมดล้วนทำจากเส้นด้ายห้าสีทอเข้าด้วยกัน ดูสวยงามเหมือนภาพวาดดอกไม้และนก” คำว่า “ชอบสีสັນ” และ “ห้าสี” เผยให้เห็นถึงแนวโน้มความสวยงามด้านสีสັນของชาวจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีมีชื่อเสียงในด้านสีสັນที่สดใสและสไตล์ที่ตัดกันอย่างชัดเจนตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิงและชิง จึงมีคำพูดที่ว่า “สีแดงคู่สีเขียว ดูสง่างาม” สีเนื้อผ้าของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีสามารถแบ่งออกเป็นผ้าธรรมดาและผ้าหลากสี ผ้าไหมทอจ้วงมีวิวัฒนาการมาจากความเรียบง่ายไปสู่การใช้สีที่สดใส ในยุคแรก ๆ ของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี เนื่องจากความจำเจของเนื้อหาและลวดลาย ตลอดจนความไม่แน่นอนของเทคนิคการย้อมสี สีส่วนใหญ่จึงเป็นสีเดียวและไม่มีรายละเอียด ต่อมาด้วยวัสดุที่มีความหลากหลาย สีสັນของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีเริ่มมีมากขึ้นเรื่อย ๆ

ภาพที่ 2-71 ผ้าธรรมดาในยุคแรก (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-72 ผ้าหลากสีในยุคหลัง (หลิว จ้าน, 2024)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีนั้นมีสีสันงดงามและสดใส ความชอบด้านสุนทรียภาพของสตรีชาวจ้วงในด้านสีสันสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจในโลกแห่งชีวิตและความปรารถนาในความรักที่สวยงาม

1.4. ความหมายทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี

ความหมายคือเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ให้ความรู้สึกทางอารมณ์แก่ผู้คน ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี ในฐานะเป็นตัวเผยแพร่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอดโลกแห่งจิตวิญญาณอันเป็นเอกลักษณ์และความหมายทางอุดมการณ์ของชาวจ้วง และความหมายคือข้อมูลที่อยู่ภายในหัวใจหลักของวัฒนธรรม ผ้าไหมทอจ้วงความหมายของผ้าไหมทอจ้วงอยู่ที่การตกแต่งซึ่งไม่สามารถรับรู้ได้โดยตรง อาจกล่าวได้ว่าการตกแต่งผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีนั้นสวยงามทั้งภายนอกและภายในทางจิตวิญญาณเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่จับต้องไม่ได้ จากการจำแนกประเภทของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงรวมกับการสัมภาษณ์ศิลปินทอผ้าในท้องถิ่นและการรวบรวมข้อมูลต้นฉบับ ผู้วิจัยได้ชี้แจงแหล่งที่มาของลวดลายอธิบายความหมายรูปภาพที่แสดงโดยลวดลาย และสุดท้ายได้รับความหมายทางจิตวิญญาณของลวดลายดังกล่าว ซึ่งจัดอยู่ในแผนภูมิต่อไปนี้

ตารางที่ 2-1 ความหมายทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

ประเภท	รูปร่าง	ชื่อเรียก	รูปร่าง	ความหมายภาพ	ความหมายด้านจิตวิญญาณ
ลายเขาคณิต		ลายสวัสดิกะ	เครื่องประดับศีรษะ	หัวใจเชื่อมกันแสดงถึงความรักที่สวองาม	ความสุขและความเป็นสิริมงคล
		ลายตาราง	ผนังบ้าน	สัญลักษณ์ของความรัก	ขวัญใจนักรบ
		ลายภูเขา	ภูเขา	สัญลักษณ์แห่งดินแดนชุมชนทรัพยากรจ้วง	รักธรรมชาติและปรารถนาสิ่งสวองาม
ลายดาวเคราะห์		ลายเมฆและฟ้าร้อง	งู	หลีกเลี่ยงอันตราย ปิดเป่าภัยพิบัติ	เมฆฝนทำให้ดินชุ่มชื้นเพื่อการเก็บเกี่ยว
		ลายดวงอาทิตย์	ไผ่กึ่ง	ฟ้ากลมผืนดินเหลี่ยม การบูชาโทเท็ม	เปลี่ยนใจร้ายให้กลายเป็นดี
ลายพืช		ลายดอกเบญจมาศ	ดอกเบญจมาศ	รูปร่างคล้ายช่องคลอดสตรี เทพธิดาดอกไม้	ความสงบสุขและอายุยืนยาว
		ลายดอกไม้	ต้นไทร/เมเปิ้ล/จิว	การป้องกันรักษา	ขจัดภัยพิบัติให้ผู้อื่นและมีพลังชีวิต
		ลายดอกเหมย	ดอกเหมย	ดอกไม้อันดับหนึ่งในสิปบุรุษ	เข้มแข็งแน่วแน่ สงบและมีความสุข
ลายสัตว์		ลายหงส์	นก	ราชาแห่งนก การบูชาโทเท็ม	ขับไล่วิญญาณชั่วร้าย
		ลายมังกร	งู	เทพเจ้างู การบูชาโทเท็ม	ความมั่งคั่งและความสงบสุข
		ลายกบ	กบ	บุตรแห่งเทพเจ้าสายฟ้า การบูชาโทเท็ม	ฟ้าฝนถูกต้องตามฤดูกาล
		ลายปลา	ปลา	พลังชีวิตที่แข็งแกร่ง บูชาการสืบเผ่าพันธุ์	เหลือกินเหลือใช้ทุก ๆ ปี
		ลายไก่	ไก่	ผู้ส่งสารแห่งดวงอาทิตย์ การบูชาโทเท็ม	ขับไล่ผีและวิญญาณชั่วร้าย
		ลายผีเสื้อ	ผีเสื้อ	สัญลักษณ์แห่งความรัก การบูชาโทเท็ม	ความปรารถนาในความรักและชีวิตที่สวองาม
ลายตัวอักษร		ลายสวัสดิกะ	คาถา/ง	สัญลักษณ์ของดวงอาทิตย์	สมความปรารถนาและการขยายพันธุ์
		ลายตัวอักษร	บ่อน้ำ หงนา	วัฒนธรรมการทำนาและ	เจริญรุ่งเรือง มั่งคั่ง ร่ำรวย
ลายชีวิต		ลายสวัสดิกะ	คาถา/งู	สัญลักษณ์ของดวงอาทิตย์	สมความปรารถนาและขยายเผ่าพันธุ์
		ลายอักษรตัวเขียนจั้ง	บ่อน้ำ, หงนา	วัฒนธรรมการทำนาและการเกษตร	เจริญรุ่งเรือง มั่งคั่ง ร่ำรวย
		ลายอักษรตัวสี่	มงคลคู่	สัญลักษณ์แห่งความสุขและคำอวยพร	ความสุขทวีคูณและเป็นสิริมงคล
		การเก็บเกี่ยวผล	เกษตรกรรม	วัฒนธรรมการเกษตร	พืชผลอุดมสมบูรณ์ ประชาชนสงบสุข
		การบูชา	ขับไล่ภัยพิบัติ หลีกเลี่ยงความชั่วร้าย
		ภูมิทัศน์	ภูเขา, แม่น้ำ	ความกลมกลืนระหว่างมนุษย์	รักธรรมชาติและปรารถนาชีวิตที่ดี
		การเก็บเกี่ยว	เกษตรกรรม	วัฒนธรรมการเกษตร	พืชผลอุดมสมบูรณ์ ประชาชนสงบสุข
	การบูชา	เทศกาลบูชาพระเจ้าวู้	พระเจ้า การบูชาโทเท็ม	ขับไล่ภัยพิบัติ หลีกเลี่ยงความชั่วร้าย	

สรุป: ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงในฐานะที่เป็นตัวเผยแพร่ผ่านการมอง ทำหน้าที่ “สื่อความหมายด้วยลวดลาย” จากแผนภาพจะเห็นได้ว่าโทเท็มที่อยู่ในผ้าไหมทอจ้วงจึงขึ้นนั้นเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ ลักษณะของกลุ่มชาติพันธุ์ และอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนั้นในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องสะท้อนสุนทรียภาพและอารมณ์ความรู้สึก ส่งเสริมการรับรู้และการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงสมัยใหม่ และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วง

1.5. ประโยชน์การใช้สอยงานหัตถกรรมสิ่งทอผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีในยุคแรกนั้นเน้นการใช้งานได้จริงเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่ใช้เป็นที่นอนเสริมสำหรับสตรี โดยเฉพาะผ้าห่มในงานแต่งงาน ตั้งแต่ราชวงศ์หมิงและชิงจนถึงทศวรรษ 1980 ผ้าไหมทอจ้วงถือเป็นสิ่งของสำคัญที่จำเป็นสำหรับสตรีชาวจ้วงในการแต่งงาน ผ้าห่มและเสื้อผ้าที่เป็นผ้าไหมทอจ้วงเป็นสิ่งเดิมที่สำคัญที่สาว ๆ ชาวจ้วงนำมาให้กับครอบครัวของสามี ยิ่งผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงประณีตมากเท่าไรเจ้าสาวก็จะดูมีความสามารถมากขึ้นเท่านั้นและยังได้รับความโปรดปรานจากครอบครัวสามี ความอิจฉาและคำชมจากชาวบ้านมากขึ้นเท่านั้น ผ้าไหมทอจ้วงยังเป็นสัญลักษณ์ของชีวิตการสืบพันธุ์ ไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะเห็นการบูชาการสืบพันธุ์ที่สะท้อนให้เห็นในความหมายของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงในเมืองจั้งซี ทักษะการทอผ้าได้กลายเป็นหนึ่งในสัญญาณสำคัญว่าเด็กสาวคนนั้นฉลาดและมีความสามารถหรือไม่ และสิ่งนี้มักจะสะท้อนถึงมุมมองเกี่ยวกับความรักและการแต่งงานของพวกเขา ดังนั้น เด็กสตรีชาวจ้วงจึงเรียนรู้การทอผ้าเมื่อยังเยาว์วัยและถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตอย่างจริงจัง โดยพวกเขาจะใช้ผ้าไหมทอจ้วงเพื่อทำสิ่งของจำเป็นในชีวิตประจำวันต่าง ๆ เช่น ชุดกระโปรง ผ้าห่ม เป้สะพายหลัง สายเป้ฮู้มเด็ก ฯลฯ นอกจากนี้ยังจะส่งกระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงไปให้คนที่ชอบเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก ขณะเดียวกันเมื่อฝ่ายชายแต่งงานกับเจ้าสาวก็จะใช้ผ้าไหมทอจ้วงในการตกแต่งบ้านใหม่ด้วย เช่น ม่านประตูผ้าไหมทอจ้วงสีแดงมักจะทอด้วยลวดลายตัวอักษรคำว่า “สี่” และลวดลายมังกรและหงส์ ฯลฯ ซึ่งหมายถึงการมีลูกในเร็ววันและโชคดี

ภาพที่ 2-73 ผ้าไหมทอชาวจ้วงจิ้งซีลายดอกเบญจมาศสวัสดิกะ (หลิว จ๋าน, 2024)

ความงามของผ้าไหมทอจ้วงยังคงตกผลึกอยู่ในความรัก ในเมืองจิ้งซี ทุกครั้งที่เด็กอายุได้ 1 เดือน คุณยายจะมอบเป็อ้มเด็กที่เป็นผ้าไหมทอจ้วงให้เด็ก โดยปักลวดลายดอกไม้และหงส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบูชาพระมารดาของชาวจ้วง เมื่อผู้ใหญ่ใช้เป็อ้มเด็กก็จะเหมือนกับว่าพระมารดาคอยปกป้องตัวเด็กอยู่เสมอ นอกจากนี้องค์ประกอบผ้าไหมทอจ้วงยังปรากฏในเครื่องแต่งกายของพิธีบูชาญูของชาวจ้วง ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่พบได้บ่อย เช่น มังกรและหงส์ ถือเป็นวัตถุทางจิตวิญญาณที่สามารถปัดเป่าวิญญาณชั่วร้ายและขับไล่ผีได้

ภาพที่ 2-74 เป้ฮุ่มเด็กโดยผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี (ทลิว จ้าน, 2024)

ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีสมัยใหม่ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย จากเดิมที่ใช้เป็นผ้าแขวนผนัง และกระเป๋าสะพายข้างใบเล็ก ไปจนถึงประเภทต่าง ๆ กว่า 10 ประเภทที่พัฒนาขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงการขยายอย่างกว้างขวางในด้านสุนทรียภาพ เช่น แก้วและหมอนลาย ผ้าไหมทอจ้วงเคลโทรศัพท์มือถือลายผ้าไหมทอจ้วง ฯลฯ ตลอดจนถึงของทางวัฒนธรรมและของที่ระลึกในหัวข้อผ้าไหมทอจ้วงในสายตาของชาวจ้วง ในจิ่งซียุคปัจจุบัน ผ้าไหมทอจ้วงในฐานะสิ่งของจำเป็นในชีวิตประจำวันได้ค่อย ๆ ถูกแทนที่ด้วยงานหัตถกรรม โดยเฉพาะในหมู่คนหนุ่มสาวในท้องถิ่น เนื่องจากในระหว่างที่พวกเขาเติบโตผ้าไหมทอจ้วงแทบไม่ได้ใช้งานจริงเลย และได้รับผลกระทบจากการแพร่กระจายของข้อมูลทางวัฒนธรรมสมัยใหม่ สุนทรียศาสตร์ของผ้าไหมทอจ้วงจึงได้เข้าครอบงำจิตใต้สำนึกของพวกเขา ผ้าไหมทอจ้วงยุคใหม่ได้สูญเสียคุณสมบัติด้านการใช้งานจริงที่โดดเด่นไปนานแล้วและกลายเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและมีความสวยงามมากยิ่งขึ้น

สรุป: วิวัฒนาการการใช้งานของผ้าไหมทอจิ้งจั้งขึ้นขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของยุคสมัย ผ้าไหมทอจิ้งจั้งในยุคแรกเน้นการใช้งานจริง แม้ว่าวัตถุประสงค์การใช้งานจะค่อนข้างแคบ แต่ผ้าไหมทอจิ้งจั้งได้รับความนิยมจากผู้คนอย่างกว้างขวาง กลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของชาวจิ้งจั้งในจิ้งซี โดยเฉพาะงานแต่งงานของชาวจิ้งจั้งในท้องถิ่น ด้วยการพัฒนาของอุตสาหกรรมสิ่งทอสมัยใหม่และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คน หน้าที่ของผ้าไหมทอจิ้งจั้งได้เปลี่ยนจากการใช้งานจริงเป็นหลักไปสู่ความสวยงามเป็นหลัก

1.6. ความแตกต่างระหว่างผ้าไหมทอจิ้งจั้งซีกับผ้าไหมทอจิ้งจั้งเมืองปินหยาง

ผ้าไหมทอจิ้งจั้งของกว่างซี แบ่งออกเป็น 2 แบบคือแบบเหนียวและแบบไต้ ผ้าไหมทอจิ้งจั้งเมืองจิ้งซีเป็นแบบไต้ และผ้าไหมทอจิ้งจั้งเมืองปินหยาง เป็นแบบเหนียว ทักษะการทอผ้าไหมชาวจิ้งจั้งจิ้งซีนั้นดีที่สุดในกว่างซีและถึงจุดสูงสุดในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง ผ้าไหมทอจิ้งจั้งสองแบบมีความแตกต่างกัน ประการแรก ความแตกต่างที่ชัดเจนที่สุดระหว่างผ้าไหมทอจิ้งจั้งซีกับผ้าไหมทอจิ้งจั้งเมืองปินหยาง สะท้อนให้เห็นในโครงสร้างเครื่องทอผ้าและการผลิตงานหัตถกรรม ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2-2 ความแตกต่างระหว่างผ้าไหมทอจิ้งจั้งซีกับผ้าไหมทอจิ้งจั้งเมืองปินหยาง

ชื่อ	แกน	พิมเหล็ก	ตะกอนหน้า	การสอดและการตีด้ายพุ่ง	การทำลวดลาย	แป้นเหยียบ
เครื่องทอ	ยึดกับ	อยู่ในไม้แกว่ง	สองส่วน	กระสวยด้ายพุ่งและ	เข็มไม้ไผ่รูปแบบ	ควบคุมทั้งสองส่วน
เครื่องกรง	ยึดกับเอวของ	แขวนด้วย	หนึ่งส่วน	กระสวยและไม้ตีด้ายพุ่ง	กรงไม้ไผ่+เข็มไม้ไผ่	ควบคุมหน้าหนึ่งหลัง

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เครื่องทอผ้าไหมทอจิ้งจั้งซีมีโครงสร้างที่เหมาะสมกว่าการทำงานที่ง่ายกว่า และการทำลวดลายที่สะดวกกว่า อาจกล่าวได้ว่าเครื่องทอผ้าไหมชาวจิ้งจั้งจิ้งซีนั้นเป็น “รุ่นที่ได้รับการปรับปรุง” ของเครื่องกรงไม้ไผ่เมืองปินหยาง

ภาพที่ 2-75 เครื่องกรงไม้ไผ่ปั่นหยาง (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-76 สื่อสารกับอาจารย์ฉัน เชียงกง (หลิว จ้าน, 2024)

ต่อมา ลวดลายที่สืบทอดในทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกัน ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีพื้นฐานมาจากลวดลายเรขาคณิตบวกกับลวดลายดอกเบญจมาศหรือ ลวดลายดวงอาทิตย์เป็นหลัก แต่ในเมืองปินหยาง ไม่พบผ้าไหมทอจ้วงในความหมายแบบดั้งเดิม โดยทั่วไปแล้วเป็นลวดลายสมัยใหม่พร้อมการออกแบบที่ได้รับการปรับปรุงตามองค์ประกอบแบบดั้งเดิม ส่วนใหญ่อิงตามลวดลายวิถีชีวิต เช่น ลายงูใหญ่และมังกร หงส์คู่ที่โผล่ขึ้นมาชมดวงอาทิตย์ ปลาและมังกรที่เล่นอยู่ในน้ำ ทิวทัศน์กู่หลิน ภาพวาดหินหัวซาน เป็นต้น

สุดท้ายนี้ จั้งซีเป็นภูมิภาคเดียวในกว้างซีที่ยืนหยัดในการทอผ้าด้วยมือล้วน ๆ ในขณะที่เมืองปินหยาง ไม่เพียงแต่มีเครื่องกรงไม้ไผ่แบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังมีเครื่องทอเรเปียร์ที่ทันสมัยอีกด้วย

ภาพที่ 2-77 เครื่องทอเรเปียร์ (หลิว จ้าน, 2024)

สรุป: จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่าผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีมีข้อได้เปรียบและลักษณะเฉพาะของตัวเองเมื่อเทียบกับผ้าไหมทอจ้วงเมืองปินหยาง ดังนั้นจึงควรสืบทอดและส่งต่อไป อย่างไรก็ตาม การทอด้วยมือแบบบริสุทธิ์เพียงอย่างเดียวไม่สามารถตอบสนองมาตรฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมได้ เราควรเรียนรู้จุดแข็งของกันและกันและกันและเรียนรู้แนวทางปฏิบัติของผ้าไหมทอ

จ้วงเมืองปิ่นหยาง ในการนำเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเข้ามา เพื่อพัฒนาการผลิตทางอุตสาหกรรมอย่างจริงจัง

2. สถานการณ์การสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีในปัจจุบัน

2.1. การกระจายพื้นที่

ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีเป็นตัวแทนของผ้าไหมทอจ้วงแบบใต้ ก่อนทศวรรษ 1950 ทักษะการทอผ้าส่วนใหญ่กระจายอยู่ในพื้นที่ชนบท สถานที่หลักที่มีการแพร่กระจาย ได้แก่ ชินจิ้ง หลงปิ่ง อันหนิง หลงหลิน อันเต้อ หัวตง ชินเจีย หนานโป ทุนผาน กัวเล่อ ชุยเว่ย และหลู่ต่ง หลังจากทศวรรษ 1950 เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและการปรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจตลาด การสืบทอดทักษะการทอผ้าไหมชาวจ้วงจิ้งซีได้แพร่กระจายจากพื้นที่ชนบทไปสู่ในเมือง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี ตามถนนบางสายในเมืองชินจิ้ง หลังจากการเยี่ยมชมและสัมภาษณ์ พบว่าพื้นที่ที่สืบทอดทักษะการทอผ้าไหมชาวจ้วงที่แพร่หลายในจิ้งซีนั้น ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่โรงงานผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี และมีเพียงไม่กี่แห่งที่แพร่กระจายในพื้นที่ชนบท

ภาพที่ 2-78 แผนที่การกระจายของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-79 โรงงานผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี (หลิว จ้าน, 2023)

สรุป: ด้วยการพัฒนาของยุคสมัย การสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่จากชนบทไปสู่เมือง ปัจจุบัน โรงงานผ้าไหมทอจ้วงได้กลายเป็นสถานที่หลักในการเผยแพร่ทักษะผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี

2.2. ผู้สืบทอด

ทักษะหลักของผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซียังคงยึดถือรูปแบบการสืบทอดจากอาจารย์สู่ลูกศิษย์มาโดยตลอด ปัจจุบัน ผู้สืบทอดที่บันทึกไว้แบ่งออกเป็น 7 รุ่น สำหรับรายละเอียด โปรดดูลำดับศักดิ์ของผู้สืบทอดในรูปด้านล่าง ผู้ที่มีชื่อเสียงที่สุดคือ หลี่ ชุนหลิง ผู้สืบทอดรุ่นที่ 6 ในปี ค.ศ. 2011 เธอได้รับรางวัลกิตติมศักดิ์ “ปรมาจารย์ด้านศิลปะและหัตถกรรมกว่างซี” ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2018 ได้รับการยอมรับว่าเป็นตัวแทนผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับชาติชุดที่ 5 ในปี ค.ศ. 2019 ได้รับรางวัล “บุคคลต้นแบบแห่งชาติเพื่อความสามัคคีและความก้าวหน้าของประเทศ” และในปี ค.ศ. 2020 ได้รับเลือกให้อยู่ในรายชื่อผู้สมัคร 100 รายสำหรับ “บุคคลด้านมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของจีนแห่งปี” ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงงานผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี ลำดับศักดิ์ของผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2-3 ตารางลำดับศักดิ์ของผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี (หลิว จ้าน, 2024)

ลำดับรุ่น	ชื่อ-นามสกุล	เพศ	ปีเกิด	วุฒิการศึกษา	รูปแบบ	ปีที่เรียน งานศิลปะ	ที่อยู่
รุ่นที่ 1	เผิง ชิวหลิน	หญิง	1904	ไม่ทราบ	อาจารย์	ไม่ทราบ	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
	หลิว จั้ง หลาน	หญิง	1916	ไม่ทราบ	อาจารย์	ไม่ทราบ	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
	เหยียน ฉี่จ้ง	หญิง	1918	ไม่ทราบ	อาจารย์	ไม่ทราบ	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
รุ่นที่ 2	หวง เสวี่ย ฟาง	หญิง	1927	ไม่ทราบ	อาจารย์	1953	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
	หวง เสวี่ย เฟิน	หญิง	1929	ไม่ทราบ	อาจารย์	1955	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
รุ่นที่ 3	หวง เย่วฝิง	หญิง	1945	ประถมศึกษา	อาจารย์	1962	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
รุ่นที่ 4	ฉิน เย่	หญิง	1948	ปวส.	อาจารย์	1969	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
รุ่นที่ 5	ฉิน ลู่เจิน	หญิง	1957	มัธยมศึกษา ตอนต้น	อาจารย์	1975	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
	หยาง ลี่เหอ	หญิง	1959	มัธยมศึกษา ตอนต้น	อาจารย์	1978	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
รุ่นที่ 6	หลี่ ชุนหลิง	หญิง	1967	ปวช.	อาจารย์	1987	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
รุ่นที่ 7	กู๋ รุ่ยเจี๋ย	หญิง	1973	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	อาจารย์	1998	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
	ถัน อู่เซียน	หญิง	1976	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	อาจารย์	2002	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี
	เพ็ง ยู่เจิน	หญิง	1978	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	อาจารย์	1998	ตำบลซินจั้ง อำเภอจั้งซี

ภาพที่ 2-80 สื่อสารกับคุณหลี่ ชุนหลิง ผู้สืบทอดผ้าไหมทอจิ้งจิ้งซี (หลิว จ้าน, 2024)

สรุป: จะเห็นได้จากลำดับศักดิ์การสืบทอดว่าผู้สืบทอดทั้ง 7 รุ่นเป็นสตรีทั้งหมด อายุ 45 ปีขึ้นไป โดยทั่วไปเริ่มเรียนศิลปะเมื่ออายุประมาณ 17 ปี และฝึกฝนศิลปะมาเป็นเวลา 21 ปี ขึ้นไป ตั้งแต่ผู้สืบทอดรุ่นแรกอย่าง ผิง ชิวหลิน หลิว จิงหลาน และ เทียน ฉิง ไปจนถึงผู้สืบทอดรุ่นที่ 7 ในปัจจุบันอย่าง กู๋ รุ่ยเจีย ถัน ฮุยเซียน และ เฟิง อวี๋เจิน เป็นต้น ความสามารถและความอดสาหะของศิลปินเป็นสิ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้ ช่างทอผ้าจากรุ่นสู่รุ่นไม่เพียงแต่เป็นผู้สืบทอดผ้าทอเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่สำคัญอีกด้วย ผู้สืบทอด 7 รุ่นได้ร่วมกันส่งเสริมและเป็นสักขีพยานในการพัฒนาผ้าไหมทอจิ้งจิ้งซี

2.3 นิเวศวิทยาวัฒนธรรมของการสืบทอด

แก่นแท้ของการสืบทอดทางวัฒนธรรมคือกระบวนการสืบพันธุ์ของวัฒนธรรม วัฒนธรรมชาติพันธุ์ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เกิดการยอมรับชาติพันธุ์ของตนเองและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เป็นการสังคมนิยมชาติพันธุ์อย่างลึกซึ้งเป็นแรงบันดาลใจให้เกิด “ยีนวัฒนธรรม” ของกลุ่มชาติพันธุ์ ผ้าไหมทอจิ้งจิ้งซีเนื่องจากเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญจึงมีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศทางวัฒนธรรมของจิ้งซี อย่างไรก็ตาม ด้วยการพัฒนาของโลกาภิวัตน์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผ้าไหมทอจิ้งจิ้งซีกำลังเผชิญกับผลกระทบของวัฒนธรรมสมัยใหม่ ระบบนิเวศทาง

วัฒนธรรมที่สืบทอดมาจากผ้าไหมทอจ้วงจั้งซึ่งได้ถูกทำลายลง ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการลดลงของ ฟังก์ชันการใช้งานของผ้าไหมทอจ้วงเช่น ฟังก์ชันการใช้เป็นสิ่งของจำเป็นในชีวิตประจำวันลดลง ฟังก์ชันการประเมินทักษะเย็บปักถักร้อยของสตรีหายไปและการสูญเสียจิตวิญญาณทางวัฒนธรรม ของผ้าไหมทอจ้วงส่งผลให้ขาดผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วงและนิเวศวิทยาทางวัฒนธรรมที่วัฒนธรรมผ้า ไหมทอจ้วงพึ่งพาเพื่อความอยู่รอดก็เริ่มอ่อนแอลงมากขึ้นเรื่อย ๆ

สรุป: เพื่อสร้างระบบนิเวศทางวัฒนธรรมการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงขึ้นมาใหม่ จำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมของผ้าไหมทอจ้วงตามลักษณะของยุคสมัย ด้วยการพัฒนา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการคืนสู่ วัฒนธรรมดั้งเดิม การสืบทอดทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจึงมีความหลากหลายมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งยังเปิดพื้นที่การพัฒนาที่กว้างขึ้นสำหรับระบบนิเวศทางวัฒนธรรมของการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วง

2.4 รูปแบบการสืบทอด

จากการสำรวจ ทักษะการทอผ้าแบบดั้งเดิมในจั้งซีส่วนใหญ่สืบทอดมาจากครอบครัว และการสืบทอดหลักคือคือสตรีในตระกูล การทอผ้าเป็นการวัดความฉลาดของสตรี หากผู้หญิงทอผ้า ได้ดีก็จะได้ได้รับความเคารพจากคนอื่นและเป็นที่ยอมรับของผู้ชายที่ยังไม่ได้แต่งงาน จำนวนผู้ขอ แต่งงานก็จะเพิ่มขึ้นด้วยและจะได้รับความเคารพจากครอบครัวสามีมากขึ้นหลังจากที่แต่งงาน ดังนั้น เด็กสตรีชาวจ้วงในท้องถิ่นจะเรียนรู้การทอผ้าไหมชาวจ้วงจากแม่เมื่ออายุ 7-8 ขวบ ผู้เป็นแม่มักจะใช้ ประสบการณ์และความเข้าใจส่วนตัวของตนเองโดยใช้ภาษาหรือสูตรที่ง่ายและตรงไปตรงมาในการ สอนทักษะทุกอย่างให้ลูกสาวของตน เด็กสตรีสามารถเรียนรู้ทักษะการทอผ้าได้ด้วยวิธีที่ละเอียดอ่อน ในสภาพแวดล้อมของครอบครัวผ่านการถ่ายทอดประสบการณ์แบบปากต่อปาก

รูปแบบการสืบทอดที่สำคัญที่สุดของผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซีในยุคปัจจุบันคือการสืบทอด จากอาจารย์สู่ลูกศิษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การก่อตั้งโรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีถือเป็นพื้นที่การพัฒนาที่ ดีสำหรับรูปแบบการสืบทอดจากอาจารย์สู่ลูกศิษย์ในงานหัตถกรรมผ้าไหมชาวจ้วงจั้งซี ในรูปแบบการ สืบทอดจากอาจารย์สู่ลูกศิษย์ อาจารย์ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือกและการยอมรับลูกศิษย์ และไม่มีข้อห้ามพิเศษ トラバใดที่ขอวัฒนธรรมชาติพันธุ์และผ้าไหมทอจ้วงก็สามารถมาเรียนรู้การ ทอผ้าไหมชาวจ้วงได้ แต่การที่ลูกศิษย์จะอยู่ให้อาจารย์สอนต่อไปได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าลูกศิษย์นั้น มีความเฉลียวฉลาด ความคิดสร้างสรรค์และมีความอดทนเพียงพอหรือไม่

สรุป: จากการสำรวจพบว่าในกระบวนการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของผ้าไหมทอจ้วง จั้ง รูปแบบการสืบทอดดั้งเดิมมีสองประเภทหลักคือการสืบทอดจากครอบครัวและการสืบทอดจาก อาจารย์สู่ลูกศิษย์ ซึ่งเป็นรูปแบบการสืบทอดที่สำคัญที่สุด ตรงไปตรงมาที่สุด และเป็นนิเวศวิทยา ดั้งเดิมที่สุดของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีในประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะสืบทอดด้วยวิธีใดก็ตาม การสืบทอด หลัก ๆ ก็คือสตรี

2.5 วิฤตในการสืบทอด

ปัจจุบัน ช่างทอผ้าส่วนใหญ่ในจิ้งซีเป็นหญิงวัยกลางคนและสูงอายุ และระดับการศึกษาโดยทั่วไปค่อนข้างต่ำ เยาวชนหญิงที่เรียนรู้งานฝีมือผ้าไหมทอจ้วงมีจำนวนน้อยมาก และเยาวชนหญิงที่เข้าร่วมในการฝึกอบรมก็ไม่ค่อยได้ทำต่อ ช่างทอผ้าจำนวนมากยังต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่มีลูกศิษย์และไม่มีนักเรียนที่จะให้สอน ทักษะการทอผ้าไหมชาวจ้วงในรูปแบบของอาจารย์สู่ลูกศิษย์ได้ค่อย ๆ พัฒนาไปสู่การเลี้ยงชีพ และไม่ใช่ว่าทักษะพื้นฐานที่สตรีจำเป็นต้องฝึกฝนอีกต่อไป ชีวิตและสถานะทางสังคมของผู้สืบทอดไม่ใช่เพราะชื่อเสียงของผ้าไหมทอจ้วงแล้วจะได้รับการปรับปรุง ค่าจ้างของพวกเขาต่ำมาก และกระบวนการทอผ้าแบบดั้งเดิมต้องใช้เวลานานซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างมาก หลาย ๆ คนไม่สามารถมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมนี้ได้เนื่องจากการต่อต้านของครอบครัวและแรงกดดันในชีวิต นอกจากนี้ บทบาทหน้าที่ของผ้าไหมทอจ้วงในการเป็นสิ่งของจำเป็นในชีวิตประจำวันก็ค่อย ๆ ลดลง ถูกแทนที่ด้วยสิ่งทอคุณภาพสูงและราคาถูก ซึ่งสามารถตอบสนองชีวิตที่เร่งรีบในยุคปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น สิ่งนี้เป็นการเร่งให้ทักษะผ้าไหมทอจ้วงสูญหายเร็วยิ่งขึ้น

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีกำลังเผชิญกับวิกฤตการสืบทอดอย่างหนักและจิตสำนึกแบบดั้งเดิมของคนหนุ่มสาวก็ค่อย ๆ ลดลง ดังนั้นผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีจึงจำเป็นต้องเติมพลังใหม่ ๆ บูรณาการนวัตกรรมเข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับยุคสมัยและเปล่งประกายพลังใหม่ ทำให้กลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ได้ทบทวนความสำคัญของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมอีกครั้ง ทำให้คนหนุ่มสาวจำนวนมากขึ้นกลายเป็นพลังใหม่ในการสืบทอดวัฒนธรรม

3. การสำรวจภาคสนามเกี่ยวกับผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี

3.1. ศูนย์วัฒนธรรมเมืองจิ้งซี

ในศตวรรษที่ 21 วัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีได้เข้าสู่กิจกรรมทางการเมืองที่มุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ในท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมเมืองจิ้งซีเป็นสถาบันวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นสถาบันแนวแกนกิจกรรมวัฒนธรรมมวลชนแบบครบวงจร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดกิจกรรมวัฒนธรรมมวลชนดำเนินกิจกรรมวัฒนธรรมมวลชนให้เจริญรุ่งเรือง เพื่อเสริมสร้างวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นและเป็นหลักประกันที่แข็งแกร่งในการสร้างความสามัคคีของสังคมนิยม วัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมมวลชนในท้องถิ่นยังเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์ที่สำคัญของศูนย์วัฒนธรรมเมืองจิ้งซี ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2019 ศูนย์วัฒนธรรมเมืองจิ้งซีได้รับการรับรองว่าเป็นหน่วยงานคุ้มครองโครงการทักษะการทอผ้าไหมทอจ้วงในเดือนกันยายน ค.ศ. 2021 ได้รับการยอมรับจากกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวให้เป็นหน่วยงานคุ้มครองโครงการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับชาติชุดที่ 5 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งนี้ยังมีพื้นที่จัดแสดงผ้าไหมทอจ้วงและเครื่องทอผ้าโดยเฉพาะ โดยมีกจะจัด “หลักสูตรการฝึกอบรมทักษะผ้าไหมทอจ้วง” ร่วมกับโรงงานผ้า

ไหมทอจ้วงจั้งซี โดยเชิญชวนผู้คนจากทุกสาขาอาชีพเข้าร่วมการฝึกอบรมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและมี การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินบางส่วน นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงเป็น ครั้งคราวในโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในหมู่เด็ก ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

ภาพที่ 2-81 ห้องจัดแสดงในศูนย์วัฒนธรรมเมืองจั้งซี (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-82 กิจกรรมการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วง (ศูนย์มีเดียเมืองจั้งซี, 2022)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีได้รับการสนับสนุนและการคุ้มครองอย่างดีจากหน่วยงานของ รัฐบาลอย่างศูนย์วัฒนธรรมเมืองจั้งซี ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและส่งเสริมวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

3.2. โรงงานผ้าไหมทอจ้วงเมืองจั้งซี

ทักษะการทอผ้าของโรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีเป็นตัวแทนระดับสูงสุดของทักษะการทอ ผ้าไหมชาวจ้วงของกวางซี เพื่อตอบสนองต่อเสียงเรียกร้องของประเทศในการค้นหาหัตถกรรมชาติ พันธุ์พื้นบ้าน เมืองจั้งซีได้จัดตั้งสมาคมการเย็บปักถักร้อยและการทอผ้าขึ้นในปี ค.ศ. 2006 และ ในปี ค.ศ. 1960 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงงานผ้าไหมทอจ้วงและดำเนินการผลิตสินค้าผ้าไหมทอจ้วงประเภท ต่าง ๆ ในปี ค.ศ. 1975 ได้รับการจัดอันดับให้เป็นสถานประกอบการผลิตสินค้าของชนกลุ่มน้อย ระดับประเทศ เป็นสถานประกอบการหลักในอุตสาหกรรมเบาของอำเภอ ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2011 ได้รับการจดทะเบียนให้เป็นฐานสาริตคัมภีร์การผลิตมรดกที่จับต้องไม่ได้ระดับชาติชุดที่ 1 และในปี ค.ศ. 2023 ได้รับรางวัล “องค์กรสาริตคัมภีร์ผู้ประกอบการมวลชน” แห่งเขตปกครองตนเองกวางซีจ้วง โรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีได้รับการสืบทอดทักษะและประสบการณ์การผลิตผ้าไหมทอจ้วงแบบ ดั้งเดิมอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงที่ผลิตโดยโรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีได้เข้าร่วม ในนิทรรศการหัตถกรรมระดับชาติที่จัดขึ้นทั่วประเทศและภูมิภาคมาหลายครั้งและได้รับรางวัล มากมาย โดยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังฮ่องกง มาเก๊า และได้หวัน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยุโรป สหรัฐอเมริกา และที่อื่น ๆ

ทศวรรษ 1980 เป็นช่วงที่โรงงานผ้าไหมทอจ้วงมีการพัฒนามากที่สุด มีคนงานใน โรงงานมากกว่า 80 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นสตรี ในเวลานั้น ผลิตภัณฑ์หลักของโรงงานผ้าไหมทอจ้วงคือ ผ้าหม่นวมและสายเป็อ้มเด็ก ตลอดจนสินค้าเดิมที่ใช้สำหรับแต่งงานของสตรีในท้องถิ่นและพื้นที่ ใกล้เคียง ผ้าพื้นเมืองสำหรับทำเสื้อผ้า ฯลฯ ซึ่งมีขอบข่ายและอิทธิพลในระดับหนึ่ง

ปัจจุบันมีพนักงานเพียง 20 กว่าคนในโรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้อยู่ อาศัยในบริเวณใกล้เคียง ไปทำงานเฉพาะเมื่อมีเวลาว่างเท่านั้นและมีความไม่แน่นอนค่อนข้างสูง ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีเริ่มตามทันยุคสมัยโดยใช้แพลตฟอร์มสื่อสมัยใหม่ในการเผยแพร่วิดีโอสั้นของ ผลิตภัณฑ์ และบรรลุยอดขายออนไลน์และออฟไลน์ไปพร้อมกัน สิ่งที่ควรค่าแก่การพูดถึงก็คือโรงงาน ผ้าไหมทอจ้วงได้จัด “เวิร์คช็อปการบรรเทาความยากจน” เพื่อรับสมัครคนงานหญิงที่ยากจน และ จัดหาโอกาสการจ้างงานที่บ้าน นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับโรงเรียนหลายแห่งและมีส่วนสนับสนุนเชิง บวกต่อการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงผลิตภัณฑ์ “แบรนด์ผ้าไหมงดงาม” ของผ้าไหมทอจ้วงที่สร้างขึ้นนั้นมีผลิตภัณฑ์หลากหลายประเภท เช่น ผ้าแขวนผนัง กระเป๋าสะพาย ผ้าปูโต๊ะ ผ้ากันเปื้อน ผ้าพันคอไหม เสื้อผ้า หมอน ธงตั้งโต๊ะ ฯลฯ เนื่องจากงานหัตถกรรมที่เป็น เอกลักษณะ เทคโนโลยีที่ประณีต เนื้อผ้าที่ทนทาน และสีสดใส จึงมีชื่อเสียงอย่างมากในตลาดทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศ

ภาพที่ 2-83 โรงงานผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 2-84 ห้องจัดแสดงของโรงงานผ้าไหมทอจ้วง (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-85 คนงานหญิงทอผ้า (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-86 ผลิตภัณฑ์จากโรงงานผ้าไหมทอจ้วง (หลิว จ้าน, 2023)

สรุป: ปัจจุบันโรงงานผ้าไหมทอจ้วงจั้งซึ่งเป็นสถานที่หลักในการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงได้พัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงอย่างจริงจังโดยใช้รูปแบบการผลิตของโรงงานและได้บรรลุผลสำเร็จ

3.3. พิพิธภัณฑสถานและจัดแสดงผ้าไหมทอพื้นบ้านเมืองจั้งซี—จิ้นย่วน

จิ้นย่วน ก่อตั้งโดย เฟิง เซิน และ หวง เยี่ยนยง และเปิดให้บริการในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2020 เป็นพิพิธภัณฑสถานและจัดแสดงผ้าไหมทอจ้วงที่ระดมทุนด้วยตนเองและดำเนินการโดยผู้คนในเมืองจั้งซี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ อนุรักษ์ สืบทอด ใช้ประโยชน์ และพัฒนาทักษะการทอผ้าไหมชาวจ้วง ด้วยความรักที่มีต่อผ้าไหมทอจ้วงและความกังวลว่าทักษะของผ้าไหมทอจ้วงจะสูญหายไป ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานจึงเริ่มเดินทางไปยังเมืองและหมู่บ้านต่าง ๆ ในจั้งซีเพื่อรวบรวมผ้าไหมทอจ้วงในปี ค.ศ. 1997 รายได้ของพวกเขาไม่สูงมากนัก แต่พวกเขาก็ยังทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อใช้เงินจำนวนมากในการรวบรวมผ้าไหมทอจ้วงและในที่สุดผ้าไหมทอจ้วงหลายทศวรรษก็ถูกรวบรวมและจัดระเบียบเพื่อสร้างเป็นพิพิธภัณฑสถานที่มีพื้นที่ก่อสร้าง 310 ตารางเมตร จิ้นย่วนจัดแสดงผ้าทอแบบดั้งเดิมของกวางซีมากกว่า 3,000 ชิ้น ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซิงจนถึงยุคแรกเริ่มของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งรวบรวมโดยผู้ก่อตั้งที่เคยไปเยี่ยมชมหมู่บ้านหลายร้อยแห่งในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากผ้าไหมทอจ้วงจำนวนมากและพื้นที่ในพิพิธภัณฑสถานมีจำกัด จึงมีเพียงร้อยละห้าชิ้นเท่านั้นที่แขวนจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถาน ผ้าไหมทอจ้วงส่วนใหญ่ถูกเก็บไว้ในตู้บนชั้นสอง สภาพการเก็บรักษาและป้องกันการกัดกร่อนยังคงเป็นเรื่องที่น่ากังวล

ภาพที่ 2-87 จิ่นยวน (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-88 ผ้าไหมทอจ้วงที่เก็บอยู่ในตู้ (หลิว จ้าน, 2023)

ภาพที่ 2-89 ภาพถ่ายที่ระลึกของผู้วิจัยกับนักสะสม เฟิง เซิน (หลิว จ้าน, 2024)

สรุปย่อ: การก่อตั้งของจิ้นย่วนเป็นการหาแหล่งฟุ้งฟิงให้กับงานหัตถกรรมผ้าไหมทอจ้วงซึ่งครั้งหนึ่งเคยถูกมองว่าเป็น “ขยะ” นอกจากนี้ยังมีเอกสารและข้อมูลการออกแบบมากมายสำหรับงานวิจัยเชิงวิชาการและผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

ผู้วิจัยเรียบเรียงเนื้อหาของบทนี้ไว้ในตารางต่อไปนี้:

ตารางที่ 2-4 ผู้วิจัยเรียบเรียงเนื้อหาของบทที่ 2

ชาวจ้วงเมืองจิ้งซี	สภาพแวดล้อมทางทางภูมิศาสตร์	ลักษณะทางธรรมชาติเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายผ้าไหมทอจ้วงซึ่งมีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของวัตถุดิบ ธรรมชาติ เช่น ผ้าป่าน ผ้าฝ้าย และผ้าไหม
	บริบทการพัฒนา	คุณค่าทางสุนทรีย์ของผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนถึงแนวโน้มทางสุนทรีย์ ของชาวจ้วง และคุณค่าทางจิตวิญญาณสะท้อนถึงการแสวงหาจิตวิญญาณของชาวจ้วง
	วิถีการดำเนินชีวิต	คุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงนั้นมอบให้โดยสตรี
	ประเพณีการแต่งงาน	ผ้าไหมทอจ้วงในงานแต่งงาน คือการรวมกันของความงามภายนอกของสีและลวดลายและความงามภายในของการแสวงหาความรักทางจิตวิญญาณอันสวยงาม
ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี	ตำนาน	ตำนานให้คุณค่าทางวัฒนธรรม สุนทรียศาสตร์ และจิตวิญญาณสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม
	ร่องรอยวัฒนธรรม	คุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงนั้นถูกมอบให้กับเอกลักษณ์ของยุคสมัย
	ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีในสมัยราชวงศ์ หมิงและชิง	ความเจริญรุ่งเรืองของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีในช่วงเวลานี้ได้วางรากฐานสำหรับคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วง
	ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีในปัจจุบัน	โมเดลธุรกิจ “การวิจัยและพัฒนา + การท่องเที่ยว + การฝึกอบรม” ใช้เพื่อสร้างโมเดล “อุตสาหกรรม-มหาวิทยาลัย-การวิจัย” ร่วมกับโรงเรียนเพื่อปลูกฝังผู้สืบทอดผ้าไหมทอจ้วง

ผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรม สร้างสรรค์	แนวคิด	ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วง เมืองจิ้งซีควรอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมท้องถิ่น แสดงออกถึงความสวยงามด้วยสีเส้นและลวดลาย และแสดงออกถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณด้วยการเป็นที่ยึดเหนี่ยว ทางจิตใจและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
	สุนทรียภาพและลักษณะเฉพาะ ของภูมิภาค	คุณลักษณะด้านสุนทรียภาพ ลักษณะเฉพาะของภูมิภาค และประสบการณ์ด้านสุนทรียศาสตร์ส่วนบุคคลถูกบูรณาการเข้า ด้วยกัน
	หลักการและวิธีการออกแบบ	สร้างสรรค์นวัตกรรมจากแง่มุมของสัญลักษณ์ สุนทรียภาพ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ
	กระบวนการออกแบบ	“การดู” “การคิด” และ “การวาด” ช่วยให้ผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรมสร้างสรรค์มีคุณค่าทางสุนทรียและจิตวิญญาณ
ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง	ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์	ความงามภายนอกรวมถึงความงามทางประสาทสัมผัสและความ งามที่เป็นรูปธรรม ความงามภายในรวมถึงความงามทาง ความหมายและความงามทางจิตวิญญาณ
	ทฤษฎีสัญศาสตร์	สัญลักษณ์สะท้อนถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพ ที่สัมผัสรับรู้ทางสายตา และการสืบทอดวัฒนธรรมสะท้อน ถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณ
	ทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม	เอกลักษณ์วัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางสุนทรีย และจิตวิญญาณของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์
	ทฤษฎีการออกแบบทางอา รรมณ์	ดึงดูดผู้บริโภคผ่านสุนทรียศาสตร์และมีอิทธิพลต่อผู้บริโภคผ่าน อารมณ์
งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	สถานการณ์การวิจัยใน ปัจจุบัน	สะท้อนให้เห็นในลวดลาย เครื่องมือ วัสดุ เทคนิค ฟังก์ชัน การประยุกต์ใช้การออกแบบ ฯลฯ
	การสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น	คุณค่าทางสุนทรียและจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วง เป็นผลมาจากการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นของสตรี
	ผ้าไหมทอจ้วงและสตรี	ผ้าไหมทอจ้วงรวบรวมคุณค่าทางสุนทรียและจิตวิญญาณของ สตรี ตลอดจนทักษะและจริยธรรมของสตรี
	การเปลี่ยนแปลงประยุกต์ใช้	ส่วนใหญ่ใช้ในการออกแบบเสื้อผ้า การออกแบบโฮมสแตย์ การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์

	ผ้าไหมทอจ้วงสมัยใหม่	และสาขาอื่น ๆ
	การพัฒนาและนวัตกรรมก ารตกแต่งผ้าไหมทอจ้วง	เสนอแพลตฟอร์มนวัตกรรมความร่วมมือ “ร่วมวิจัย ร่วมสร้าง และร่วมแบ่งปัน” โมเดล “การพัฒนาสิ่งแวดล้อมสีเขียว” การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรมสร้างสรรค์และเส้นทางอื่น ๆ
การพัฒนา และการผลิต งาน หัตถกรรม	วัสดุและเครื่องมือ	1. วัสดุธรรมชาติ ได้แก่ ผ้าป่าน ผ้าไหม ผ้าฝ้าย 2. เครื่องทอผ้าและส่วนประกอบหลัก
	กระบวนการของงาน หัตถกรรม	สืบขั้นตอน: การวาดแบบ การปั่น การย้อม การม้วน การดัด การสอด การสาง การสอดตะกอลและการประกอบเครื่องทอผ้า การเปิดด้ายยืนและหักด้ายพุ่ง และการทอผ้าบนเครื่อง
	การจำแนกลวดลายและการใช้สี	1. ทกลวดลาย ได้แก่ ลายเรขาคณิต ลายกลุ่มดาว ลายพืช ลายสัตว์ ลายตัวอักษร และลายวิถีชีวิต 2. สีเส้นสดสีและตัดกันอย่างชัดเจน
	ความหมายทางวัฒนธรรม	ประกอบด้วยการบูชาโทเท็ม ความเชื่อพื้นบ้าน การบูชาเพื่อการ สืบทายาท ฯลฯ สะท้อนถึงความเคารพและความเลื่อมใส ศรัทธาในธรรมชาติ เทพเจ้า และชีวิตของชาวจ้วง
	การใช้งาน	ผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิมเน้นการใช้งานได้จริงเป็นหลัก: อุปกรณ์จัดงานแต่งงานและของใช้ประจำวัน ผ้าไหมทอจ้วงสมัยใหม่เน้นไปที่สุนทรียภาพเป็นหลัก: ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ผลิตภัณฑ์ที่ระลึก และสิ่งของ เครื่องใช้ทางวัฒนธรรม
	ความแตกต่างระหว่างผ้าไหมทอ จ้วง เมืองจิ้งซีและผ้าไหมทอจ้วง เมืองปินหยาง	โครงสร้างเครื่องทอผ้า เทคโนโลยีการผลิต ลวดลายยอดนิยม ผ้าทอมือ และผ้าทอด้วยเครื่องจักรสมัยใหม่มีความแตกต่างกัน
สถานการณ์ การสืบทอด	การกระจายพื้นที่	สถานที่สืบทอดได้เปลี่ยนจากชนบทไปสู่เมือง ปัจจุบัน ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในโรงงานผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี
	ผู้สืบทอด	ผู้สืบทอดทั้ง 7 รุ่นเป็นสตรี
	นิเวศวิทยาทางวัฒนธรรมของ	เนื่องจากฟังก์ชันการใช้งานของผ้าไหมทอจ้วงลดลง นิเวศวิทยาทางวัฒนธรรมของการสืบทอดจึงถูกทำลาย

ในปัจจุบัน	การสืบทอด	และมีผู้สืบทอด ผ้าไหมทอจ้วงเพียงไม่กี่คน
	วิธีการสืบทอด	การสืบทอดแบบครอบครัวและการสืบทอดแบบอาจารย์- ลูกศิษย์
	วิกฤตในการสืบทอด	ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นในความยากของทักษะ การเปลี่ยนแปลงในความต้องการของตลาด เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่อ่อนแอลง อายุของผู้สืบทอด การขาดนวัตกรรมและการพัฒนา ฯลฯ
การสำรวจ ภาคสนาม	ศูนย์วัฒนธรรม	การอนุรักษ์วัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี
	โรงงานผ้าไหมทอจ้วง	บริบทการพัฒนา สถานการณ์ปัจจุบัน และขอบเขตการประกอบธุรกิจ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวิจัยและพัฒนา
	จิ่นย่วน	การรวบรวมและการจัดการผ้าไหมทอจ้วง

สรุป: ในบทนี้ผู้วิจัยเริ่มต้นจากภูมิหลังและประสบการณ์ของตนเอง ในการแยกแยะ ภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาวจ้วงเมืองจิ้งซี ประวัติวิวัฒนาการของผ้าไหมทอจ้วงผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม สร้างสรรค์ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวรรณกรรมอื่น ๆ จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและ สัมภาษณ์ ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและการผลิตงานหัตถกรรมผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี สถานการณ์ การสืบทอดในปัจจุบันและสถานการณ์ในพื้นที่จริง ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสตรีนั้นเนื่องมาจากวัฒนธรรมชาติ ลวดลายสีสันสดใส ความหมายแฝง ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และการผสมผสานระหว่างการใช้งานได้จริงและสุนทรียภาพ สีสันและ ลวดลายของผ้าไหมทอจ้วงสามารถวิเคราะห์ได้ผ่านทฤษฎีสุนทรียศาสตร์และทฤษฎีสัญศาสตร์ และมอบคุณค่าทางจิตวิญญาณให้กับผ้าไหมทอจ้วงผ่านทฤษฎีการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมและทฤษฎี การออกแบบทางอารมณ์ จากนั้นจึงออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าทางสุนทรีย์ และจิตวิญญาณ

บทที่ 3

กระบวนการวิจัยและการออกแบบ

ดังที่เห็นได้จากบทข้างต้น ผ้าไหมทอจ้วงจึงมีความความสัมพันธ์กับสตรีอย่างใกล้ชิดและซับซ้อน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ที่แท้จริงระหว่างทั้งสองยังควรค่าแก่การวิเคราะห์เชิงลึกต่อไป บทนี้จะสำรวจคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณอันเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมทอจ้วงซึ่งจากมุมมองของสตรี เข้าใจลักษณะลวดลายและความหมายแฝงทางวัฒนธรรม และนำไปประยุกต์ใช้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

การสร้างสุนทรียภาพของผ้าไหมทอจ้วงที่หลอมรวมกับการดำรงชีวิตและการเติบโตของสตรีชาวจ้วง

สตรีชาวจ้วงเป็นผู้สร้างและผู้สืบทอดวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงพวกเขาได้สืบทอดวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงอันรุ่งโรจน์ และวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงยังส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ลักษณะนิสัย บทบาททางสังคม สุนทรียภาพ และคุณค่าทางจิตวิญญาณของสตรีชาวจ้วงอย่างต่อเนื่อง

1. ขนบธรรมเนียมการทอผ้าของสตรี: วัสดุจากธรรมชาติ

สตรีชาวจ้วงในจ้วงนิยมจิตวิญญาณให้กับเส้นด้ายและถักทอลวดลายผ้าไหมทอจ้วงอันวิจิตรงดงามผ่านอารมณ์ความรู้สึกเพื่อแสดงความรักโลกโกรธหลงของตนเอง เช่น การบูชาธรรมชาติ การคาดหวังในความรัก และความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น ในยุคแรก ๆ สตรีในท้องถิ่นได้สกัดวัตถุดิบผ้าไหมทอจ้วงจากพืชหลายชนิด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเส้นป่าน ด้ายฝ้าย และเส้นไหม โดยมีลักษณะเฉพาะดังตารางด้านล่าง

ตารางที่ 3-1 ลักษณะเฉพาะวัตถุดิบผ้าไหมทอจ้วงจากพืชหลายชนิด

ตัวอย่างรูปภาพ	ชื่อเรียก	ประเภท	ลักษณะพิเศษ
	เส้นปาน	ปานรามิ	มีความแข็งแรงสูง ทนต่ออุณหภูมิสูง ตูดความชื้นได้ดี มีเนื้อหยาบและไม่ค่อยยืดหยุ่น
	เส้นไหม	หม่อนไหม	มีความแข็งแรงปานกลาง นุ่มละเอียด มีความมันวาวและยืดหยุ่น
	ด้ายฝ้าย	นุ่น	มีความแข็งแรงปานกลาง ตูดความชื้นได้ดี ทนความร้อน ย้อมสีได้ง่าย อ่อนนุ่ม ทนต่อความเย็น

สรุป : ผ้าไหมทอจ้วงที่มีสีสันทงามและทอขึ้นมาโดยฝีมือของสตรีนั้น ไม่เพียงแต่เป็นวัสดุที่นำมาจากธรรมชาติเท่านั้นแต่ลวดลายยังแสดงถึงสิ่งที่เห็นและได้ยินในธรรมชาติอีกด้วย เส้นใยปานธรรมชาติ เส้นไหม และฝ้ายเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สวมใส่สบาย ระบายอากาศได้ดีและสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างสรรค์ความงดงามของธรรมชาติให้กับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ เพิ่มคุณค่าความงามตามธรรมชาติของผลิตภัณฑ์และความเชื่อมโยงทางอารมณ์ระหว่างธรรมชาติและมนุษย์

2. ทักษะฝีมือการทอผ้าของสตรี: ฝีมือประณีต

งานหัตถกรรมอันวิจิตรบรรจงของผ้าไหมทอจ้วงจึงชี้สะท้อนให้เห็นในทักษะการทอผ้าเป็นส่วนใหญ่ วิธีการทอผ้าประกอบด้วยวิธีสองกระสวยและวิธีสามกระสวย โดยมีกรวิเคราะห่ดังนี้

ตารางที่ 3-2 วิธีการทอผ้าประกอบด้วยวิธีสองกระสวยและวิธีสามกระสวย

ตัวอย่างรูปภาพ	ชื่อเรียก	วิธีการทอ	เนื้อหา	ลักษณะพิเศษ
	วิธีสองกระสวย	เปิดด้ายยืนและด้ายพุ่ง	กระสวยตัวแรกทอด้วยด้ายพุ่งเพื่อสร้างลวดลายพิเศษ กระสวยตัวที่สองทอเรียบ	เรียบ แสดง
	วิธีสามกระสวย	เปิดด้ายยืนและด้ายพุ่ง	กระสวยตัวแรกทอด้วยด้ายพุ่งเพื่อสร้างลวดลายพิเศษ กระสวยตัวที่สองทอลายพื้น	แน่นและหนา มีความรู้สึกสามมิติ

สรุป : จิตวิญญาณของช่างฝีมือที่เป็นสตรีชาวจังหวัดในการทอผ้าไหมจ้วงและการใช้สีสันทันเพื่อแสดงถึงความงดงามของธรรมชาติเป็นพื้นฐานในทักษะการเย็บปักถักร้อยเป็นเวลานานนับแรมปี ทำให้ทักษะการเย็บปักถักร้อยนี้ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น วิธีการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ทำให้ผ้าไหมทอจ้วงมีสไตล์ศิลปะที่งดงามและประณีต การใช้เทคนิคการทอผ้าไหมชาวจ้วงจึงใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จะช่วยเพิ่มคุณค่าด้านสุนทรียภาพและศิลปะของผลิตภัณฑ์

3. ความคิดสร้างสรรค์ของสตรี: ลวดลายที่หลากหลาย

สตรีชาวจ้วงขัดเกลาสีที่สังเกตเห็นในกระบวนการผลิตและการดำรงชีวิต ผสมผสานกับจินตนาการส่วนตัวและความคิดอันชาญฉลาด และใช้เทคนิคการแสดงออกเชิงนามธรรม เกินจริง และรูปสัญลักษณ์เพื่อสร้างลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่หลากหลายตามความต้องการของความคิดและอารมณ์ จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นและการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ว่าลวดลายผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิมของจังหวัดมีลักษณะดังต่อไปนี้ :

1) รูปทรงเรขาคณิตเชิงนามธรรม ลวดลายของผ้าไหมทอจ้วงจึงมีส่วนใหญ่เป็นรูปทรงเรขาคณิตเชิงนามธรรม โดยมีลวดลายดอกเบญจมาศและลวดลายสวรรค์เป็นลวดลายที่พบบ่อยที่สุด เนื่องจากข้อจำกัดของกระบวนการทอผ้าไหมทอจ้วงจึง โดยทั่วไปแล้วจะไม่มีเส้นโค้งคดเคี้ยวทั้งหมดล้วนมีพื้นฐานมาจากจุดตัดกัน ซึ่งแต่ละจุดเป็นบล็อกสี่ขนาดเล็ก ผ่านการซ้อนทับกันหลายจุดแบบเรียงต่อเนื่องกันเพื่อสร้างเส้นแนวนอนและเส้นแนวตั้งในทิศทางที่ต่างกัน จึงเกิดเป็นรูปทรงเรขาคณิตต่าง ๆ องค์กรประกอบคล้ายกับโมเสก มีลักษณะทั่วไป กระชับและชัดเจน

ภาพที่ 3-1 ลายถักที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความรัก (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-2 ลายตัวอักษรเลียน (ท้องถิ่น) ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากทุ่งนา (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-3 ลายทับซ้อนกันที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องประดับศีรษะสตรี (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-4 ลายตารางที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลายอิฐในกำแพงบ้าน (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-5 ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลายหนังงู (หลิว จ๋าน, 2024)

ภาพที่ 3-6 ลายพระอาทิตย์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากโป๊ยยกัก (หลิว จ๋าน, 2024)

รูปทรงเรขาคณิตของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงนำเสนองานที่สมมาตรหรือสมดุล รูปทรงเรขาคณิตที่สมมาตรมีความงามที่เคร่งขรึม เช่น ลวดลายดอกเบญจมาศ รูปทรงเรขาคณิตที่ไม่สมมาตรมีความงามของการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต เช่น ลวดลายหงส์ ลวดลายเรขาคณิตสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณของความกลมกลืนและรวมเป็นหนึ่งเดียวระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่สนับสนุนโดยลัทธิเต๋า เป็นการคาดหวังให้มีชีวิตที่มีความกลมกลืนและมั่นคง นอกจากนี้ ผ้าไหมทอจ้วงลวดลายเรขาคณิตยังมีลักษณะเชิงสัญลักษณ์และมักมีความหมายเชิงสัญลักษณ์และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ความเรียบง่ายและความสม่ำเสมอสามารถกระตุ้นความคิดและจินตนาการของผู้คนได้ ตัวอย่างเช่น ลวดลายสวัสดิกะเป็นสัญลักษณ์ของดวงอาทิตย์และสื่อถึงความโชคดี ดังนั้น ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจึงมีคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณที่เรียบง่าย แต่ลึกซึ้งไปด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน

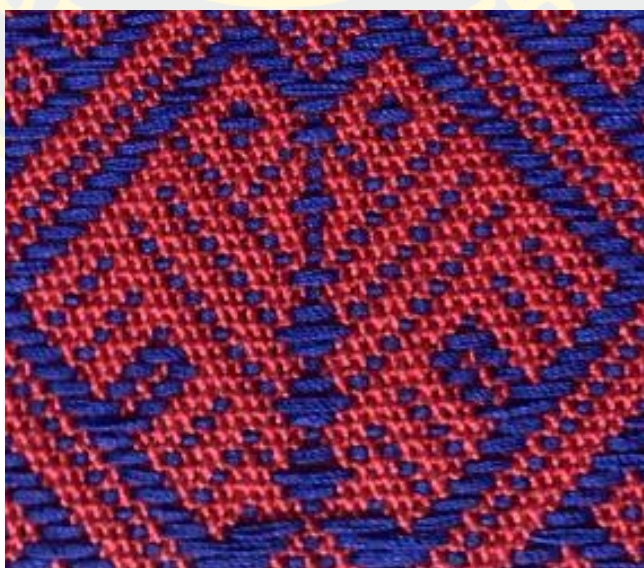
2) วิธีการจัดองค์ประกอบแบบต่อเนื่อง ลักษณะความต่อเนื่องของผ้าไหมทอจ้วงจึงมีส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นในวิธีการจัดองค์ประกอบ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้:

ตารางที่ 3-3 ลักษณะความต่อเนื่องของผ้าไหมทอจ้วงจึง

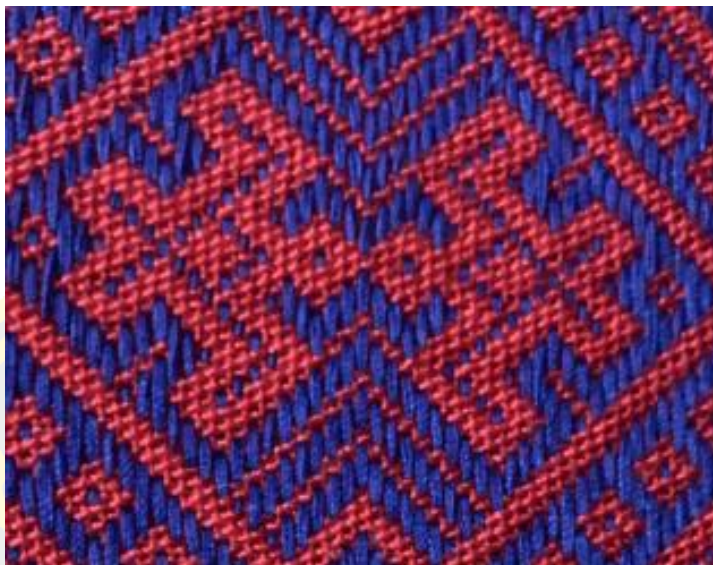
ตัวอย่างรูปภาพ	ส่วนประกอบ	ลักษณะพิเศษ
	ลวดลายเรขาคณิตแบบสองทิศทางต่อเนื่องกัน	ให้ความรู้สึกเป็นจังหวะ
	ลวดลายเรขาคณิตแบบสี่ทิศทางต่อเนื่องกัน	ให้ความรู้สึกเป็นระเบียบ เป็นเอกฉันท์
	ลวดลายภายในกรอบเรขาคณิตรวมเข้าด้วยกันเป็นลวดลายเรขาคณิตแบบผสมผสาน	มีหลายชั้น การตกแต่งมีความซับซ้อนและหลากหลาย ซึ่งกลมกลืนกันค้ำยำง
	ทอลวดลายบนเนื้อผิวผ้า	สมมาตร มีความรู้สึกถึงเรื่องราว และรู้สึกผ่อนคลาย

การจัดองค์ประกอบแบบต่อเนื่องของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงทำให้ผู้คนรู้สึกถึงการขยายอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้เกิดความรู้สึกที่ลื่นไหลและจังหวะทางสายตา แสดงให้เห็นความงดงามของจังหวะ ภาพที่ต่อเนื่องกันคือการสำรวจต้นกำเนิดชีวิตของชาวจ้วง และมีความคาดหวังที่สวยงามต่อชีวิตอันไม่มีที่สิ้นสุดของมนุษย์ ลายผ้าไหมทอจ้วงมีพื้นฐานมาจากการเคารพธรรมชาติและแก่นแท้ของสรรพสิ่ง ใช้เทคนิคแบบต่อเนื่องเพื่อสร้างความกลมกลืนและความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างลวดลายต่าง ๆ และให้ความหมายที่สวยงาม ซึ่งรวบรวมแนวคิดสุนทรียศาสตร์ของขงจื้อเรื่อง “ความกลมกลืน” ตัวอย่างเช่น รูปแบบต่อเนื่องของลวดลายภูเขานั้นได้มาจากรูปร่างของเทือกเขาจิ่งซี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของดินแดนสมบัติทางธรณีวิทยา และแสดงออกถึงความรักของชาวจ้วงที่มีต่อธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มีชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้นลวดลายนี้จึงมีทั้งความสวยงามของจังหวะและคุณค่าทางจิตวิญญาณของความงาม ความเมตตา และความสุข

3) การแสวงหารูปร่างที่สมบูรณ์แบบและครบถ้วน เมื่อสตรีชาวจ้วงสร้างลวดลายผ้าไหมทอจ้วงพวกเธอจะให้ความสำคัญกับเลขคู่และมักจะมีการกระจายอย่างสมมาตร เช่น ปลาคู่ นกเขาลายบินคู่ ม้ากระโดดคู่ วัวไถนาคู่ ค้างคาวสองตัวบินขึ้นฟ้า ความสุขทวีคูณ ฯลฯ อันประกอบด้วย ความสงบ ความสมบูรณ์ และความเป็นสิริมงคล ได้รับอิทธิพลจากปรัชญาหยินและหยาง ตัวเลขคู่ถือเป็นตัวเลขมงคลในลวดลายผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของการบูชาความอุดมสมบูรณ์และการสืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต ก่อให้เกิดการสร้างกฎเกณฑ์ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ซึ่งซ่อนความตระหนักรู้เกี่ยวกับชีวิตและการสืบทอดทายาท ดังนั้นลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจึงจึงมีความงามที่สมบูรณ์แบบและคุณค่าทางจิตวิญญาณของหยินและหยางที่กลมกลืนกัน

ภาพที่ 3-7 ปลาคู่ มีความหมายแฝงว่า เหลือกินเหลือใช้ทั้งปี (ทลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-8 นกเขาลายบินคู่ มีความหมายแฝงว่า ความรักสุขสมดังปรารถนา (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-9 ม้ากระโดดคู่ มีความหมายแฝงว่า ความเจริญรุ่งเรือง (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-10 วัวไถนาคู่ มีความหมายแฝงว่า การเก็บเกี่ยวเฟื่องฟู (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-11 สongkangcangbinzhenfa มีความหมายแฝงว่า ความสุขเอื้อล้น (หลิว จ้าน, 2024)

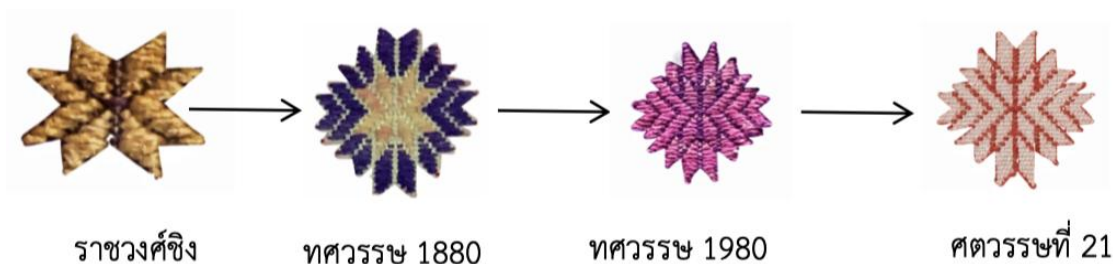
ภาพที่ 3-12 อักษร “สี่” คู่ มีความหมายแฝงว่า ความสุขทวีคูณ (หลิว จ้าน, 2024)

4) เทคโนโลยีศาสตร์ทางศิลปะที่หลากหลาย สตรีชาวจ้วงใช้เทคโนโลยีศาสตร์ทางศิลปะที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความหมายและความน่าดึงดูดของสัญลักษณ์กราฟิกบนผ้าไหมทอจ้วงและจัดการสิ่งต่าง ๆ ที่สังเกตเห็นหรือจินตนาการอย่างมีศิลปะเพื่อสร้างสไตล์การตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ เทคโนโลยีศาสตร์ทางศิลปะที่หลากหลายเป็นการนำเสนอคุณลักษณะทางสุนทรีย์ที่ลึกซึ้ง อ้อมค้อม แต่มีความหมายแอบแฝง ซึ่งสื่อถึงอารมณ์ คุณค่า และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่ฝังลึกของชาวจ้วง และแสดงให้เห็นถึงความงามโดยนัยและคุณค่าทางจิตวิญญาณอันลึกซึ้งของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงปัจจุบันเทคโนโลยีศาสตร์ทางศิลปะได้รับการปรับปรุงและวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 3-4 เทคนิควิทยาศาสตร์ทางศิลปะที่หลากหลาย

ตัวอย่างรูปภาพ	เทคนิคทางศิลปะ	ลักษณะพิเศษ
	ทำซ้ำ	ลวดลายตัวอักษรจึงมีการกระจายแบบเรียง ต่อเนื่องกัน มีความสม่ำเสมอ และมีจังหวะที่ชัดเจน
	เกินจริง	เน้นกลีบและเกสรของลายดอกเบญจมาศให้เกินความจริง เพื่อเน้นความสวยงามและความมีชีวิตชีวาของดอกไม้
	ความเป็นคู่	ลายพินิจเน้นความสมมาตร ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งดี ๆ ที่มาเป็นคู่ ๆ
	สัญลักษณ์	ลายผีเสื้อเป็นสัญลักษณ์ของความรักและเติมไปด้วย สิริมงคลและความสุข
	คำพ้องเสียง	คำว่า “ผี” ที่แปลว่าค้างคาวในลวดลายค้างคาวจะพ้องเสียง กับคำว่า “ผี” ที่แปลว่าความสุข ซึ่งหมายถึงการอวยพรและความสุข
	ความหมายแฝง	ลายทับซ้อนกัน หมายถึงความรัก ความสุข และความโชคดี

5) ความมั่นคงในการสืบทอด ลวดลายดอกเบญจมาศเป็นตัวอย่าง ดอกเบญจมาศเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดีและอายุยืนยาว เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการบูชาดวงอาทิตย์ จึงเป็นสัญลักษณ์ของการสืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตด้วย และเนื่องจากเป็นลวดลายพีชที่ใช้กันมากที่สุดในผ้าไหมทอจ้วงจึงมีจึงมีการใช้กันอย่างแพร่หลายบนผ้าหมและสายเป็อุ้มเด็ก ผู้วิจัยได้เรียงลำดับลายดอกเบญจมาศหลายยุคสมัยดังแสดงในรูป:

ภาพที่ 3-13 การสืบทอดและวิวัฒนาการของลายดอกเบญจมาศ (หลิว จ๋าน, 2024)

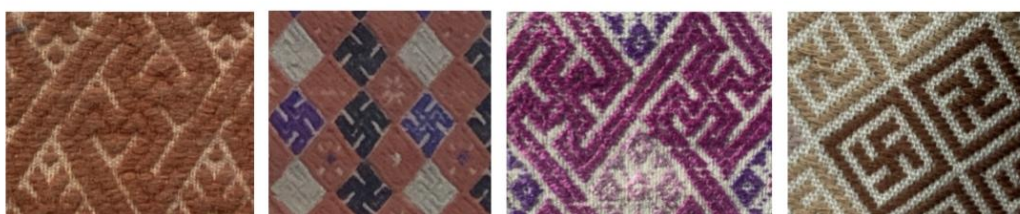
จากภาพจะเห็นได้ว่าตั้งแต่สมัยราชวงศ์ชิงจนถึงศตวรรษที่ 21 แม้ว่าลวดลายดอกเบญจมาศจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่โดยพื้นฐานแล้วอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างคงที่ ลายดอกเบญจมาศในสมัยราชวงศ์ชิงมีลักษณะคล้ายลายพระอาทิตย์ พวงมาลัยแบบเดี่ยว และไม่มีลายสีเหลี่ยมขนมเปียกปูนเล็ก ๆ อยู่ตรงกลาง ในทศวรรษที่ 1880 ชั้นพวงมาลัยในลายดอกเบญจมาศมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยมีเส้นแบ่งตรงกลาง ทางซ้ายและขวามี 4 ชั้นที่สมมาตรกัน ตรงกลางมีการตกแต่งเกสรด้วยสีเส้นสดใส และกลายเป็นรูปแบบตายตัวที่สืบทอดกันมา ในอนาคตรูปร่างของลายดอกเบญจมาศจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนักและสีก็ค่อย ๆ เปลี่ยนจากสดใสเป็นเรียบง่ายและสง่างาม การตกแต่งเกสรตรงกลางไม่ได้เป็นจุดสนใจอีกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับกระแสนิยมของคนยุคใหม่ที่ต้องการความเรียบง่าย

อีกตัวอย่างหนึ่งคือลายดวงอาทิตย์หรือที่เรียกว่าลายดาวแปดแฉก จากภาพด้านล่างจะเห็นได้ง่ายว่ามุมทั้งแปดของลายดวงอาทิตย์ในสมัยราชวงศ์ชิงไม่ชัดเจนและมีสีเดียว ในยุคสาธารณรัฐและหลังจากนั้น มุมทั้งแปดมีความชัดเจนมากขึ้นและเน้นไปที่ความสมมาตร ส่วนใหญ่จะจับคู่กับสีตั้งแต่ 3 สีขึ้นไปซึ่งมีความสวยงามและกลายเป็นรูปแบบตายตัวที่สืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้

ภาพที่ 3-14 การสืบทอดและวิวัฒนาการของลวดลายดวงอาทิตย์ (หลิว จ๋าน, 2024)

นอกจากนี้ รูปร่างของลายสัตว์ตึกะและลายหงส์ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างกระบวนการสืบทอด ต่างกันแค่สีเท่านั้น แม้ว่าผ้าไหมทอจ้วงจะไม่ใช่วางง่ายที่จะเก็บรักษาไว้ ส่งผลให้มีการรวบรวมข้อมูลอย่างจำกัด แต่จากข้อมูลที่มีอยู่ก็สามารถเห็นได้ว่าการสืบทอดลวดลายผ้าไหมทอจ้วงนั้นมีความมั่นคง คุณลักษณะนี้แสดงให้เห็นถึงการสืบทอดของชาวจ้วงในด้านความงามแบบคลาสสิกของผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนถึงลักษณะทางจิตวิญญาณที่มั่นคงและยั่งยืนของชาวจ้วง ดังนั้นลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจึงจึงมีความสวยงามแบบคลาสสิกและคุณค่าทางจิตวิญญาณอันอุตสาหกรรม

ราชวงศ์ชิง

สาธารณรัฐประชาชน

ทศวรรษ 1970

ศตวรรษที่ 21

ราชวงศ์ชิง

สาธารณรัฐประชาชนจีน

ทศวรรษ 1970

ศตวรรษที่ 21

ภาพที่ 3-15 การสืบทอดและวิวัฒนาการของลายสัตว์ตึกะและลายหงส์ (หลิว จ้าน, 2024)

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงจึงมีสุนทรียศาสตร์ที่เรียบง่ายแต่ลึกซึ้ง เป็นจังหวัด สมบูรณ์แบบ มีความหมายโดยนัยและมีความคลาสสิก รวมไปถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี ความงดงามและความเมตตา ความกลมกลืนของหยินและหยาง ความหมายลึกซึ้งและความเพียรพยายาม ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจึงเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นโดยสตรีชาวจ้วง มีลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ เรขาคณิตเชิงนามธรรม วิธีการจัดองค์ประกอบแบบต่อเนื่อง การแสวงหารูปร่างที่สมบูรณ์แบบและครบถ้วน เทคนิควิทยาศาสตร์ทางศิลปะที่หลากหลายและความมั่นคงในการสืบทอด โดยผสมผสานภูมิปัญญาและอารมณ์ของสตรีชาวจ้วง ซึ่งแสดงออกถึงความคิดและความปรารถนา สะท้อนให้เห็นถึงการแสวงหาและวิสัยทัศน์อันงดงามของพวกเขา และแสดงให้เห็นถึงการชื่นชมธรรมชาติและชีวิตของพวกเขา การเรียนรู้ลักษณะลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจึงและเข้าใจคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณอย่างถูกต้องจะช่วยสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเฉพาะของภูมิภาคและความหมายแฝงทางวัฒนธรรม

4. ลักษณะจิตใจของสตรี: มีสีสันสดใส

สีของผ้าไหมทอจ้วงเป็นการแสดงออกถึงลักษณะทางอารมณ์และจิตใจภายนอกของสตรี สีสันที่สดใสของผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนถึงวิถีชีวิตของสตรี ที่ศรัทธาเชิงบวก และการแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้น ผ้าไหมทอจ้วงจึงมีหลายสี ส่วนใหญ่เป็นสีแดง เหลือง น้ำเงิน เขียว ม่วง และดำ โดยส่วนใหญ่เป็นสีแดง ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเพณีการแต่งงานแบบดั้งเดิมในท้องถิ่น ผ้าไหมทอจ้วงเป็นอุปกรณ์จัดงานแต่งงานในท้องถิ่นที่ขาดไม่ได้ เนื่องจากผ้าไหมทอจ้วงมีสีสันสดใส เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณสมบัติด้านสุนทรียศาสตร์ที่มีสีสันงามตาและมีคุณค่าทางจิตวิญญาณเชิงบวก สีผ้าไหมทอจ้วงที่เก็บรวบรวมไว้สะท้อนให้เห็นถึงจิตวิทยาของสตรีที่สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้:

ตารางที่ 3-5 สีผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนให้เห็นถึงจิตวิทยาของสตรี

ตัวอย่างรูปภาพ	สี	ความหมายของสี	ลักษณะของสตรี
	สีแดง	เป็นสิริมงคล ยินดีปรีดา	กระตือรือร้น มีชีวิตชีวา มองโลกในแง่ดี
	สีเหลือง	สว่างสดใส เข้มแข็ง	ร่าเริง มั่นใจ เป็นมิตร
	สีฟ้า	ความมั่นคง ความสงบสุข	เรียบง่าย สงบ สุขุม คิดเก่ง
	สีเขียว	ความคาดหวัง สุขภาพแข็งแรง	อ่อนโยนและให้ความสำคัญกับ อารมณ์ความรู้สึก
	สีม่วง	สูงส่ง สง่างาม	ใจเย็นและมีความคิด
	สีดำ	ลึกลับ เค่งขรึม	เข้มแข็ง เป็นอิสระ และมั่นใจ

สรุป: การเลือกสีและการใช้ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีสะท้อนถึงการแสวงหาและการแสดงออก ด้านความงามของสตรี สีสันอันหลากหลายของผ้าไหมทอจ้วงคือการแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ สุนทรียภาพ และอารมณ์ของสตรี ผ้าไหมทอจ้วงที่สีสันสดใสทำให้ผู้คนรู้สึกถึงความมีชีวิตชีวาในเชิง สุนทรียศาสตร์ และสะท้อนถึงความกระตือรือร้น ความเมตตา และความขยันหมั่นเพียรของหญิงสาว ชาวจ้วงในเชิงอารมณ์ความรู้สึก

คุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีและการปลูกฝังของสตรีชาวจ้วง

ในฐานะสตรีที่มีบทบาทสำคัญในการสืบทอดและการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงความปรารถนา ในการแต่งงาน ความเลื่อมใสศรัทธาดั้งเดิม ขนบธรรมเนียมประเพณี อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ บรรทัดฐานทางจริยธรรมและการศึกษามีความเกี่ยวข้องกับคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วง อย่างไร ความรู้ความสามารถของสตรีได้รับการพัฒนาผ่านผ้าไหมทอจ้วงอย่างไร การสำรวจประเด็น เหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงลึกซึ้งยิ่งขึ้น

1. ความปรารถนาในการแต่งงานของสตรีชาวจ้วง

ในการแต่งงาน ผ้าไหมทอจ้วงถูกใช้เป็นที่สินสอดสำหรับครอบครัวฝ่ายชายและเป็นสิน เดิมสำหรับครอบครัวฝ่ายหญิง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาที่จะแต่งงานของสตรีชาวจ้วงจิ้งซี ในระดับหนึ่ง “วรรณกรรมพิธีรำลึกถึงนางฉี” กล่าวว่า “สตรีที่ไม่มีความรู้ ให้ดูที่ศีลธรรม” มาตรฐาน การประเมินสตรีในประโยคนี้คือหากสตรีไม่มีความรู้ ก็ให้ดูว่าเรามีศีลธรรมหรือไม่ และในหมู่ชาวจ้วง เมืองจิ้งซี สตรีไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ แต่จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะการทอผ้าไหมทอจ้วงเพื่อแสดงถึง ศีลธรรมอันสูงส่งของพวกเขา จะเห็นได้ว่าทักษะการทอผ้าไหมทอจ้วงเป็นเกณฑ์สำคัญในการประเมิน ศีลธรรมของสตรี และผ้าไหมทอจ้วงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการแต่งงานของชาวจ้วง เมื่อสินเดิมผ้าไหม ทอจ้วงของสตรีชาวจ้วงเข้าสู่ครอบครัวของสามี สตรีในครอบครัวของสามีและเพื่อนบ้านจะแสดง ความคิดเห็น นี้ไม่ใช่แค่การประเมินผ้าไหมทอจ้วงอย่างง่าย ๆ เท่านั้น แต่ยังเป็นการตัดสินคุณค่าและ การรับรู้ทางอารมณ์ของสตรีที่ทอผ้าไหมทอจ้วงอีกด้วย

ภาพที่ 3-16 ผ้าไหมลายดอกเบญจมาศหลากสีสันทึใช้ในงานแต่งงาน (หลิว จ้าน, 2024)

“การทาบทาม - การถามชื่อ - การดูความสมพงศ์ - การหมั้น - การดูฤกษ์ - การส่งตัวเจ้าสาว - การรับตัวเจ้าสาว - การแต่งงาน - การสืบทอดตระกูล” เป็นกระบวนการแต่งงานของชาวจ้วง หากทั้งชายและหญิงรักกันอย่างอิสระ ก็จะไม่มีการ 2 ขั้นตอนแรก การหมั้นเป็นของขวัญหมั้นหมายที่ฝ่ายชายมอบให้กับฝ่ายหญิง และของขวัญหมั้นหมายบางครั้งก็มีผ้าไหมทอจ้วงจำนวนเล็กน้อยด้วย การส่งตัวเจ้าสาว เป็นกระบวนการที่ฝ่ายหญิงมอบสินเดิมและเจ้าสาวกำลังจะแต่งงาน ในเวลานี้ สินเดิมที่เป็นผ้าไหมทอจ้วงนั้นมีสีสันทึงดงามและสดใส มีจำนวนและน้ำหนักมาก สินเดิมส่วนใหญ่ประกอบด้วยผ้าไหมที่เป็นผ้าไหมทอจ้วงและหมอนที่เป็นผ้าไหมทอจ้วง ฯลฯ การรับตัวเจ้าสาวเป็นกระบวนการของเจ้าบ่าวในการต้อนรับเจ้าสาว ในสมัยโบราณภรรยาคนแรกจะสวมชุดแต่งงานแบบผ้าไหมทอจ้วงโดยมีสีเขียวเป็นสีหลัก ในปัจจุบันและเจ้าสาวสมัยใหม่จะสวมชุดแต่งงานแบบผ้าไหมทอจ้วงโดยมีสีแดงเป็นสีหลัก ในระหว่างขั้นตอนการรับตัวเจ้าสาว เมื่อเจ้าสาวและสินเดิมมาถึงบ้านเจ้าบ่าว สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านของเจ้าบ่าวจะใช้สินเดิมเพื่อประเพณีทักทายการเย็บปักถักร้อยและความประพุดิตด้านศีลธรรมของเจ้าสาว

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงเป็นเกณฑ์สำคัญในการประเมินความประพุดิตด้านศีลธรรมของสตรีชาวจ้วงในจั้งซี การทอผ้าไหมทอจ้วงเป็นทักษะที่ติดตัวไปตลอดชีวิตของสตรีชาวจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงแฝงไปด้วยความปรารถนาและคำอวยพรของสตรีที่มีต่อการแต่งงานอันงดงาม ความปรารถนาในการแต่งงานของสตรีชาวจ้วงที่น่าเสนอโดยผ้าไหมทอจ้วงถือเป็นหนึ่งในความแตกต่างที่ชัดเจนมากที่สุดระหว่างสตรีชาวจ้วงในจั้งซีกับสตรีของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ผ้าไหมทอจ้วงในงานแต่งงานมีความงามภายนอกที่รื่นเริงและมีคุณค่าทางจิตวิญญาณที่เรียบง่ายและลึกซึ้ง

2. ความเลื่อมใสศรัทธาดั้งเดิมของสตรีชาวจ้วง

วัฒนธรรมการทำนาและตำนานของชาวจ้วงในจิ้งซีสร้างขึ้นเพื่อเป็นการบูชาสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ บรรพบุรุษตัวอย่างเช่น ลายหงส์เกี่ยวข้องกับบูชาจิตวิญญาณของชาวจ้วงในจิ้งซี ตามตำนาน หงส์เป็นสัตว์ในตำนานของสตรีโบราณที่มีชีวิตไม่ธรรมดา แสดงถึงการปกครองสูงสุดและตัวอย่างความประพฤติด้านศีลธรรมของสตรีที่งดงามที่สุด ดังนั้น สตรีชาวจ้วงในจิ้งซีจึงบูชาหงส์เพื่อความโชคดีและความประพฤติด้านศีลธรรมอันดีงาม ชาวจ้วงในจิ้งซีจึงมีคำพูดเกี่ยวกับการฝึกสตรีว่า “ตั้งตารอที่สตรีจะกลายเป็นหงส์” และคำว่า “ตั้งตารอที่สตรีจะกลายเป็นหงส์” ได้แพร่กระจายจากกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงไปยังกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ และกลายเป็นวิสัยทัศน์อันดีงามที่จะปลูกฝังเด็กสตรีจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศจีน ผ้าไหมทอใหม่ทอชาวจ้วงจิ้งซียังมีการตกแต่งสัตว์ต่าง ๆ เช่น มังกร ไก่ และวัว ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นตัวแทนของการบูชาสัตว์ของชาวจ้วงในจิ้งซี

จากมุมมองเชิงสัญลักษณ์ ผ้าไหมทอจ้วงลวดลายหงส์มีรูปร่างที่เป็นนามธรรมและเรียบง่าย ความหมายของสัญลักษณ์มีสามประการ ประการแรกคือการกำจัดภัยพิบัติและการแพร่พันธุ์ พบได้ทั่วไปบนผ้าห่มหรือสายเป้ऊ้มเด็ก ช่วยให้บรรลุนิเวศวิทยาความปลอดภัย ความสุข อีสระภาพ และความปรองดองทางจิตวิญญาณด้วยวิธีสุนทรีย์ภาพทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณ ลายหงส์ยังใช้ในเครื่องแต่งกายบุชายัญ เป็นวัตถุทางจิตวิญญาณเพื่อปัดเป่าวิญญาณชั่วร้ายและขับไล่ผี ประการที่สอง แสดงถึงความรัก ความสุข และความปรองดองระหว่างสามีภรรยา มักใช้ในอุปกรณ์จัดงานแต่งงานที่มีลวดลายมังกร ก่อเกิดลวดลาย “มังกรและหงส์แห่งความเป็นมงคล” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดีและการมีบุตรในเร็ววัน ประการที่สามคือมีเกียรติและงดงาม ในช่วงจักรพรรดิว่านหลี่ของราชวงศ์หมิง ผ้าไหมทอจ้วงที่มีลวดลายมังกรและหงส์จะมีความสง่างามเป็นพิเศษ เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจจักรวรรดิ และมักใช้เป็นเครื่องบรรณาการ จะเห็นได้ว่าผ้าไหมทอจ้วงลวดลายหงส์ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นรูปธรรมของความต้องการทางอารมณ์ของชาวจ้วง แสดงให้เห็นถึงสุนทรีย์ภาพอันเป็นมงคลและมั่งคั่ง ซึ่งไม่เพียงสะท้อนให้เห็นในการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ภายนอกเท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าทางจิตวิญญาณจากภายในด้วย

ภาพที่ 3-17 ลายหงส์ (หลิว จ้าน, 2024)

ลายในลวดลายพีชพบมากที่สุดในพื้นที่ดอกเบญจมาศ ดอกเหมย ดอกฝ้าย ฯลฯ หมายถึงมีลูกมากยิ่งมีความสุขมาก ซึ่งเกี่ยวข้องกับคบูชาพระมารดาของชาวจ้วง ชาวจ้วงในจิ่งซีเชื่อว่าบรรพบุรุษของพวกเขาคือพระมารดาหลิวเจี๋ย นอกจากนี้ ดอกไม้ยังเป็นสิ่งของธรรมชาติ และชาวจ้วงในจิ่งซีก็มีการบูชาธรรมชาติแบบดั้งเดิม ดังนั้น สตรีชาวจ้วงในจิ่งซีจึงชอบนำภาพธรรมชาติที่เห็นมาใช้ในการทอผ้าไหมทอจ้วงซึ่งไม่เพียงแต่เป็นความสบายใจทางจิตวิญญาณเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย ในนี้ลวดลายดอกเบญจมาศเป็นลวดลายที่พบมากที่สุด เนื่องจากลักษณะอันสูงส่งและสง่างามคล้ายคลึงกับสุขภาพบุรุษ ในตอนแรกจึงได้รับความนิยมในหมู่คนชั้นสูงที่มีความรู้ ผ้าไหมทอจ้วงลายดอกเบญจมาศมักใช้ร่วมกับลายสัตว์สี่เท้าเพื่อทำเป็นผ้าห่มสำหรับฉลองเทศกาลและงานแต่งงาน ความหมายเชิงสัญลักษณ์ ได้แก่ ประการแรก สุนทรียภาพแห่งการมีอายุยืนยาวและเป็นมงคล มักใช้ในงานมงคลต่าง ๆ เช่น การสร้างบ้านและขึ้นบ้านใหม่ การคลอดบุตร การแต่งงานของลูกสาว ฯลฯ ซึ่งสะท้อนถึงการแสวงหาจิตวิญญาณของชาวจ้วงเพื่อชีวิตที่มีความสุขและสมบูรณ์ ประการที่สอง สุนทรียภาพอันมั่นคงและสูงส่ง สตรีใช้คำอุปมานี้เพื่ออธิบายอุปนิสัยที่ดีของตนเอง และทำกระเป๋าดูด้วยผ้าไหมทอจ้วงลายดอกเบญจมาศมอบให้แก่คนรัก เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก

ภาพที่ 3-18 ลายดอกเบญจมาศ (หลิว จ๋าน, 2024)

ลายดวงอาทิตย์ที่อยู่ในลวดลายกลุ่มดาวเคราะห์สะท้อนให้เห็นถึงการบูชาดวงอาทิตย์ของบรรพบุรุษชาวจ้วง พวกเขาบูชาดวงอาทิตย์ในฐานะเทพเจ้ามาตั้งแต่เนิ่นนาน หมายความว่า การเจริญเติบโตของทุกสรรพสิ่งไม่สามารถขาดแสงอาทิตย์ได้ ผ้าไหมทอจ้วงจึงใช้ลายดวงอาทิตย์เป็นสัญลักษณ์ภาพนามธรรม มีรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสอยู่ตรงกลางและมีรูปสามเหลี่ยมแปดรูปยื่นออกมาจากขอบ แทนทิศทั้ง 8 จึงเรียกอีกอย่างว่ารูปแปดเหลี่ยม สัญลักษณ์ลายดวงอาทิตย์ แท้จริงแล้วเป็นการแสดงออกเชิงนามธรรมและเกินจริงของชาวจ้วงเกี่ยวกับความเป็นจริงของการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ สตรีมักใช้ลายดวงอาทิตย์เพื่อตกแต่งสายเป็๋อ้มเด็ก ความหมายของสัญลักษณ์ ได้แก่ แสงสว่าง ความอบอุ่น ความแข็งแกร่ง และชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่งของความหมายและมีคุณค่าทางจิตวิญญาณแห่งความหวัง ความเจริญรุ่งเรือง และความสุข

ลายสวัสติกะที่อยู่ในกลุ่มลวดลายตัวอักษรเป็นลวดลายที่สตรีชาวจ้วงได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปร่างของงู เป็นการนำเอาตัวอักษร “กู่” ทั้งสี่ตัวมาเรียงต่อกัน หมายถึงความอยู่ดีมีสุขอันไม่มีที่สิ้นสุดและยังหมายถึงการบูชาการสืบพันธุ์อีกด้วย เชื่อกันว่าต้นกำเนิดของลายสวัสติกะเป็นนามธรรมของรัชสมัยดวงอาทิตย์ ปราบกฐครั้งแรกในการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาทาสีของยุคหินใหม่ในสังคมดึกดำบรรพ์ ดวงอาทิตย์ถือเป็นพลังภายนอกชั้นสูงสุดที่ก่อให้เกิดชีวิต สัญลักษณ์นี้สร้างขึ้นด้วยความคิดแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะสุนทรียศาสตร์ที่เรียบง่ายและลึกลับ หลังจากที่พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ทิเบตแล้ว ลายสวัสติกะก็ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ยันต์ของพุทธศาสนาในทิเบต มีคำสอนทางพระพุทธศาสนา เช่น การกลับชาติมาเกิด การหลุดพ้น ความเป็นมงคลและความสุข เป็นต้น ในผ้าไหมทอจ้วงจ้วง ลายสวัสติกะมักใช้ร่วมกับลายดอกเบญจมาศสำหรับผ้าห่มแต่งงาน เพื่อสร้าง

รูปทรงสัญลักษณ์ที่ขยายออกไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนใหญ่หมายถึงสมความปรารถนาและ
การแพร่พันธุ์

ภาพที่ 3-19 ลายดวงอาทิตย์ (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 3-20 ลายสวัสดิกะ (หลิว จ้าน, 2024)

แนวคิดดั้งเดิมของการบูชาที่มีอยู่ในลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี แสดงให้เห็นมุมมองของชาวจ้วงที่มีต่อจักรวาล เช่น ลายพระอาทิตย์ ลายเมฆ และลายฟ้าร้อง เป็นต้น ลวดลายในผ้าไหมทอจ้วงยังประกอบด้วยสัญลักษณ์แห่งเทพเจ้ามากมาย เช่น กบในลวดลายกบแสดงถึงบุตรของเทพเจ้าแห่งสายฟ้า และลวดลายดอกเบญจมาศ เป็นสัญลักษณ์ของพระมารดา เทพีแห่งการเจริญพันธุ์ ชาวจ้วงเชื่อว่าลวดลายในผ้าไหมทอจ้วงเป็นภาษาที่แสดงถึงโลกของเทพเจ้า และผู้คนสามารถสื่อสารกับเทพเจ้าผ่านเครื่องประดับตกแต่งเหล่านี้ นอกจากนี้ไม่ว่าลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจะมีลักษณะการบูชาดั้งเดิมแบบใด สิ่งเหล่านี้ล้วนสะท้อนถึงความปรารถนาของชาวจ้วงเพื่อความเป็นสิริมงคลและความสุข ดังนั้นผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีจึงมีความงามอันศักดิ์สิทธิ์และมีคุณค่าทางจิตวิญญาณอันเป็นมงคลและสวยงาม

สรุป: ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนให้เห็นถึงความเลื่อมใสศรัทธาแบบดั้งเดิมของสตรีชาวจ้วง รวมถึงการบูชาจิตวิญญาณ การบูชาบรรพบุรุษ การบูชาธรรมชาติ และการบูชาการสืบพันธุ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะสุนทรียภาพอันศักดิ์สิทธิ์และคุณค่าทางจิตวิญญาณอันเป็นมงคลและสวยงาม

3. ขนบธรรมเนียมประเพณีของสตรีชาวจ้วง

ชาวจ้วงในจั้งซีมีความเชื่อในพระมารดามาโดยตลอด ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากแนวคิดดั้งเดิมที่ว่า “ทุกสิ่งล้วนมีจิตวิญญาณ” เชื่อกันว่าพระมารดาเป็นเทพเจ้าที่ดูแลเรื่องการแต่งงานและการสืบพันธุ์ของมนุษย์ พระมารดามอบดอกไม้ให้บ้านใคร บ้านนั้นก็จะมีบุตร มอบดอกไม้สีแดงหมายถึงการให้กำเนิดบุตรสาว มอบดอกไม้สีขาวหมายถึงการให้กำเนิดบุตรชาย ดังนั้น ชาวจ้วงในจั้งซีจึงมีเทศกาลบูชาพระมารดา โดยสตรีชาวจ้วงจะเตรียมข้าวเหนียวห้าสี ไข่ และอาหารอื่น ๆ เพื่อสักการะพระมารดา สตรีบางคนถึงกับนำผ้าไหมทอจ้วงลายดอกไม้มาถวายพระมารดาเพื่ออธิษฐานขอให้พระมารดาค้ำครอง ขอให้ชีวิตหลังแต่งงานมีความสุข มีลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมือง ชาวจ้วงชอบดอกไม้มากและมักจะทอลวดลายดอกไม้ชนิดต่าง ๆ ลงบนผ้าไหมทอจ้วงการใช้ดอกไม้เป็นลวดลายหลัก ถือเป็นการสักการะบูชาและขอบคุณพระมารดาโดยหวังว่าจะได้รับความคุ้มครองจากท่าน

ภาพที่ 3-21 ผ้าไหมทอจ้วงลายดอกไม้ (หลิว จ้าน, 2024)

ชาวจ้วงในจิ่งซีมีความเชื่อในเรื่องกบ ในฐานะกลุ่มชาติพันธุ์ที่ทำนา ชาวจ้วงถือว่ากบเป็น ผู้พิทักษ์น้ำฝนในโลกมนุษย์ ชาวจ้วงในจิ่งซีมีประเพณีหมาไก่อมาโดยตลอด หมาไก่อ หมายถึง กบ พวกเขาเชื่อว่ากบสามารถนำพาสภาพอากาศที่ดีมาให้และช่วยให้พืชผลเจริญเติบโตได้ดียิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน การแพร่พันธุ์ของกบก็สื่อถึงความปรารถนาของสตรีชาวจ้วงในการสืบทอดทายาท พวกเขาทอลายกบลงบนผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังในชีวิตและเป็นการอวยพรให้ ลูกหลานเจริญเติบโตรุ่งเรือง ผ้าไหมทอจ้วงจึงลวดลายกบมีความงามที่เป็นนามธรรมและกระชับ รูปทรงสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนมีสี่สันสดใส ความหมายของสัญลักษณ์ประกอบด้วย ประการที่หนึ่ง คือ จิตวิญญาณการแสวงหาสภาพอากาศที่ดี วัฒนธรรมการทำนาของชาวจ้วงถือว่ากบเป็นธิดาของเทพ เจ้าแห่งสายฟ้า โดยสวดมนต์ขอฝนด้วยการบูชาญกบเพื่อให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรที่ดี ประการที่ สอง ความปรารถนาทางจิตวิญญาณเพื่อการสืบพันธุ์ รูปร่างท้องของกบมีลักษณะเหมือนหญิงตั้งครรภ์ และปากของกบมีรูปร่างเหมือนอวัยวะเพศหญิง นอกจากนี้คำว่า “กบ” และ “ทารก” ในภาษาจีนยัง มีการออกเสียงเหมือนกัน จากมุมมองสัญลักษณ์ ไม่ว่าจะมรูปร่างหรือเสียง กบคือสัญลักษณ์ของการ สืบพันธุ์ของรุ่นต่อ ๆ ไป ผ้าไหมทอจ้วงลายกบมักนิยมใช้ในสายเบาะเด็กและผ้าห่ม แสดงถึงการขอ พรจากเทพเจ้ากบและทำให้ครอบครัวเจริญรุ่งเรือง

ภาพที่ 3-22 ลายกบ (หลิว จ้าน, 2024)

นอกจากนี้ ในเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ปีเก่า วันที่ 2 เดือน 2 และวันที่ 3 เดือน 3 ชาวจ้วงในจิ่งซีจะทำการบูชาัญญา ผ้าไหมทอจ้วงที่ใช้ในการบูชาัญญาจะถูกจัดเตรียมโดยสตรีชาวจ้วงตามความต้องการของเทศกาลนั้น ๆ ในขนบธรรมเนียมประเพณีแบบดั้งเดิมของชาวจ้วงในจิ่งซี ผ้าไหมทอจ้วงจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องสังเวยทุกครั้งที่มีการบูชาัญญา ในยุคปัจจุบัน ผ้าไหมทอจ้วงซึ่งเป็นเครื่องสังเวยได้ค่อย ๆ จางหายไปจากสายตาผู้คน แต่ก็ยังมีบางพื้นที่ยังคงใช้ผ้าไหมทอจ้วงเป็นเครื่องสังเวยสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ จะเห็นได้ว่าการเตรียมผ้าไหมทอจ้วงเป็นเครื่องสังเวยถือเป็นความแตกต่างอย่างหนึ่งระหว่างสตรีชาวจ้วงกับสตรีกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

สรุป: ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวจ้วงจิ่งซีสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของสตรีชาวจ้วงในจิ่งซี สตรีชาวจ้วงจะถ่ายทอดความเชื่อลงในการตกแต่งลวดลายผ้าไหมทอจ้วงดังนั้นผ้าไหมทอจ้วงจึงถือเป็นตัวสื่อถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณของสตรีในระดับหนึ่ง และสะท้อนให้เห็นถึงความงดงามของการสืบพันธุ์และคุณค่าทางจิตวิญญาณอันเป็นนิรันดร์ของชีวิต

4. อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ของสตรีจ้วง

ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีสะท้อนถึงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ของสตรีจ้วง ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นใน 4 ด้านต่อไปนี้:

1. มรดกทางวัฒนธรรม ลวดลายและทักษะการทอที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางวัฒนธรรมและมรดกทางประวัติศาสตร์ของชาวจ้วงในจิ่งซีและเป็นการเสริมสร้างอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์

2. สัญลักษณ์ประจำตัว ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีซึ่งเป็นงานหัตถกรรมอันมีเอกลักษณ์ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ประจำตัวของสตรีชาวจ้วง การสวมใส่ผ้าไหมทอจ้วงหรือใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงเป็นการสร้างความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ และแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ของตนซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและอัตลักษณ์ภายในกลุ่มชาติพันธุ์

3. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึก ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีมักถูกใช้เป็นของขวัญเพื่อเฉลิมฉลองเทศกาลสำคัญ งานแต่งงาน และโอกาสอื่น ๆ ในกระบวนการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนผ้าไหมทอจ้วงนี้ เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึกระหว่างสมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์และเป็นการส่งเสริมอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์

4. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีไม่เพียงแต่มีอัตลักษณ์ภายในกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ อีกด้วย ชาวจ้วงสามารถสร้างสะพานแห่งความเข้าใจและการเคารพซึ่งกันและกันกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ผ่านการจัดแสดงและแบ่งปันวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงเป็นการส่งเสริมความสามัคคีและการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ

สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ของสตรีจ้วง ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมเท่านั้น อีกทั้งยังเป็นหัวใจสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นการสืบทอดประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และคุณค่าของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วง และเป็น การถ่ายทอดความงามของวัฒนธรรมจ้วงและคุณค่าทางจิตวิญญาณของอัตลักษณ์ชาติพันธุ์จ้วง

5. บรรทัดฐานทางจริยธรรมและการศึกษาของสตรีจ้วง

ช่างทอผ้าได้นำความเข้าใจในด้านจริยธรรมของตนเองมาผสมผสานเข้ากับการตกแต่ง ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงดังนั้นผ้าไหมทอจ้วงจึงไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความประพุดด้านศีลธรรม ค่านิยม อารมณ์สุนทรียภาพของช่างทอผ้า เอกลักษณ์ทางจริยธรรม ฯลฯ เท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทาง และข้อจำกัดของบรรทัดฐานทางจริยธรรมและการศึกษาของผู้ใช้ผ้าไหมทอจ้วงอีกด้วย บรรทัดฐาน ทางจริยธรรมและการศึกษาการตกแต่งลวดลายผ้าไหมทอจ้วงส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นใน 3 ด้าน ได้แก่ การวางตำแหน่งบทบาท การระบุงุ่ม และการศึกษาเชิงบรรทัดฐาน

ประเพณีของชาวจ้วงจิ้งซีที่ผู้ชายทำนาและสตรีทอผ้าได้กำหนดบทบาทของสตรี ตั้งแต่แรก เกิดจนถึงวัยชรา สตรีชาวจ้วงในจิ้งซีไม่อยู่ในระหว่างการเรียนรู้การทอผ้าไหมทอจ้วงก็อยู่ในระหว่าง การทอผ้าไหมทอจ้วงและสอนทักษะผ้าไหมทอจ้วงอาจกล่าวได้ว่าสตรีชาวจ้วงมีบทบาทในการสืบทอด และการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงในแง่ของการระบุงุ่ม ความแตกต่างในการตกแต่งลวดลายและสีของผ้า ไหมทอจ้วงก็มีความชัดเจนมากเช่นกัน ผ้าไหมทอจ้วงสำหรับผู้ชายโดยทั่วไปประกอบด้วยลายดอกไม้ ลายมังกร และลายอื่น ๆ ที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาย ส่วนผ้าไหมทอจ้วงสำหรับสตรีโดยทั่วไป ประกอบด้วยลายดอกเบญจมาศ ลายหงส์ ลายผีเสื้อ และลายอื่น ๆ ในด้านสี สีเข้ม เช่น สีน้ำเงินและ สีดำจะเหมาะกับผู้ชายมากกว่า ในขณะที่สีสว่าง เช่น สีแดงและสีเหลืองจะเหมาะกับสตรีมากกว่า สตรีให้ความสำคัญกับเรื่องสีมากกว่าผู้ชาย และในแต่ละช่วงวัยจะใช้สีที่แตกต่างกัน สีที่เห็นได้ทั่วไป สำหรับสตรีในช่วงวัยต่าง ๆ มีดังนี้ เด็กสตรีใช้สีเหลืองหรือสีส้ม หญิงสาวที่ยังไม่แต่งงานจะใช้สีฟ้าและ สีชมพู สตรีวัยกลางคนที่แต่งงานแล้วจะใช้สีเขียวและสีน้ำเงิน สตรีสูงอายุมักจะใช้สีดำและสีฟ้า เป็นต้น

“หนังสือแห่งพิธีกรรม: ฮุนอี” ใช้ความประพุดด้านศีลธรรม คำพูด รูปร่างหน้าตา และคุณงามความดีเป็นเกณฑ์ในการประเมินสตรี โดยให้ความสำคัญกับความประพุดด้านศีลธรรม เป็นประการแรกการพิจารณาความประพุดด้านศีลธรรมของสตรีชาวจ้วงในจิ้งซีประการแรกคือความ กตัญญู ดังนั้น เด็กสตรีชาวจ้วงในจิ้งซีจึงต้องเรียนรู้ทักษะการเย็บปักถักร้อยในหัวข้อ “อายุยืนยาว” เช่น ลายดอกเบญจมาศซึ่งเป็นลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่พบมากที่สุด เป็นดอกไม้ที่ยืนยาวซึ่งเป็น สัญลักษณ์ของการมีอายุยืนยาว ต่อมาการเรียนรู้การทอผ้าในหัวข้อความรักเพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเอง สามารถเป็นสตรีที่มีความประพุดด้านศีลธรรมและมีจิตใจดีได้ เช่น ลายหงส์ ลายผีเสื้อ ลายถัก เป็นต้น ล้วนเกี่ยวข้องกับความรัก ลายผีเสื้อเริ่มเป็นลวดลายตกแต่งในสมัยราชวงศ์ถัง และถือเป็น

สัญลักษณ์ของความรัก ความสุข และความสิริมงคล ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีลวดลายผีเสื้อมีความสวยงามที่เรียบง่ายและสดใส และความหมายเชิงสัญลักษณ์มักเกี่ยวข้องกับความรัก นำมาผสมผสานกับลวดลายดอกไม้จนเกิดเป็น “ลวดลายดอกไม้และผีเสื้อ” ซึ่งหมายถึงความรักที่หอมหวานและการแต่งงานที่มีความสุข และสะท้อนให้เห็นถึงจิตวิญญาณการแสวงหาความสมบูรณ์แบบและความรักที่สวยงามของชาวจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงลวดลายผีเสื้อมักปรากฏเป็นเลขคู่และให้ความใส่ใจกับการกระจายแบบสมมาตร ซึ่งแสดงถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณที่สมบูรณ์แบบ บางครั้งสตรีจะใช้ผ้าไหมทอจ้วงลายผีเสื้อกับลูกบอลแพรปักแล้วโยนให้คู่รักเพื่อแสดงความรักและความเสน่หา ในหมู่ชาวจ้วงจิ้งซี การสืบสกุลของลูกหลานนั้นค่อนข้างสำคัญ มีแม้กระทั่งคำพูดที่ว่า: “ความมอกตัญญูมีอยู่สามประการ แต่ที่สุดของความมอกตัญญูก็คือ การไร้ทายาทสืบสกุล” ชาวจ้วงในจิ้งซีให้ความสำคัญกับการสืบสกุลของบุตรชายมาก ดังนั้น สตรีชาวจ้วงในจิ้งซีจึงต้องเรียนรู้การทอผ้าไหมทอจ้วงเพื่อบูชาการสืบทอดทายาท เช่น ลายกบ ลายปลา ฯลฯ เพื่ออธิษฐานขอให้เทพพระเจ้าประทานบุตรมาให้ ดังนั้นผ้าไหมทอจ้วงจึงแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณของลวดลายผ่านวัฒนธรรมการมีอายุยืนยาว วัฒนธรรมความรัก และวัฒนธรรมการสืบทอดทายาท

ภาพที่ 3-23 จากซ้ายไปขวา ลายดอกเบญจมาศ ลายผีเสื้อ และลายกบ ที่สื่อถึงวัฒนธรรมการมีอายุยืนยาว วัฒนธรรมความรัก และวัฒนธรรมการสืบทอดทายาท ตามลำดับ (หลิว จ้าน, 2024)

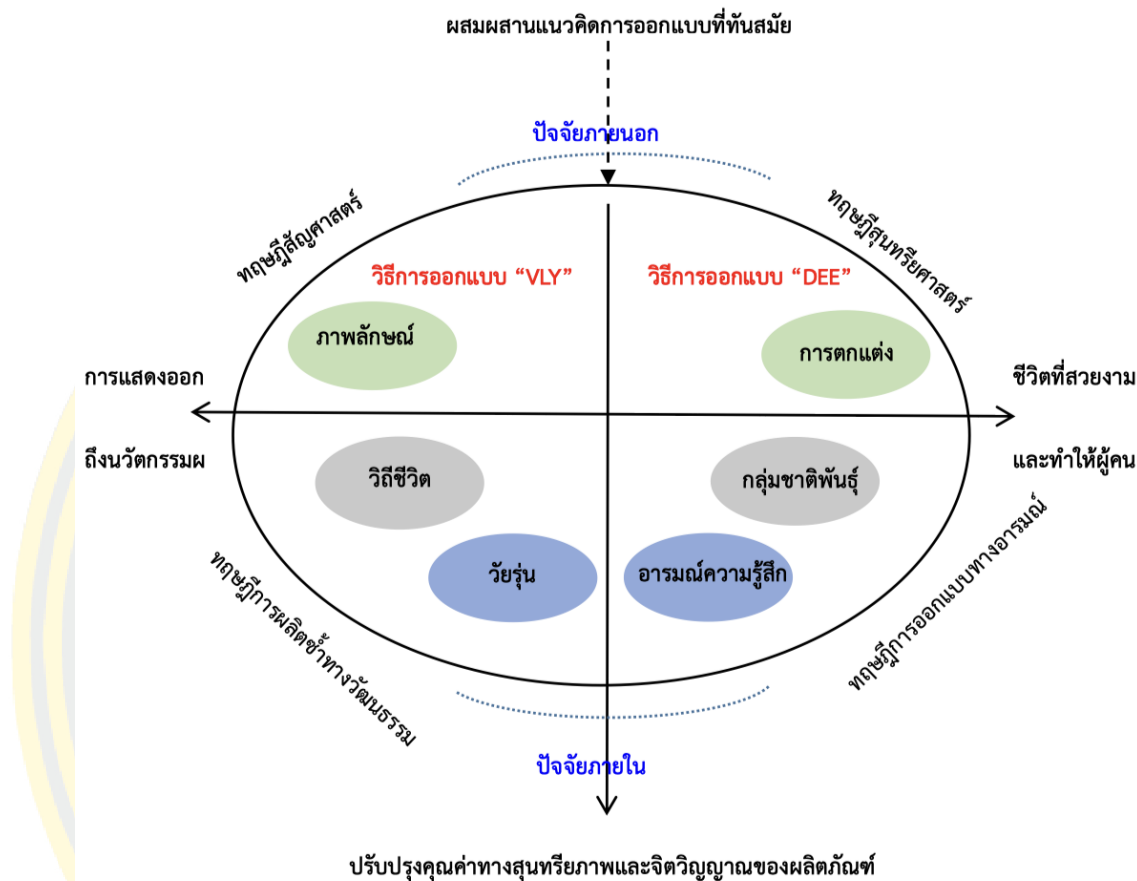
สรุป: ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีมีบรรทัดฐานทางจริยธรรมและการศึกษาของสตรีชาวจ้วง ด้วยอิทธิพลนี้ ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่ทอโดยสตรีชาวจ้วงจิ้งซีมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับบทบาทของตนเอง การระบுகลุ่ม และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ลวดลายที่แตกต่างกันก็จะมี ความงามของ ความหมายทางจริยธรรมและคุณค่าทางจิตวิญญาณของความกลมกลืนที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุป สุนทรียศาสตร์ของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ความงามตามธรรมชาติ ความงามที่เรียบง่าย ความงามที่เป็นจังหวะ ความงามที่สมบูรณ์แบบ ความงามของความหมายโดยนัย ความงามคลาสสิก ความงามด้วยสีสันสดใส ความงามอันศักดิ์สิทธิ์ ความงามของการสืบเผ่าพันธุ์ และความงามทางการศึกษา คุณค่าทางจิตวิญญาณสามารถสรุปได้ดังนี้ ความกลมกลืนของธรรมชาติและมนุษย์ ความงามและความดี ความกลมกลืนของหยินและหยาง ความหมายอันลึกซึ้ง ความเป็นนิรันดร์ของชีวิต และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์

เป้าหมายการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วง

เนื่องจากเป็นงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่สำคัญของชาวจ้วง ผ้าไหมทอจ้วงจั้งจึงเป็นแหล่งข้อมูลและแรงบันดาลใจมากมายสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ซึ่งไม่ควรจำกัดอยู่เพียงแค่การตกแต่งเพื่อความสวยงามในอดีตเท่านั้น แต่ควรนำแนวคิดการออกแบบสมัยใหม่ บูรณาการอย่างสร้างสรรค์เข้ากับการออกแบบองค์ประกอบของผ้าไหมทอจ้วงเพื่อปรับปรุงคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงการวิจัยและวิเคราะห์เบื้องต้นนี้ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจั้งซึ่ง ผู้วิจัยได้สร้างแบบจำลองของแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงและใช้แบบจำลองนี้ออกแบบชุดผลิตภัณฑ์

1. แบบจำลองแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจิ้ง

ภาพที่ 3-24 แบบจำลองแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจิ้ง (หลิว จ้าน, 2024)

ผู้วิจัยสร้างแบบจำลองแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจิ้งแบบจำลองการออกแบบได้รับหลักการออกแบบด้านภาพลักษณ์ (Visualization) และการตกแต่ง (Decoration) โดยยึดตามลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของลวดลายผ้าไหมทอจิ้งจิ้งซี จากคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจิ้งจิ้งซี ทำให้ได้รับหลักการออกแบบด้านวิถีชีวิต (Lifestyle) วัยรุ่น (Young) กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnicity) และอารมณ์ความรู้สึก (Emotion) หลักการออกแบบทั้ง 6 ประการนี้สะท้อนให้เห็นในการแสดงออกถึงนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ชีวิตที่สวยงามและทำให้ผู้คนอบอุ่นหัวใจ วิธีการออกแบบโดยใช้หลักการออกแบบด้านภาพลักษณ์ วิถีชีวิต และวัยรุ่นคือ “วิธีการออกแบบ VLY” เพื่อตระหนักถึงการแสดงออกที่เป็นนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจิ้งวิธีการออกแบบโดยใช้หลักการออกแบบด้านการตกแต่ง กลุ่มชาติพันธุ์

และอารมณ์ความรู้สึกคือ “วิธีการออกแบบ DEE” เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการออกแบบของชีวิตที่ สบายงามและทำให้ผู้คนอบอุ่นหัวใจ ความสำคัญของแบบจำลองนี้คือการใช้วิธีการวิเคราะห์ทาง วิทยาศาสตร์ที่สมเหตุสมผลเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับนักวิจัยและพัฒนาในการสำรวจเส้นทางการ เปลี่ยนแปลง “การออกแบบ” ของงานหัตถกรรมผ้าไหมทอจ้วง

คุณลักษณะของแบบจำลองนี้คือ ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง “การออกแบบ” ของงาน หัตถกรรมผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิมของจิ้งซี นักออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหม ทอจ้วงสามารถเลือกวิธีการออกแบบที่เหมาะสมตามเป้าหมายการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยังสามารถใช้ หลักการออกแบบข้างต้นเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ วิธีการใช้มีดังนี้ เมื่อ ต้องการเพิ่มมูลค่าใหม่ที่สร้างสรรค์ให้กับผลิตภัณฑ์ สามารถใช้หลักการออกแบบ “ภาพลักษณ์” และ “อารมณ์ความรู้สึก” นั่นก็คือวิธี “VE” เมื่อต้องการให้ผลิตภัณฑ์เสริมความสวยงามให้กับชีวิต สามารถใช้หลักการออกแบบ “การตกแต่ง” และ “วิถีชีวิต” นั่นก็คือวิธี “DL” เมื่อต้องการปรับปรุง ความทันสมัยของผลิตภัณฑ์ สามารถใช้หลักการออกแบบ “กลุ่มชาติพันธุ์” และ “วัยรุ่น” นั่นก็คือวิธี “EY”

แบบจำลองนี้ได้แยกย่อยคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี ออกเป็นหลักการออกแบบที่แตกต่างกัน ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง “การออกแบบ” ของงาน หัตถกรรมผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิมของจิ้งซี และสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วง อันเป็นเอกลักษณ์ของจิ้งซีที่ตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียศาสตร์ของผู้บริโภคในปัจจุบันและ ตามทันยุคสมัย

2. เนื้อหาการออกแบบ

จากแบบจำลองแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงชุด ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงมี 4 รายการที่ได้รับการออกแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย กระเป๋าสตรี เครื่องนอน ผ้ากันเปื้อน และผ้าแขวนผนังจากเส้นใย ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ส่วนใหญ่ได้รับการ ออกแบบอย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วง จิ้งซี และผสมผสานกับความต้องการทางอารมณ์ของสตรีในแต่ละช่วง ผลิตภัณฑ์นี้คำนึงถึงความ ต้องการในด้านความรักของสตรีในแต่ละช่วงเวลาทั้งก่อนแต่งงาน ระหว่างแต่งงาน และหลังแต่งงาน เช่น ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับความรักก่อนแต่งงาน - กระเป๋าสตรี สินเดิมระหว่างแต่งงาน - เครื่องนอน และผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กในช่วงหลังแต่งงาน - ผ้ากันเปื้อน นอกจากนี้ เนื่องจากผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี เป็นศิลปะจากเส้นใยในท้องถิ่น จึงได้ขยายการออกแบบนวัตกรรมใหม่สำหรับการใช้งานในพื้นที่ ภายนอกอาคาร เช่น ผ้าแขวนผนังจากเส้นใย

แบบร่างการออกแบบผลิตภัณฑ์

1. แบบร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี

ตามธรรมเนียมแล้ว หญิงสาวชาวจ้วงในจิ่งซีจะทอกระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงเพื่อสื่อถึงความรักต่อคนที่ตนรัก กระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงอันงดงามนี้ไม่เพียงแต่สื่อถึงความรักเท่านั้น แต่กระบวนการผลิตยังสะท้อนถึงคุณลักษณะของสตรีอีกด้วย กระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงอาจกลายเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ชายในการเลือกคู่ครอง สตรีใช้ดอกเบญจมาศอันบริสุทธิ์และแน่วแน่เพื่อเปรียบเทียบกับตนเอง และแสดงคุณสมบัติอันยอดเยี่ยมของตนต่อคนรัก ดังนั้นกระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงจึงมักตกแต่งด้วยลวดลายดอกเบญจมาศและลวดลายอื่น ๆ แต่ในยุคปัจจุบันผู้ชายคือผู้ที่มีมอบของขวัญให้กับสตรี การออกแบบกระเป๋าสตรีด้วยลวดลายผ้าไหมทอจ้วงนั้น จึงสามารถใช้เป็นของขวัญล้ำค่าสำหรับผู้ชายยุคใหม่ที่มอบให้กับสตรีอันเป็นที่รักได้

แบบแผนที่ 1:

ใช้วิธีการออกแบบ DYE ออกแบบกระเป๋าสตรีที่สอดคล้องกับสุนทรียศาสตร์สมัยใหม่และสามารถใช้เป็นสัญลักษณ์แห่งความรักของชายและสตรีชาวจ้วงในยุคปัจจุบัน กระเป๋าสตรีนี้มีรูปร่างเหมือนลวดลายผ้าไหมทอจ้วงโดยผ่านการจำแนกและสร้างลวดลายเรขาคณิตและลวดลายสัตว์ขึ้นมาใหม่ การสร้างลวดลายขึ้นใหม่เพื่อใช้เป็นของประดับตกแต่งจะมีความหมายเกี่ยวข้องกับความรัก รูปทรงกระเป๋าดอกไม้ของสตรี เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อและการบูชาดอกไม้ของชาวจ้วงอย่างเต็มเปี่ยม ตลอดจนความปรารถนาที่จะมีความรักที่สวยงาม

ภาพที่ 3-25 ภาพร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี 1 (หลิว จ้าน, 2024)

แบบแผนที่ 2:

แนวคิดการออกแบบเหมือนกับแบบแผนที่ 1 และจะไม่อธิบายซ้ำในที่นี้

ภาพที่ 3-26 ภาพร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี 2 (หลิว จ้าน, 2024)

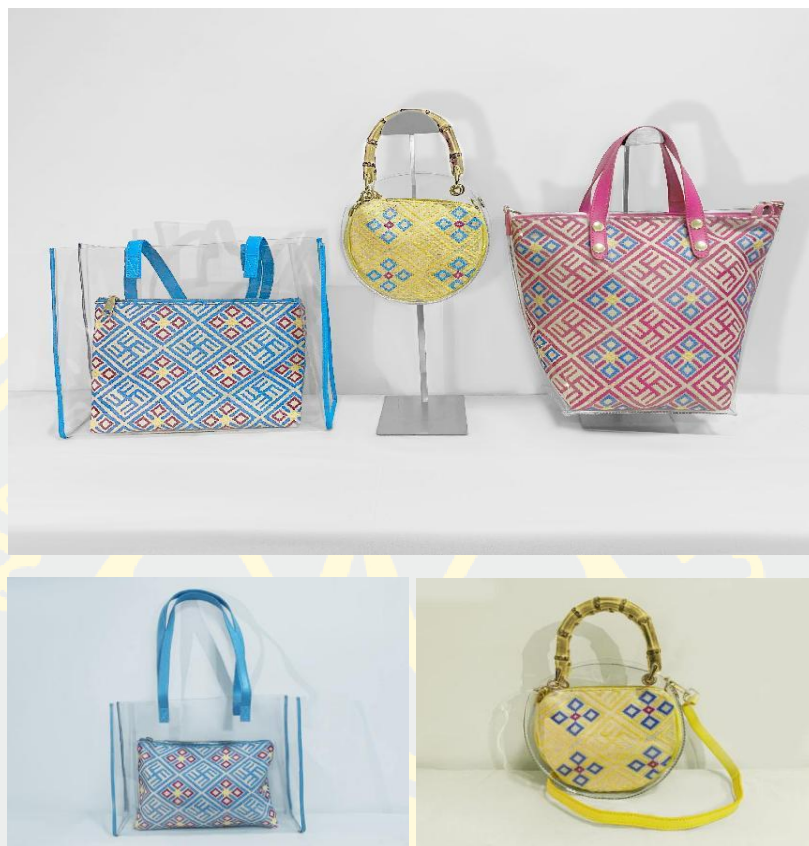
แบบแผนที่ 3:

ใช้วิธีการออกแบบ DEY เพื่อสร้างสรรค์กระเป๋าสะพายไหล่ กระเป๋าสะพายข้าง และ กระเป๋าถือตามลำดับ การออกแบบอิงตามรูปแบบของกระเป๋าแม่ลูก กระเป๋าแม่ทำจากวัสดุ PVC และกระเป๋าลูกทำจากผ้าไหมทอจิ้งและวัสดุหนัง ลายดอกเบญจมาศสวีตติกะ ได้รับการออกแบบใหม่เพื่อเปลี่ยนระดับความเข้มของสีผ้าไหมทอจิ้งแบบดั้งเดิม สร้างกระเป๋าสตรีอันมีเอกลักษณ์ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์จิ้งที่มีความร่วมสมัยและเน้นความเยาว์วัย

ภาพที่ 3-27 ภาพร่างการออกแบบกระเป๋าสตรี 3 (หลิว จ้าน, 2024)

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่าแบบแผนที่ 3 มีความเหมาะสมมากกว่า จึงตัดสินใจเลือกแบบแผนนี้สำหรับการออกแบบและผลิต ลายดอกเบญจมาศสวัสดิกะ มีลวดลายที่โดดเด่นและเป็นสัญลักษณ์ของเมืองจิ้งซี สามารถแสดงถึงความหมายเชิงสัญลักษณ์ ประการแรก รูปแบบของกระเป๋าสตรีแบบแม่ลูกนั้นแลดูมีเลเยอร์มากกว่า โดยส่วนตกแต่งของกระเป๋าถูกทำจากวัสดุธรรมชาติและทอโดยใช้เทคนิคการเย็บปักถักร้อยของสตรีแบบสองกระสวย แสดงความงามตามธรรมชาติและคุณค่าจิตวิญญาณความเป็นหนึ่งเดียวของมนุษย์และธรรมชาติของผ้าไหมทอจ้วงออกมาผ่านลวดลาย ประการที่สอง รูปแบบและโครงสร้างมีความเรียบง่ายมากยิ่งขึ้น ใช้ลวดลายเพื่อแสดงอารมณ์ของสตรี แสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณที่เปี่ยมไปด้วยความงามอันเรียบง่ายและความสุขสมอันดีงามของผ้าไหมทอจ้วงประการสุดท้ายคือ ส่วนตกแต่งของกระเป๋าถูกใช้องค์ประกอบ เพื่อสร้างความงามที่มีจังหวะจะโคน ในขณะเดียวกันก็สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของชาวจ้วงเกี่ยวกับดอกไม้เนิ่นย้าให้เห็นถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณที่แฝงอยู่และลึกซึ้งของผ้าไหมทอจ้วง

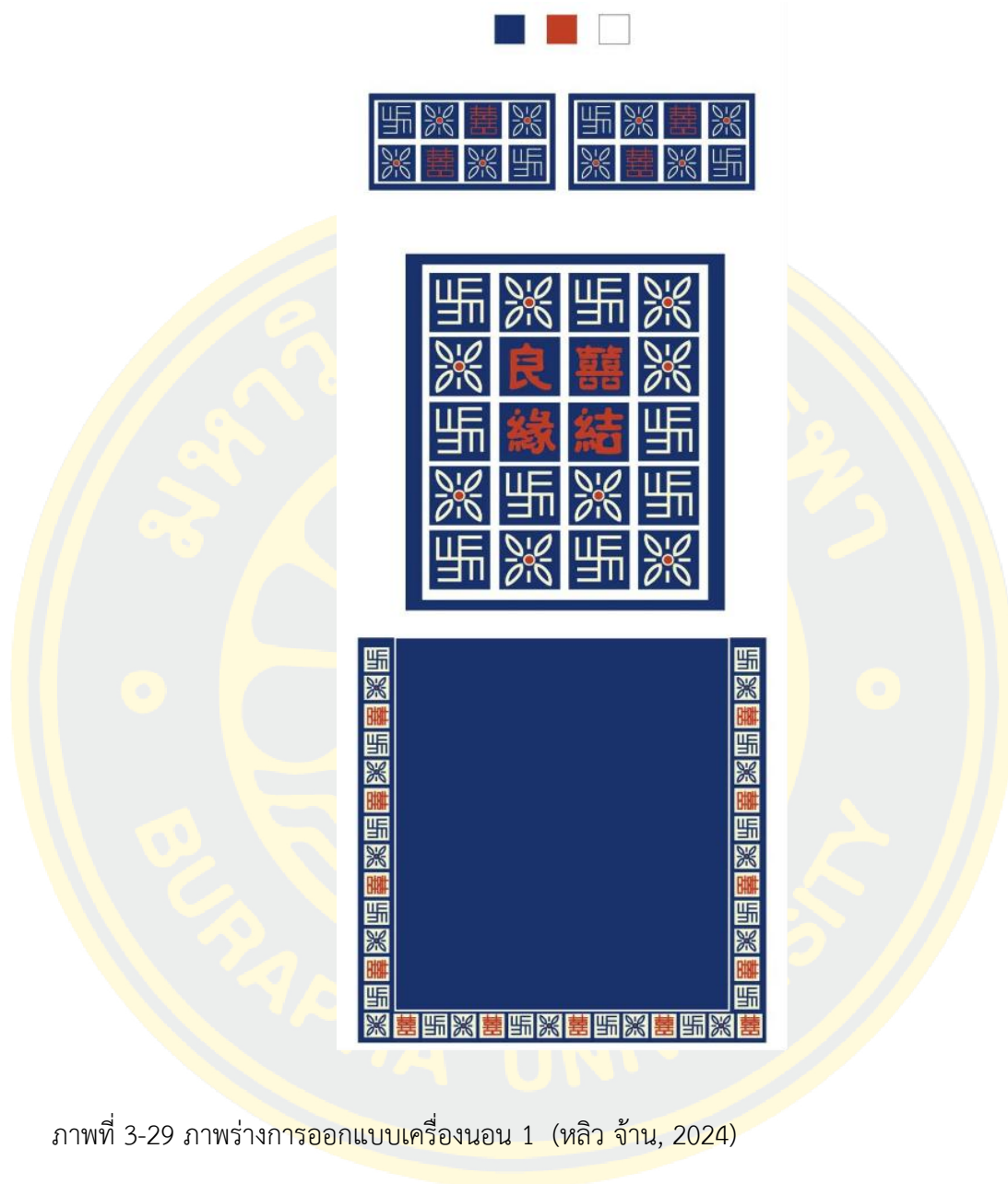
ภาพที่ 3-28 ผลงานกระเป๋าสตรีที่เสร็จสมบูรณ์ (หลิว จ้าน, 2024)

2. แบบร่างการออกแบบเครื่องนอน

ในช่วงการแต่งงาน ผ้าไหมหมทอขาวจ้วงเป็นสินเดิมที่สำคัญที่สุดที่สตรีขาวจ้วงในจังหวัดเชียงใหม่ให้ตนเอง ผ้าไหมแห่งความสุขมักมีลวดลายดอกเบญจมาศสวัสดิเกะ เสริมการตกแต่งด้วยลวดลายตัวอักษร “สี่” และลายกบ ซึ่งมีความหมายว่าสมความปรารถนา เป็นสิริมงคล และมีบุตรในเร็ววัน ดังนั้นเครื่องนอนที่มีลวดลายผ้าไหมทอขาวจ้วงจึงได้รับการออกแบบเพื่อสานต่อความรู้สึกของเจ้าสาวขาวจ้วง

แบบแผนที่ 1:

ใช้วิธีการออกแบบ VLEE ออกแบบเครื่องนอนที่เรียกว่า “คู่สร้างคู่สม” สามารถใช้เป็นอุปกรณ์จัดงานแต่งงานสำหรับขาวจ้วงในยุคใหม่ ลวดลายดอกเบญจมาศที่พบเห็นได้ทั่วไปในผ้าไหมแบบดั้งเดิมได้รับการออกแบบและตกแต่งใหม่ตามกฎของการรับรู้ทางสายตา ใช้เทคนิคการทำผ้าบาติกในท้องถิ่นที่เกือบสูญหายไปและใช้สีย้อมธรรมชาติในการย้อมเพื่อสร้างเครื่องนอนที่มีเอกลักษณ์ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ขาวจ้วงในจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 3-29 ภาพร่างการออกแบบเครื่องนอน 1 (หลิว จ๋าน, 2024)

แบบแผนที่ 2:

ใช้วิธีการออกแบบ DLYE แรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องนอนนี้ส่วนใหญ่มาจากวลี “ผีเสื้อรักดอกไม้” ในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม และลายผีเสื้อ ลายดอกไม้ ลายต้นไม้ในผ้าไหมทอชาวจ้วง ได้รับการออกแบบใหม่และผสมผสานกันเป็นลายความรัก “ผีเสื้อรักดอกไม้” ที่มีความร่วมสมัย เพื่อแสดงความรักระหว่างชายและหญิง

ภาพที่ 3-30 ภาพร่างการออกแบบเครื่องนอน 2 (หลิว จ้าน, 2024)

แบบแผนที่ 3:

ใช้วิธีการออกแบบ VLEE เครื่องนอนชุดนี้ได้แรงบันดาลใจจากความเชื่อเกี่ยวกับเทพธิดาดอกไม้ซึ่งสะท้อนผ่านลวดลายดอกเบญจมาศสวรรค์ิกะ ภายใต้แนวคิดเรื่องราว “เทพธิดาดอกไม้มอบบุตร” ซึ่งแสดงถึงความปรารถนาอันงดงามของผู้คนในการมีบุตรหลาน อีกทั้งยังเป็นการดึงดูดให้ผู้ชมเข้าใจวัฒนธรรมผ้าทอชาวจ้วงอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3-31 ภาพร่างการออกแบบเครื่องนอน 3 (หลิวิ จ้าน, 2024)

เมื่อเปรียบเทียบแล้ว สุดท้ายตัดสินใจเลือกแบบแผนที่ 3 สำหรับการออกแบบและผลิต ลวดลายตกแต่งของเครื่องนอนชุดนี้เต็มเปี่ยมไปด้วยเรื่องราว สะท้อนถึงความหลากหลายของ ลวดลายผ้าทอชาวจ้วง พร้อมทั้งถ่ายทอดความเชื่อในการเคารพบูชาดอกไม้ของชาวจ้วง อีกทั้งยังสื่อ ถึงความปรารถนาอันงดงามของผู้คนในการอวยพรและขอบุตรในงานมงคลสมรส กล่าวโดยละเอียด คือ การตกแต่งเครื่องนอนนั้นใช้รูปแบบสมมาตรเพื่อถ่ายทอดความงามที่สมบูรณ์แบบของผ้าไหมทอ จ้วงและคุณค่าทางจิตวิญญาณของความสัมพันธ์แบบหยินและหยางผ่านสัญลักษณ์หยินหยาง การตัด กันระหว่างสีน้ำเงินและสีขาว และองค์ประกอบรูปไปทั่วทั้งของปลอกหมอน โดยนำรูปแบบดอก เบญจมาศ รูปแบบสัตว์ตีกะ รูปแบบดวงอาทิตย์ รูปแบบเมฆและฟ้าร้อง ฯลฯ มาใช้โดยตรง และ ผสมผสานกับความเชื่อเกี่ยวกับเทพธิดาดอกไม้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความงามอันคลาสสิกของผ้าไหมทอ จ้วงและคุณค่าทางจิตวิญญาณของอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ผ่านการออกแบบลวดลายเรื่องราวของเทพธิดา ดอกไม้ ถ่ายทอดแนวคิดความศรัทธาในการสืบเผ่าพันธุ์ ถ่ายทอดแนวคิดของการที่ “ดอกไม้ให้เมล็ด เมล็ดให้ดอกไม้” และเน้นย้ำถึงความงามแห่งความอุดมสมบูรณ์ ความงามอันศักดิ์สิทธิ์ และคุณค่า ทางจิตวิญญาณอันเป็นนิรันดร์ของผ้าไหมทอจ้วง

ภาพที่ 3-32 ผลงานเครื่องนอนที่เสร็จสมบูรณ์ (หลิว จ้าน, 2024)

3. แบบร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน

ในช่วงการเลี้ยงดูลูก สตรีชาวจ้วงในจิ่งซีจะทำเสื้อผ้าจากผ้าไหมทอจ้วงให้ลูก ๆ และยายของเด็กจะมอบเปื้อนเด็กที่ทำจากผ้าไหมทอจ้วงให้ในวันครบรอบ 100 วัน โดยสายของเปื้อนมักจะตกแต่งด้วยลวดลายพระอาทิตย์ ฯลฯ เพื่อหวังว่าจะได้รับพรจากเทพเจ้าแห่งดวงอาทิตย์ ขจัดโรคร้ายไข้เจ็บให้กับเด็ก และคุ้มครองเด็กให้เจริญเติบโตอย่างแข็งแรง ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงเพื่อการเลี้ยงดูบุตรเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนสองรุ่นและสะท้อนถึงความรักของแม่ ดังนั้นชุดผ้ากันเปื้อนจากผ้าไหมทอจ้วงจึงได้รับการออกแบบเพื่อสานต่อความรักของแม่ชาวจ้วงมีต่อลูก

แบบแผนที่ 1:

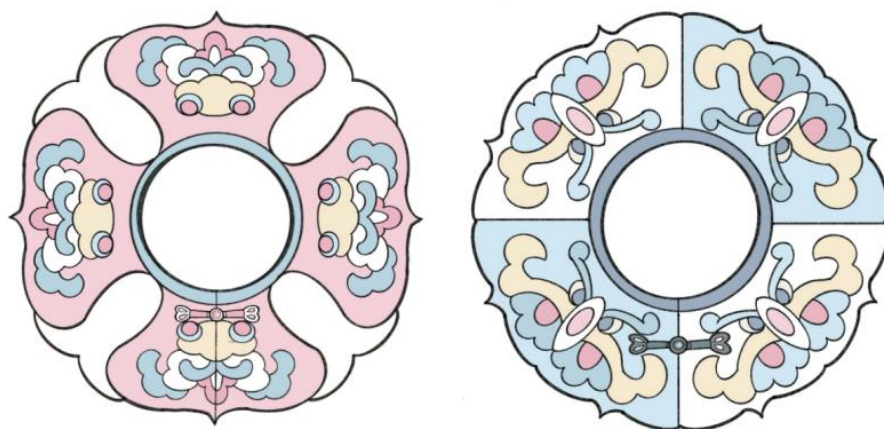
ผ้ากันเปื้อนได้รับการออกแบบในรูปแบบของ “ดอกไม้ที่อยู่ภายในดอกไม้” โดยใช้วิธีการออกแบบ VLEE ซึ่งสืบทอดปัจจัยด้านความรักในครอบครัวของผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซี ผ้ากันเปื้อนนี้นำรูปทรงและลวดลายผ้าไหมทอจ้วงมาใช้อย่างสร้างสรรค์ ผู้คนมักพูดว่าเด็ก ๆ คือดอกไม้ของมาตุภูมิ เมื่อสวมผ้ากันเปื้อนสไตล์ผ้าไหมทอจ้วงจะรู้สึกเหมือนอยู่ท่ามกลางดอกไม้และเด็ก ๆ ดูราวกับเป็นดอกไม้ที่สวยงามที่สุด ซึ่งเป็นการสร้างแนวคิดทางศิลปะที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับ “ดอกไม้ที่อยู่ภายในดอกไม้” สะท้อนให้เห็นถึงความเคารพและความชื่นชมในดอกไม้ของชาวจ้วงและสานต่อลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่นำมาซึ่งความปรารถนาดีเพื่อความสงบสุขและเป็นสิริมงคล การออกแบบผ้ากันเปื้อนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็กแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และยังเป็นการเสริมสร้างอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์อีกด้วย

ภาพที่ 3-33 ภาพร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน 1 (ทลิว จ้าน, 2024)

แบบแผนที่ 2:

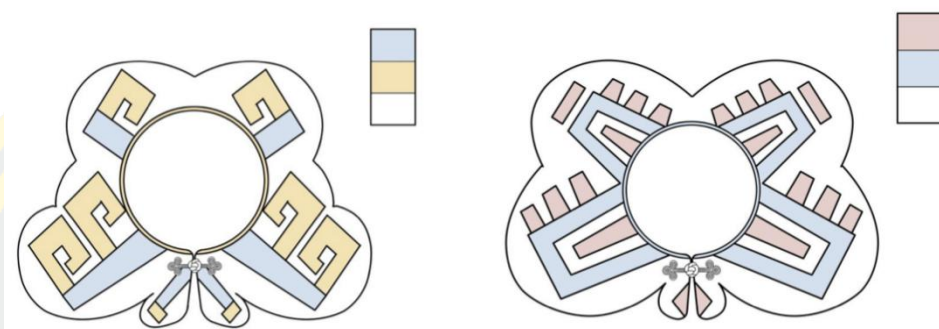
ใช้วิธีการออกแบบ VLE เพื่อแยกลายกบและลายผีเสื้อของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี และใช้วิธีการจัดองค์ประกอบแบบต่อเนื่องสีด้านเพื่อรูปทรงที่สมบูรณ์แบบและครบถ้วน สีเส้นที่สดใสของผ้าไหมทอจ้วงและเทคนิควิทยาศาสตร์ทางศิลปะ ชวนให้ผู้บริโภคถึงความทรงจำทางอารมณ์ความรู้สึก

ภาพที่ 3-34 ภาพร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน 2 (ทลิว จ้าน, 2024)

แบบแผนที่ 3:

ใช้วิธีการออกแบบ VLE ซึ่งแตกต่างจากแบบแผนที่ 2 คือ ใช้ลายผีเสื้อหรือลายค้างคาวเพียงลายเดียวในการสร้างแบบจำลองและตกแต่ง ซึ่งเปลี่ยนระดับความเข้มของสีเดิมของผ้าไหมทอจิ้งโดยใช้โทนสีอ่อนเพื่อให้ตอนใช้งานผู้บริโภคสามารถมองเห็นได้ง่ายขึ้นว่าผ้ากันเปื้อนสะอาดหรือไม่

ภาพที่ 3-35 ภาพร่างการออกแบบผ้ากันเปื้อน 3 (หลิว จ้าน, 2024)

เมื่อเปรียบเทียบแล้ว สุดท้ายตัดสินใจใช้แบบแผนที่ 2 ในการออกแบบและผลิต ผ้ากันเปื้อนผืนนี้มีการตกแต่งที่น่ารักเหมาะสำหรับเด็ก มีสีสันสดใสและผสมผสานระหว่างโทนสีร้อนและเย็นอย่างลงตัว อีกทั้งยังมีการออกแบบที่โดดเด่นเป็นชิ้นส่วนที่ชัดเจน ทำให้เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการผลิตด้วยเทคนิคการเย็บต่อผ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสกัดความหมายเชิงสัญลักษณ์ของลวดลายการสื่อถึงความหมายของคำว่า “วาสนา” ผ่านการอธิษฐานขอให้เทพเจ้าคุ้มครอง และการรวบรวมความงามโดยนัยและคุณค่าทางจิตวิญญาณที่ลึกซึ้งของผ้าไหมทอจิ้งการผสมผสานแนวคิดเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวจิ้งและนำมาผสมผสานกับความหมายเบื้องหลังของลวดลายเกี่ยวกับการสืบเผ่าพันธุ์ แสดงให้เห็นความงามอันศักดิ์สิทธิ์ ความงามแห่งความอุดมสมบูรณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณอันเป็นนิรันดร์ของชีวิตผ้าไหมทอจิ้งการใช้ลวดลายที่เหมาะสมพร้อมองค์ประกอบที่สมบูรณ์ผสมผสานกับการใช้สัญลักษณ์หยินและหยาง เน้นย้ำถึงความงามที่สมบูรณ์แบบ ความงามตามจังหวะและความกลมกลืนของหยินและหยางของผ้าลายจิ้ง

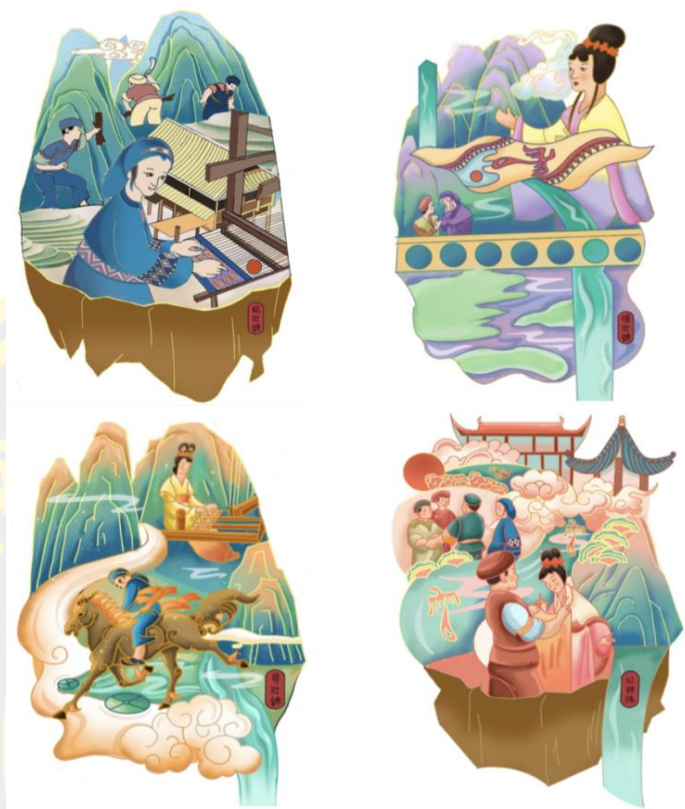
ภาพที่ 3-36 ผลงานผ้ากันเปื้อนที่เสร็จสมบูรณ์ (หลิว จ้าน, 2024)

4. แบบร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย

ในช่วงที่ดูแลครอบครัว สตรีชาวจ้วงในจิ่งซีไม่เพียงแต่ทอเสื้อผ้าด้วยผ้าไหมทอจ้วงให้คนในครอบครัวเท่านั้น แต่ยังทอผ้าแขวนผนังด้วยผ้าไหมทอจ้วงอีกด้วย ลวดลายมงคลต่าง ๆ ที่ประดับผนังสื่อถึงความโชคดี ความสุข ความอึดอ้อมใจ และแสดงถึงความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น ชุดผ้าแขวนผนังผ้าไหมทอจ้วงจึงได้รับการออกแบบมาเพื่อสื่อถึงการแสวงหาความสวยงามและจิตวิญญาณเชิงบวกของชาวจ้วง

แบบแผนที่ 1:

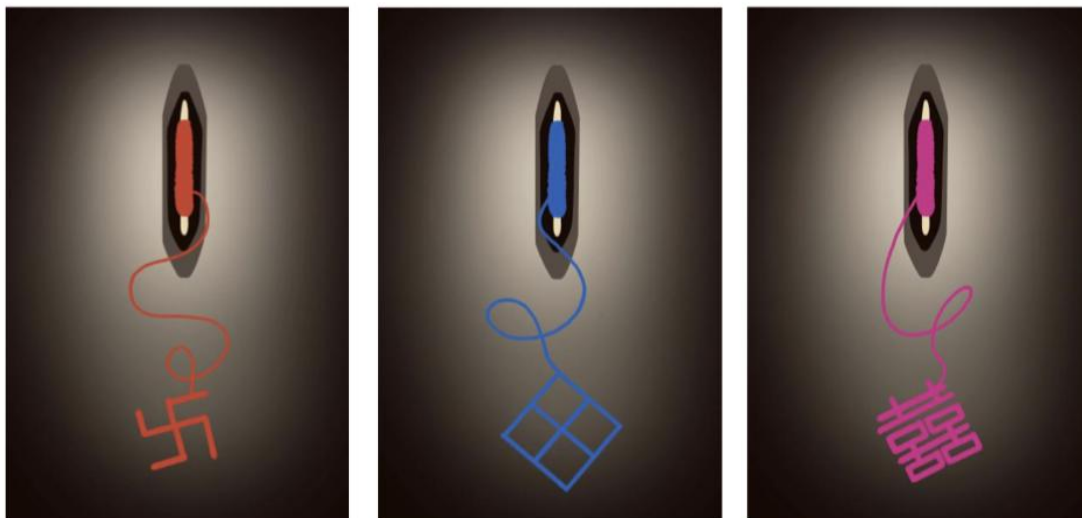
ใช้วิธีการออกแบบ VDE โดยนำนิทานพื้นบ้านของชาวจ้วงในจิ่งซีเรื่อง “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง” มาออกแบบลวดลายภาพและนำเสนอในรูปแบบของการ์ตูน ผู้วิจัยแบ่งเนื้อเรื่องเป็น 4 ฉาก คือ การทอผ้าไหมทอจ้วงการย้อมผ้าไหมทอจ้วงการตามหาผ้าไหมทอจ้วงและการสร้างความสัมพันธ์จากผ้าไหมทอจ้วงโดยยึดเอาความรักระหว่างชายกับหญิงเป็นหลัก และมีผ้าไหมทอจ้วงเป็นตัวเชื่อมโยง แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณที่ขยันหมั่นเพียรและกล้าหาญของชาวจ้วง การนำนิทานพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์กับการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใยไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มเรื่องราวของผลิตภัณฑ์เท่านั้น แต่ยังช่วยให้ผู้บริโภคเข้าใจความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีอีกด้วย

ภาพที่ 3-37 ภาพร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย 1 (หลิว จ้าน, 2024)

แบบแผนที่ 2:

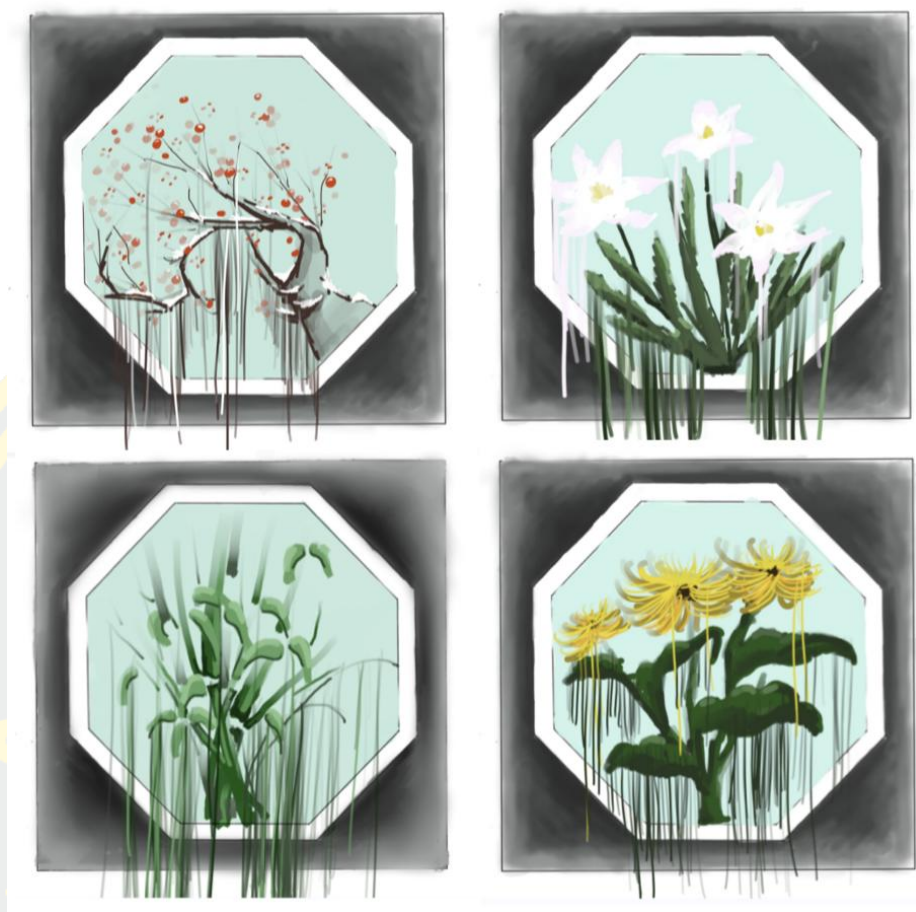
ใช้วิธีการออกแบบ DYE โดยเลือกเครื่องมือ (กระสวย) และลวดลายตัวอักษรของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี (ลายส่วสติกะ ลายตัวอักษรเถียน ลายตัวอักษรสี่) ผสมผสานเข้ากับการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย เส้นด้ายและลวดลายหลากสีเส้นที่ตัดกันกับพื้นหลังสีเทา ซึ่งดูเหมือนว่าจะแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์อันวิฤตของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีนั้น ทำให้ผู้บริโภครู้สึกเห็นอกเห็นใจและเกิดความคิดถึง และยังเป็นการสอนให้ผู้คนรักษางานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของผ้าไหมทอจ้วงอีกด้วย

ภาพที่ 3-38 ภาพร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย 2 (หลิว จ้าน, 2024)

แบบแผนที่ 3:

ใช้วิธีการออกแบบ DYE จากการออกแบบอย่างสร้างสรรค์ของลวดลายสีบุรุษแห่งมวลบุปผา (เหมย กล้วยไม้ ไม้ เบญจมาศ) บนผ้าไหมทอจิ้งจั้งซีและการเข้ากันกับลายฉลุบนหน้าต่างแบบจีนคลาสสิก ผนังสีเทาที่ตัดกันอย่างชัดเจนกับทิวทัศน์หลากสีส้นนอกหน้าต่าง และการนำเส้นด้ายบางส่วนแขวนย้อยออกมาตามใจชอบ เป็นการสร้างความรู้สึกอิสระและเรียบง่ายให้กับภาพวาดจินตนาการที่ผ้าแขวนผนังจากเส้นใยนี้เหมาะสำหรับการตกแต่งบ้านสไตล์จีน ลวดลายสีบุรุษแห่งมวลบุปผาแสดงถึงจิตวิญญาณทั้งสี่และสะท้อนถึงการแสวงหาความประพุดิต้านศีลธรรมอันสูงส่งและบุคลิกภาพอันงดงามของชาวจิ้งจั้ง ตัวอย่างเช่น ดอกเหมยเป็นตัวแทนของความอูตสาหะและจิตวิญญาณอันแน่วแน่ กล้วยไม้เป็นตัวแทนของความบริสุทธิ์ ความสง่างาม และความไม่สนใจต่อชื่อเสียงเงินทอง ต้นไม้เป็นตัวแทนของความอ่อนน้อมถ่อมตนและความเที่ยงตรง ดอกเบญจมาศเป็นตัวแทนของความสงบ ความสันโดษ และไม่คิดแก่งแย่งผู้ใด

ภาพที่ 3-39 ภาพร่างการออกแบบผ้าแขวนผนังจากเส้นใย 3 (หลิว จ้าน, 2024)

เมื่อเปรียบเทียบแล้ว สุดท้ายได้ตัดสินใจเลือกแบบแผนที่ 1 ในการออกแบบและผลิต ผ้าแขวนผนังผืนนี้มีแนวคิดมาจากเรื่องเล่าพื้นบ้านของผ้าทอชาวจ้วงเป็นหลัก โดยนำเสนอผ่านวิธีสื่อ อารมณ์อย่างลึกซึ้ง ผสมผสานลวดลายผ้าทอชาวจ้วงและองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของเมืองจิ้งซี อย่างกลมกลืน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ประการแรก เป็นการสืบ ต่อสืบทอดวิถีชีวิตอันงดงามสดใสของผ้าไหมทอจ้วงและความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรัก และชีวิตที่สวยงามในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้รับการสกัดออกมาเพื่อรวบรวมความงดงามของผ้าไหมทอ จ้วงและคุณค่าทางจิตวิญญาณของสีส้มความงามที่สดใสและความดีมีคุณธรรม ประการที่สอง สืบทอดวิธีการแสดงออกโดยนัยของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงและนำนิทานพื้นบ้านเรื่อง “ผ้าไหมทอจ้วง ผืนหนึ่ง” แบ่งออกเป็น 4 ฉาก ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะนิสัยขยันขันแข็งและเรียบง่ายของชาวจ้วง ความเคารพในความงาม ความสามารถในการเรียนรู้ ความดีอัน และคุณค่าของมิตรภาพ ตามลำดับ โดยเน้นย้ำถึงความงามทางการศึกษาและคุณค่าทางจิตวิญญาณโดยนัยอันล้ำลึกของผ้าไหมทอจ้วง

ภาพที่ 3-40 ผลงานผ้าแขวนผนังจากเส้นใยที่เสรีจสมบูรณ์ (หลิว จ้าน, 2024)

สรุป : ผ้าทอจ้วงแห่งเมืองจิ้งซีมีคุณค่าทางความงามและจิตวิญญาณที่ลึกซึ้ง อีกทั้งยังสะท้อนถึงเสน่ห์เฉพาะของสตรีชาวจ้วง ซึ่งสตรีในชุมชนจ้วงดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมและเสริมสร้างคุณค่าความงามของผ้าทอจ้วงทั้งในด้านความคิดสร้างสรรค์และสัญลักษณ์ผ่านขนบธรรมเนียมการทอผ้า งานหัตถศิลป์ ความคิดสร้างสรรค์ และจิตวิญญาณของสตรี นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนาและเสริมสร้างคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าทอจ้วงผ่านความใฝ่ฝันในชีวิตสมรส ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี การยอมรับในกลุ่มชาติพันธุ์ บรรทัดฐานทางจริยธรรม และการเรียนรู้ โดยผสมผสานกับความต้องการทางอารมณ์ของสตรีในแต่ละช่วงวัย จึงได้ออกแบบและคัดเลือกผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วง 4 กลุ่ม ได้แก่ กระเป๋าสตรี เครื่องนอน ผ้านักปั่น และผ้าแขวนผนัง ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานสำหรับการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงในต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากผ้าทอพื้นเมืองจ้วง

ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีเต็มไปด้วยคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณอันล้ำค่า และส่งกลิ่นอายของความเป็นสตรีอันเป็นเอกลักษณ์ ทั้งยังมีบทบาทเกี่ยวข้องกับสตรีในแต่ละช่วงเวลาไปตลอดชีวิต เช่น ก่อนแต่งงาน ระหว่างแต่งงาน หลังแต่งงาน และเมื่อเธอเป็นแม่บ้านแม่เรือน อ้างอิงตามแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงที่สร้างขึ้นในบทก่อนหน้า ผสมผสานประเพณีและอารมณ์ความรู้สึกของสตรีจ้วงในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต เราจึงได้ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ด้วยผ้าไหมทอจ้วงมาตอบสนองความต้องการเหล่านี้ เพื่อให้บรรลุการสืบทอดและพัฒนาคุณค่าความงามและจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซี

ระยะคบหาก่อนแต่งงาน

1. ประเพณีการมอบผ้าไหมทอจ้วงเป็นสัญลักษณ์ของความรัก

ในวัฒนธรรมจ้วงดั้งเดิมของจิ้งซี คู่รักในช่วงการออกเดทจะมอบสิ่งของอันเป็นสัญลักษณ์แห่งความรักที่ทำจากผ้าไหมทอจ้วงให้กัน เช่น ลูกบอลแพรปัก ผ้าเช็ดหน้า เข็มขัด ผ้าพันคอ กระเป๋า และจี้แขนต่าง ๆ โดยทั่วไปสิ่งของเหล่านี้มักทอด้วยลวดลายที่สื่อถึงความรักและอนาคตที่สดใส เช่น ลวดลายดอกไม้และผีเสื้อบนกระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงซึ่งสื่อถึงความรัก เนื่องจากสิ่งของเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางสื่อสารความรู้สึก จึงกลายมาเป็นสัญลักษณ์ของความรักระหว่างทั้งสองคน ประเพณีนี้เป็นข้อตกลงโดยปริยาย ซึ่งไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นว่าทั้งสองคนมีความสามัคคีกันเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงการพึ่งพาความรัก ความมุ่งมั่น และชีวิตที่ดีในวัฒนธรรมของชาวจ้วงอีกด้วย

ภาพที่ 4-1 สาวชาวจ้วงมอบลูกบอลแพรปักจากผ้าไหมทอจ้วงให้แก่หนุ่มน้อย
(<https://image.so.com/view>)

ภาพที่ 4-2 กระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิม (หลิว จ้าน, 2024)

2. หลักการออกแบบ DEY

หลักการออกแบบ DEY ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ การตกแต่ง (Decoration) ความเป็นชาติพันธุ์ (Ethnicity) ความทันสมัยและเยาว์วัย (Young) ยกตัวอย่างกระเป๋าสตรีจากผ้าไหมทอจ้วงที่การตกแต่งส่วนใหญ่เน้นไปที่การฟื้นฟูรูปแบบและสีสันทองผ้าจ้วง การสร้างอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ที่ถูกสะท้อนอยู่ในงานฝีมือผ้าไหมทอจ้วง ทั้งลวดลาย สุนทรียศาสตร์และคุณค่าทางจิตวิญญาณ ความเยาว์วัยสะท้อนให้เห็นในการออกแบบกระเป๋า การเลือกใช้สี และการใช้วัสดุที่ทันสมัย

3. รูปแบบการออกแบบ

กลุ่มเป้าหมายของผลิตภัณฑ์นี้คือหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงาน สามารถใช้เป็นของขวัญให้กับชายหนุ่มเพื่อแสดงความรักได้ รูปแบบการออกแบบโดยรวมจึงมุ่งเน้นความทันสมัยและเหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ รายละเอียดมีดังนี้

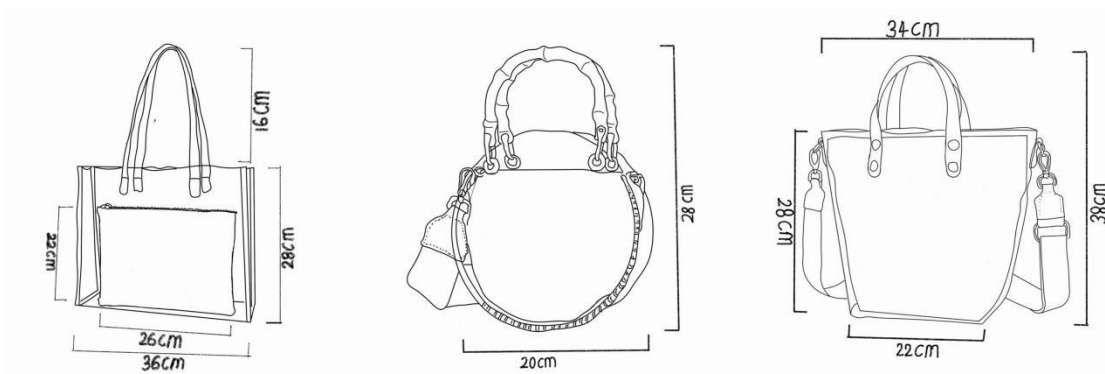
3.1 การออกแบบรูปทรง

ได้ออกแบบกระเป๋าทั้งหมด 3 รูปแบบ ได้แก่ กระเป๋าถือ กระเป๋าสะพายไหล่ และกระเป๋าสะพายเฉียง โดยใช้รูปแบบคลาสสิกที่มีเส้นสายเรียบง่าย มีความสลิ้นไหล และสัดส่วนที่สมดุล ทั้งยังนำเสนอความมีมิติผ่านการออกแบบในลักษณะกระเป๋าชุดคู่กระเป๋าถือ โครงสร้างของกระเป๋าใช้เส้นตรงเป็นหลัก มีรูปทรงสี่เหลี่ยมที่สมมาตร ให้ความรู้สึกเรียบง่ายและเป็นระเบียบ สื่อถึงความมั่นคงและความงามที่มีความสมดุล

กระเป๋าสะพายไหล่ โครงสร้างของตัวกระเป๋าประกอบด้วยเส้นโค้ง โดยเส้นสายทั้งหมดเชื่อมต่อกันอย่างกลมกลืน ทำให้ตัวกระเป๋าเกิดรูปทรงกลมสมบูรณ์ สื่อถึงความสมานฉันท์และความงามอันสมบูรณ์แบบ

กระเป๋าสะพายเฉียง ส่วนบนของกระเป๋ามีความกว้างมากเป็นพิเศษ เพื่อรองรับสิ่งของขนาดใหญ่ได้อย่างเพียงพอ ส่วนด้านล่างค่อย ๆ แคบลง จนเกิดโครงสร้างแบบทรงสี่เหลี่ยมคางหมูกลับหัว สร้างความรู้สึกที่มีพลังและความทันสมัย

การออกแบบแต่ละรูปแบบจึงไม่เพียงเน้นการใช้งาน แต่ยังสะท้อนถึงความงามทั้งในแง่ความสมดุลและความกลมกลืน อีกทั้งยังตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

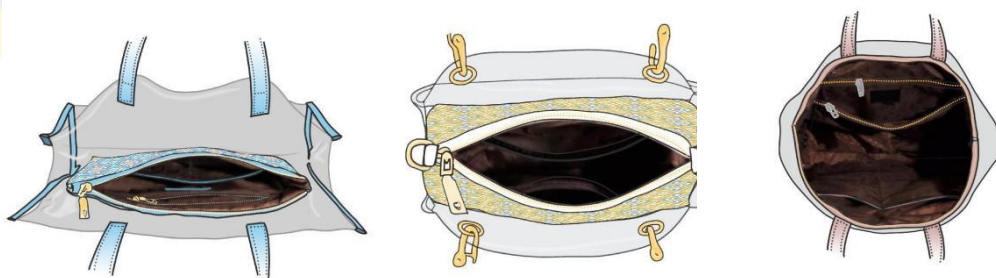
กระเป๋าถือ

กระเป๋าสะพายไหล่

กระเป๋าสะพายเฉียง

ภาพที่ 4-3 แบบร่างการออกแบบรูปทรงกระเป๋า (หลิว จ้าน, 2024)

กระเป๋าทั้งใบใหญ่และใบเล็กสามารถใช้เก็บสิ่งของได้ โดยกระเป๋าใบเล็กมีการออกแบบช่องใส่ของและช่องซิปที่ซ่อนอยู่ภายในตัวของกระเป๋า ส่วนกระเป๋าสะพายเฉียงมีช่องกลางที่แบ่งพื้นที่สำหรับจัดเก็บสิ่งของให้เป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน

ภาพที่ 4-4 การออกแบบพื้นที่ภายในกระเป๋าสตรี (หลิว จ้าน, 2024)

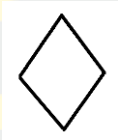

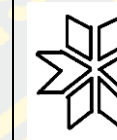
3.2 การคัดเลือกและสร้างสรรค์ลวดลายผ้าทอจ้วงแบบใหม่

สำหรับการตกแต่งลวดลายบนกระเป๋าสตรีผ้าทอจ้วง ได้เลือกใช้ลวดลายดอกเบญจมาศ ที่มีรูปทรงคล้ายเครื่องหมายสวัสดิกะ โดยนำมาสร้างสรรค์ใหม่ พร้อมทั้งดึงความหมายเชิงสัญลักษณ์ ที่สะท้อนอารมณ์และคุณค่าของสตรีชาวจ้วง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์และค่านิยมที่แฝงในงานหัตถศิลป์นี้

(1) การวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ลวดลายดอกเบญจมาศใหม่ในเชิงสัญลักษณ์

ลวดลายดอกเบญจมาศมีลักษณะทางสัญลักษณ์ที่ใช้รูปทรงสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดเป็น องค์ประกอบหลัก โดยเส้นโค้งหักมุมที่เรียงตัวในลักษณะรัศมีถูกนำมาใช้แทนกลีบดอก จากนั้นซ้อน ชั้นและเพิ่มรายละเอียดจนเกิดลวดลายที่สมมาตรแบบรัศมีหลายทิศทาง และมีความคล้ายสี่เหลี่ยม ข้าวหลามตัดที่มีความสมบูรณ์แบบ รูปทรงนี้มีลักษณะสื่อถึงความสูงส่ง ความบริสุทธิ์ ความงาม และความ เป็นสิริมงคล ซึ่งสอดคล้องกับเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายของกระเป๋าสตรีที่ต้องการสื่อถึงความ สง่างามและคุณค่าของสตรีในเชิงสัญลักษณ์

ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ลักษณะสัญลักษณ์ของลวดลายดอกเบญจมาศ (หลิว จ้าน, 2024)

ชื่อ ลวดลาย	ภาพ ประกอบ	การแยก ลักษณะ	ลักษณะ ขอบนอก	ลักษณะ เชิงเส้น ภายใน	ลักษณะ ทิศทาง	ลักษณะ เฉพาะส่วน	ความหมาย ทางอารมณ์ ของสตรี
ลวดลาย ดอก เบญจมาศ							ความมั่นคง ความบริสุทธิ์ ความงามและ ความเป็น มงคล

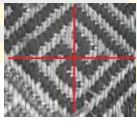
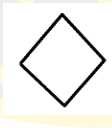
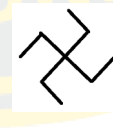
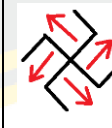
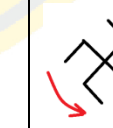
การใช้แนวคิดเชิงนามธรรมในการสร้างสรรค์ลวดลายดอกเบญจมาศใหม่ คือการสกัด และสรุปลักษณะสำคัญของลวดลายต้นแบบอย่างระเอียดและครบถ้วน จากนั้นนำรูปทรงเรขาคณิตมา ใช้ในการแสดงออกถึงลวดลายในรูปแบบนามธรรม เพื่อให้การออกแบบใหม่มีความสมบูรณ์มากที่สุด ในกระบวนการแปลงรูปนี้จะมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงรูปทรงของกลีบดอก โดยใช้การจัดเรียงกลีบ ที่หมุนรอบศูนย์กลางอย่างสมมาตร เริ่มต้นจากกลีบดอก 16 กลีบ ค่อยๆ ลดจำนวนลงเป็น 12 กลีบ และสุดท้ายลดลงเหลือ 4 กลีบ กลีบที่ซ้อนกันโดยตรงกลางจะถูกแทนที่ด้วยเส้น เพื่อให้ลวดลายมีความ เรียบง่ายและกระชับมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4-2 กระบวนการสร้างสรรค์ลวดลายดอกเบญจมาศแบบใหม่ (หลิว จ๋าน, 2024)

ชื่อลวดลาย	ภาพประกอบ	การตั้ง ลวดลาย	การดัดแปลง ลวดลาย 1	การดัดแปลง ลวดลาย 2	การสร้างสรรค์ ลวดลายแบบ ใหม่
ลวดลาย ดอก เบญจมาศ					

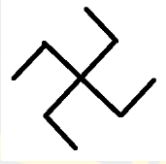
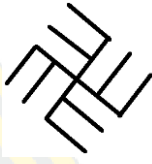
(2) การวิเคราะห์ลักษณะสัญลักษณ์ของลวดลายสวัสดิกะและการสร้างสรรค์แบบใหม่
ลักษณะสัญลักษณ์ของลวดลายสวัสดิกะ คือ สัญลักษณ์ “卐” ที่หันออกไปทางเปิด
และหมุนไปในทิศทางทวนเข็มนาฬิกา โดยทั้งสองจะยื่นออกไปข้างนอก ซึ่งมีความหมายทาง
สัญลักษณ์เกี่ยวกับความเป็นมงคล ความสวยงามที่ดี และความสุขอันยั่งยืน

ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์ลักษณะสัญลักษณ์ของลวดลายสวัสดิกะ (หลิว จ๋าน, 2024)

ชื่อ ลวดลาย	ภาพ ประกอบ	การแยก ลักษณะ	ลักษณะ ขอบนอก	ลักษณะ เชิงเส้น ภายใน	ลักษณะ ของช่อง เปิด	ลักษณะ ทิศทาง	ความหมายทาง อารมณ์ของสตรี
ลวดลาย สวัสดิกะ							ความเป็นสิริ มงคลดีงามและ ความสุขความ สมบูรณ์แบบ

ลวดลายสวัสดิกะเป็นลวดลายที่มีความเรียบง่ายเป็นเอกลักษณ์ สำหรับการสร้างสรรค์
ใหม่ของลวดลายนี้ ได้มีการดำเนินการโดยคงรูปทรงเดิมและเพิ่มเส้นตรงที่ตำแหน่งกลางของทั้ง 4
ขอบที่เปิดออก การดัดแปลงนี้ไม่เพียงแต่รักษาทิศทางดั้งเดิมของลวดลาย แต่ยังทำให้รูปทรงมีความ
สมบูรณ์และกลมกลืนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การจับคู่ลวดลายนี้กับลวดลายดอกเบญจมาศที่ได้รับการ
สร้างสรรค์ใหม่ยังทำให้เกิดความสอดคล้องกันในแง่ของการออกแบบและความหมายทางสัญลักษณ์

ตารางที่ 4-4 กระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ของลวดลายสวัสดิกะ (หลิว จ้าน, 2024)

ชื่อลวดลาย	ภาพประกอบ	การดัดลวดลาย	การสร้างสรรค์ลวดลายแบบใหม่
ลวดลาย สวัสดิกะ			

(3) การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างและกระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ในการผสมผสาน

ลวดลาย

ลวดลายผ้าทอแบบลายดอกเบญจมาศร่วมกับลายสวัสดิกะของเมืองจิ้งซี มักใช้โครงสร้างรูปทรงข้าวหลามตัดที่ประกอบขึ้นจากลวดลายสวัสดิกะ (卐) ซึ่งภายในตกแต่งด้วยลายดอกเบญจมาศที่เรียงซ้อนต่อเนื่องกัน ส่งผลให้เกิดความงามที่มีความสอดคล้องและความกลมกลืนในเชิงศิลปะ โดยทั่วไป ลายดอกเบญจมาศมักทำหน้าที่เป็นลวดลายหลัก ขณะที่ลายสวัสดิกะทำหน้าที่เป็นลวดลายรอง ซึ่งใช้เป็นโครงสร้างรูปทรงข้าวหลามตัดล้อมรอบลายดอกเบญจมาศในรูปแบบซ้อนต่อเนื่องกัน

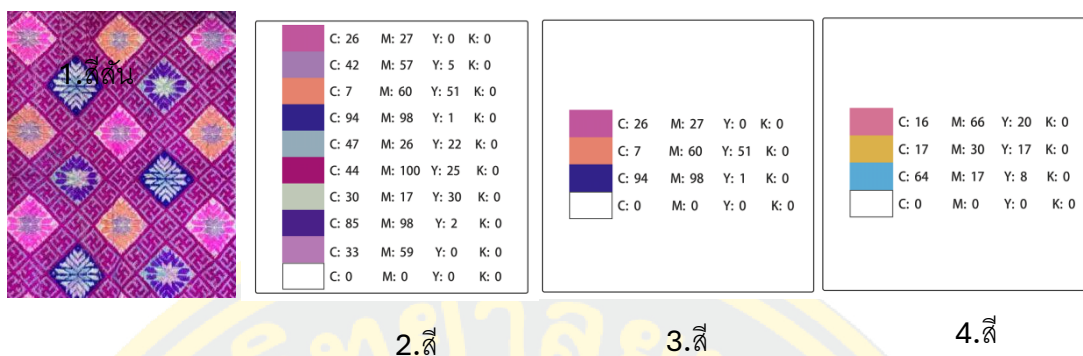
ในการออกแบบใหม่ ผู้วิจัยยังคงรักษาโครงสร้างดั้งเดิมไว้ แต่ได้ทำการลดทอนรายละเอียดให้มีความเรียบง่ายมากขึ้น โดยปรับให้โครงสร้างรูปทรงข้าวหลามตัดมีขนาดเท่ากันและเรียงตัวในแนวขนาน นอกจากนี้ ได้ผสมลวดลายสวัสดิกะที่เคยทำหน้าที่เป็นโครงสร้างเข้ากับลวดลายดอกเบญจมาศในลักษณะที่ไม่มีการแบ่งลำดับความสำคัญของลวดลาย พร้อมทั้งจัดเรียงในรูปแบบซ้อนต่อเนื่องกัน ส่งผลให้ลวดลายมีความเรียบง่ายและสอดคล้องกับความงามในบริบทยุคสมัยใหม่

ตารางที่ 4-5 การวิเคราะห์โครงสร้างและการสร้างสรรค์ลวดลายสวัสดีกะผสมผสานกับลวดลายดอกเบญจมาศ (หลิว จ้าน, 2024)

ชื่อลวดลาย	ภาพประกอบ	การแยกลักษณะโครงสร้าง	วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างและวิธีการจัดเรียง	การดึงลักษณะโครงสร้างและวิธีการจัดเรียง	การสร้างสรรค์แบบใหม่ของการผสมผสานลวดลาย
ลวดลายสวัสดีกะและดอกเบญจมาศ					

3.3 การสกัดและการสร้างสรรค์แบบใหม่ของสีสันทจากผ้าทอพื้นเมืองชนเผ่าจ้วง

ได้สืบสานความงดงามอันสดใสเปล่งประกายของผ้าทอพื้นเมืองชนเผ่าจ้วงในเมืองจิ่งซี โดยใช้ผ้าทอลายสวัสดีกะและดอกเบญจมาศบนผ้าพื้นสีม่วงเป็นต้นแบบ ในกระบวนการสกัดสีจากผ้าทอจ้วงนั้น ได้เลือกสีที่นิยมใช้ในผ้าทอจ้วง ได้แก่ สีม่วงแดง สีเหลืองส้ม สีนํ้าเงินเข้ม และสีขาว เนื่องจากสีในผ้าทอจ้วงดั้งเดิมมีความเข้มและทึบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการออกแบบกระเป๋าสตรีที่มุ่งเน้นกลุ่มวัยรุ่น จึงได้มีการปรับสีที่เลือกมาโดยการเพิ่มความสว่างและลดความเข้ม เพื่อให้ได้สีใหม่ที่มีความสดใสและทันสมัยยิ่งขึ้น สีที่ได้รับการคัดเลือกใหม่มีความสดชื่นและสง่างาม ซึ่งสร้างความรู้สึทันสมัยและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย กระเป๋าสตรีในแต่ละรุ่นจะใช้สีแดง สีเหลือง และสีนํ้าเงินเป็นสีหลักในการออกแบบ เพื่อสร้างความโดดเด่นเมื่อมองเห็น ที่มีความเป็นเอกลักษณ์และสอดคล้องกันของกระเป๋าสตรี

ภาพที่ 4-5 กระบวนการสร้างสรรค์สีแบบใหม่ (ทลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 4-6 ผลลัพธ์ของการลงสีบนกระเป๋าสตรี (ทลิวจ้าน, 2024)

3.4 การเลือกวัสดุและกระบวนการผลิต

ส่วนกระเป๋าซิปในกระเป๋าสตรีมีวัสดุที่แตกต่างกัน โดยกระเป๋าหลักใช้วัสดุ PVC และการตกแต่งขอบด้วยหนังสังเคราะห์ชนิดพิเศษ (Ultra-fiber leather) หนังสังเคราะห์ชนิดนี้ใช้ฐานผ้าที่มีความยืดหยุ่นสูงและมีเส้นใยละเอียด ทำให้ผิวสัมผัสนุ่มนวลและมีความละเอียด การผลิตมีต้นทุนต่ำ และสะดวกในการประมวลผล ทำความสะอาดง่ายและไม่กักเก็บฝุ่น ในขณะที่กระเป๋าสะพายข้าง

ใช้หัวที่ทำจากไม้ไผ่ ส่วนกระเป๋ารูปอื่น ๆ ใช้หัวทำจากหนังสังเคราะห์ชนิดพิเศษ นอกจากนี้ยังมีการใช้สายโลหะที่สามารถถอดออกได้ เพื่อความสะดวกในการใช้งานมากยิ่งขึ้น

ส่วนการตกแต่งกระเป๋าศับนั้นทำจากผ้าทอจ้วงแบบดั้งเดิม ผู้วิจัยได้เดินทางไปยังโรงงานผ้าทอจ้วงในเมืองจิ้งซีหลายครั้ง และได้มีการพบปะและปรึกษากับผู้สืบทอดผ้าทอจ้วง นายหลี่ ชุนหลิง เพื่อกำหนดขนาดลวดลายที่จะทำการทอ ความละเอียดของผ้าและสีของเส้นด้ายที่ใช้ รวมทั้งพื้นที่ตกแต่งกระเป๋าสตรี จึงได้ข้อสรุปว่าการตกแต่งกระเป๋าศับจะใช้เส้นด้ายฝ้ายทอด้วยวิธีการทอแบบสอง ชัตเทิล(shuttle) และภายในของกระเป๋าศับจะใช้ผ้าโพลีเอสเตอร์ (Polyester) เป็นวัสดุซับใน

ภาพที่ 4-7 ช่างฝีมือกำลังทอผ้าทอจ้วงสำหรับตกแต่งกระเป๋าสตรี (หลิว จ้าน, 2024)

4. เนื้อหาการออกแบบและแนวคิดทางความเชื่อ

4.1 การแสดงออกทางความรู้สึกในการออกแบบกระเป๋าสตรี

กระเป๋าสตรีผ้าทอจ้วงเป็นสัญลักษณ์ของความรักและความคิดถึงที่เต็มไปด้วยความหมายอันลึกซึ้ง หลักการออกแบบที่เน้นการแสดงออกทางความรู้สึกมีดังนี้

ประการแรก การออกแบบรูปทรงของกระเป๋าสื่อถึงถึงความปลอดภัยและความหมายเชิงความรู้สึกที่ต่างกัน กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมมีหูหิ้วสื่อถึงความมั่นคงและการมอบความมั่นใจสัญญา เมื่อผู้ชายมอบกระเป๋าทรงนี้ให้กับสตรี จะเป็นการแสดงถึงความปรารถนาความสัมพันธ์ที่มั่นคงและยาวนาน ในขณะที่กระเป๋าทรงกลมที่มีสายพาดไหล่ข้างแสดงถึงความสมบูรณ์และความงาม การมอบกระเป๋าทรงนี้สะท้อนถึงความปลอดภัยในความรักที่สมบูรณ์และมีความสุข กระเป๋าทรงลาดที่แคบลง

จากกว้างไปแคบแสดงถึงความเข้มข้นและการรวมเอาความรู้สึกของฝ่ายชายทั้งหมดที่มีต่อฝ่ายหญิง มอบให้กับฝ่ายหญิง การมอบกระเป๋าทรงนี้แสดงถึงความตั้งใจและความซื่อสัตย์ต่อความสัมพันธ์ที่ฝ่ายชายมอบให้ฝ่ายหญิง

ประการที่สอง การใช้ลวดลายสัตว์ตึกะและดอกเบญจมาศ สื่อถึงความรักและคำอวยพรที่ลึกซึ้ง ลวดลายนี้เป็นลวดลายที่พบได้บ่อยในผ้าทอจ้วงและมักใช้เป็นของขวัญหรือของหมั้นในพิธีแต่งงานของชาวจ้วงเพื่อส่งมอบความรักและความปรารถนาดี โดยลวดลายดอกเบญจมาศจะเป็นสัญลักษณ์ของความรัก ความงาม และการแต่งงาน ในผ้าทอจ้วง ดอกเบญจมาศยังสื่อถึงคุณสมบัติของสตรีที่งดงามและมีความซื่อสัตย์ โดยเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความสูงส่งของสตรีในแง่ของความประพฤติด้านศีลธรรม ลวดลายสัตว์ตึกะเป็นการแสดงออกถึงความปรารถนาในสิ่งดีและความโชคดี โดยมีความหมายเชิงศาสนาและการปกป้องคุ้มครองชีวิต

ประการสุดท้าย การผสมผสานระหว่างงานฝีมือแบบดั้งเดิมกับวัสดุสมัยใหม่สามารถสร้างความรู้สึกทางอารมณ์ที่ลึกซึ้งได้อย่างมาก การใช้ผ้าทอจ้วงที่ทอด้วยมือร่วมกับวัสดุสมัยใหม่ เช่น PVC หนังเทียม และห่วงโลหะในการทำกระเป๋าสตรี ไม่เพียงแต่แสดงถึงการให้เกียรติต่อศิลปะแบบดั้งเดิม แต่ยังสะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานออกแบบยุคใหม่ การผสมผสานนี้แสดงถึงความรู้สึกหววนคิดถึงอดีตและการสำรวจโลกสมัยใหม่ในยุคปัจจุบัน

4.2 การผสมผสานความงามและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าทอจ้วงในการออกแบบกระเป๋าสตรี

ประการแรก ลวดลายสัตว์ตึกะและดอกเบญจมาศได้สืบทอดความงามตามธรรมชาติของผ้าทอจ้วงเมืองจิ้งซี โดยการนำลักษณะเด่นของลวดลายและสีสันทามผสมผสานผ่านกระบวนการศิลปะในการสร้างสรรค์ใหม่ ซึ่งทำให้สามารถเชื่อมโยงภาพจากธรรมชาติของสิ่งต่างๆ กับความประพฤติด้านศีลธรรมที่ดีและความหมายทางอารมณ์ของชาวจ้วงได้อย่างชาญฉลาด การตกแต่งผ้าทอที่ใช้ในกระเป๋านั้นรวมวัสดุธรรมชาติและเทคนิคดั้งเดิม พร้อมทั้งการผสมผสานวัสดุสมัยใหม่ กระบวนการ และแนวคิดการออกแบบ ดังนั้นจึงสะท้อนถึงความงามตามธรรมชาติของผ้าทอจ้วงและคุณค่าทางจิตวิญญาณที่เชื่อมโยงมนุษย์กับธรรมชาติให้เป็นหนึ่งเดียวกัน

ประการที่สอง ได้มีการปรับปรุงลวดลาย โครงสร้าง สีสันท และความหมายของสัญลักษณ์ในผ้าทอจ้วงให้มีความเรียบง่าย แต่ยังคงรักษาองค์ประกอบหลักที่เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมไว้ การออกแบบลวดลายและโครงสร้างได้ดึงเอาลักษณะของรูปทรงเพชรจากลวดลายดอกเบญจมาศ และยังคงโครงสร้างการหมุนตามเข็มนาฬิกาของลวดลายสัตว์ตึกะ โดยใช้การออกแบบทางเรขาคณิตที่รวมเส้นตรงและรูปทรงข้าวหลามตัด พร้อมทั้งลดทอนการตกแต่งที่ซับซ้อนและเส้นที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ลวดลายมีความเรียบง่ายและสวยงามยิ่งขึ้น ในด้านสีสันท ได้มีการลดจำนวนสีที่ใช้ในผ้า

ทอจ้วงดั้งเดิม เพื่อลดการจับคู่สีที่มากเกินไป และเน้นความแตกต่างของสีเพื่อให้ได้โทนสีที่เรียบง่าย และกลมกลืน ในด้านความหมายทางวัฒนธรรม ได้มีการดึงเอาความหมายทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับ กระเป๋าสตรี โดยเน้นความหมายของลวดลายที่สอดคล้องกับตำแหน่งของกระเป๋าสตรี เช่น ลวดลาย ดอกเบญจมาศที่สื่อถึง “ความซื่อสัตย์และความบริสุทธิ์ ความสวยงามและความเป็นมงคล” และ ลวดลายสวัสดิเกะที่สื่อถึง “ความสุขและความเจริญรุ่งเรือง คำอวยพร” ซึ่งความหมายเหล่านี้จะถูก แปรเปลี่ยนเป็นการอวยพรและความปรารถนาดีจากฝ่ายชายที่มอบกระเป๋าให้กับหญิงสาว สะท้อนถึง ความงามและความหมายที่ลึกซึ้งในวัฒนธรรมนี้

สุดท้าย การดึงเอาโครงสร้างลวดลายสวัสดิเกะที่ล้อมรอบลวดลายดอกเบญจมาศใน รูปทรงข้าวหลามตัดแบบเดิมได้มีการปรับเปลี่ยนให้เป็นโครงสร้างรูปทรงข้าวหลามตัดที่มีขนาดเท่ากัน และเรียงต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ลวดลายดอกเบญจมาศและลวดลายสวัสดิเกะสามารถเรียง ซ้อนกันได้อย่างต่อเนื่องและสร้างความงามที่เข้ากันได้อย่างลงตัว พร้อมทั้งความโดดเด่นที่ดึงดูด สายตา ในด้านสีสันทน การออกแบบกระเป๋าสตรีที่มีลักษณะเป็นเช็ตได้มีการเลือกจับคู่สีที่หลากหลาย โดยเน้นความแตกต่างของสีในส่วนของตกแต่งผ้าทอที่ตัวกระเป๋า เพื่อสร้างความสวยงามที่เข้ากันได้ อย่างลงตัว พร้อมทั้งความโดดเด่นที่ดึงดูดสายตา นอกจากนี้ การออกแบบยังแฝงนัยทาง ความหมายของลวดลายดอกเบญจมาศและลายสวัสดิเกะที่สะท้อนถึงความเชื่อของชนเผ่าจ้วงเกี่ยวกับ ดอกไม้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความเชื่อที่ว่าสตรีเปรียบเสมือนดอกไม้ ซึ่งดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ ของความงามและของมีค่า ภาพลักษณ์ของสตรีในใจของผู้ชายที่รักเธอเปรียบเสมือนดอกไม้ที่มีความ งดงามและเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนั้น การมอบกระเป๋าสตรีที่ประดับลวดลายดอกเบญจมาศและ สวัสดิเกะจึงเป็นสัญลักษณ์ของความรักและความปรารถนาในการดูแลหญิงสาวอย่างอบอุ่นและ อ่อนโยน เหมือนกับการดูแลดอกไม้ ซึ่งสะท้อนถึงความงดงามทางสายตาและคุณค่าทางจิตวิญญาณที่ ลึกซึ้งของผ้าทอจ้วง

5. ข้อจำกัดในการออกแบบ

สำหรับกระเป๋าสตรีผ้าทอจ้วง แม้ว่าจะมีความโดดเด่นในด้านรูปลักษณ์ภายนอก แต่ยังมี บางประเด็นที่ต้องปรับปรุง ในด้านหนึ่ง การออกแบบรายละเอียดฟังก์ชันและการจัดแบ่งภายในตัว กระเป๋ายังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการใช้งานจริงได้อย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องมีการ พัฒนาเพิ่มเติม ในอีกด้านหนึ่ง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับตลาดและประสบการณ์ของผู้ใช้ ยังคงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณา ว่าการออกแบบจะสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดเป้าหมาย ได้อย่างแท้จริงหรือไม่ โดยเฉพาะในแง่ของพฤติกรรมการใช้งานและความชอบของสตรีวัยรุ่นในยุค ปัจจุบัน

ขั้นตอนเตรียมแต่งงาน

1. ประเพณีการเตรียมของหมั้นแบบชาวจ้วง

ในวัฒนธรรมของชาวจ้วงในเมืองจิ่งซีแบบดั้งเดิมของจิ่งซี สตรีในช่วงวัยแต่งงานจะเตรียมผลิตภัณฑ์ผ้าไหมจ้วงทอมือจำนวนมากไว้เป็นสินสมรส ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ไม่เพียงแต่แสดงถึงความประพุดด้านศิลปกรรมความเป็นกุลสตรีของสตรีเท่านั้น แต่ยังเป็นการวางรากฐานที่ดีให้กับสถานะของพวกเธอในครอบครัวของสามีอีกด้วย สินสมรสจากผ้าไหมจ้วง จะมีทั้งผ้าปูเตียง ผ้าห่ม ปลอกหมอน เสื้อผ้า ฯลฯ ล้วนเป็นสินค้าคุณภาพสูงและมีลวดลายที่หลากหลาย สื่อถึงความสุขและครอบครัวที่กลมเกลียว ผ้าห่มแต่งงานลายจ้วงที่มีลายดอกเบญจมาศเป็นสัญลักษณ์ของสวัสดิภาวะเป็นที่นิยมมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงความรักของชาวจ้วงที่มีต่อดอกไม้และความปรารถนาในชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ครอบครัวของสามียังใช้ผ้าจ้วงทำของตกแต่งประดับตกแต่งบ้านใหม่ เช่น จี๊ผ้าจ้วง ผ้าปูโต๊ะ ผ้าม่าน ฯลฯ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งการแต่งงานที่มีความสุขและความสามัคคีในครอบครัว

ภาพที่ 4-8 ผ้าไหมทอจ้วงที่เป็นสินเดิมก่อนแต่งงาน (<https://image.so.com/view>)

ภาพที่ 4-9 เรือนหอชาวจ้วง (<https://image.so.com/view>)

ภาพที่ 4-10 ผ้าห่มมงคลสมรสจากผ้าไหมทอจ้วง (ทลิว จ้วน, 2024)

2. การออกแบบ VLEE

กระบวนการออกแบบแนวทาง VLEE ซึ่งประกอบด้วยหลักการ 4 ประการ ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ (Visualization) การปรับให้เข้ากับวิถีชีวิต (Lifestyle) การสะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ (Ethnicity) และการแสดงอารมณ์ความรู้สึก (Emotion) โดยยกตัวอย่างจากผลิตภัณฑ์ผ้าห่ม การสร้างภาพลักษณ์นั้นส่วนใหญ่จะผ่านการพรรณนาถึงความเชื่อของชาวจ้วง รูปเคารพในตำนาน ฯลฯ การแสดงออกถึงแนวทางชีวิตนั้นส่วนใหญ่ทำได้โดยผ่านวัสดุ ลวดลาย สี สัน ฟังก์ชันการใช้งาน ฯลฯ เพื่อให้สอดคล้องกับไลฟ์สไตล์และความต้องการด้านสุนทรียศาสตร์ของคนยุคใหม่มากขึ้น การสร้างภาพลักษณ์และอารมณ์ความรู้สึกนั้นสะท้อนออกมาในรูปแบบ ชิม วัสดุ และงานฝีมือ ทำให้มีสไตล์ของชาวจ้วงและอุดมไปด้วยการแสดงออกทางอารมณ์

3. สไตส์การออกแบบ

กลุ่มเป้าหมายของผลิตภัณฑ์เครื่องนอนคือหนุ่มสาววัยแต่งงาน ชุดเครื่องนอนได้รับการออกแบบให้มีสไตล์ผสมผสานระหว่างความคลาสสิกและความสะดวกสบาย โดยประกอบด้วยปลอกผ้านวม ปลอกหมอน หมอนอิง และผ้าปูที่นอน รายละเอียดของการออกแบบดังนี้

3.1 แนวคิดการออกแบบหลัก

ผ้าทอจ้วงแบบดั้งเดิมของเมืองจิ่งซีมีบทบาทสำคัญในพิธีแต่งงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลวดลายผ้าห่มวิวาห์ที่มีลวดลายสัตว์ตึกะและดอกเบญจมาศซึ่งพบได้บ่อยที่สุดในบรรดาผ้าทอที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน เพื่อต่อยอดและสืบสานประเพณีอันงดงามนี้ รวมถึงเพื่อช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเข้าใจความหมายของลวดลายได้อย่างลึกซึ้ง การออกแบบชุดเครื่องนอนจึงได้ผสมผสานความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ในลวดลายเหล่านี้

แนวทางการออกแบบใช้การเล่าเรื่องผ่านการสร้างสรรค์ลวดลายของผ้าทอจ้วง โดยเลือกใช้ลวดลายที่สอดคล้องกับบริบทของการแต่งงาน และผสมผสานกับความเชื่อในเรื่อง “เทพธิดาดอกไม้ประทานบุตร” (花婆送子) โดยการนำเสนอเรื่องราวในรูปแบบที่มีความสร้างสรรค์ วิธีการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยอนุรักษ์เสน่ห์ของลวดลายผ้าทอจ้วงแบบดั้งเดิม แต่ยังส่งเสริมการเสริมสร้างความลึกซึ้งทางวัฒนธรรมและเพิ่มมิติทางอารมณ์ในผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการออกแบบโดยละเอียด การเลือกและวิเคราะห์ลวดลาย คัดสรรลวดลายผ้าทอจ้วงที่มีความเชื่อมโยงกับความรัก พร้อมทั้งวิเคราะห์ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของลวดลายเพื่อการประยุกต์ใช้ การปรับแต่งลวดลาย นำลวดลายที่เลือกมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบใหม่ผ่าน 3 แนวทาง ได้แก่ การนำมาใช้โดยตรง คงลักษณะดั้งเดิมของลวดลาย การลดทอนรายละเอียด ตัดทอนส่วนประกอบที่ซับซ้อนเพื่อให้เรียบง่ายและร่วมสมัย การแยกส่วนและปรับเปลี่ยนโครงสร้าง นำองค์ประกอบของลวดลายมาสร้างสรรค์ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน การปรับเปลี่ยนดังกล่าวช่วยให้ลวดลายผ้าทอจ้วงมีความทันสมัย

ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน ขณะเดียวกันยังคงรักษาแก่นแท้ของวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้อย่างครบถ้วน

ตารางที่ 4-6 กระบวนการสร้างสรรค์ลวดลายที่สื่อถึงเรื่องราว “เทพธิดาดอกไม้ประทานบุตร”
(หลิวจ้าน, 2024)

วิธีการประยุกต์ใช้	ชื่อลวดลาย	ภาพประกอบ	การดัดแปลงลวดลาย	การสังเคราะห์ลักษณะเส้น	อัตลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรัก
ประยุกต์ใช้โดยตรง	ลายดอกเบญจมาศ				สัญลักษณ์แห่งความเป็นมงคลและมีบุตรหลานสืบเชื้อสาย พร้อมทั้งความรักที่ยั่งยืนและไม่มีวันสิ้นสุด
	ลายสวัสดิกะ				สมหวังในทุกประการ ความร่ำรวยและความเจริญยั่งยืน ความรักที่สมบูรณ์และมีความสุข
	ลายดวงอาทิตย์				ทุกอย่างราบรื่น พลิกวิกฤตให้กลายเป็นโอกาส ความรักที่เต็มไปด้วยความสุข
	ลายเมฆและฟ้าร้อง				ทุกอย่างราบรื่น ขับไล่ภัยพิบัติและป้องกันอันตราย ความรักที่ยาวนานและมั่นคง

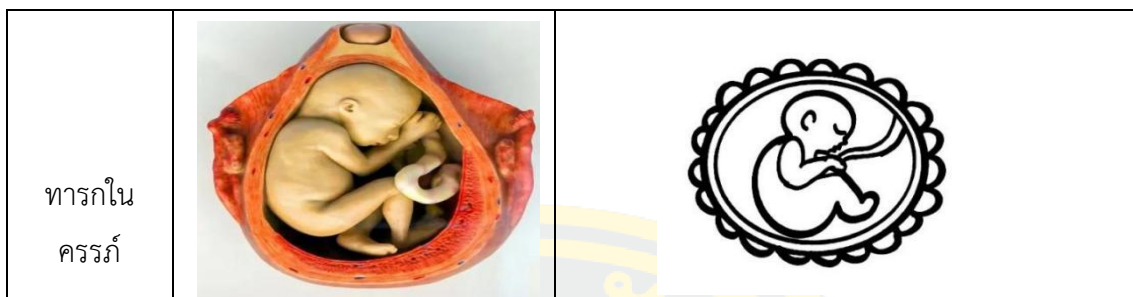
วิธีการ ประยุกต์	ชื่อ ลวดลาย	ภาพ ประกอบ	การดึง ลวดลาย	การ สร้างสรรค์ ลายแบบใหม่	อัตลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ที่ เกี่ยวข้องกับความรัก	
การ ประยุกต์ ใช้แบบ สังเขป	ลายดอก เบญจมาศ				ตามที่กล่าวถึงข้างต้น	
	ลายผีเสื้อ				มีความเจริญรุ่งเรือง ความ งามและความมั่งคั่ง ความ รักที่เต็มไปด้วยความสุข และความหวาน	
วิธีการ ประยุกต์	ชื่อ ลวดลาย	ภาพ ประกอบ	การดึง ลวดลาย	การ เปลี่ยนแปลง และการแยก องค์ประกอบ ของลวดลาย	ลวดลาย สมมาตร การจัดกลุ่ม และการ สร้างสรรค์	อัตลักษณ์เชิง สัญลักษณ์ที่ เกี่ยวข้องกับ ความรัก
การ กระจาย และการ สร้างใหม่ เพื่อการ ใช้งาน	ลวดลาย หงส์					ความโชคดี และมั่งคั่ง ครอบครัว อบอุ่น สมบูรณ์ ชีวิตคู่มือ ความสุข

นอกจากนี้ยังได้เลือกใช้พื้นหลังที่มีความสำคัญและเอกลักษณ์ของเมืองจิ้งซีในการถ่ายทอดศิลปะ โดยนำภาพลักษณ์ของ “เทพธิดาดอกไม้” จากเทศกาลโปรยดอกไม้มาสะท้อนท่าทางการโปรยดอกไม้ พร้อมทั้งนำเสนอทุ่งดอกไม้ในรูปแบบนามธรรมผ่านเส้นโค้ง เพื่อสะท้อนความรู้สึกของการตั้งครรภ์ ส่วนใบจาง ซึ่งเป็นพืชท้องถิ่นของเมืองจิ้งซีและใช้เป็นวัสดุห่อขนมข้าวเหนียวในท้องถิ่น ได้ถูกรวมเข้าไปในกราฟิกของทุ่งดอกไม้เพื่อเพิ่มความมีชีวิตชีวาให้กับภาพ นอกจากนี้ยังได้มีการย่อขนาดและรวบรวมสัญลักษณ์จาก “เมืองเก๋ออันงดงาม” เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของบ้าน

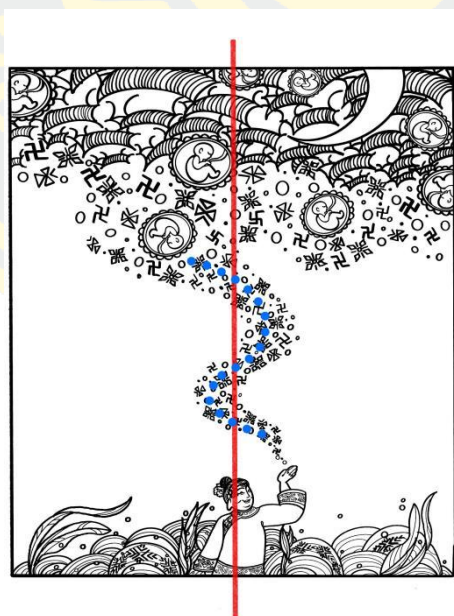
เกิดชนเผ่าจ้วง อีกทั้งยังได้นำเรื่องเล่าพื้นบ้านเกี่ยวกับ "ฮวาเซิงเหริน" มาปรับใช้ในกระบวนการออกแบบ เพื่อให้ภาพที่แสดงถึงทารกในครรภ์ของมารดา สะท้อนลักษณะศิลปะที่เกี่ยวข้องกับความฝันในการเลี้ยงดูเด็กท่ามกลางทุ่งดอกไม้

ตารางที่ 4-7 การแสดงฉากเรื่องราว “เทพธิดาดอกไม้ประทานบุตร” (หลิว จ้าน, 2024)

ฉาก	ตัวอย่างสถานการณ์จริง	การประยุกต์ในเชิงศิลปะ
เทศกาล เทพธิดา ดอกไม้เมือง จิ่งซี		
ทุ่งดอกไม้ จิ่งซี		
ใบจาง		
เมืองเก่า		

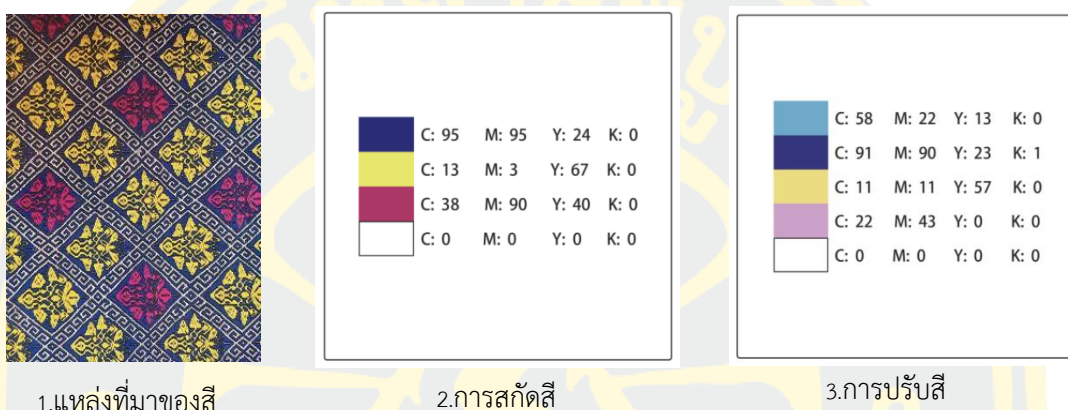
การออกแบบชุดเครื่องนอนทั้งหมดใช้การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร โดยผ้าปูที่นอนถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนล่างแสดงถึงฉากการโปรยดอกไม้ของเทพธิดาดอกไม้ในทุ่งดอกไม้ ส่วนบนแสดงถึงเหตุการณ์การประทานบุตรให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านจ้วงที่ดอกไม้ลอยไป การออกแบบส่วนที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ใช้เส้นโค้งรูปตัว “S” เพื่อสร้างความเคลื่อนไหวและกระตุ้นให้ผู้ชมติดตามเรื่องราวจากหมู่บ้านจ้วงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้ภาพพระจันทร์ในหมู่บ้านช่วยเสริมบรรยากาศลึกลับให้กับเรื่องราวทั้งหมด ในขณะที่การออกแบบปลอกหมอนใช้รูปแบบอวกาศเป็นพื้นฐาน เพื่อเชื่อมโยงกับการตกแต่งของผ้าปูที่นอน ส่วนหมอนข้างถูกออกแบบในรูปแบบมนุษย์ โดยใช้ลวดลายดอกเบญจมาศและลวดลายดวงอาทิตย์ในรูปแบบมนุษย์ ซึ่งสื่อถึงเด็กสตรีและเด็กผู้ชาย เพื่อเสริมสร้างกรอบแนวคิดหลักของ “เทพธิดาดอกไม้ประทานบุตร” ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4-11 โครงร่างเส้นของชุดเครื่องนอน (หลิว จ้าน, 2024)

3.2 การดึงและการปรับสีจากผ้าทอจ้วง

ในการออกแบบผ้าปูที่นอนนี้ ได้ใช้สีที่ได้จากผ้าทอจ้วง ซึ่งประกอบด้วยสีฟ้า สีเหลือง สีแดง และสีขาว โดยปรับค่า CMYK ของแต่ละสีผ่านการลดความอิ่มตัวและเพิ่มความสว่าง เพื่อสร้างความสมดุลและความแตกต่างของสีจนได้รูปแบบสีใหม่ที่กลมกลืนและสอดคล้องกับการออกแบบสมัยใหม่

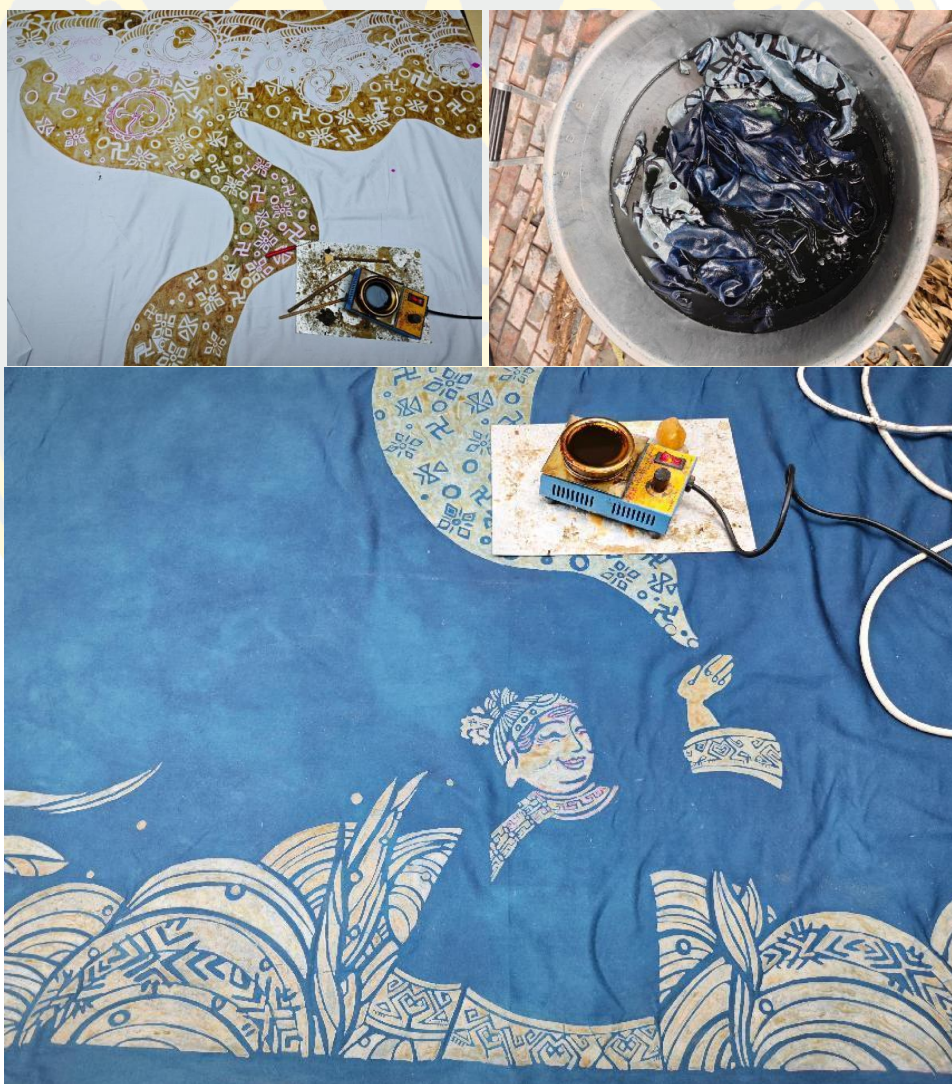
ภาพที่ 4-12 กระบวนการสร้างสรรค์สีของผ้าปูที่นอน (หลิวจ้าน, 2024)

3.3 การเลือกวัสดุและกระบวนการผลิต

ภายใต้แนวคิดการออกแบบที่มุ่งเน้นความกลมกลืนกับธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ผ้าปูที่นอนนี้ถูกพัฒนาขึ้นโดยให้ความสำคัญกับการเลือกใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติและมอบความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้งาน วัสดุหลักที่เลือกใช้คือผ้าฝ้ายดิบทอมือจากชนเผ่าจ้วงในพื้นที่ ซึ่งมีคุณสมบัติเด่นในด้านการระบายอากาศที่ดีเยี่ยม นอกจากนี้ กระบวนการผลิตยังใช้สารกันซึมที่ผสมระหว่างขี้ผึ้งธรรมชาติและขี้ผึ้งจากหิน ซึ่งมีคุณสมบัติในการช่วยรักษาสีของเนื้อผ้าให้คงทนยาวนานยิ่งขึ้น

ในกระบวนการย้อมสี ผลิตภัณฑ์นี้เลือกใช้สีย้อมธรรมชาติที่ได้จากพืชท้องถิ่นในเมืองจิ้งซี โดยเฉพาะ สีน้ำเงินคราม ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นสีย้อมหลัก และใช้ ขมิ้น รวมถึง รากชิง สำหรับการย้อม ในบางส่วนของผืนผ้า สีย้อมที่ได้จากพืชธรรมชาตินอกจากจะมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังมีคุณสมบัติเสริมที่อาจส่งผลดีต่อสุขภาพ เช่น ช่วยบรรเทาอุณหภูมิร่างกายและส่งเสริมกระบวนการขับสารพิษ ทั้งนี้ การใช้สีย้อมธรรมชาติยังสอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบที่คำนึงถึงความยั่งยืนและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ

ในกระบวนการผลิต ได้ประยุกต์ใช้เทคนิคการย้อมด้วยขี้ผึ้ง (Wax Resist Dyeing) ซึ่งเป็นวิธีการดั้งเดิมในการสร้างลวดลายบนผืนผ้า โดยในบางส่วนของผ้าปูที่นอนได้เพิ่มมิติด้วยเทคนิค “ลวดลายเกล็ดน้ำแข็ง” (Ice Pattern Technique) เพื่อเสริมความลึกและความน่าสนใจให้กับผิวสัมผัสของเนื้อผ้า กระบวนการผลิตทั้งหมดประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การขยายแบบ ลวดลาย การเคลือบขี้ผึ้งบนผิวผ้า การสร้างลวดลายเกล็ดน้ำแข็ง การย้อมสี การล้างขี้ผึ้งออก การจัดการหลังการย้อม และการเย็บประกอบในขั้นตอนสุดท้าย กระบวนการดังกล่าวสะท้อนถึงความพิถีพิถันในงานฝีมือและความสอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบร่วมสมัยที่ให้ความสำคัญกับรายละเอียดและเอกลักษณ์ของวัสดุ

ภาพที่ 4-13 การใช้เทคนิคการย้อมด้วยขี้ผึ้งในการผลิตผ้าปูที่นอน (หลิวจ้าน, 2024)

4. การออกแบบที่มุ่งเน้นเนื้อหาด้านอารมณ์และสะท้อนแนวคิดทางความเชื่อ

4.1 การสื่อสารอารมณ์ผ่านงานออกแบบผ้าปูที่นอน

ในฐานะที่เป็นหนึ่งในเครื่องใช้สำหรับพิธีวิวาห์ ผลิตภัณฑ์ผ้าปูที่นอนที่ได้รับแรงบันดาลใจจากกลดลายของผ้าทอจ้วงสะท้อนถึงความปรารถนาอันลึกซึ้งของชนเผ่าจ้วงในเรื่องความสัมพันธ์อันมั่นคงในชีวิตสมรสและความสุขของครอบครัว แนวคิดการออกแบบที่เน้นการแสดงออกทางอารมณ์นี้สามารถวิเคราะห์ได้ในหลากหลายมิติ โดยแบ่งออกเป็นประเด็นหลักดังนี้

ประการแรก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์กลดลายใหม่โดยประยุกต์ใช้วิธีการตีความเชิงสัญลักษณ์ การเลือกสรรฉากที่มีความหมาย และการแสดงออกถึงความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของการออกแบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดแนวคิดเรื่อง “ความรักที่หวานชื่นและความปรารถนาในการมีบุตร” ดังเช่นกลดลายผีเสื้อและดอกเบญจมาศบนผ้าปูที่นอน ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์แทนความรักอันลึกซึ้ง โดยที่ผีเสื้อเป็นตัวแทนของชายหนุ่มผู้มีคุณลักษณะโดดเด่น และดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ของหญิงสาว การผสมกันของกลดลายทั้งสองสะท้อนถึงความรักที่อบอุ่นและได้รับความนิยามในกลุ่มคู่รักในธรรมชาติ ผีเสื้อมักโอบล้อมดอกไม้เพื่อดูดุน้ำหวาน ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวถูกตีความโดยชนเผ่าจ้วงในลักษณะเชิงสัญลักษณ์ว่า “ผีเสื้อรักดอกไม้” อันเป็นสัญลักษณ์ของความโรแมนติกและความลึกซึ้งของการรวมตัวระหว่างชายและหญิง นอกจากนี้ ยังสะท้อนถึงความปรารถนาในความรักที่แท้จริงและสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญที่แฝงอยู่ในงานออกแบบดังกล่าว

ประการที่สอง ในกระบวนการออกแบบเชิงอารมณ์นี้ ได้มีการพิจารณาและถ่ายทอดความเชื่อทางวัฒนธรรมของชนเผ่าจ้วงผ่านการเล่าเรื่อง โดยเฉพาะการสร้างสรรค์กลดลายที่สะท้อนถึงความเชื่อเรื่อง “เทพธิดาดอกไม้ประทานบุตร” ซึ่งเป็นความเชื่อทางศาสนาในชนเผ่าจ้วงที่เชื่อว่าเทพธิดาดอกไม้เทพผู้ปกป้องการแต่งงานและการมีบุตรจะโปรยดอกไม้เพื่อประทานบุตรในครอบครัว การออกแบบผ้าปูที่นอนจึงนำเสนอสองฉากหลักคือ “เทพธิดาดอกไม้โปรยดอกไม้” และ “การโปรยดอกไม้จากฟ้า” เพื่อสะท้อนถึงความเชื่อนี้ โดยเฉพาะในด้านการออกแบบหมอนอิง ซึ่งใช้สัญลักษณ์ของหยินและหยางในการแสดงถึงการมีลูกชายและลูกสาวตามความเชื่อของชนเผ่าจ้วง

การนำเสนอสัญลักษณ์เหล่านี้ในลักษณะของมนุษย์มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงการเชื่อมโยงทางปรัชญาชีวิตที่เชื่อว่า “มนุษย์และดอกไม้เป็นหนึ่งเดียว” ซึ่งสื่อถึงการที่มนุษย์ถือกำเนิดจากดอกไม้และมีความสัมพันธ์กันทั้งในแง่ชีววิทยาและปรัชญา การแสดงภาพของทารกในครรภ์ในลักษณะของ “ฮวาเซิงเหริน” จึงเป็นการสื่อถึงการเริ่มต้นและการเติบโตของชีวิตที่สัมพันธ์กับความเชื่อในวัฒนธรรมของชนเผ่าจ้วง

4.2. การบูรณาการความงามและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าทอจ้วงใน กระบวนการออกแบบผ้าปูที่นอน

ในด้านการออกแบบผ้าปูที่นอน การเลือกใช้ลวดลายต่างๆ เช่น ลวดลายดอกเบญจมาศ ดวงอาทิตย์ เมฆสายฟ้า และสัตว์ตึกะ ถือเป็นกระบวนการบูรณาการความงามและสัญลักษณ์ทางจิตวิญญาณของผ้าทอจ้วงได้อย่างลงตัว ลวดลายดอกเบญจมาศซึ่งมีลักษณะคล้ายกับอวัยวะเพศหญิงนั้นเป็นสัญลักษณ์ของแหล่งกำเนิดชีวิต และสะท้อนถึงความหมายลึกซึ้งในการเคารพบูชาการสืบพันธุ์ ในขณะที่ลวดลายดวงอาทิตย์และเมฆสายฟ้าสะท้อนถึงพลังชาย โดยการใช้เส้นที่คมชัดเพื่อเน้นความแข็งแกร่งและพลังของเพศชาย

นอกจากนี้ ลวดลายสัตว์ตึกะยังได้รับการมองว่าเป็นต้นแบบของทฤษฎีไท่จี ซึ่งมีโครงสร้างหมุนวนที่แสดงถึงการรวมกันของพลังหยินและหยางในลักษณะของความกลมกลืนและสมดุล การออกแบบผ้าปูที่นอนจึงมีการจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร โดยใช้โทนสีฟ้าและขาวที่มีความตัดกันอย่างชัดเจน พร้อมทั้งใช้รูปแบบไท่จีบนหมอนอิง ซึ่งมีพื้นที่สีฟ้า (หยิน) ที่แสดงถึงการเลี้ยงดูเด็กในดอกไม้ และการออกแบบหมอนอิงในรูปแบบชายและหญิง ซึ่งสะท้อนถึงความสมบูรณ์และการปรับสมดุลระหว่างหยินและหยาง ที่เป็นสัญลักษณ์ของความกลมกลืนทางจิตวิญญาณ

การนำลวดลายดอกเบญจมาศ สัตว์ตึกะ ดวงอาทิตย์ และเมฆสายฟ้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการออกแบบนี้ช่วยให้ลวดลายเหล่านี้ได้รับการนำกลับมาสร้างสรรค์ในรูปแบบที่ยังคงความคลาสสิกและทันสมัย การผสมผสานลวดลายเหล่านี้เข้ากับภูมิทัศน์และความเชื่อทางวัฒนธรรมท้องถิ่นส่งผลให้เกิดการต่อยอดทางอัตลักษณ์ของชนเผ่า โดยไม่เพียงแต่สะท้อนความงามตามประเพณีเท่านั้น แต่ยังมีการเสริมสร้างคุณค่าทางจิตวิญญาณที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับในตัวตนและการเป็นส่วนหนึ่งของชาติพันธุ์ การบูรณาการความงามและความเชื่อทางจิตวิญญาณนี้จึงเป็นการเชื่อมโยงระหว่างอดีตและปัจจุบัน พร้อมทั้งยืนยันถึงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะ วัฒนธรรม และการดำรงอยู่ของชาติพันธุ์ในบริบทสมัยใหม่

สุดท้าย ความหมายและเนื้อหาของลวดลายที่เลือกใช้นั้นสะท้อนถึงความเชื่อในกระบวนการสืบพันธุ์ของชนเผ่าจ้วง โดยการนำเสนอเรื่องราวของเทพเทพิดาดอกไม้และการประทานบุตรของเทพธิดาดอกไม้ในบริบทของความลึกซึ้งและศักดิ์สิทธิ์ ทุกชีวิตในสังคมของชนเผ่าจ้วงเปรียบเสมือนดอกไม้ในสวนของเทพเทพิดาดอกไม้ ที่เบ่งบานและผลิตดอกออกผล ทุกเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการปลูกฝังในโลกนี้จะเจริญเติบโตและเป็นต้นกำเนิดของชีวิตใหม่ ซึ่งแสดงถึงการต่อเนื่องของการเกิดใหม่และการสืบพันธุ์อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้น การออกแบบนี้จึงสะท้อนถึงความงามในการสร้างชีวิต ความศักดิ์สิทธิ์ในการเกิดใหม่ และคุณค่าทางจิตวิญญาณของชีวิตที่ไม่มีที่สิ้นสุด ตามความเชื่อของชนเผ่าจ้วง

5. ภาพการออกแบบ

ภาพที่ 4-14 ภาพจำลองของการออกแบบผ้าปูที่นอน (หลิว จ้าน, 2024)

6. ข้อจำกัดในการออกแบบ

แม้ว่าผลิตภัณฑ์ผ้าปูที่นอนนี้จะมีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมผ้าทอจ้วงจากจิงซีและแนวคิดการออกแบบสมัยใหม่ แต่การพิจารณาความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคในปัจจุบันยังคงไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการรับรู้และความยอมรับของกลุ่มผู้บริโภคยุคใหม่ต่อศิลปะการทอผ้าและวัสดุแบบดั้งเดิม ซึ่งยังไม่ได้รับการยอมรับในระดับที่เพียงพอ นอกจากนี้ การสื่อสารเรื่องราวทางวัฒนธรรมของชนเผ่าจ้วงอาจมีข้อจำกัดในการดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภคที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของชนเผ่าจ้วง ซึ่งอาจส่งผลให้ผลิตภัณฑ์นี้ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ช่วงเลี้ยงดูบุตรหลังแต่งงาน

1. ประเพณีการเตรียมเสื้อผ้าจากผ้าไหมทอจ้วงให้เด็ก ๆ

สตรีชาวจ้วงดั้งเดิมจะเริ่มเตรียมเสื้อผ้าจากผ้าไหมทอจ้วงให้กับลูก ๆ ของพวกเขาหลังจากแต่งงาน โดยปกติจะมีเสื้อผ้าเซ็ทตัวเล็ก ผ้าห่ม ผ้าห่ม รองเท้า ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีประเพณีที่คุณยายจะมอบสายพาดไหล่ผ้าไหมทอจ้วงสำหรับอุ้มเด็กให้เมื่อหลานอายุครบ 100 วัน ประเพณีนี้ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงการถ่ายทอดความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัวเท่านั้น แต่ยังสื่อถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นด้วยว่าผ้าไหมทอจ้วงเป็นสายใยแห่งความรักอันลึกซึ้งของมารดาและอารมณ์ความรู้สึกห่วงใยภายในครอบครัว ตั้งแต่ที่แม่เตรียมเสื้อผ้าให้ลูก ๆ ไปจนถึงยายที่เตรียมสายพาดไหล่ผ้าไหมทอจ้วงให้หลาน ๆ เราจะสัมผัสได้ถึงความผูกพันทางอารมณ์และการสืบทอดผ้าจ้วงจากรุ่นสู่รุ่น

ลวดลายบนเสื้อผ้าจากผ้าไหมจ้วงมีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลาย เป็นสัญลักษณ์ของความสงบสุข สุขภาพ ความสุข และความโชคดี ลวดลายทั่วไปได้แก่ ลายกบ ลายผีเสื้อ ลายดอกไม้ ลายพระอาทิตย์ ฯลฯ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งความแข็งแรงและความมั่งคั่งของชีวิต และบ่งบอกถึงการเติบโตอย่างมีสุขภาพดีและชีวิตที่มีความสุขในอนาคตของเด็ก เสื้อผ้าจากผ้าไหมจ้วงไม่เพียงแต่มีรูปลักษณะที่สวยงามเท่านั้น แต่ยังสื่อถึงพรที่ครอบครัวมอบให้กับเด็กแรกเกิดและความคาดหวังสำหรับอนาคต สะท้อนให้เห็นถึงความเคารพต่อชีวิตและการแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าของวัฒนธรรมชาวจ้วง

ภาพที่ 4-15 ภาพจำลองของการออกแบบผ้าปูที่นอน (หลิว จ้าน, 2024)

2. วิธีการออกแบบ VLE

หลักการออกแบบ VLE ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การสร้างภาพ (Visualization) การปรับให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตประจำวัน (Lifestyle) และการแสดงออกทางอารมณ์ (Emotion) ยกตัวอย่างจากผ้ากันเปื้อน ในส่วนของการสร้างภาพ การดึงเอาลวดลายจากผ้าทอจ้วงเป็นการนำเสนอความหมายทางวัฒนธรรม ในขณะที่การปรับให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตประจำวันนั้น จะคำนึงถึงวัสดุและฟังก์ชันที่ตอบสนองความต้องการของทารกและเด็กเล็ก ส่วนการแสดงออกทางอารมณ์มุ่งเน้นการถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์และค่านิยมทางวัฒนธรรมเพื่อสะท้อนถึงความรักที่แม่มีต่อบุตรและการรักษาคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น

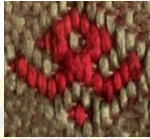

3. สไตล์การออกแบบ

กลุ่มเป้าหมายของผ้ากันเปื้อนคือเด็กทารก สไตล์การออกแบบของผ้ากันเปื้อนมุ่งเน้นการผสมผสานระหว่างความน่ารักและการใช้งานที่เหมาะสม ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

3.1 การเลือกสรรและการสร้างสรรค์ลวดลายจากผ้าทอจ้วง

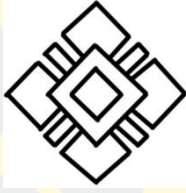
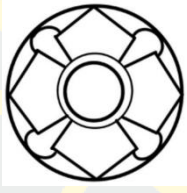
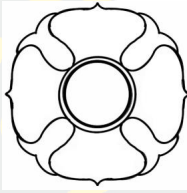
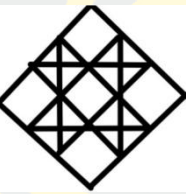
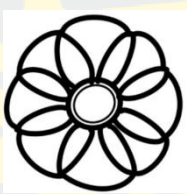
ในขั้นตอนแรก การเลือกใช้ลวดลายจากผ้าทอจ้วง เช่น ลวดลายกบและผีเสื้อ ได้ถูกนำมาประยุกต์เป็นองค์ประกอบหลักในการออกแบบผ้ากันเปื้อน ในกระบวนการปรับปรุงลวดลายนี้ ลักษณะของกบและผีเสื้อในธรรมชาติได้รับการดัดแปลงเพื่อปรับปรุงทรงจากลวดลายที่มีเส้นตรงให้กลายเป็นลวดลายที่มีความโค้งมนและอ่อนโยนมากขึ้น การปรับปรุงแบบลวดลายดังกล่าวมีการคำนึงถึงความเหมาะสมและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคือทารกและเด็กเล็ก โดยมุ่งเน้นให้ลวดลายมีความน่ารักและอ่อนหวาน เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้งานในชีวิตประจำวันของเด็ก

ตารางที่ 4-8 กระบวนการดึงลวดลายตกแต่งภายในผ้ากันเปื้อน (หลิวจ้าน, 2024)

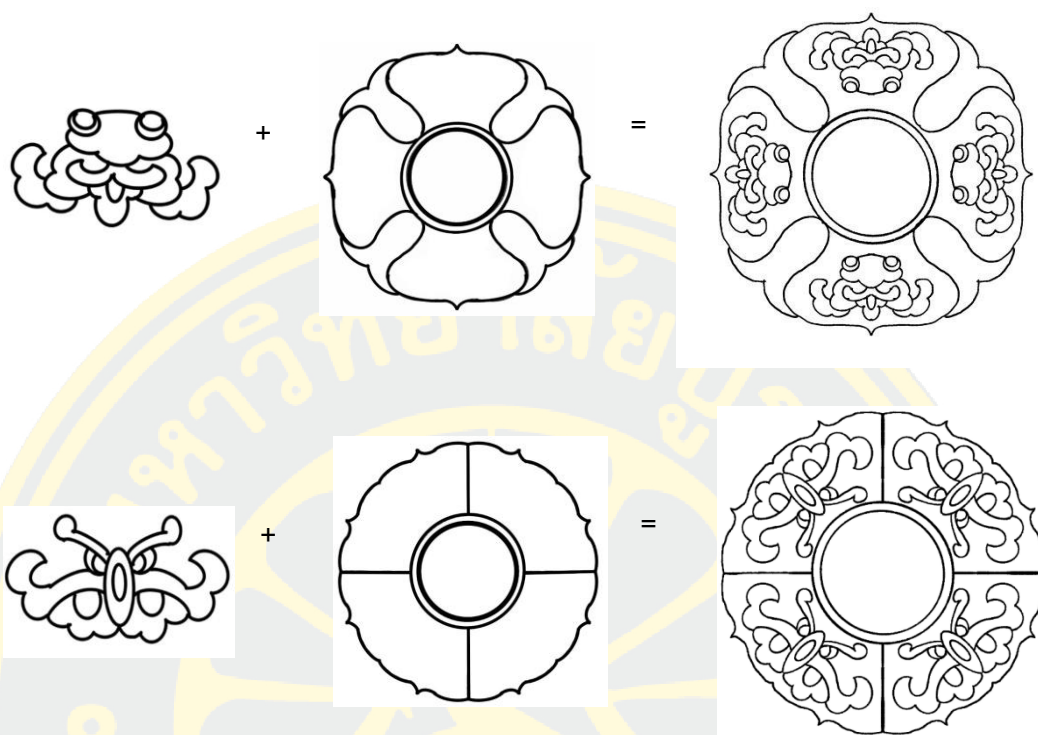
ชื่อลวดลาย	ภาพประกอบ	การดึงลวดลาย	การตัดแปลงลวดลาย 1	การตัดแปลงลวดลาย 2	การสร้างสรรค์ลวดลายใหม่	ความหมาย
กบ						มีลูกหลาย คนยังมีโชคดี โชคร้ายพลิก กลับเป็นโชค ดี
ผีเสื้อ						ความสุขที่ เต็มเปี่ยมไป ด้วยความ สวยงามและ ความ สมบูรณ์แบบ ในชีวิต การ เติบโตและ พัฒนาของ เด็ก เต็มไป ด้วยความสุข และความ สนุก

การออกแบบรูปทรงภายนอกของผ้ากันเปื้อนได้รับแรงบันดาลใจจากลวดลายทอและลวดลายดวงอาทิตย์ โดยการออกแบบรูปทรงโดยรวมถูกปรับใช้ดอกไม้เป็นแรงบันดาลใจ ซึ่งได้รับการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เป็นเส้นโค้ง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีความนุ่มนวลและเป็นระเบียบทางสายตา ในขณะที่เดียวกันยังคงรักษาลักษณะของรูปทรงพื้นฐานจากลวดลายทอและโครงสร้างแปดเหลี่ยมของลวดลายดวงอาทิตย์ไว้ได้อย่างครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อให้การออกแบบสอดคล้องกับความต้องการทางสายตาและความสมดุลในเชิงศิลปะ

ตารางที่ 4-9 กระบวนการดึงลวดลายภายนอกของผ้ากันเปื้อน (หลิวจ้าน, 2024)

ชื่อลวดลาย	ภาพประกอบ	การดึงลวดลาย	การดัดแปลงลวดลาย	การสร้างสรรค์ลวดลายใหม่	ความหมาย
ลวดลาย การทอผ้า					ความสุขอัน มงคลและ ความ เจริญรุ่งเรือง ความสงบสุข และความสุข สวัสดิ์
ลายพระ อาทิตย์					การคุ้มครอง ให้มีสุขภาพดี และการ เจริญเติบโต อย่างสมบูรณ์

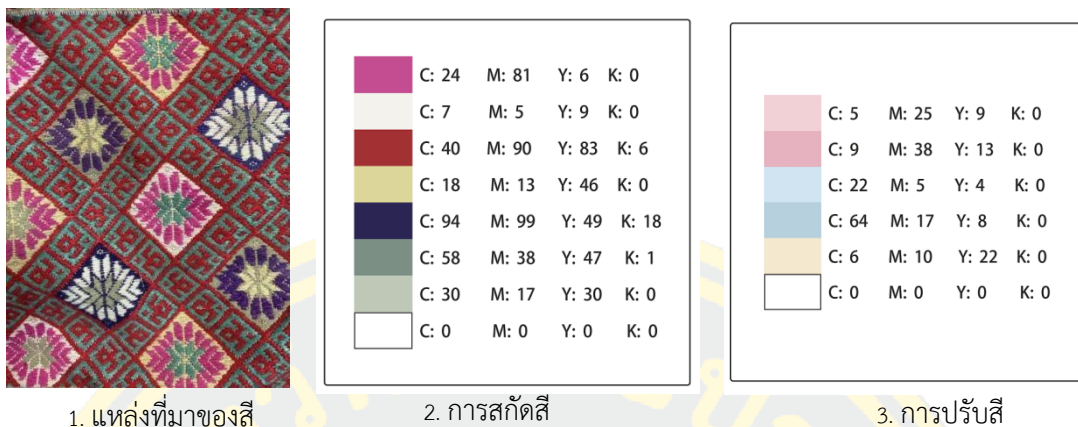
สุดท้าย ได้มีการรวมลวดลายภายในและลวดลายภายนอกที่ได้รับการออกแบบอย่าง
ครบถ้วนและจัดเรียงอย่างมีระเบียบ เพื่อให้ได้ลวดลายที่สอดคล้องและตอบสนองต่อการใช้งานได้
อย่างเหมาะสม

ภาพที่ 4-16 การซ้อนลดทลายภายในและภายนอกของผ้ากันเปื้อน (ทลิวจ้าน, 2024)

3.2 การสกัดและการสร้างสีสันทันใหม่จากผ้าทอจ้วง

ในด้านของสีสันทัน การออกแบบผ้ากันเปื้อนเน้นการคงเอกลักษณ์ของความหลากหลายทางสีสันทันของผ้าทอจ้วง โดยมุ่งเน้นให้เหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการแสดงคามบริสุทธิ์ของสีให้เหมาะสมกับการใช้งานจริง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ โดยเลือกใช้โทนสีหลักประกอบด้วยสีน้ำเงินและขาว รวมถึงสีแดงและขาว พร้อมการออกแบบที่แยกสำหรับผลิตภัณฑ์ชายและหญิง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการจับคู่สีที่มีความแตกต่างระหว่างโทนสีเย็นและโทนสีอบอุ่น เพื่อสร้างความลึกซึ้งและเพิ่มมิติในเชิงความสวยงามและคุณค่าของการออกแบบ

ภาพที่ 4-17 กระบวนการสร้างสรรค์สีของผ้าเช็ดหน้าลาย (หลิวจ้าน, 2024)

3.3 การคัดเลือกวัสดุและกระบวนการผลิต

ผ้ากันเปื้อนผลิตจากผ้าฝ้ายบริสุทธิ์ โดยใช้เทคนิคการตัดเย็บที่ผสมผสานการต่อผ้ากับการประดับตกแต่ง กระบวนการผลิตประกอบด้วยหลายขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การตัดผ้า การออกแบบรูปทรง การเย็บประกอบชิ้นส่วน การเย็บต่อชิ้นงาน การรีดผ้า การหุ้มขอบในบางส่วน และการปรับปรุงรายละเอียดเพื่อความประณีตและความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ เพื่อเพิ่มคุณค่าด้านความงามและสะท้อนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชนเผ่า ผ้ากันเปื้อนได้รับการตกแต่งด้วยกระดุมหมูน ในส่วนเปิด-ปิดของผ้า ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมความงามเชิงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 4-18 การประยุกต์ใช้เทคนิคการต่อผ้าในการผลิตผ้าเช็ดหน้าลาย (หลิวจ้าน, 2024)

4. การออกแบบเนื้อหาด้านจิตวิญญาณและความเชื่อ

4.1 การแสดงออกทางอารมณ์ในออกแบบผ้ากันเปื้อน

ในฐานะผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็ก ผ้ากันเปื้อนที่ผสมผสานลวดลายจากผ้าทอจ้วงนี้สะท้อนถึงความรักและความห่วงใยอันลึกซึ้งของมารดา แนวคิดการออกแบบที่แสดงถึงอารมณ์ในผลิตภัณฑ์ดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านมิติที่หลากหลาย ดังนี้

ประการแรก การออกแบบลวดลายบนผ้ากันเปื้อนนี้นำเสนอความหมายเชิงมงคลผ่านเทคนิคการเล่นเสียงพ้อง (homophone) อันเป็นเอกลักษณ์ของภาษาจ้วง ตัวอย่างที่โดดเด่นคือ ลวดลายผีเสื้อ “𑜁𑜨𑜃𑜫” (ฮู) ซึ่งมีการออกเสียงคล้ายกับคำว่า “𑜁𑜨𑜃𑜫” (ฝู) ที่แปลว่าโชคดีและความเป็นมงคล การออกแบบลวดลาย “สีฟู” ในผ้ากันเปื้อนได้รับแรงบันดาลใจจากลวดลายดั้งเดิมของผ้าทอจ้วงเมืองจิ้งซีซึ่งสะท้อนถึงการมอบคำอวยพรแก่เด็ก ๆ

ในวัฒนธรรมจ้วง เด็กมักถูกเปรียบเทียบกับ “ดอกไม้ของชาติ” โดยลวดลายผีเสื้อตัวที่ล้อมรอบดอกไม้บนผ้ากันเปื้อนจึงสื่อความหมายของ “สีฟูหุ้มดอกไม้” ซึ่งเป็นการแสดงถึงคำอวยพรและการปกป้องเด็ก นอกจากนี้ ลวดลายกบ “𑜁𑜨𑜃𑜫” (วา) ซึ่งมีเสียงพ้องกับคำว่า “娃” (หวา) ที่หมายถึงเด็ก ยังสะท้อนถึงความหมายเชิงสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ในวัฒนธรรมดั้งเดิม ความเชื่อนี้แสดงออกผ่านคำอวยพร “มีลูกมากมีโชคดี” ซึ่งสื่อถึงความหวังในอนาคตที่สดใสและความปรารถนาดีต่อเด็ก ๆ

นอกจากนี้ ลวดลายในผ้ากันเปื้อนยังสะท้อนถึงความห่วงใยและความปรารถนาดีของมารดาที่มีต่อลูก โดยมุ่งหวังให้เด็กเติบโตอย่างแข็งแรงและปลอดภัย ในวัฒนธรรมของชาวจ้วง การแต่งกายของทารกถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อโชคชะตาและอนาคตของเด็ก ซึ่งสตรีในชนเผ่ามักใช้การเย็บปักผ้าสัญลักษณ์ที่มีความหมายมงคล เพื่อสะท้อนถึงประเพณีดั้งเดิมและการขอพรให้เด็กได้รับการปกป้องจากภัยพิบัติและอันตรายต่าง ๆ ในระหว่างการเติบโต

ลวดลายกบและดวงอาทิตย์ในผ้ากันเปื้อนสะท้อนถึงการบูชาเทพเจ้าแห่งกบและเทพแห่งดวงอาทิตย์ ซึ่งสื่อถึงความหวังของมารดาที่ต้องการให้เทพเจ้าทั้งสองคุ้มครองและปกป้องเด็กจากโรคภัยไข้เจ็บและอันตรายต่าง ๆ ชาวจ้วงเชื่อว่า การเกิดของทารกเกี่ยวข้องกับการกระทำของ “เทพธิดาดอกไม้” เทพเจ้าผู้ประทานดอกไม้ให้กับเด็กทารก เพื่อเป็นการปกป้องจากภัยต่าง ๆ ดังนั้น การออกแบบผ้ากันเปื้อนที่ได้รับแรงบันดาลใจจากลักษณะของดอกไม้และการใช้ลวดลาย “ดอกไม้ซ้อนดอกไม้” จึงสะท้อนถึงการปกป้องของเทพเจ้าเทพธิดาดอกไม้ และเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความปรารถนาของมารดาที่ต้องการให้เด็กเติบโตภายใต้การคุ้มครองและความห่วงใยจากเทพเจ้าผู้เป็นปกปักรักษา

4.2 การบูรณาการความงามและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงในงาน ออกแบบกระเป๋าสตรี

ในการออกแบบผ้ากันเปื้อนนี้ ได้มีการนำลวดลายที่มีความหมายเชิงสัญลักษณ์จากผ้าไหมทอจ้วงมาใช้ โดยเฉพาะลวดลายกบ ลวดลายผีเสื้อ ลวดลายการทอผ้า และลวดลายดวงอาทิตย์ ซึ่งทั้งหมดนี้มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงความโชคดีและการขอพรจากเทพเจ้าที่คุ้มครองการเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก การออกแบบผ้ากันเปื้อนดังกล่าวจึงไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความงามในเชิงศิลปะ แต่ยังแฝงไว้ด้วยความหมายเชิงลึกที่สะท้อนถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงอย่างครบถ้วน

นอกจากนี้ การบูรณาการแนวคิดทางศาสนาเข้ากับลวดลายของผ้ากันเปื้อนได้สะท้อนถึงแนวคิดในการเคารพและบูชาชีวิต โดยการใช้ลวดลายเหล่านี้ในผ้ากันเปื้อนเพื่อสื่อถึงความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์และการขอพรจากเทพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และการเจริญเติบโตของชีวิต ตัวอย่างเช่น ลวดลายดวงอาทิตย์ที่สื่อถึงการบูชาเทพเจ้าดวงอาทิตย์ ซึ่งมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ในการขอพรให้ชีวิตเจริญรุ่งเรืองและมีความสุข และลวดลายกบที่แสดงถึงการบูชาเทพเจ้ากบ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการเจริญพันธุ์และความอุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ การใช้ลวดลายดอกไม้ในผ้ากันเปื้อนยังสะท้อนถึงการบูชาเทพเจ้าดอกไม้ ซึ่งเชื่อมโยงกับเทพเจ้าผู้ให้การคุ้มครองและอำนวยความสะดวกใหม่

ดังนั้น การออกแบบผ้ากันเปื้อนที่มีลวดลายและรูปร่างที่สะท้อนถึงสัญลักษณ์ทางศาสนาและการบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ จึงได้บูรณาการความงามในเชิงศิลปะกับคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงอย่างสมบูรณ์แบบ การออกแบบนี้ไม่เพียงแต่สื่อถึงความปรารถนาดีในกระบวนการเจริญเติบโตของเด็ก แต่ยังสะท้อนถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในเรื่องการปกป้องและการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตและการเจริญเติบโตของมนุษย์

การออกแบบลวดลายภายในของผ้ากันเปื้อนได้เลือกใช้ลวดลายกบสี่ตัวและลวดลายผีเสื้อสี่ตัว โดยมีการจัดเรียงลวดลายให้สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์และความกลมกลืนทางทัศนศิลป์ ลวดลายกบ ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับน้ำ ถูกมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของธาตุหยิน เนื่องจากน้ำในปรัชญาห้าธาตุถือเป็นธาตุหยิน ในขณะเดียวกัน ลักษณะของท้องกบที่พองออกคล้ายกับหญิงตั้งครรภ์ ยิ่งเสริมความเป็นสัญลักษณ์ของหยิน นอกจากนี้ ลวดลายดวงอาทิตย์ ซึ่งสื่อถึงแสงแดด พลัง และการเจริญพันธุ์ มักถูกมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของธาตุหยาง ด้วยการผสมผสานคุณลักษณะของสัญลักษณ์ทั้งสองนี้ในการออกแบบผ้ากันเปื้อนสำหรับเด็กชายและเด็กหญิง จึงสะท้อนถึงความสมบูรณ์ในเชิงความงาม ความกลมกลืนทางทัศนศิลป์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณในการปรับสมดุลระหว่างหยินและหยาง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมทอจ้วง

5. ข้อจำกัดของการออกแบบ

แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจากเมืองจิ้งซีโดยการใช้เส้นไหมเพื่อเพิ่มความนุ่มนวลในงานออกแบบ แต่กระบวนการดังกล่าวอาจทำให้ลักษณะเฉพาะของลวดลายดั้งเดิมถูกลดทอนลง ซึ่งส่งผลให้ความเชื่อมโยงระหว่างลวดลายที่ได้รับการดัดแปลงและวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงดั้งเดิมบางประการลดน้อยลง นอกจากนี้ในแง่ของการเลือกวัสดุสำหรับการผลิต ยังขาดการพิจารณาวัสดุที่มีคุณสมบัติในการเพิ่มความสะดวกและการใช้งาน เช่น ผ้าที่มีคุณสมบัติกันน้ำ กันคราบ หรือมีคุณสมบัติต้านเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งจะสามารถช่วยเสริมสร้างความสะดวกสบายและประโยชน์ในการใช้งานผลิตภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ช่วงระยะเวลาการอยู่เป็นครอบครัวหลังแต่งงาน

1. ยึดมั่นในประเพณีวัฒนธรรมการทอผ้าไหมจ้วง

เมื่อพวกเขาได้รับมอบหมายให้ดูแลบ้านหลังจากแต่งงานแล้ว สตรีชาวจ้วงจะรักษาประเพณีวัฒนธรรมของผ้าจ้วงและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น พวกเขาจะใช้ผ้าปูโต๊ะ ผ้า màn จี ผ้าแขวนผนัง และสิ่งของอื่น ๆ ที่ทำจากผ้าไหมทอจ้วงเพื่อประดับตกแต่งพื้นที่ในบ้าน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคีและความสุขในครอบครัว ในช่วงระยะนี้ งานผ้าไหมจ้วงไม่เพียงแต่เป็นตัวแทนของความเคารพและสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมของครอบครัวเท่านั้น แต่ยังกลายมาเป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคีในครอบครัวและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยยังคงคุณค่าทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมของชาวจ้วงเอาไว้อีกด้วย

ภาพที่ 4-19 ผ้าแขวนผนังจากผ้าไหมทอจ้วง (หลี่ ชุนหลิง, 2024)

2. วิธีการออกแบบ VDE

หลักการออกแบบ VDE ซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการสำคัญ ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ (Visualization) การตกแต่ง (Decoration) และการสร้างอารมณ์ (Emotion) โดยยกตัวอย่างจากการออกแบบผ้าแขวนผนังไฟเบอร์ที่มุ่งเน้นการแปลงเรื่องราวพื้นบ้านของผ้าไหมทอจ้วงให้เป็น ลวดลายภาพและการบรรยายฉากมนุษยธรรมของเมืองจิ้งซี ซึ่งมีบทบาทในการสะท้อนถึงวัฒนธรรม และประเพณีของชนเผ่าจ้วงในลักษณะที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ในส่วนการตกแต่ง เน้นการออกแบบใช้ลวดลายและการเลือกสีที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างความงามของผ้าแขวนผนังไฟเบอร์ให้ดูมีความเป็นศิลปะและมีเสน่ห์ดึงดูดสายตา ลวดลายและสีสรรที่เลือกใช้จะต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงและการตกแต่งภายในบ้าน

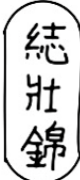
3. รูปแบบการออกแบบ

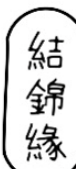
ชุดผ้าแขวนผนังนี้ประกอบด้วย 4 ชิ้น กลุ่มเป้าหมายคือคนวัยหนุ่มสาว โดยมีรูปแบบการออกแบบที่งดงามและมีความโรแมนติก ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

3.1 การออกแบบกรอบแนวความคิดหลัก

เริ่มต้นจากการตั้งเนื้อหาหลักจากเรื่องเล่าพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง "ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง" โดยการเลือกและวิเคราะห์เนื้อหาหลัก เช่น ตัวละคร สถานที่ และเหตุการณ์ ซึ่งจะทำการวิเคราะห์กรอบแนวความคิดหลัก ตัวละครหลัก และตัวละครรองในแต่ละภาพ จากนั้นจะทำการแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 4 ตอนหลัก ได้แก่ การทอผ้าไหมทอจ้วงการย้อมผ้าไหมทอจ้วงการค้นหาผ้าไหมทอจ้วงและการสร้างสัมพันธ์ผ้าไหมทอจ้วงโดยเรื่องราวความรักระหว่างลูกชายคนที่สามและนางฟ้าจะเป็นเรื่องหลัก โดยใช้ผ้าไหมทอจ้วงเป็นสื่อเชื่อมโยง ทั้งนี้ ตอนทั้ง 4 จะถูกร้อยเรียงเข้าด้วยกันในรูปแบบของภาพชุด และในมุมขวาล่างของแต่ละผ้าจะมีลายตราประทับเพื่อช่วยให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 4-10 การแยกย่อยสื่ต่อนหลักของเรื่องเล่าพื้นบ้าน “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง”
(หลิวจ้าน, 2024)

ลำดับเหตุการณ์	การเลือกสรรเนื้อหา ของเรื่อง	การดึงเนื้อหาหลัก	การกำหนดหัวข้อ ของแต่ละภาพและ การระบุตัวละคร หลักและตัวละคร รอง	การวิเคราะห์ ลักษณะนิสัย ของตัวละคร หลักใน แต่ละฉาก	การ ออกแบบ ตราประทับ
1	<p>ในอดีต ณ เขตภูเขาใหญ่ มีหญิงชราคนหนึ่งอาศัยอยู่กับลูกชายสามคนของเธอ หญิงชราผู้นี้มีทักษะในการทอผ้าไหมทอจ้วงและมีรายได้หลักมาจากการขายผ้าไหมทอจ้วงในการเลี้ยงดูครอบครัว วันหนึ่งที่ตลาด เธอได้พบกับภาพวาดที่งดงามซึ่งทำให้ใจของเธอเต็มไปด้วยความยินดี และเธอจึงตัดสินใจซื้อภาพวาดนั้นมาเก็บไว้ จากนั้นหญิงชราตั้งปณิธานที่จะทอผ้าไหมทอจ้วงโดยใช้ภาพของหมู่บ้านที่สวยงามจากภาพที่เธอซื้อมานั้นเป็นแรงบันดาลใจ หลังจากที่ยุติงชราใช้เวลาในการทอผ้าไหมทอจ้วงอย่างหนักหน่วงตลอดระยะเวลาสามปี โดยไม่หยุดพักทั้งกลางวันและกลางคืน ในที่สุดเธอก็สามารถทอผ้าไหมทอจ้วงผืนนั้นจนสำเร็จ</p>	<p>ตัวละคร: แม่ชราและลูกชายสามคน</p> <p>สถานที่: เขตภูเขาใหญ่</p> <p>เหตุการณ์: แม่ชราทอผ้าไหมทอจ้วง</p>	<p>หัวข้อ: การทอผ้าไหมทอจ้วง</p> <p>ตัวละครหลัก: แม่ชรา</p> <p>ตัวละครรอง: ลูกชายสามคน</p> <p>ฉาก: ภูเขา น้ำตก ทุ่งนา และหมู่บ้าน</p>	ขยันหมั่นเพียร เรียบง่าย	

2	<p>วันหนึ่ง พายุลมแรงพัดผ้าไหมทอจิ้งจอกขึ้นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้แม่ชราตกใจและร้องไห้ด้วยความกังวลที่แท้แล้ว เทพธิดาจากภูเขาดูแลเห็นผ้าไหมทอจิ้งจอกผืนนี้และนำมันไปเพื่อใช้เป็นผ้าตัวอย่าง</p>	<p>ตัวละคร: เทพธิดาแม่ชรา</p> <p>สถานที่: ท้องฟ้าภูเขา</p> <p>เหตุการณ์: เทพธิดานำผ้าไหมทอจิ้งจอกไป</p>	<p>หัวข้อ: การยืมผ้าไหมทอจิ้งจอก</p> <p>ตัวละครหลัก: เทพธิดา</p> <p>ตัวละครรอง: แม่ชราและลูกชายคนที่สาม</p> <p>ฉาก: ขอบฟ้าภูเขาและทิวทัศน์ธรรมชาติ</p>	<p>เคารพในความดีงาม มีความสามารถในการเรียนรู้</p>	
3	<p>หญิงชราผู้นั้นเรียกลูกชายทั้งสามคนให้ไปตามหาผ้าไหมทอจิ้งจอกโดยให้ผลัดกันไปตามลำดับ ก่อนอื่น ลูกชายคนโตและคนที่สองประสบกับความยากลำบากระหว่างทางและในที่สุดก็ท้อใจจนต้องหนีไปกลางทาง เหลือเพียงลูกชายคนที่สามผู้กล้าหาญ เขาไม่กลัวอุปสรรคใดๆ และด้วยความมุ่งมั่น เขาได้รับความช่วยเหลือจากม้าหินใหญ่ เขากลับมาเผชิญหน้ากับภูเขาสูงและแม่น้ำลึก จนสุดท้ายสามารถตามหาผ้าไหมทอจิ้งจอกที่เทพธิดากำลังทอ และนำผืนผ้านั้นกลับมาสู่บ้านได้</p>	<p>ตัวละคร: ลูกชายคนที่สามเทพธิดา</p> <p>สถานที่: ภูเขาสูงแม่น้ำ ขอบฟ้า</p> <p>เหตุการณ์: ลูกชายคนที่สามขี่ม้าหินใหญ่ตามหาผ้าไหมทอจิ้งจอก</p>	<p>หัวข้อ: การค้นหาผ้าไหมทอจิ้งจอก</p> <p>ตัวละครหลัก: ลูกชายคนที่สาม</p> <p>ตัวละครรอง: เทพธิดา</p> <p>ฉาก: ภูเขา, แม่น้ำ, ขอบฟ้า</p>	<p>เข้มแข็งไม่ย่อท้อ ไม่หวั่นเกรงอุปสรรคเดินทางด้วยความกล้าหาญ</p>	
4	<p>เมื่อกลับถึงบ้าน ลูกชายคนที่สามได้พบกับครอบครัวของเขาอย่างอบอุ่น แต่ในขณะนั้นเอง เขาก็สังเกตเห็นผ้าไหมทอจิ้งจอกผืนหนึ่งค่อยๆ แผ่ขยาย</p>	<p>ตัวละคร: ลูกชายคนที่สาม เทพธิดาครอบครัว</p>	<p>หัวข้อ: การผูกสัมพันธ์ผ่านผ้าไหมทอจิ้งจอก</p>	<p>ให้ความสำคัญกับความรักและความภักดีปรารถนา</p>	

<p>ออกภายใต้แสงแดด ลวดลายที่ประดับบนผ้าไหมทอจ้วงเริ่มลอยออกมาและค่อยๆ กลายเป็นหมู่บ้านที่งดงามเพียงชั่วขณะนั่นเอง เทพธิดาที่ได้ปกรูปร่างของตัวเองลงบนผ้าไหมทอจ้วงก็กลับมาและแปลงร่างเป็นมนุษย์ ลูกชายคนที่สามและเทพธิดาจึงได้พบกันอีกครั้ง ผ่านผ้าไหมทอจ้วงที่เชื่อมโยงพวกเขาทั้งสองไว้ และในที่สุด พวกเขา ก็ตกลงเป็นคู่สามีภรรยา กัน จากนั้น ทั้งสองใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข</p>	<p>สถานที่: หมู่บ้าน</p> <p>เหตุการณ์: ลูกชายคนที่สาม กลับมารวมตัวกับครอบครัว ลูกชายคนที่สามและเทพธิดาแต่งงานกัน ลวดลายบนผ้าไหมทอจ้วงลอยออกมาและกลายเป็นหมู่บ้านที่งดงาม</p>	<p>ตัวละครหลัก: ลูกชายคนที่สามและเทพธิดา</p> <p>ตัวละครรอง: ครอบครัว ลูกชายคนที่สามและเทพธิดาแต่งงานกัน ลวดลายบนผ้าไหมทอจ้วงลอยออกมาและกลายเป็นหมู่บ้านที่งดงาม</p>	<p>ความรักที่ดีงาม</p> <p>ฉาก: ภูเขาและน้ำตกในหมู่บ้านที่งดงาม</p>	
--	--	---	--	--

ต่อมา ได้มีการเลือกสรรและสร้างสรรค์ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่องราว โดยมุ่งเน้นการใช้ลวดลายดังกล่าวในผืนผ้า โดยประกอบด้วยลวดลายบนเครื่องแต่งกายของตัวละครของชนเผ่าจ้วง การตกแต่งบนผืนผ้าไหมทอจ้วงที่อยู่บนเครื่องทอผ้า รวมถึงฉากที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวของลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่สอดคล้องกับ “การสร้างสัมพันธ์ผ้าไหมทอจ้วง” ซึ่งมีการนำเสนอภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความหมายทางสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงการเชื่อมโยงระหว่างตัวละครและผ้าไหมทอจ้วงในการสร้างความสัมพันธ์ในเรื่องราว

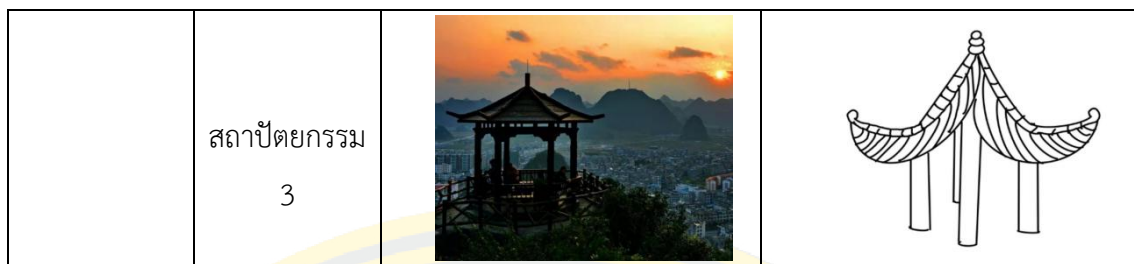
ตารางที่ 4-11 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงแบบใหม่ (หลิวจ้าน, 2024)

ชื่อลวดลาย	ภาพประกอบ	การดึงลวดลาย	การสร้างสรรค์	ความหมาย
ลายภูเขา				รักชีวิต ใฝ่คุณ ธรรม ความรัก อันยั่งยืน
ลายรูป สี่เหลี่ยม				ใจเดียวกัน ความเป็นสิริ มงคล ความ รักอันมั่นคง
ลายหงส์				มีความสุข และมงคล ความรักและ ความสมหวัง
ทิวทัศน์ ธรรมชาติ				รักธรรมชาติ ใฝ่หาชีวิต ที่ดีงาม

สุดท้ายนี้ การดึงเอาองค์ประกอบทางศิลปะจากกิจกรรมเทศกาลในจิ้งซี รูปปั้นในแหล่งท่องเที่ยว ประเพณีการทอผ้า สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ และสถาปัตยกรรมแบบเสาไม้ยืน ซึ่งเป็นฉากที่มีลักษณะเด่นนั้น ไม่เพียงแต่ช่วยเสริมความหลากหลายให้กับเนื้อหาของผ้า แต่ยังช่วยเพิ่มเอกลักษณ์ท้องถิ่นลงไปด้วย การนำองค์ประกอบเหล่านี้มาผสมผสานในผ้าสามารถเปรียบได้กับการถ่ายทอดความลึกซึ้งและโรแมนติกของจิ้งซีไปยังผู้ชม โดยที่ภูมิประเทศแบบป่าหินที่ทำให้จิ้งซีมีทัศนียภาพที่โดดเด่นของภูเขา น้ำ และวิวไร่ขั้นบันไดที่งดงามนั้น ได้สะท้อนถึงคุณลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ชาวชนเผ่าจ้วงที่อาศัยในพื้นที่นี้มีลักษณะเด่นในด้านความขยันหมั่นเพียร ความกล้าหาญ และความสามารถพิเศษ โดยสตรีมีทักษะในการทอผ้า ขณะที่ผู้ชายมีความเชี่ยวชาญในการขี่ม้า ส่วนการก่อสร้างบ้านเสานั่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนั้น เป็นการแสดงออกถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความโดดเด่น

ตารางที่ 4-12 การนำเสนอการบรรยายฉากในเรื่องเล่า “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง” (หลิวจ้าน, 2024)

ชื่อฉาก	ตัวอย่าง	การประยุกต์ฉาก ให้เป็นงานศิลปะ	
หนุ่มชาวจ้วงขี่ม้า			
รูปปั้นหินนางฟ้าแห่งจิ่งซี			
หญิงช่างทอผ้า			
ทิวทัศน์เมืองจิ่งซี			
สถาปัตยกรรม แห่งเมืองจิ่งซี	สถาปัตยกรรม 1		
	สถาปัตยกรรม 2		

3.2 การดัดแปลงและสร้างสรรค์สีของผ้าไหมทอจ้วง

เพื่อสะท้อนความงดงามของทัศนียภาพภูเขาและสายน้ำในพื้นที่จั้งซี ผ้าทอสีจึงถูกออกแบบให้ใช้โทนสีฟ้า-เขียวเป็นโทนสีหลัก โดยลำดับของการเปลี่ยนแปลงโทนสีหลักสอดคล้องกับการพัฒนาของเนื้อเรื่อง ได้แก่ โทนสีฟ้า-เขียว, ม่วง-เขียว, ส้ม-เขียว และแดง-ฟ้า ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงอารมณ์และบรรยากาศในแต่ละช่วงของเนื้อหา

1.แหล่งที่มาของสี

	C: 0	M: 69	Y: 0	K: 0
	C: 68	M: 91	Y: 35	K: 0
	C: 19	M: 11	Y: 67	K: 0
	C: 41	M: 100	Y: 100	K: 8
	C: 85	M: 58	Y: 0	K: 0
	C: 7	M: 38	Y: 86	K: 0
	C: 0	M: 78	Y: 0	K: 0
	C: 71	M: 18	Y: 65	K: 0
	C: 45	M: 33	Y: 85	K: 0
	C: 0	M: 0	Y: 0	K: 0

2.กระบวนการสกัดสี

	C: 46	M: 85	Y: 93	K: 13
	C: 19	M: 30	Y: 0	K: 0
	C: 5	M: 2	Y: 44	K: 0
	C: 18	M: 77	Y: 64	K: 0
	C: 81	M: 37	Y: 20	K: 0
	C: 1	M: 44	Y: 56	K: 0
	C: 11	M: 47	Y: 0	K: 0
	C: 39	M: 0	Y: 44	K: 0
	C: 76	M: 12	Y: 53	K: 0
	C: 0	M: 0	Y: 0	K: 0

3.การปรับแต่งสี

ภาพที่ 4-20 กระบวนการสร้างสรรค์สีแบบใหม่ของพื้นผ้า (หลิว จ้าน, 2024)

ภาพที่ 4-21 กระบวนการเพิ่มอุณหภูมิของสีพื้นผ้า (หลิว จ้าน, 2024)

3.3 การเลือกวัสดุและกระบวนการผลิต

วัสดุหลักที่ใช้ในการผลิตประกอบด้วยเส้นฝ้าย อะคริลิก และโพลีเอสเตอร์ ซึ่งถูกผสมผสานกับเทคนิคการทอแบบดิ่งเส้น (tufting) ในปัจจุบัน กระบวนการผลิตประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การประกอบกรอบผ้า การวาดแบบและขยายภาพ การเลือกเส้นและจัดสี การทอแบบดิ่งเส้น การตัดแต่งและปรับแต่ง การทากาวเพื่อปิดขอบด้านหลัง และการห่อขอบพร้อมทำรายละเอียดให้เรียบร้อย

ภาพที่ 4-22 กระบวนการผลิตส่วนของผ้าแขวนผนัง (หลิว จ้าน, 2024)

4. ความหมายในแง่ของการออกแบบและหลักคิดทางศาสนา

4.1 การแสดงออกทางอารมณ์ในออกแบบผ้าแขวนผนัง

ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของการตกแต่งภายใน ผ้าแขวนผนังทอผ้าไหมทอจิ้งที่มีเนื้อหาลากร่องเล่าของชนเผ่าจ้วงสะท้อนถึงความปรารถนาของชนเผ่าจ้วงในการแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดี การออกแบบที่เน้นการแสดงออกทางอารมณ์นี้สามารถเห็นได้ในหลายด้าน ดังต่อไปนี้

ประการแรก โครงสร้างกรอบแนวความคิดสะท้อนอารมณ์ การออกแบบผ้าแขวนผนังนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากเรื่องเล่าพื้นบ้าน “ผ้าไหมทอจ้วงผืนหนึ่ง” ซึ่งมุ่งเน้นไปที่เรื่องราวความรัก โดยใช้ผ้าไหมทอจ้วงเป็นสื่อในการเชื่อมโยงและบูรณาการลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่เกี่ยวข้องกับความรักและฉกมนุษย์ธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของจิ้งซี การบูรณาการนี้สะท้อนถึงความปรารถนาของชนเผ่าจ้วงที่ต้องการความรักที่งดงามและชีวิตที่มีความสุข

ประการที่สอง วัสดุที่ใช้ในการสร้างอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นเส้นใยธรรมชาติในผ้า (เช่น ผ้าฝ้าย) หรือเส้นใยสังเคราะห์ (เช่น อะคริลิกและโพลีเอสเตอร์) วัสดุเหล่านี้มีคุณสมบัติที่นุ่มนวลและสะดวกสบาย รวมถึงมีความเป็นมิตรกับผู้ใช้งาน ซึ่งช่วยสร้างความรู้สึกอบอุ่นและใกล้ชิดคล้ายกับความรักของแม่ การติดตั้งผ้าแขวนผนังในพื้นที่ภายในบ้านสามารถปรับเปลี่ยนผนังที่แข็งกระด้างให้กลายเป็นภาพที่มีชีวิตชีวาและอบอุ่น

ประการสุดท้าย สีมืดทึบในการเสริมสร้างอารมณ์ ผ่านการไล่ระดับสีของผ้า สีของเส้นใยสะท้อนถึงการพัฒนาของอารมณ์ระหว่างตัวละครชายและหญิง ซึ่งการใช้สีเหล่านี้สะท้อนถึงการรับรู้เฉพาะของชนเผ่าจ้วงต่ออารมณ์ความรู้สึก ทำให้ผู้ชมสามารถรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้อย่างชัดเจน และกระตุ้นความรู้สึกอ่อนโยนในจิตใจ

4.2 การผสมผสานความงามและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงในการออกแบบผ้าแขวนผนัง

ประการแรก การออกแบบผ้าผืนนี้ได้สืบทอดและต่อยอดด้วยลักษณะสีสันอันสดใสของผ้าไหมทอจ้วงในจิ้งซี ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่นำมาใช้ในผ้ายังคงรักษาความงามตามแบบดั้งเดิม และดึงเอาสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรักที่งดงามและชีวิตที่ดีมานำเสนอ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างการแสดงออกทางอารมณ์ในผ้า และสะท้อนถึงความงามสดใสของผ้าไหมทอจ้วงรวมถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณที่แฝงไปด้วยความสุขและคุณธรรม

ประการที่สอง การออกแบบผ้าแขวนผนังแต่ละชิ้นได้ผสมผสานคุณลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของผ้าไหมทอจ้วงเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อถ่ายทอดคุณลักษณะต่าง ๆ ของชนเผ่าจ้วงที่มีความหมายทางการศึกษาที่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น “การทอผ้าไหมทอจ้วง” แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรและความเรียบง่ายของชนเผ่าจ้วง “การย้อมผ้าไหมทอจ้วง” สะท้อนถึงจิตวิญญาณในการแสวงหา

ความดีและความสามารถในการเรียนรู้ของชนเผ่าจ้วง “การค้นหาผ้าไหมทอจ้วง” แสดงถึงความแข็งแกร่งและความไม่ยอมแพ้ของชนเผ่าจ้วง และ “การสร้างสัมพันธ์ผ้าไหมทอจ้วง” แสดงถึงความสำคัญของความรักและความจงรักภักดีในสังคมของชนเผ่าจ้วง นอกจากนี้ ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงที่ได้รับการฟื้นฟูยังคงรักษารูปแบบการแสดงออกที่ลุ่มลึกของสัญลักษณ์ผ้าไหมทอจ้วงซึ่งมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างอารมณ์ในงานออกแบบผ้าแขวนผนัง ดังนั้นจึงสะท้อนถึงความงามทางการศึกษาและคุณค่าทางจิตวิญญาณที่ลึกซึ้ง ซึ่งมีนัยยะและความหมายในผ้าไหมทอจ้วง

5. ข้อจำกัดในการออกแบบ

การออกแบบในปัจจุบันยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเต็มที่ในการเพิ่มเอฟเฟกต์ทางการมองเห็นและฟังก์ชันใหม่ๆ ในงานฝีมือแบบดั้งเดิม หากการออกแบบไม่คำนึงถึงการใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติพิเศษ อาจเลือกใช้วัสดุที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิหรือลวดลายที่สามารถเปลี่ยนสีได้ เพื่อเพิ่มความตอบสนองและเสริมสร้างความรู้สึทางเทคโนโลยีให้กับการตกแต่งผ้าแขวนผนัง นอกจากนี้ ผลกระทบที่ยังขาดการตอบสนองที่มีพลศาสตร์และไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับประสบการณ์ของผู้ใช้ให้ดียิ่งขึ้นได้

บทสรุป: อ้างอิงจากธรรมเนียมปฏิบัติและอารมณ์ความรู้สึกของสตรีชาวจ้วงในเมืองจิ้งซีทั้ง 4 ช่วง ได้แก่ ช่วงคบหาก่อนแต่งงาน ระหว่างแต่งงาน หลังแต่งงาน และเมื่อพวกเขาเป็นแม่เรือน จึงได้ใช้วิธีการออกแบบ DEY, VLEE, VLE และ VDE ตามลำดับในการออกแบบและวิเคราะห์กระเป๋าผ้าปูที่นอน ผ้ากันเปื้อน และผ้าแขวนผนังของสตรีชาวจ้วง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณของชาวจ้วงได้อย่างเต็มที่ และยังเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติสำหรับบทสรุปในลำดับต่อไปอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาของสตรีชาวจ้วง ซึ่งเคยมีบทบาทสำคัญในพิธีกรรมสำคัญต่าง ๆ เช่น พิธีแต่งงาน แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบันจะทำให้ผ้าไหมทอจ้วงค่อย ๆ เลือนหายไปจากสายตาและความสนใจของผู้คน แต่ด้วยฝีมือการทอที่ประณีต ลวดลายที่หลากหลาย และสีสันสดใส ผ้าทอชนิดนี้ยังคงมีชื่อเสียงและถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของชนเผ่า งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีจากมุมมองของสตรี เริ่มต้นด้วยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์แนวโน้มงานวิจัยที่ผ่ามาเกี่ยวกับวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงในเมืองจิ้งซี ศึกษาภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาวจ้วง วิวัฒนาการประวัติศาสตร์ของผ้าไหมทอ รวมถึงผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ตลอดจนทฤษฎีและงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและทิศทางของการวิจัย ลำดับต่อมาใช้วิธีการสำรวจภาคสนาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนา เทคนิคการผลิต และการสืบทอดของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี และวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของงานหัตถกรรมผ้าทอ นอกจากนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการศึกษาผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีในบริบทของสตรี พร้อมทั้งวิเคราะห์วัสดุ เทคนิคการทอ ลวดลาย สีสัน ตลอดจนพิธีแต่งงาน ความเชื่อดั้งเดิม ความเชื่อดั้งเดิม ความศรัทธาทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชนเผ่า บรรทัดฐานทางจริยธรรม และการอบรมสั่งสอน สุดท้ายนี้ ได้มีการพัฒนาแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ สร้างแบบจำลองแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ โดยอ้างอิงจากสุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี จากนั้นนำแบบจำลองดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ในชุดหนึ่ง เป้าหมายของการวิจัยนี้ เพื่อมอบประสบการณ์ที่มีคุณค่าในเชิงปฏิบัติสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ รวมถึงเสนอแนวทางใหม่ในการสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี สามารถสรุปได้ดังนี้:

1. ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีโดยการสืบทอดของสตรีชาวจ้วง

ผ้าไหมทอจ้วงมีประวัติความเป็นมายาวนาน โดยมีต้นกำเนิดจากผ้าลายริ้วห้าสีในเขตพื้นที่ชนเผ่าจ้วงตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่น ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีได้มีพัฒนาต่อเนื่อง จากสิ่งทอประเภท “เชือกปอ” “ผ้ากระสอบ” และ “ดอกไม้” ในสมัยราชวงศ์ซ่ง จนกลายเป็นผ้าไหมทอบรรณาการ ผ้าไหมทอทางการ ผ้าไหมทอของรัฐมนตรี ผ้าไหมทอกว้างซี ฯลฯ ในสมัยราชวงศ์หยวน ในสมัย

ราชวงศ์หมิงและชิง ผ้าไหมทอจ้วงได้พัฒนาเป็นสิ่งทอที่มีความซับซ้อนและหลากหลายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายราชวงศ์ชิงและต้นสาธารณรัฐ ผ้าไหมทอจ้วงกลับเริ่มเสื่อมถอย หลังการก่อตั้งประเทศจีนใหม่ นโยบายของรัฐได้ส่งเสริมการพัฒนา งานหัตถกรรมของชนเผ่า ทำให้ผ้าไหมทอจ้วงเข้าสู่ช่วงฟื้นฟูอีกครั้ง ในปี ค.ศ. 1960 การก่อตั้งโรงงาน ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีถือเป็นก้าวที่สำคัญเปลี่ยนแปลงผ้าไหมทอจ้วงจากหัตถกรรมดั้งเดิมไปสู่การผลิต และการจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ ซึ่งได้เสริมสร้างชีวิตชีวาใหม่ให้กับการพัฒนาของผ้าไหมทอจ้วงใน ทศวรรษที่ 1980 นโยบายการปฏิรูปและเปิดประเทศได้ส่งเสริมการพัฒนาที่รุ่งเรืองของผ้าไหมทอจ้วง ทำให้กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญของวัฒนธรรมจิ่งซีและชนเผ่าจ้วง อย่างไรก็ตาม หลังจากเข้าสู่ ศตวรรษที่ 21 อุตสาหกรรมผ้าไหมทอจ้วงกลับเสื่อมถอยลงอย่างต่อเนื่อง และการสืบทอดศิลปะการ ทอกำลังเผชิญกับสถานการณ์วิกฤต

ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีได้รับการสืบทอดและสร้างสรรค์โดยสตรีชาวจ้วง ซึ่งในกระบวนการสืบทอดนั้นสะท้อนลักษณะทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ดังนี้

- 1) วัสดุธรรมชาติ: ใช้ป่านรามิ เส้นใยไหม และฝ้าย ซึ่งเป็นวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้รู้สึกสบายและระบายอากาศได้ดี
- 2) การทอที่ประณีต ปัจจุบันมีทั้งหมด 10 ขั้นตอน โดยใช้เทคนิคและการปักลวดลายแบบ ดึงด้ายเป็นหลัก แบ่งวิธีการทอออกเป็นสองกระสวย และสามกระสวย ซึ่งเทคนิคการทอชาวจ้วงเมือง จิ่งซีมีความก้าวหน้ากว่าผ้าทอชาวจ้วงทางภาคเหนือ
- 3) ลวดลายที่โดดเด่นและเต็มเปี่ยมด้วยความหมาย ผ้าไหมทอของชาวจ้วงในจิ่งซีมี ลวดลายที่หลากหลายและสะท้อนวัฒนธรรมที่เอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น ลวดลายเรขาคณิต ดวงดาว พืช สัตว์ ตัวอักษร และฉากในชีวิตประจำวัน โดยจะใช้ลวดลายเรขาคณิตเป็นหลัก ลวดลายที่พบบ่อย ที่สุดคือ ลายดอกเบญจมาศ และลายสวัสดิกะ ลายดอกเบญจมาศ แสดงถึงความปลอดภัย อายุยืน และความอุดมสมบูรณ์ สืบเนื่องจากความเชื่อของชาวจ้วงที่เคารพบูชา “แม่ดอกไม้วาดลายสวัสดิกะ แสดงถึงความสมหวังในทุกด้าน และความอุดมสมบูรณ์ทางชีวิต ลวดลายทั้งสองนี้มักใช้ร่วมกันในชุด ผ้าไหมสำหรับพิธีแต่งงาน เพื่อสื่อถึงการแต่งงานที่มีความสุข ความอุดมสมบูรณ์ และอายุยืนยาว
- 4) สีสดใส ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีมีสีหลัก ๆ คือ แดง เหลือง น้ำเงิน เขียว ม่วง และดำ โดยสีแดงเป็นสีที่พบมากที่สุด มักใช้ในเครื่องใช้สำหรับพิธีแต่งงาน
- 5) สิ่งของที่จำเป็นสำหรับพิธีแต่งงานผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีถือเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในพิธี แต่งงาน สะท้อนถึงความปรารถนาของสตรีชาวจ้วงต่อชีวิตสมรสที่ดีงาม อีกทั้งยังแสดงออกถึงความเคารพในความเชื่อดั้งเดิม ความศรัทธาทางวัฒนธรรม ความสามัคคีในกลุ่มชน และบรรทัดฐานทาง

จริยธรรม เช่น ลายดอกเบญจมาศ และ ลายกบ ซึ่งสะท้อนถึงความเคารพในธรรมชาติและความเชื่อ
ดั้งเดิม โดยการส่งต่อคำอวยพรสำหรับชีวิตผ่านทางลวดลายบนผ้าไหมทอจ้วงนี้

2. สุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

ด้านสุนทรียภาพของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีมีลักษณะเด่นดังนี้

- 1) สุนทรียภาพตามธรรมชาติ ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ป่านรามี่ ไหม และ
ฝ้าย ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สวมใส่สบาย และระบายอากาศได้ดี
- 2) สุนทรียภาพแบบเรียบง่าย ลวดลายส่วนใหญ่เป็นเรขาคณิตสื่อถึงการตีความและย่อ
ความจากธรรมชาติและชีวิตประจำวัน โดยมุ่งเน้นความกระชับและชัดเจน
- 3) สุนทรียภาพแห่งจังหวะ การจัดเรียงลวดลายที่ซ้ำกันอย่างมีระเบียบ สีเส้นที่กลมกลืน
และรูปแบบการจัดวางที่ต่อเนื่องกัน สร้างความรู้สึกของจังหวะและความกลมกลืน
- 4) สุนทรียภาพแห่งความสมบูรณ์ เน้นการจัดวางลวดลายอย่างสมมาตรและประสานสีเส้น
อย่างลงตัว สะท้อนถึงความสมดุลและความกลมกลืน
- 5) สุนทรียภาพแบบแฝงนัยยะ ลวดลายแฝงด้วยความหมายทางวัฒนธรรม เช่น ลวดลาย
ดอกไม้และผีเสื้อที่สื่อถึงความรักที่งดงาม
- 6) สุนทรียภาพแบบคลาสสิก ลวดลายดั้งเดิมที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดี เช่น ลายดอก
เบญจมาศ ลายสวัสดิกะ ลายพระอาทิตย์ และลายหงส์
- 7) สุนทรียภาพแบบวิจิตรอันสดใส ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจั้งซีมีชื่อเสียงในด้านสีเส้นที่สดใส
และความโดดเด่น เช่น สีแดง เหลือง และน้ำเงิน สร้างความประทับใจด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัวในเชิง
ทัศนศิลป์
- 8) สุนทรียภาพแห่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ลวดลายบางแบบแฝงความเชื่อทางจิตวิญญาณ เช่น
ลายกบที่แสดงถึงการบูชาเทพกบ สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์และความสมบูรณ์พูนสุข
- 9) สุนทรียภาพแห่งการให้กำเนิด ลวดลายมักแฝงด้วยความหมายที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ
เรื่องการบูชาการให้กำเนิด เช่น ลายดอกเบญจมาศที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในพิธีขอพรจากเทพแห่ง
ดอกไม้
- 10) สุนทรียภาพเชิงการศึกษา เช่น ลายดอกเบญจมาศ สื่อถึงความประพุดิตด้านศีลธรรม
ของสตรีและมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาและการสืบทอดวัฒนธรรม

คุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีมีจุดเด่นดังนี้

- (1) ความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างฟ้ายักกับมนุษย์ การผสมผสานวัฒนธรรมชาติและลวดลายที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ แสดงถึงความสัมพันธ์อันกลมกลืนระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ
- (2) ความงามและความดีที่ผสานกัน ลวดลายของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีแฝงด้วยคำอวยพรและความหมายอันเป็นมงคล เช่น ลายดอกเบญจมาศบนสายพาดไหลผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี เป็นตัวแทนคำอวยพรจากยายถึงหลาน โดยหวังว่าเทพีแห่งดอกไม้จะช่วยคุ้มครอง
- (3) ความสมดุลของหยินและหยาง ลวดลายที่มีการกระจายตัวแบบเลขคู่และการจัดวางแบบสมมาตร เช่น ลายสัตว์ตึกะที่มีโครงสร้างเป็นเกลียวหมุน แสดงถึงการบรรจบกันของพลังทั้งสอง
- (4) ความหมายแฝงที่ลุ่มลึก ลวดลายของผ้าทอจิ้งซีมีความหมายเชิงอุปมาอุปไมย เช่น ลายข้าวหลามตัด แม้มีรูปแบบเรียบง่าย แต่โครงสร้างที่เป็นรูปข้าวหลามตัดไขว้กัน สื่อถึงความรักที่มั่นคงและความเป็นสิริมงคล
- (5) ความเป็นนิรันดร์ของชีวิต ลวดลายของผ้าทอจิ้งซีแฝงความหมายเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์และการสืบทอดชีวิต เช่น ลายข้าวหลามตัดและลายปลา ซึ่งมีลักษณะคล้ายสัญลักษณ์ของเพชฌัญญ์ สื่อถึงความเชื่อในเรื่องการบูชาการให้กำเนิดและการสืบทอดชีวิต.
- (6) ความเป็นอัตลักษณ์ของชนเผ่า แสดงออกอย่างเด่นชัดในด้านการสืบทอดวัฒนธรรม การแสดงเอกลักษณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

3. การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ด้วยผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี

อ้างอิงจากสุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี การสร้างแบบจำลองแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ได้กำหนดหลักการออกแบบไว้ทั้งหมด 6 ประการ ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ (Visualization), การตกแต่ง (Decoration), การนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน (Lifestyle), การปรับให้เข้ากับคนรุ่นใหม่ (Young), การสะท้อนความเป็นชนชาติ (Ethnicity) และ การแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก (Emotion)

ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีเป็นเครื่องพิสูจน์เส้นทางการเติบโตของสตรีชาวจ้วง ไม่ว่าจะเป็นวัยสาววัยพร้อมสมรส ไปจนถึงชีวิตหลังการแต่งงาน ความสัมพันธ์ระหว่างสตรีชาวจ้วงและผ้าไหมทอจิ้งซีในแต่ละช่วงชีวิตมีความแน่นแฟ้นและแสดงถึงการถ่ายทอดอารมณ์ที่ลึกซึ้ง ในวัยสาว การที่สตรีชาวจ้วงประดิษฐ์กระเป๋าผ้าไหมทอจ้วงให้กับบุคคลที่ตนแอบชอบ เป็นการแสดงออกถึงความคิดถึงและความหวังที่จะได้ครองรักร่วมกัน ในวัยที่พร้อมสมรส การเตรียมผ้าไหมทอจ้วงสำหรับเป็นสินสอดของตนเองสะท้อนถึงความปรารถนาต่อชีวิตสมรสที่งดงาม ในช่วงหลังแต่งงาน การเย็บเสื้อผ้าไหมทอจ้วงให้กับบุตรหลานเป็นการแสดงออกถึงความรักของมารดาอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ การทำของตกแต่งบ้านด้วยผ้าไหมทอจ้วงยังแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจในต่อคุณภาพชีวิตที่ดี จากการทำสตรีชาวจ้วงสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมทอจ้วงไม่เพียงแค่เพื่อมอบให้บุคคลอื่น เพื่อตนเอง เพื่อลูกหลาน

หรือเพื่อชีวิตครอบครัว สะท้อนเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของมุมมองทางอารมณ์ของสตรีชาวจ้วง ตั้งแต่ความสนใจในความรู้สึกส่วนตัว ไปจนถึงความคาดหวังต่อชีวิตสมรสในอนาคต จากความรักและการดูแลเอาใจใส่ลูกหลาน ไปจนถึงการมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวในภาพรวม

จากการวิเคราะห์ความหมายทางอารมณ์ที่สะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างผ้าไหมทอจ้วง กับวิถีชีวิตของสตรีชาวจ้วงในแต่ละช่วงวัย ได้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จำนวน 4 ประเภท โดยอ้างอิงตามแบบจำลองแนวความคิดการออกแบบ ดังนี้

- 1) สิ่งของแทนความรักที่โรแมนติคก่อนแต่งงาน กระเป๋าถือผ้าไหมทอจ้วงที่สื่อถึงความหวังและความรัก
- 2) สินสอดในพิธีมงคลสมรส ชุดเครื่องนอนที่ตกแต่งด้วยลวดลายผ้าไหมทอจ้วงเพิ่มบรรยากาศแห่งความสุข
- 3) สิ่งของสำหรับการเลี้ยงดูบุตรหลังแต่งงาน ผ้านกปั้นที่มีองค์ประกอบของผ้าไหมทอจ้วงสะท้อนถึงความรักและการดูแลเอาใจใส่
- 4) ของตกแต่งบ้านที่สะท้อนเรื่องราวชีวิตหลังแต่งงาน งานแขวนผนังทำจากเส้นใยที่บอกเล่าเรื่องราวผ่านลวดลายผ้าไหมทอจ้วง

อภิปรายผล

1. เกี่ยวกับลักษณะทางวัฒนธรรมและการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีในกระบวนการสืบทอดมรดกของสตรี การศึกษาเผยให้เห็นกระบวนการทางประวัติศาสตร์ของผ้าจ้วงในฐานะการตกผลึกของภูมิปัญญาของสตรีจ้วงและการเปลี่ยนแปลงในช่วงประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีมีต้นกำเนิดในสมัยราชวงศ์ฮั่น ต่อมาเริ่มก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างขึ้นในสมัยราชวงศ์ซ่ง และได้รับความนิยมในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง ต่อมาก็เริ่มเสื่อมความนิยมลงในช่วงปลายราชวงศ์ชิงและสาธารณรัฐจีนตอนต้น และค่อย ๆ พ้นคืนชีพขึ้นมาอีกครั้งหลังจากการก่อตั้งประเทศจีนใหม่ ผ้าไหมทอจ้วงเจริญรุ่งเรืองในช่วงทศวรรษ 1980 แต่หลังจากเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ผ้าลายจ้วงก็เผชิญกับวิกฤตการณ์ด้านการสืบทอด ในกระบวนการสืบทอดมรดกของสตรี ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมชาติ งานฝีมือที่ประณีต ลวดลายที่โดดเด่น ความหมายอันหลากหลาย และสีสันที่สดใส ซึ่งไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์ของศิลปะหัตถกรรมสตรีเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความศรัทธาแบบดั้งเดิม ความเชื่อพื้นบ้าน อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ และบรรทัดฐานทางจริยธรรมของสตรีชาวจ้วงอีกด้วย

2. จากผลการวิจัยพบว่าผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งมีคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณสูง ไม่เพียงแต่สวยงามตามธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังมีความหมายทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณอันลึกซึ้งอีกด้วย สุนทรียศาสตร์ของศิลปะมีทั้งความงามตามธรรมชาติ ความงามอันเรียบง่าย ความงามเชิงจังหวะ ความงามที่สมบูรณ์แบบ ความงามโดยนัย ความงามคลาสสิก ความงามอันวิจิตรงดงาม ความงามอันศักดิ์สิทธิ์ ความงามแห่งความอุดมสมบูรณ์ และความงามทางการศึกษา ในขณะที่คุณค่าทางจิตวิญญาณนั้นปรากฏให้เห็นผ่านนัยทางวัฒนธรรมอันลึกลับ ซึ่งครอบคลุมถึงความสามัคคีของมนุษย์และธรรมชาติ การอยู่ร่วมกันของความงามและความดี ความกลมกลืนของหยินและหยาง ความโดยนัยและความลึกซึ้ง ความเป็นนิรันดร์ของชีวิตและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณเหล่านี้เน้นย้ำถึงบทบาทอันเป็นเอกลักษณ์ของสตรีจ้วงในครอบครัวและสังคม และความเข้าใจอันลึกซึ้งต่อชีวิตของพวกเขา นอกจากนี้ยังเป็นเหตุผลสำคัญที่ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นและยังคงมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของสตรีชาวจ้วงสืบต่อไป

3. จากการวิเคราะห์คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วง งานวิจัยนี้ได้สร้างแบบจำลองแนวคิดการออกแบบสำหรับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากผ้าไหมทอจ้วง และใช้หลักการออกแบบ DEY, VLEE, VLE และ VDE เพื่อออกแบบและวิเคราะห์กระเป๋าสตรี ผ้าปูที่นอน ผ้ากันเปื้อน และผ้าแขวนผนังจากผ้าไหมทอจ้วง การออกแบบเหล่านี้สะท้อนถึงความต้องการทางอารมณ์และความต้องการทางวัฒนธรรมของสตรีจ้วงในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต และเสริมคุณค่าทางอารมณ์และความสำคัญทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากผ้าไหมจ้วง การออกแบบเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยสืบทอดคุณค่าด้านสุนทรียะและจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ้งซีเท่านั้น แต่ยังตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ได้ดียิ่งขึ้น และนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ สำหรับการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงอย่างยั่งยืนอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การวิจัยครั้งนี้ไม่เพียงแต่ทำการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีเกี่ยวกับคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณของงานผ้าไหมทอจ้วงอย่างครอบคลุมเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงสมัยใหม่ของงานหัตถกรรมดั้งเดิมนี้ผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ผลการวิจัยเน้นย้ำถึงตำแหน่งแกนหลักของสตรีในการสืบทอดวัฒนธรรมผ้าลายจ้วงผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ทำให้ผ้าลายจ้วงของเมืองจิ้งซีมีชีวิตชีวามากขึ้นในสังคมร่วมสมัย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านทฤษฎี

1) ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีมีลวดลายที่หลากหลายและแฝงความหมายอันลึกซึ้ง ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาและวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำ “แผนภาพแสดงองค์ประกอบ” (Gene Map) ซึ่งครอบคลุมลวดลาย สี สัน โครงสร้าง และความหมายเชิงสัญลักษณ์ เพื่อพัฒนาระบบทฤษฎีที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แผนภาพนี้จะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงได้ดียิ่งขึ้น และสามารถเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) งานวิจัยในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่า ยังคงต้องมีการสำรวจเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผสมผสานระหว่างประเพณีวัฒนธรรมของชนชาติจ้วงซึ่งเป็นภูมิหลังของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี และภาษาการออกแบบสมัยใหม่ เพื่อสามารถเข้าใจความหมายและการแสดงออกในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงในยุคปัจจุบัน

3) จากที่ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีกำลังเผชิญปัญหาการสืบทอด ดังนั้น ควรศึกษาและวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์การผลิตและการถ่ายทอดในลักษณะที่เป็นมรดกที่ยังคงมีชีวิต โดยการพัฒนาและบังคับใช้มาตรการบริหารจัดการวัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาค ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของผ้าไหมทอจ้วงเพื่อให้มั่นใจว่ามรดกทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจะได้รับการสืบทอดและพัฒนาอย่างยั่งยืนในสังคมยุคปัจจุบัน

4) เพื่อแก้ไขปัญหาที่ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีเผชิญในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม ควรมีการศึกษาและวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการอุตสาหกรรมของผ้าไหมทอจ้วงโดยการระบุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากผ้าไหมทอจ้วงและเสนอแนวทางในการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของอุตสาหกรรมผ้าไหมทอจ้วงรักษาเน้นความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดและสังคมสมัยใหม่

5) เนื่องจากปัญหาการพัฒนาที่ล่าช้าของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี จึงควรมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อส่งเสริมการเติบโตและนวัตกรรมของผ้าไหมทอจ้วงการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีความจริงเสมือน ความจริงเสริม และการออกแบบดิจิทัล มาใช้จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาและการสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการประยุกต์ใช้

1) การมุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของสังคมผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากผ้าไหมทอจ้วงที่มีความสวยงามและประสบการณ์การใช้งานที่ดีขึ้น ในขณะที่วัฒนธรรมทางนิเวศของผ้าไหมทอจ้วงดั้งเดิมได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาความหมายและคุณค่าของผ้าไหมทอจ้วงอย่างลึกซึ้ง เพื่อสร้างรูปแบบและการบริการที่มีความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการออกแบบที่มีสร้างสรรค์และคำนึงถึงผู้ใช้งาน รวมถึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในวงกว้าง

2) ตามแนวโน้มการพัฒนาในยุคดิจิทัลของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ ควรนำเทคโนโลยีล้ำสมัยมาพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากผ้าไหมทอจ้วงในรูปแบบดิจิทัล โดยการจัดเก็บและจัดหมวดหมู่ทรัพยากรวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงผ่านระบบดิจิทัล เพื่อรักษาความทรงจำทางชาติพันธุ์และเสริมสร้างความสามัคคีภายในกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้ยังสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงในเชิงบูรณาการ และขยายศักยภาพทางการตลาดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

(F. Bai, 2006; G. Bai, 2023; Donald A. Norman, 2012; Fan & Chen, 2023; G. Fang, 2013; S. Fang, 2019; Hu, 2020; Jingxi County Chronicle Compilation Committee, 2000; P. Li & Liu, 2023; Z. Li, 2019; Liang, 2015; J. Liu, 2019; Y. Liu, 2021; Luo, 2019; Mo, Mo, & Mo, 2011; Nan, 2023; Nongwen, 2017; Ping, 1989; Qian, 2022; Research Institute of Party History and Literature of the Central Committee of the Communist Party of China, 2022; Ren, 2008; Shen, 2010; Shi, 2022; Tan, Liu, & Wang, 2012; Wang, 2017; Wei & Fan, 2021; W. Wu, 2022; X. Wu, 2022; Wu, 2023; Xiao, Hou, & Wang, 2022; Yang & Wei, 2021; Yin, 2011; A. Zhang, 2019; T. Zhang & Wang, 2022; Luchen Zhang, 2022; Mingming Zhang, Zhang, & Wang, 2020; Z. Zhang & Zang, 2023; Zhao, 2016; C. Zhou, He, & Luo, 2019; Q. Zhou & Hou, 2016; R. Zhou, 2019)

บรรณานุกรม

- Bai, F. (2006). *Technology and gender: The power of the Emperor of the Late Qing Dynasty, the power of the Chinese Emperor*. Nanjing: Jiangsu People's Publishing House.
- Bai, O. (2023). *New era cultural and creative product design*. Beijing: Tsinghua University Press.
- Donald A. Norman. (2012). *Design Psychology 3: Emotional Design*. Beijing: CITIC Publishing House.
- Fan, D., & Chen, F. (2023). The R & D and Exhibition of Zhuang Jinjin under the perspective of the Smart Museum. *Gehai* (4), 38-48.
- Feng, G. (2013). *Artist*. Shanghai: Donghua University Press.
- Feng, S. (2019). *The four famous brocade of China - Zhuang Jin*. Nanning: Guangxi Science and Technology Publishing House.
- Hu, J. (2000). *Aesthetics*. Beijing: Peking University Press.
- Jingxi County Chronicle Compilation Committee. (2000). *Jingxi County Zhi*. Nanning: Guangxi People's Publishing House.
- Li, P., & Liu, X. (2023). Guicai Zhuangjin Design -Fairview China. *Mao Textile Technology* (8), 148.
- Li, Z. (2019). *Huaxia Aesthetics*. Wuhan: Changjiang Literature and Art Publishing House.
- Liang, F. C. (2015). *Jingxi Zhuang Nationality Customs*. Baise: Jingxi County Social Science Federation.
- Liu, J. (2019). *Textile female, mother, goddess*. Beijing: China Literary Federation Press.
- Liu, X. (2021). *The magical Zhuangjin*. Beijing: Relay Press.
- Luo, C. (2019). "Zhuang" Heart can be Jian: A Study on Ethnic identity and National Identity of Zhuang People. Beijing: China Social Sciences Press.
- Mo, F., Mo, Z., & Mo, W. (2011). *Guangxi's system of establishment along the history of the revolution*. Nanning: Guangxi People's Publishing House.
- Nan, G. (2023). Introduction to folk crafts (seventy) - The Li Cunling and her Zhuang weaving art. *Reading* (72), 65.

- Nongwen, j. (2017). Jingxi Zhuangjin Culture and Ecological Environment. *Journal of Nanning Vocational and Technical College* (6), 97-100.
- Ping, S. S. (1986). *One Village and One Pin Movement: The experience of revitalizing the local economy in Japan*. Shanghai: Shanghai Translation Publishing Company.
- Qian, X. (2014). *China brocade Daquan -National Weaverbhere*. Beijing: China Textile Publishing House.
- Research Institute of Party History and Literature of the Central Committee of the Communist Party of China. (2022). Promote the all-round development of women and jointly build and share a better world. *Xi Jinping's Diplomatic Speeches*, 1, 280.
- Rong, X. (2008). *The top ten brands of culture in ancient villages in Guangxi*. Nanning: Guangxi People's Publishing House.
- Shen, F. (2010). *Zhuang Xue*. Jilin: Jilin Literature and History Publishing House.
- Shi, X. (2022). *Zhuang Brocade Culture Gene and its Inheritance*. (Master's Thesis). Central South University for Nationalities.
- Tan, L., Liu, H., & Chen, L. (2012). Guangxi Zhuangjinjin Technology Research. *Silk* (1), 48-51.
- Wang, W. (2017). *Tujia weaving creative design*. Changsha: Hunan Normal University Press.
- Wei, J., & Fan, M. (2021). The innovative use and research of Guangxi Zhuangjin pattern in product packaging design. *Western leather* (19), 65-66.
- Wu, W. (2022). *Zhuangjin: Colorful wisdom crystals*. Nanning: Guangxi Fine Arts Publishing House.
- Wu, X. (2022). *Zhong Yunrui. A Zhuang Brocade*. Guangzhou: Guangdong People's Publishing House.
- Wu, Z. (2023). The application research of Zhuangjin pattern in furniture decoration design. *Residence*(9), 18-21.
- Xiao, Y., Hou, R., & Wang, L. (2022). *Cultural and Creative Product Design*. Beijing: Light Industry Press.
- Yang, G., & Wei, T. (2021). *Zhuangjin production technology*. Qingdao: China Ocean University Press.

- Ye, J. (2011). *Embroidered clothing brocade - Nanning traditional national costume notes*. Nanning: Guangxi Nanning Press.
- Zhang, A. (2019). *Research on Aesthetic Consumption Consumption of Cultural and Creative Products*. Jinan: Shandong People's Publishing House.
- Zhang, T., & Wang, X. (2023). The application of Zhuangjin pattern in the design of the homestay. *Tiantong* (10), 18-20.
- Zhang, Y. (2022). The innovation of the cultural and creative product of leather carving and Jingxi Zhuangjin. *Beauty and Times* (4), 28-30.
- Zhang, Y., Zhang, M., & Jiang, Y. (2020). *Cultural and creative product design and cases*. Beijing: Chemical Industry Press.
- Zhang, Z., & Zang, G. (2023). *Non - legacy cultural and creative product design*. Beijing: Machinery Industry Press.
- Zhao, Y. (2016). *Symbolism principles and deductions*. Nanjing: Nanjing University Press.
- Zhou, C., He, Z., & Yuan, S. (2019). *Cultural and Creative Product Design*. Beijing: Chemical Industry Press.
- Zhou, Q., & Hou, Y. (2016). *China brocade industry research report*. Beijing: Economic Science Press.
- Zhou, R., Fei, L., & Gao, S. (2023). *Cultural and creative product design and development and practice*. Beijing: Chemical Industry Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

ตารางสัมภาษณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี

หัวข้อ : สุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

คำอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาพื้นฐานของตารางสัมภาษณ์ฉบับนี้ :

1. เนื้อหาสัมภาษณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีกับสตรี : วัสดุ งานฝีมือ ลวดลาย สี สัน ความหมาย ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและลักษณะเชิงสุนทรีย์ สถานะการสืบทอด โมเดลการสืบทอด และอุปสรรคในการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี รวมถึงการประยุกต์ใช้และวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วง

2. กลุ่มเป้าหมายและจำนวนบุคคลที่ทำการสัมภาษณ์

ทำการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสิ้น 3 ท่าน แบ่งออกเป็น

- (1) ตัวแทนผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติและผู้อำนวยการโรงงานผ้าไหมทอจ้วง
- (2) ผู้ดูแลโรงงานทอผ้าจิ้งซีและช่างฝีมือ (เจ้าหน้าที่บริหารของศูนย์วัฒนธรรมจิ้งซี)
- (3) นักออกแบบผลิตภัณฑ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 30-60 ปี สถานะทางสังคมเป็นผู้สืบทอด นักสะสม และผู้เชี่ยวชาญ สองท่านแรกมีพื้นเพเดิมจากจิ้งซี เขตปกครองตนเองกว่างซี ชนเผ่าจ้วง ประเทศจีน และท่านที่สามมีพื้นเพดั้งเดิมจากมณฑลกุ้ยโจว ประเทศจีน

3. วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ งานฝีมือ รูปแบบ สี ความหมาย และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี และดำเนินการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับคุณสมบัติของสตรี ความปรารถนาในการแต่งงาน คุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณที่สะท้อนให้เห็นในลวดลายผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี ค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงทั้งวิเคราะห์การใช้งาน การออกแบบและวิธีการทำของผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วง

4. องค์ประกอบโครงสร้างตารางการสัมภาษณ์

จำนวนการสัมภาษณ์กำหนดไว้ที่ 4-5 หัวข้อ ตั้งแต่ข้อมูลพื้นฐานไปจนถึงการถามคำถามขอคำแนะนำและความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นต้น ทั้งหมดนี้เป็นคำถามแบบปลายเปิด

5. การสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูล

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนถูกสัมภาษณ์แบบเห็นหน้ากัน

6. จำนวนผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินที่ได้รับเชิญและให้คำแนะนำในการให้คะแนน

เชิญกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนแต่ละคำถามในการสัมภาษณ์ :

- (1) เมื่อเนื้อหาและเป้าหมายที่กำหนดสอดคล้องกันมาก โปรดให้ +1 คะแนน
- (2) เมื่อเนื้อหาและเป้าหมายที่กำหนดโดยทั่วไปสอดคล้องกัน โปรดให้คะแนน 0 คะแนน
- (3) เมื่อเนื้อหาและเป้าหมายที่กำหนดไม่สอดคล้องกัน โปรดให้ -1 คะแนน

7. ขอคำแนะนำหรือความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่ยังไม่สำเร็จ โดยการเขียน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ส่วนท้ายของแบบฟอร์มการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

Mr Zan Liu

e-mail: 244540071@qq.com

ลำดับ	คำถาม	คำประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			คำแนะนำ
		-1	0	+1	
ท่านที่ 1 ตัวแทนผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติและผู้อำนวยการโรงงานผ้าไหมทอจ้วง					
1.	กรุณาแนะนำเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานของท่านในการทอผ้าและการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี				
2.	กรุณาแนะนำวัสดุ งานฝีมือ ลวดลาย สี และ ความหมายของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี				
3.	ท่านคิดว่าคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีคืออะไร				
4.	ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี ด้วยนวัตกรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับชีวิตสมัยใหม่ได้ดีขึ้น				
5.	กรุณาอธิบายถึงความคาดหวังและแผนการของท่านสำหรับการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีในอนาคต				
ท่านที่ 2 ผู้ดูแลโรงงานทอผ้าจั้งซีและช่างฝีมือ (เจ้าหน้าที่บริหารของศูนย์วัฒนธรรมจั้งซี)					
1.	โปรดแนะนำประสบการณ์การเกี่ยวกับการสะสมและการทำงานในส่วนของการสืบทอดผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี ตลอดจนมาตรการที่ท่านดำเนินการและผลลัพธ์ที่ได้รับ				
2.	ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคุณค่าทางศิลปะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี				
3.	กรุณาแนะนำความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีกับสตรี				
4.	ท่านคิดว่าอะไรคือประเด็นสำคัญและอุปสรรคในการสืบทอดวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี				
5.	ท่านคิดว่าจะสามารถใช้เส้นทางใดในการพัฒนาผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีในระยะยาวได้				
ท่านที่ 3 นักออกแบบผลิตภัณฑ์					
1.	กรุณาแนะนำประสบการณ์การทำงานของท่านในการ				

	ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมความคิดสร้างสรรค์ของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี				
2.	ท่านจะสามารถเน้นคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณของของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีได้อย่างไร				
3.	ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีจะสามารถรวบรวมคุณค่าทางสุนทรีย์และจิตวิญญาณไว้ในทางใดได้บ้าง				
4.	ท่านคิดว่าความสามารถในการแข่งขันในตลาดของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีสามารถปรับปรุงพัฒนาได้อย่างไร				

ภาคผนวก 2

สรุปการสัมภาษณ์คุณหลี่ซุนหลิง: ผู้สืบทอดหัตถกรรมทอผ้าไหมชาวจ้วง

สรุปการสัมภาษณ์คุณหญิงชุนหลิง: ผู้สืบทอดหัตถกรรมทอผ้าไหมชาวจ้วง

ผู้วิจัย: คุณช่วยเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการทอผ้าไหมชาวจ้วงและการสืบทอดหน่อยครับ

คุณหลิง: ข้าพเจ้าเริ่มเรียนรู้เทคนิคการทอผ้าไหมชาวจ้วงตั้งแต่วัยเด็ก โดยได้รับการ

ถ่ายทอดจากผู้ใหญ่ในครอบครัว เริ่มต้นจากขั้นตอนพื้นฐาน เช่น การเตรียมเส้นไหม จนค่อย ๆ เรียนรู้ กระบวนการที่ซับซ้อน เช่น การปักลวดลายและการร้อยเส้นไหม ตลอดเวลาหลายปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้ายึดมั่นในงานทอผ้าด้วยมือเพื่อรักษาความเป็นเอกลักษณ์และเสน่ห์ดั้งเดิมของผ้าไหมชาวจ้วง นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อแสดงขั้นตอนการทอผ้าไหมให้ผู้คนได้รู้จัก อีกทั้งยังมีลูกศิษย์อีกหลายคน ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะถ่ายทอดงานหัตถกรรมนี้ให้สืบทอดไป

ผู้วิจัย: ขอให้คุณอธิบายเกี่ยวกับวัสดุ เทคนิค ลวดลาย สี และความหมายของผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีหน่อยครับ

คุณหลิง: วัสดุหลักของผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีคือเส้นฝ้ายและเส้นไหม กระบวนการผลิตมีความประณีตมาก เส้นฝ้ายจะถูกใช้เป็นด้ายยืน ส่วนเส้นไหมจะใช้เป็นด้ายพุ่ง จากนั้นจะใช้ทอโบราณในการทอด้วยมือ ลวดลายมีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ เช่น ลวดลายมังกรและหงส์แสดงถึงความเป็นมงคล ลวดลายข้าวห้าสายสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ และลวดลายผีเสื้อเป็นสัญลักษณ์ของความรัก ส่วนสีของผ้า สีที่นิยมใช้เป็นสีสดใส เช่น สีแดง เหลือง น้ำเงิน เขียว และม่วง โดยแต่ละสีล้วนมีความหมายเฉพาะ เช่น สีแดงสื่อถึงความยินดีและความร้อนแรง สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและโชคดี การผสมผสานลวดลายและสีเหล่านี้แสดงถึงความปรารถนาและคำอธิษฐานของชาวจ้วงต่อชีวิตที่ดีงาม

ผู้วิจัย: คุณคิดว่า ผ้าไหมทอจ้วงเมืองจิ่งมีคุณค่าในด้านสุนทรียภาพและจิตวิญญาณอย่างไร?

คุณหลิง: ในด้านสุนทรียภาพ ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีมีลวดลายที่ประณีตและสีสดใส ไม่ว่าจะเป็นความสมมาตรของลวดลายเรขาคณิตหรือความมีชีวิตชีวาของลวดลายสัตว์และพืช ล้วนแสดงให้เห็นถึงระดับศิลปะที่สูงส่งและเอกลักษณ์ของชนเผ่าจ้วงที่โดดเด่นในบรรดางานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมสำหรับคุณค่าทางจิตวิญญาณ ผ้าไหมทอจ้วงจิ่งซีบันทึกความทรงจำทางประวัติศาสตร์ การสืบทอดวัฒนธรรม และอารมณ์ความรู้สึกของชนเผ่าจ้วงไว้ ถือเป็นสมบัติล้ำค่าทางวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงภูมิ

ปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษ และยังเป็นแรงบันดาลใจให้คนรุ่นหลังยึดมั่นในรากฐานทางวัฒนธรรมของชนเผ่าตนเองต่อไป

ผู้วิจัย: คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เหมาะสมกับชีวิตยุคใหม่?

คุณหลี่: การสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงเราสามารถผสมองค์ประกอบของผ้าไหมทอจ้วงเข้ากับการออกแบบแฟชั่นสมัยใหม่ได้ เช่น การนำลวดลายไปใช้เป็นส่วนตกแต่งในเสื้อผ้า หรือการผลิตเป็นของตกแต่งบ้าน อาทิเช่น หมอนอิงหรืองานแขวนผนัง อีกทั้งยังสามารถปรับปรุงวัสดุเพื่อเพิ่มความทนทานและความสะดวกสบาย โดยไม่สูญเสียเอกลักษณ์ดั้งเดิม นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การออกแบบดิจิทัลและการพิมพ์ 3 มิติ สามารถช่วยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอจ้วงรูปแบบใหม่ตอบสนองต่อความต้องการและรสนิยมของผู้คนในยุคปัจจุบันได้มากขึ้น

ผู้วิจัย: คุณมีความคาดหวังและแผนการสำหรับอนาคตของผ้าไหมทอจ้วงอย่างไรบ้าง?

คุณหลี่: ข้าพเจ้าหวังว่าผ้าไหมทอจ้วงจะได้รับการสืบทอดและพัฒนาอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งในระดับครัวเรือนและบนเวทีนานาชาติ ข้าพเจ้าวางแผนที่จะฝึกอบรมผู้สืบทอดที่มีความสามารถให้มากขึ้น พร้อมทั้งถ่ายทอดทักษะที่มีให้พวกเขาอย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกัน ข้าพเจ้าต้องการร่วมมือกับนักออกแบบและองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างสร้างสรรค์ที่คุณภาพสูงและเป็นที่ยอมรับ เพื่อจะให้ผ้าไหมทอจ้วงเปล่งประกายในสังคมยุคใหม่ และรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่มีค่านี้ไว้ตลอดไป

บทสรุปการสัมภาษณ์คุณเฟิงเซิน: ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วง

ผู้วิจัย: คุณช่วยเล่าประสบการณ์การทำงานของคุณในด้านการเก็บรวบรวมและเผยแพร่
วัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีรวมทั้งมาตรการที่คุณใช้และผลลัพธ์ที่ได้รับ?

คุณเฟิง: ในการเก็บรวบรวมผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี ข้าพเจ้าได้ลงพื้นที่ในหมู่บ้านต่าง ๆ เป็น
เวลาหลายปี เพื่อเก็บรวบรวมผลงานผ้าไหมมอชาวจ้วงที่หลากหลาย ทั้งในแง่ยุคสมัยและรูปแบบ
ครอบคลุมตั้งแต่ชุดผ้าไหมทอดั้งเดิมไปจนถึงสิ่งทอสำหรับตกแต่งบ้าน ในด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม
ข้าพเจ้าได้ริเริ่มจัดนิทรรศการวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค ซึ่งได้รับความ
สนใจจากผู้เข้าชมจำนวนมาก ข้าพเจ้ายังเขียนหนังสือและบทความทางวิชาการเกี่ยวกับผ้าไหม
ทอจ้วงจั้งซีหลายฉบับ โดยเน้นการนำเสนอประวัติศาสตร์ แหล่งกำเนิด และวิธีการหัตถกรรมอย่าง
ละเอียด นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังได้ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และการบรรยายทางวัฒนธรรมเป็นช่อง
ทางการเผยแพร่งานหัตถกรรมนี้ ส่งผลให้ผู้คนเกิดความสนใจในผ้าไหมทอจ้วงเพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้ง
ช่วยยกระดับชื่อเสียงของผ้าไหมทอจากจั้งซีให้เป็นที่รู้จักในแวดวงศิลปวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง
ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัย: คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคุณค่าทางศิลปะและความหมายทางวัฒนธรรม
ของผ้าไหมทอจ้วงจั้งซี?

คุณเฟิง: ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีมีคุณค่าทางศิลปะที่สูงส่งอย่างยิ่ง ลวดลายบนผ้างดงามไร้ที่ติ
ตั้งแต่ลวดลายเรขาคณิตที่เรียบง่ายไปจนถึงลวดลายที่ซับซ้อนของพืชและสัตว์ รายละเอียดทุกส่วน
สะท้อนถึงความประณีตในงานฝีมือและแนวคิดความงามอันเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าจ้วง การ
เลือกใช้สีสันทึบมีความกล้าหาญและลงตัว การจับคู่สีสดใสและเข้มขึ้นช่วยสร้างความประทับใจอย่าง
ลึกซึ้งให้กับผู้พบเห็น ในแง่ของความหมายทางวัฒนธรรม ผ้าไหมทอจ้วงจั้งซีถือว่าเป็นฟอสซิลที่มีชีวิต
ลวดลายและสีสันทันแต่ละแบบล้วนสะท้อนถึงตำนาน เรื่องเล่า ความเชื่อทางศาสนา ขนบธรรมเนียม
ประเพณี รวมถึงมุมมองของชนเผ่าจ้วงต่อธรรมชาติและวิถีชีวิต ผ้าไหมทอจ้วงจั้งเป็นภาพสะท้อนอัน
ลึกซึ้งของจิตวิญญาณและอุปนิสัยของชนชาติจ้วง ทั้งยังเป็นการรวมตัวของภูมิปัญญาและความผูกพัน
ทางอารมณ์ของชาวจ้วงที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

ผู้วิจัย: คุณช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีและบทบาทของสตรีในสังคมชนเผ่าจ้วง?

คุณเผิง: ผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีมีความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับสตรี ในสังคมดั้งเดิมของชนเผ่าจ้วง สตรีถือเป็นกำลังสำคัญในการทอผ้า หญิงสาวเริ่มเรียนรู้ทักษะการทอผ้าตั้งแต่อายุยังน้อย ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในช่วงระหว่างการเติบโต สตรีใช้การทอผ้าเป็นสื่อในการแสดงออกถึงอารมณ์ ความงาม และความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งผ้าไหมทอยังเป็นสัญลักษณ์ของการสืบทอดวัฒนธรรมครอบครัวและการแสดงถึงความประเพณีด้านศีลธรรมในครอบครัว ลวดลายและเรื่องราวบนผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีจำนวนมากเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตของสตรีและบทบาทในครอบครัว เช่น ลวดลายที่สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ในการให้กำเนิดบุตร หรือลวดลายที่สื่อถึงความสามัคคีและความสงบสุขในครอบครัว นอกจากนี้ สตรียังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของผ้าไหมทอ พวกเธอนำสิ่งที่ได้เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวันมาผสมผสานในงานสร้างสรรค์ ทำให้ผ้าไหมทอจ้วงมีความหลากหลายและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัย: คุณคิดว่าในปัจจุบันจุดสำคัญของการสืบทอดวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีคืออะไร และมีความท้าทายและอุปสรรคใดบ้าง?

คุณเผิง: ปัจจุบัน จุดสำคัญของการสืบทอดวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีคือการพัฒนาบุคลากร จำเป็นต้องดึงดูดคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะเยาวชนในชนเผ่าจ้วงให้หันมาสนใจเรียนรู้และสืบทอดศิลปะการทอผ้าชาวจ้วง การจัดตั้งระบบการศึกษาเพื่อการสืบทอดอย่างเป็นระบบ เช่น การบรรจุหลักสูตรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน หรือการจัดอบรมเชิงวิชาชีพความเฉพาะทาง นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องรักษาความดั้งเดิมของเทคนิคการทอผ้าและคุณค่าทางวัฒนธรรมไว้โดยไม่สูญเสียรากเหง้า ในขณะที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ อุปสรรคสำคัญคือวิถีชีวิตที่เร่งรีบของสังคมยุคใหม่และผลกระทบจากการผลิตในระบบอุตสาหกรรม ทำให้การทอผ้าไหมทอจ้วงแบบดั้งเดิมที่ใช้เวลานานและความประณีตไม่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน ความต้องการในตลาดจึงมีจำกัด และรายได้ของผู้สืบทอดก็ไม่มั่นคง ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้และสืบทอดงานศิลปะนี้ นอกจากนี้ ในกระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของผ้าไหมทอจ้วงยังมีความเสี่ยงต่อการถูกลดทอน การหาวิธีรักษาความเป็นเอกลักษณ์ในขณะเดียวกันสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทวัฒนธรรมสมัยใหม่ได้ จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง

ผู้วิจัย: คุณคิดว่าผ้าไหมทอจิ้งจั้งสามารถพัฒนาอย่างยั่งยืนได้โดยวิธีใดบ้าง?

คุณเผิง: ประการแรก ควรส่งเสริมการผลิตรวมระหว่างผ้าไหมทอจิ้งจั้งกับการออกแบบสมัยใหม่ โดยนำลวดลายและองค์ประกอบของผ้าไหมจิ้งจั้งไปใช้ในผลิตภัณฑ์แฟชั่นสมัยใหม่ เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ หรือของตกแต่งบ้าน เพื่อขยายขอบเขตการใช้งานและเพิ่มความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ประการที่สอง ควรใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์และจำหน่ายสินค้าออนไลน์ เพื่อเพิ่มกลุ่มเป้าหมายและขยายตลาดไปยังภูมิภาคต่าง ๆ นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือเชิงลึกกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีธีมเกี่ยวกับผ้าไหมทอจิ้งจั้ง และการออกแบบของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถช่วยสร้างเอกลักษณ์ให้กับผ้าไหมทอจิ้งจั้งในฐานะสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้ง การร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย เพื่อผลักดันนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและการศึกษาวิจัยด้านวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการค้นคว้าวัสดุใหม่ ๆ การพัฒนากระบวนการผลิตที่ทันสมัย และการนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย อันจะช่วยเพิ่มความมีชีวิตชีวาและเปิดโอกาสใหม่ให้กับผ้าไหมทอของชาวจิ้งจั้ง สุดท้าย การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมผ้าไหมทอจิ้งจั้ง เพื่อพัฒนาแบบครบวงจรในลักษณะกลุ่มอุตสาหกรรมและสร้างขนาดเศรษฐกิจที่มั่นคง จะช่วยให้ห่วงโซ่อุตสาหกรรมมีความสมบูรณ์และผลักดันการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ภาคผนวก 4

บทสรุปการสัมภาษณ์คุณหลัวซูหย่ง:

นักออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วง

บทสรุปการสัมภาษณ์คุณหลัวซูหยิง: นักออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วง

ผู้วิจัย: คุณช่วยเล่าประสบการณ์การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมทอจ้วงหน่อยครับ

คุณหลัว: ในกระบวนการออกแบบ ข้าพเจ้าได้ผสมผสานองค์ประกอบดั้งเดิมของผ้าไหมทอจ้วงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ เข้ากับแนวทางการออกแบบสมัยใหม่ โดยศึกษาความหมายเชิงวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในผ้าไหมทอจ้วงนำเทคนิคการออกแบบสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ และยังคงตอบโจทย์ความงามและความต้องการของยุคปัจจุบัน ในการออกแบบ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญและรักษาเอกลักษณ์อันโดดเด่นของผ้าไหมทอจ้วงไว้ พร้อมทั้งผสมผสานกับองค์ประกอบเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ใช้งานได้จริงและมีคุณค่าเชิงการสะสมอีกด้วย

ผู้วิจัย: สำหรับการประยุกต์ใช้ลวดลายผ้าไหมทอจ้วงคุณสร้างความโดดเด่นของสุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณได้อย่างไร?

คุณหลัว: เพื่อสร้างความโดดเด่นของคุณค่าด้านสุนทรียภาพและจิตวิญญาณ ข้าพเจ้าตั้งใจเลือกลวดลายที่เป็นตัวแทนทางวัฒนธรรม จากนั้นใช้แนวทางการออกแบบที่แยบยล โดยผสมผสานลวดลายเข้ากับผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ร่วมสมัย ในกระบวนการออกแบบ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการรักษาเสน่ห์ดั้งเดิมของลวดลายไว้ พร้อมปรับใช้หลักการความงามสมัยใหม่เพื่อเพิ่มความงามทางสายตา ส่งผลให้ลวดลายมีคุณค่าทางความงามเฉพาะตัว นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังใช้วิธีการการออกแบบรูปทรงผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมของชนเผ่าและความหมายทางสุนทรียภาพที่สะท้อนผ่านทางลวดลายผ้าไหมทอจ้วงทำให้ผู้บริโภคได้สัมผัสทั้งความงามและความลึกซึ้งทางวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน

ผู้วิจัย: คุณคิดว่าสามารถสะท้อนสุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงได้โดยวิธีการใดบ้าง?

คุณหลัว: ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ผ้าไหมทอจ้วงสามารถสะท้อนสุนทรียภาพและคุณค่าทางจิตวิญญาณได้หลายวิธี ประการแรก การออกแบบรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งสำคัญมาก การนำลวดลายผ้าไหมทอจ้วงมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ สามารถสร้างเอกลักษณ์และความงามที่โดดเด่นได้ ประการที่สอง การใช้งานได้จริงของผลิตภัณฑ์ก็มีความสำคัญเช่นกัน การ

ผสมผสานองค์ประกอบดั้งเดิมของผ้าไหมทอจ้วงเข้ากับสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อใช้งาน ทำให้ผู้บริโภคได้สัมผัสความงามของผ้าไหมทอจ้วงนอกจากนี้ พวกเรายังสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นิทรรศการหรือการบรรยาย เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น ทำให้ผู้คนจำนวนมากได้เรียนรู้และชื่นชมคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่านี้

ผู้วิจัย: คุณคิดว่าเราจะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม
สร้างสรรค์จากผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีได้อย่างไร?

คุณหลัว: ในการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์
จากผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซี

ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถดำเนินการได้จากหลากหลายรูปแบบและแนวทางมากมาย ดังนี้
ต่อไปนี้เป็น

ประการแรก ควรยกระดับการออกแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม
สร้างสรรค์จากผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีอย่างไม่เพียงพอ การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความซ้ำซ้อนและขาด
เอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สะท้อนลักษณะท้องถิ่น ดังนั้น เราควรมุ่งเน้นการผสมผสานระหว่างความคิด
สร้างสรรค์และการใช้งานจริง เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ประการที่สอง แม้ว่าผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีจะเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมระดับชาติ
แต่ผลิตภัณฑ์ยอดนิยมนั้นยังมีจำนวนน้อย อีกทั้งผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคจดจำได้ยังมีจำนวนน้อยลงไปอีก
ดังนั้น การเสริมสร้างแบรนด์และการตลาดเชิงรุกถือเป็นสิ่งสำคัญ จึงควรยกระดับการรับรู้และ
ภาพลักษณ์ที่ดีของผลิตภัณฑ์ในตลาด นอกจากนี้ เรายังสามารถร่วมมือกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง
เช่น การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมผ้าไหมทอจ้วงจิ้งซีร่วมกัน และดึงดูดความ
สนใจจากผู้บริโภคมากขึ้น สุดท้าย การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์และการบริการจะช่วยเพิ่ม
ประสบการณ์และความพึงพอใจของผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

ภาคผนวก 5
นิตรรศการแสดงผลงาน

ภาคผนวก 6
การขายผลิตภัณฑ์

靖西有礼 15 粉丝

领券 +关注

推荐 **宝贝** 分类

综合 销量 新品 价格

壮锦壁挂
¥288.8 折后价 0人付款
赠运费险

壮锦床品
本店壮锦热销第2名
¥568 折后价 1人付款
先用后付 赠运费险

壮锦口水巾
本店壮锦热销第1名
¥60.00 折后价 4人付款
赠运费险

壮锦女包
¥198.8 折后价 0
赠运费险

首页 宝贝 晒单 会员

ภาคผนวก 7
ประกาศนียบัตรผลงานที่ได้รับรางวัล

2024 NORTH AMERICAN
APPLIED ARTS DESIGN COMPETITION
Honorary Certificate

Bronze Award

Author 刘赞 李琳佳 冯巧玲

Design Work 壮锦元素装饰的蜡染床品

The author is from 百色学院

The number of this design work is AD24017416
Certificate query URL <https://www.sfaaat.ca>

December 2024

2024 NORTH AMERICAN
APPLIED ARTS DESIGN COMPETITION
Honorary Certificate

Bronze Award

Author 刘赞 雷凡 冯巧玲

Design Work 壮锦民间故事题材的纤维壁挂

The author is from 百色学院

The number of this design work is AD24171799
Certificate query URL <https://www.sfaaat.ca>

December 2024

ภาคผนวก 8

หนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัย

ที่ อว ๐๖๔๓.๐๗/๐๕๕๗

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทริฎฐูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัย

เรียน คุณ Zan Liu รองศาสตราจารย์ปิติวรรณ สมไทย และ รองศาสตราจารย์ ดร.ภานู สรวายสุวรรณ

อ้างถึง บทความเรื่อง The Aesthetic and Spiritual Value of Jingxi Zhuang Brocade

ตามที่ท่านส่งบทความวิจัย เรื่อง The Aesthetic and Spiritual Value of Jingxi Zhuang Brocade เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นั้น

ในการนี้ บทความดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาโดยกองบรรณาธิการและได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (peer reviewer) ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจากหลายสถาบัน จำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นสมควรให้ตีพิมพ์บทความของท่านในวารสารปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘ ในรูปแบบออนไลน์และรูปเล่ม และจะนำวารสารดังกล่าวประชาสัมพันธ์เผยแพร่เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทชชยา วนนะบรรเดชน์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Signature Code : ๕๓FIDA๖๖sDCF๖VdEJsdk

สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร ๐๒-๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๒๗๐๔

โทรสาร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	Zan Liu
วัน เดือน ปี เกิด	23 January 1986
สถานที่เกิด	Yiyang City, Hunan Province, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Baise City, Guangxi Zhuang Autonomous Region, China
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	Director and professional leader of the product design major teaching and research section of the School of Art and Design, Baise University
ประวัติการศึกษา	From September 2006 to June 2010, graduated from Heilongjiang University, majoring in public art design, with a bachelor's degree and a bachelor's degree; From September 2010 to June 2013, graduated from Hunan Normal University, majoring in design art, with a postgraduate degree and a master's degree; From July 2021 to present, I am studying for a doctoral degree at Burapha University, Thailand.
รางวัลหรือทุนการศึกษา	1. Professional awards: In 2019, the work "Innovative Design of Computer Peripheral Products Based on Zhuang Brocade Image Elements" won the Silver Award of the "Bagui Tiangong Award" of Guangxi Arts and Crafts Works (Tourist Crafts); in 2020, the work "About "Baise-style board game design" won the bronze medal of the "Bagui Tiangong Award" of Guangxi arts and crafts works (tourist crafts); in 2021, the works "Hydrangea·Sashiko Embroidery", "Between Landscapes - Ceramic Tea Set Design", "Kui Xing" "Building Series Bookmarks", "Landscape Sentiment Sends Party Feelings", and "Sisi Heartbeat" respectively won the Excellence Award in the "Guangxi Youli" Cultural Tourism Creative Design Competition; in 2022, the work "Desk Calendar Design with Baise Architectural Themes" won the "Guangxi Youli"

The Excellence Award in the Special Tourism Product Competition; in 2023, the works "Table Flag Decorated with Guangxi Miao Patterns" and "Guangxi Hydrangea-shaped Speaker" respectively won the bronze medal in the "Guangxi Youli" Special Tourism Product Creative Design Competition.

2. Work-related awards: In both 2017 and 2020, he was named an advanced worker of Baise College; in 2019, he won the third prize in the school-level young teachers' high-quality course competition; in 2019, he was named an outstanding instructor in the school's Science, Technology, Culture and Arts Festival; Specially appointed as the love ambassador of Baise City Education Foundation; in 2020, he was named an outstanding individual in education in Baise City; in 2021 and 2022, he won the honorary title of "Excellent Practical Instructor" of Baise College; in 2022, he became one of the "Most Beautiful Teachers" of Baise College.

3. Other awards: Won the top 20 in the country in Dragon TV's "The Whole Family Comes to Contest"; the top 9 in the country in Jiangxi Satellite TV's Chinese Love Song Contest; the title of "Extraordinary Star" in CCTV's Extraordinary 6+1; Guangxi Satellite TV's "One Sound of Love, the Earth Flying Song" The runner-up in the regional singer competition and was invited to be interviewed by Huasheng Weekly.